

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

DEVELOPMENT OF DANCING ART CLASSROOM BY APPLY LEARNING COMMUNITY
MODEL OF ELEMENTARY SCHOOL DANCE TEACHERS

ทิวาพร อรรคอำนวย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF DANCING ART CLASSROOM BY APPLY LEARNING COMMUNITY
MODEL OF ELEMENTARY SCHOOL DANCE TEACHERS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Ed.D. (Arts Education))

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
ของ
ทิวพร อรรคอำนวย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิทร์ เผ่าสวัสดิ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนัดต์ พูนเดช) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
ผู้วิจัย	ทิวาพร อรรคอำนวย
ปริญญา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรรัตน์ จันทพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ชนัตต์ พูนเดช

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา 2. เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนา จำนวน 370 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการ 2) แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ คือ ครูอาสาสมัครนาฏศิลป์ จำนวน 6 คน และผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ 1) ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ 2) แบบประเมินความสามารถครูนาฏศิลป์ 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียน 4. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ 2) การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ 3) การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ 5) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจตรวจสอบ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นดำเนินการจัดการ 4) ขั้นสรุปรายงานผล ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถหลังการดำเนินการพัฒนา ครูนาฏศิลป์มีความสามารถสูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน ในระหว่างเรียนกลุ่มทดลองมีผลรวมความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองหลังเรียนมีค่ามากกว่ากลุ่มควบคุม 3) ผลการศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ห้องเรียนนาฏศิลป์, ชุมชนแห่งการเรียนรู้, ครูนาฏศิลป์

Title	DEVELOPMENT OF DANCING ART CLASSROOM BY APPLY LEARNING COMMUNITY MODEL OF ELEMENTARY SCHOOL DANCE TEACHERS
Author	TIWAPORN AKKAAMNUAI
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Sureerat Chenpong
Co Advisor	Associate Professor Dr. Chanut Poondej

The research objectives are as follows: (1) to investigate the current conditions and guidelines for developing a dance classroom using the learning community model among primary school dance teachers; (2) to develop a dance classroom using the learning community model in collaboration with primary school dance teachers; and (3) to assess the effectiveness of developing dance classrooms using the learning community model among primary school dance teachers. The research utilized a sample group consisting of 370 individuals and 20 experts for studying current conditions and development guidelines. The tools included questionnaires, interview forms, and expert opinion questionnaires. For the development of the dance classroom, six volunteer dance teachers and 150 primary school students participated, with tools such as the dance classroom, dance teacher competency assessment forms, and student innovation ability assessment forms. The data analysis methods included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-tests. The key findings included the following: (1) the development of the dance classroom involves six components and four steps; (2) after development, the abilities of dance teachers significantly improved at a level of .05; (3) the average performance of students increased during the study, with the experimental group showing higher ability levels compared to the control group, both during and after the study, with a statistical significance of .05; (4) the experimental group demonstrated significantly higher scores for creative dance innovation ability compared to the control group at a level of .05

Keyword : Dance classroom Learning community Dance innovation

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตา ความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชนัดต์ พูนเดช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ด้วยความเมตตาตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานและกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ มุมมองทางการศึกษา ประสบการณ์อันมีค่าอย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่อนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบพระคุณครูกลุ่มสาระศิลปะ ครุฑนาฏศิลป์ ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ปราชญ์ภูมิปัญญา ครูกลุ่มอาสาสมัครนาฏศิลป์ ที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนา มนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เสริมแรงในการเรียนและการทำวิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่มอบความปรารถนาดี คอยสนับสนุน เป็นกำลังใจให้ตลอดการเรียนและการทำวิจัย ทำให้ดำเนินการวิจัยจนประสบความสำเร็จ คุณค่าและคุณประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณ ครู อาจารย์ ปราชญ์ภูมิปัญญา และหวังว่างานวิจัยนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศชาติต่อไป

ทิวาพร อรรคอำนวย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	8
คำถามการวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
กรอบแนวคิดในการวิจัย	14
สมมติฐานของการวิจัย.....	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	18
2.2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน และการพัฒนาครู.....	40
2.3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	53
2.4 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	68
2.5 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	71

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	103
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	107
ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R ₁).....	109
ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D ₁)	113
ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R ₂).....	125
ระยะที่ 4 การประเมินผล (Evaluation).....	128
บทที่ 4 ผลการศึกษา	132
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	132
ระยะที่ 2 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา.....	163
ระยะที่ 3 การทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา	200
ระยะที่ 4 ผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	211
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	221
สรุปผลการวิจัย.....	221
อภิปรายผล	227
ข้อเสนอแนะ	235
ภาคผนวก.....	237
บรรณานุกรม	259
ประวัติผู้เขียน.....	272

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ.....	19
ตาราง 2 รูปแบบและลักษณะการพัฒนาครู	30
ตาราง 3 เปรียบเทียบการพัฒนาครูกับการพัฒนาผู้เรียน.....	32
ตาราง 4 สังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนนาฏศิลป์	34
ตาราง 5 การสังเคราะห์ การพัฒนาความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีการสอน.....	37
ตาราง 6 สังเคราะห์ กระบวนการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนนาฏศิลป์	38
ตาราง 7 การจัดการห้องเรียนเชิงบวก	43
ตาราง 8 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	49
ตาราง 9 สังเคราะห์ การสร้างสรรค์ทางปัญญา	59
ตาราง 10 สรุป กิจกรรมจัดการเรียนรู้การสอนเชิงรุก (Active Learning).....	62
ตาราง 11 สังเคราะห์ แนวทางขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	63
ตาราง 12 สังเคราะห์ กระบวนการจัดการเรียนรู้สอนเชิงรุก	67
ตาราง 13 การสังเคราะห์ กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา	70
ตาราง 14 การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC)	74
ตาราง 15 การสังเคราะห์ องค์ประกอบ เป้าหมาย ลักษณะ กระบวนการดำเนินงานของชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ	85
ตาราง 16 ประเภทการให้คำชี้แนะ	89
ตาราง 17 การสังเคราะห์ กระบวนการ ขั้นตอน ลักษณะสำคัญของการให้คำชี้แนะ	91
ตาราง 18 การสังเคราะห์ ทักษะสำคัญของการให้คำชี้แนะ	94
ตาราง 19 สังเคราะห์ แนวคิด แนวปฏิบัติ และขั้นตอนการให้คำชี้แนะ (Coaching)	95

ตาราง 20	สังเคราะห์ กระบวนการ ^{ขั้น} ตอน และทักษะสำคัญในการให้คำชี้แนะ	97
ตาราง 21	สังเคราะห์ การดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำ (Mentoring)	99
ตาราง 22	การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	102
ตาราง 23	สรุป ^{ขั้น} ตอนการดำเนินการวิจัย	108
ตาราง 24	ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ ครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ^{ขั้น} การทดลองรายบุคคล.....	122
ตาราง 25	ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ ครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ^{ขั้น} การทดลองกลุ่มเล็ก	122
ตาราง 26	ผลการทดลองใช้การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ กับครูนาฏศิลป์ในกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง	123
ตาราง 27	ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ ครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ^{ขั้น} การทดลองภาคสนาม	124
ตาราง 28	^{ขั้น} ตอนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา	131
ตาราง 29	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	133
ตาราง 30	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI _{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์	136
ตาราง 31	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI _{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรม นาฏศิลป์	138
ตาราง 32	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI _{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการ สอนนาฏศิลป์	140
ตาราง 33	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI _{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์	142

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI _{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	144
ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี PNI _{modified} โดยภาพรวม.....	147
ตาราง 36 สรุปผลการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	149
ตาราง 37 ผลการศึกษาวิเคราะห์ความคาดหวัง ปัญหา อุปสรรค สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติ หน้าที่ครูนาฏศิลป์	152
ตาราง 38 สรุปองค์ประกอบห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา.....	156
ตาราง 39 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	161
ตาราง 40 ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา	164
ตาราง 41 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับ ประถมศึกษา	174
ตาราง 42 บทบาทในห้องเรียนนาฏศิลป์	176
ตาราง 43 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจตรวจสอบ	180
ตาราง 44 แนวทางการสร้างความเข้าใจในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ระหว่างครูนาฏศิลป์ .	181
ตาราง 45 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน.....	181
ตาราง 46 แนวทางการดำเนินงานขั้นจัดการและดำเนินงานของระหว่างครูนาฏศิลป์	183
ตาราง 47 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ.....	183
ตาราง 48 แนวทางการดำเนินงานขั้นจัดการและดำเนินงานของระหว่างครูผู้สอนนาฏศิลป์	188
ตาราง 49 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นรายงานผลและสะท้อนผล..	189
ตาราง 50 สารที่ 3 นาฏศิลป์	195

ตาราง 51 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	196
ตาราง 52 โครงสร้างรายวิชา สาระนาฏศิลป์	196
ตาราง 53 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชน แห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา	197
ตาราง 54 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ก่อนและหลังการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	200
ตาราง 55 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัดกระบวนการการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	201
ตาราง 56 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	211
ตาราง 57 ผลการเปรียบเทียบหลังการดำเนินการของกลุ่มทดลองที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการ การเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ	212
ตาราง 58 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..	213
ตาราง 59 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการ เรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	214
ตาราง 60 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	217
ตาราง 61 ผลความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	218
ตาราง 62 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชน แห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา	248
ตาราง 63 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชน แห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	254

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	16
ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนหลักของการวิจัยปฏิบัติการ (PAOR).....	20
ภาพประกอบ 3 แผนภาพการบูรณาการพัฒนา.....	33
ภาพประกอบ 4 ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	116
ภาพประกอบ 5 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	119
ภาพประกอบ 6 (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา.....	163
ภาพประกอบ 7 ส่วนการออกแบบสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์.....	175

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าของโลกปัจจุบันและการคาดการณ์โลกในศตวรรษใหม่ จาก ยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนมนุษย์ให้ความสำคัญกับ บทบาทครูเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ ออกแบบพัฒนาสร้างนวัตกรรม การ เรียนรู้ ผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นนักวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมติสำนักงาน ก.ค.ศ พบว่า หัวใจสำคัญในการพัฒนาและยกระดับการศึกษา คือ คุณภาพการศึกษาต้องเริ่มที่ห้องเรียน การปฏิบัติงานต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยง ทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อยกระดับ คุณภาพและพัฒนาผู้เรียน ประเมินผลที่การปฏิบัติงานของครูในห้องเรียน สมรรถนะในการ ปฏิบัติงานจริง การจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียน ครูถือเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ และต้องพัฒนาให้มี สมรรถนะในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่ ปฏิบัติและเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ในเนื้อหา สมรรถนะในวิชาชีพ สามารถปรับประยุกต์ ความรู้ ศาสตร์การสอน มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและความแตกต่าง ของผู้เรียน รับผิดชอบต่อปัญหา สามารถแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ริเริ่ม ปรับปรุงพัฒนางานให้ดีกว่าเดิม มีกระบวนการคิด คิดค้น ปรับเปลี่ยน สร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับการทำงานในห้องเรียน ให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ได้ด้วย ตนเอง สร้างการเปลี่ยนแปลง เกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

การพัฒนาและยกระดับการศึกษา จากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการส่งเสริม สนับสนุนวิชาชีพครู พัฒนาสมรรถนะด้านวิชาการ ทักษะการจัดการเรียนรู้ ให้ครูมีความรู้ความ เข้าใจการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้วยการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การวางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต ให้เป็นไปตามความสนใจและความถนัด พัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนที่สอดคล้องเหมาะสม กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอนาคต ซึ่งวิสัยทัศน์ของ หลักสูตร มีเป้าหมายพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มีคุณภาพและสมรรถนะการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี มีความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เข้าใจ แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีสุนทรียศาสตร์ และรายวิชานาฏศิลป์ ถือเป็นรายวิชาที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กล่าวคือ ช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา อารมณ์ สังคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ กล้าแสดงออกอย่างอิสระ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เห็นคุณค่า รักษารากฐานทางศิลปวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้ ห้องเรียนโรงเรียน ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ซึ่งพบว่า ผู้เรียนที่ถูกส่งเสริมด้านดังกล่าว เกื้อหนุนสมรรถนะการเรียนรู้ด้านอื่นอย่างกว้างขวางขึ้น (Guhn, Emerson, และ Gouzouasis, 2020; กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 2565a) จะเห็นได้ว่า การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์เป็นการเตรียมความพร้อมทั้งทักษะ สมรรถนะ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ สุนทรียภาพของชีวิต

ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ไม่เพียงความรู้ทางวิชาการของผู้เรียนที่ถอยห่างจากประเทศที่พัฒนาแล้ว จากการศึกษาภาพรวมผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนพัฒนาประเทศด้านการศึกษ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของประเทศไทย และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษา พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ในทุกกลุ่มสาระวิชา รวมถึงรายวิชานาฏศิลป์ เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ข้อมูลจากรายงานสำนักงานศึกษาธิการ วิเคราะห์จุดแข็ง พบว่า มีผลการวิจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนมากและหลากหลาย ข้อสังเกตที่พบ คือ การส่งเสริม การเปิดโอกาส การสร้างภาคีเครือข่าย ในการนำภูมิปัญญาเข้าไปมีส่วนในกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย จุดอ่อนที่พบ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ในด้านความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ เจตคติต่อการเรียนและรายวิชาที่เรียน ทักษะปฏิบัติ ความพยายามและความสุขของผู้เรียนลดลง ไม่มีแรงจูงใจ พัฒนาการล่าช้าทั้งด้านความเข้าใจในการฟัง ความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการช่วยเหลือและจัดการตนเอง ผนวกกับการสังเกตบริบทห้องเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษา พบว่า ความตั้งใจในการเรียน สมรรถนะในการเรียนลดลง การปฏิบัติ นาฏศิลป์ส่งผลต่อความเชื่อมั่น และความไว้วางใจในร่างกาย กล่าวคือ ไม่กล้าแสดงออก ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่เชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถปฏิบัติได้ และผลการศึกษาความต้องการของผู้เรียนยังพบว่า ผู้เรียนต้องการให้มีหลักสูตรที่ทันสมัย เหมาะสมกับความชอบ ความถนัด เปลี่ยนการเรียนเป็นกิจกรรม ลดเวลาเรียน ต้องการครูที่สอนเก่ง สอนสนุก นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ต้องการครูที่มีความเข้าใจ ใส่ใจ ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565b; กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565a; คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค, 2561; พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2563; สำนักงานศึกษาธิการ, 2562) ปัญหาที่กล่าวมานี้ ส่งผลต่อทักษะและพัฒนาการที่จำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นทักษะความสามารถใน

การคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยี การใช้ภาษาและการสื่อสาร การใช้เหตุผลในการเรียนรู้ และทักษะข้างต้นถือเป็นทักษะพื้นฐาน เป็นทักษะที่สามารถนำไปต่อยอด ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถของบุคคลให้ก้าวไปข้างหน้า เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากเอกสารและงานวิจัย รวมทั้งการลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ พบว่า สาระนั้นนาฏศิลป์มีความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับวัฒนธรรม และปัญหาช่องว่างของบริบทห้องเรียน ส่งผลต่อความสามารถในการพัฒนาของครูนาฏศิลป์ แม้ว่าครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน ที่ยังเน้นครูเป็นสำคัญ การบรรยาย พาปฏิบัติ ชี้นำความรู้ แทนที่จะให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้เรียนรู้ การตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการกระตุ้นคิดค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง การออกแบบการสอนที่มีลำดับการสอนตามแผนการสอนสำเร็จรูป ที่ขาดการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน บริบทพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น ประชาชนภูมิปัญญากับรายวิชานาฏศิลป์ อุปสรรคและข้อสังเกตที่พบ คือ ปัญหาความขาดแคลนครูของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง ที่ทำให้ครูนาฏศิลป์ต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชา ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาธรรมดาทั่วไป ยังไม่สามารถนำเทคโนโลยี ออกแบบพัฒนานวัตกรรมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนนาฏศิลป์ด้วยวิธีการเดิม ไม่หลากหลายสร้างสรรค์ ครูนาฏศิลป์จากโรงเรียนขนาดใหญ่ แม้มีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ แต่ยังไม่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดี ทำให้ผู้เรียนมองไม่เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนนาฏศิลป์ เนื่องจากวิธีการสอนที่มุ่งสอนเพื่อการแข่งขัน มากกว่าการถ่ายทอดเพื่อสืบสานพฤติกรรมถ่ายทอดบื้อข้อมูล ทำให้ผู้เรียนขาดความสุขในการเรียน ขาดคุณลักษณะข้างสงสัยหรือไม่รู้ จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาที่ครูสอน อีกทั้งความสนใจในเนื้อหาแต่ละรายวิชาในระดับที่แตกต่างกัน และประสิทธิภาพห้องเรียนที่ดี ย่อมส่งผลให้เกิดสภาวะห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งหากครูมุ่งสอนให้จบตามเนื้อหา แต่ไม่ได้มุ่งสร้างการเรียนรู้ เนื่องจากห้องเรียนประกอบด้วยความหลากหลาย การสอนในแบบธรรมดาทั่วไป ทำให้ผู้เรียนในห้องจำนวนหนึ่งถูกทอดทิ้ง ผนวกกับความสามารถในการบริหารจัดการห้องเรียนที่ไม่ยืดหยุ่น มีธรรมเนียมปฏิบัติสืบต่อกันมา และความเชื่อเดิมว่า ความสามารถทางนาฏศิลป์ถือเป็นพรสวรรค์ และประสบความสำเร็จกับบางคนเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ครูสนใจผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม มองว่าไม่ได้จำเป็นสำหรับผู้เรียนบางกลุ่ม กลับกันในความคาดหวังของการศึกษาคือความเสมอภาคและความเท่าเทียมใน

การเรียนรู้ ที่จะต้องจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (Adecco, 2564; กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565b; พิมพ์ดี จันทรโกศล, 2557)

จากการอบรมพัฒนาครูผู้สอนนาฏศิลป์ พบว่า ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง แต่พบปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสอน การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา แม้มีการอบรมพัฒนาครูในการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ และมีข้อเสนอแนะสำหรับการใช้เทคโนโลยีที่เน้นการตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา แต่มักจะเป็นหลักการทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจงกับรายวิชานาฏศิลป์ ส่งผลให้ครูนาฏศิลป์ในฐานะผู้ปฏิบัติไม่มีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม สำหรับการนำไปใช้ในห้องเรียน อีกทั้งยังมองไม่เห็นความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ที่จะนำไปใช้กับบริบทสถานศึกษา สภาพแวดล้อมของโรงเรียน รวมถึงห้องเรียนของตน สื่อที่ใช้ส่วนมากมาจากหนังสือเรียน ใบงาน ใบความรู้ และครูมีความคาดหวังว่า ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ผลวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ระยะเวลาในการอ่านหนังสือ ระยะเวลาในการทำการบ้านลดลง แต่ใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แสดงว่า นอกจากผู้เรียนจะไม่สามารถเรียนรู้ ผักผ่อนทักษะได้ด้วยตนเองนอกเหนือจากห้องเรียน โรงเรียนแล้ว ครอบครัวยังไม่สามารถช่วยได้มาก ในการกระตุ้นหรือช่วยทบทวนเนื้อหาทักษะปฏิบัติ อีกทั้งขาดกลไกและระบบส่งเสริม สนับสนุนแรงจูงใจ การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวางแผนร่วมกัน ขาดกลไกในการรวมพลังขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาวิชาชีพทั้งหมดนี้ สะท้อนผ่านภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา คือ ทักษะครูและการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาครูในการสอนเชิงรุก และการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรร่วมกับการสอนเชิงรุก จากพื้นฐานทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หากขาดความเข้าใจในรากฐานความรู้ที่สูงกว่าวิธีการสอน การจัดระบบสิ่งแวดล้อมในการสอน ทฤษฎีการศึกษา จิตวิทยา อีกทั้งการสอนที่ผ่านมา ไม่ได้เน้นกระบวนการให้พัฒนา ด้านการสังเคราะห์ นอกจากนี้ การพัฒนาวิชาชีพครู แม้มีการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร สื่อ และวิธีการสอน แต่กลับพบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการทบทวนทักษะปฏิบัติ และพัฒนาความสามารถเพื่อให้ปรับประยุกต์ใช้ในการสอน ซึ่งในบริบทจริงนำมาใช้ในการประกวดแข่งขัน สำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม การพัฒนาวิชาชีพผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองในรูปแบบออนไลน์ ข้อดีคือ มีความสะดวกและง่ายในการบริหารจัดการ มีอิสระในการเรียนรู้ แต่เป็นปัญหาอุปสรรค คือ การสูญเสียโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การตรวจสอบความสงสัยใคร่รู้ ขยายวงความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การติดตามแก้ปัญหาในบริบทห้องเรียนยังมีน้อย และเป็นเพียงเพื่อจุดประสงค์เป้าหมายชั่วคราว ขาดการกระตุ้นให้เกิดความต่อเนื่อง ขาดกระบวนการนำพาไป

ถึงคำถามสำคัญเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แม้ครูนาฏศิลป์ มีความพยายามในการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง แต่ยังต้องการ การชี้แนะ ร่วมถอดบทเรียน สะท้อนผลเพื่อนำไปสู่การแสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ (ธนุ วงษ์จินดา, 2565; นางเยาว์ เนาวรัตน์, 2565; บุญฤทธิ ปิยะศรี, 2556; สุรเชษฐ์ ตรีรกชิต, 2564; เสฏฐวุฒิ ยุทธาวารกุล, 2564)

จะเห็นได้ว่า ความสามารถในการบริหารจัดการเรียนรู้ การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในเชิงบวก คือ การจัดการห้องเรียน ความกระตือรือร้นของครู และความรอบรู้ของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนขึ้นอยู่กับการสอน เนื้อหา วิธีการสอน ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครู คือ ความสามารถในการใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาที่สอน จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนถึงความสามารถของครูนาฏศิลป์ที่ยังไม่สามารถนำพาผู้เรียนไปถึงโอกาส ทักษะ สมรรถนะ เห็นความสำคัญ รวมถึงการสร้างสุขจากการเรียนนาฏศิลป์ และหากปล่อยให้ปัญหานี้ดำรงอยู่ อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาประเทศในระยะยาว ที่อาจจะได้แรงงานที่มีทักษะและสมรรถนะไม่ไปไปตามความต้องการ ผลการถอดบทเรียนการศึกษา แนวทางแก้ปัญหาและขับเคลื่อนการศึกษาและการเรียนรู้ โดยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษาเห็นว่า บริบทห้องเรียนถือเป็นบริบทฐานรากที่ต้องพัฒนา ทั้งการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ผ่านการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ และเป็นแนวทางฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ด้วยการพัฒนาสมรรถนะครู ให้มีเทคนิคการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการห้องเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เชื่อมโยงประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจในการตั้งเป้าหมาย และการกำกับตนเองของผู้เรียน ส่งเสริมการมีสุขภาวะที่ดี การมีส่วนร่วมร่วมสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง การพัฒนาครูในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยแนวทางการพัฒนาครูให้มีความสามารถทางการสอน การบูรณาการผ่านเครื่องมือ กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน การออกแบบสร้างห้องเรียนที่เปิดกว้าง สร้างแรงบันดาลใจ จุดประกายความคิดให้กับผู้เรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

จากสภาพปัญหาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นถึงการศึกษาค้นหาแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยการพัฒนาศักยภาพครูนาฏศิลป์ ในการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ จากการศึกษาบริบทห้องเรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ห้องเรียนแห่งอนาคต ห้องเรียนความสามารถพิเศษ ห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนคุณภาพ โดย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเป็นแนวทางความสามารถครู ที่เน้นคุณภาพให้เกิดขึ้นในห้องเรียน มีองค์ประกอบ คือ นำการเปลี่ยนแปลงสู่ห้องเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน การวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการสอน การสร้างวินัยเชิงบวก จัดการเรียนรู้ที่ทันการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ สังคม เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถ พัฒนาผู้เรียนตามความชอบและความถนัด ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการห้องเรียนสะท้อนสมรรถนะครู ในด้านการจัดการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล วิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาการเรียนรู้ คู่มือช่วยเหลือ ประสานงานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ภาควิชาครุศึกษา สถานประกอบการ พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ นำความรู้ความสามารถ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาตนเอง มาใช้ในการพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564; เกวลิณ ไชยสวัสดิ์, 2557; ศุภกร ปรง คิลป์ชัย, 2560; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การพัฒนาวิชาชีพของครูนาฏศิลป์สู่ความเป็นมืออาชีพ ถือเป็นเรื่องสำคัญในการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยครูที่มีคุณภาพเช่นกัน และในระบบการศึกษาเรามีทรัพยากรเพียงพอทั้งครูที่เก่ง ครูที่ผ่านการฝึกหัดอย่างเหมาะสม ครูที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลาย จากปัญหาและสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะจากการทบทวนวรรณกรรมที่ส่งผลดีต่อผู้สอน ในการปรับบทบาทและพฤติกรรมการสอน ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ พบว่า ความเชื่อแบบองค์รวมของครู ความร่วมมือสร้างการเปลี่ยนแปลงภายใต้ ปฏิสัมพันธ์เชิงบวก การบริหารจัดการห้องเรียน (John Hattie and Arran Hamilton, 2019) และผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือและแนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพ โดยกระบวนการดำเนินงานเพื่อการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ลดความรู้สึกลดเดี้ยว เรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการรวมตัว ร่วมเรียนรู้ บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบ กัลยาณมิตร ภายใต้หลักการ แนวคิด กระบวนการ ขั้นตอน ปัจจัยความสำเร็จ ส่งผลดีต่อครูผู้สอน คือ พัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ (Coenen, Schelfhout, และ Hondegheem, 2021; ปริญญา มีสุข อังศวีรา วงษ์รักษา และทิพย์วิมล วังแก้ว หิรัญ, 2564; สำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) พัฒนา

คุณภาพการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพ คือ พัฒนาวิชาชีพและสร้างความเป็นมืออาชีพร่วมกัน เรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์เพื่อให้ได้แนวทางวิธีการที่ดีที่สุด ชุมชน คือ การรวมกลุ่มของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกสถานศึกษา หรือการรวมกลุ่มจากความต้องการ ความสนใจ โดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือ การปฏิบัติงานในพื้นที่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา, 2562b; สำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เปรียบเสมือนเป็นจุดร่วม กล่าวคือ การเรียนรู้ร่วมกัน ลงมือปฏิบัติเพื่อเรียนรู้ ถอดบทเรียนจากกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันพัฒนา แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน หรือด้านอื่น ๆ แบ่งปันความรู้ ความคิด ประสบการณ์ นำไปสู่การต่อยอด โดยพื้นฐานทุกคนมีส่วนร่วม มีปัจจัยสนับสนุนคือ การโค้ช การให้คำปรึกษา กระตุ้นให้เรียนรู้ ให้ข้อคิดกำลังใจ ผ่านการวิเคราะห์ การวางแผนดำเนินการพัฒนา ตรวจสอบผลการพัฒนา การสะท้อนผลไปสู่วิธีการที่ดีขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ คุณภาพการศึกษาจากกระบวนการดังกล่าว แสดงถึงความเชื่อพื้นฐานว่า หนทางที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้ คือ การพัฒนาการสอน โดยการทบทวนการปฏิบัติงาน ปรับปรุงการทำงาน สร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยน เสนอวิธีการ ประเมิน จากแนวทางจัดกลุ่มครูที่มีเป้าหมายร่วมกัน ใช้ระยะเวลาตามความยืดหยุ่นผสมผสานเวลาและไม่ผสมผสานเวลาตามความเหมาะสม ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สะท้อนผลกระบวนการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงพัฒนางานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ บริบทการทำงานของครู จากการรวมกลุ่มของนักวิชาการการศึกษา ครู บุคลากรที่มีความสนใจในการทำงานร่วมกัน เพื่อชี้แนะให้คำปรึกษาและทดลองใช้นวัตกรรม นำไปใช้ได้ทันทีในห้องเรียน และมีเวลาที่จะอภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่กับเพื่อนครู เหมือนการทำงานปกติ และไม่ต้องทิ้งห้องเรียนไปแสวงหาความรู้ (จิราพร รอดพ่วง มารุต พัฒนา วิชัย วงษ์ใหญ่ และสุพิน บุญชูวงศ์, 2560; มยุรี เจริญศิริ, 2564)

การพัฒนาคุณภาพโดยการฟื้นฟูตั้งแต่ฐานราก ปรับเปลี่ยนการทำงาน การหนุนนำ หนุนเสริม ให้ภาพของห้องเรียนนาฏศิลป์ขยายกลายเป็นชุมชนที่ใหญ่ขึ้น จากแนวทางครูสภาในการรวมตัวเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพิ่มสมรรถนะในการทำงาน เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับ มานาบุ ซาโต และพิมพันธ์ เตชะคุปต์ ที่เชื่อว่า ห้องเรียน โรงเรียนเป็นชุมชนการเรียนรู้สำหรับครูสู่ผู้เรียน กล่าวคือ ห้องเรียนที่ช่วยอบรมปมนิสัยให้เกิดเรียนรู้ร่วมกัน จะพัฒนาสังคมที่เป็นประชาธิปไตย (ซาโต มานาบุ, 2559; พิมพันธ์ เตชะคุปต์, 2562) จากการค้นคว้าและสังเกตกระบวนการในห้องเรียน รวมถึงเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูที่ใช้กระบวนการ

PLC พบว่า ครูที่เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ นำข้อสังเกตที่พบในห้องเรียนมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อร่วมปรับปรุง สามารถออกแบบสภาพการจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ครูถือเป็นหัวใจสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพการปฏิบัติงานของครูถือเป็นโอกาสและความท้าทาย อย่างหนึ่ง ในการจัดการเรียนรู้ที่จะสะท้อนศาสตร์ทางกายภาพ และทางจิตใจของครูนาฏศิลป์ ผ่านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยและพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา เพื่อ เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเริ่มที่ห้องเรียนนาฏศิลป์เพื่อเป็น เครื่องมือในการเสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์ พัฒนาศักยภาพครูผู้สมรรถนะผู้เรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการ เรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

คำถามการวิจัย

1. การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบ กระบวนการ ขั้นตอนอย่างไร มีความเหมาะสมมากน้อย เพียงใด
2. ประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ความสามารถและความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ที่มีต่อการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นอย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์
2. ยกกระดับห้องเรียนนาฏศิลป์สู่การเรียนรู้ และความสามารถครูนาฏศิลป์ในการจัด การศึกษาที่มีคุณภาพ พื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยแบ่งขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยแบ่งขอบเขต การศึกษาเนื้อหาในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการจัดการห้องเรียน รูปแบบความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีการสอนและเทคโนโลยี การสอนเชิงรุก การสร้างสรรค์ทางปัญญา ทฤษฎีการเรียนรู้ แนวคิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การให้คำปรึกษาชี้แนะ

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R1)

การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ระยะนี้เป็นการศึกษาความสำคัญและสิ่งที่คาดหวัง สภาพปัญหา สภาพปัจจุบัน ความต้องการในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ องค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาและให้ข้อมูล

1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอกด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการสอน เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและนวัตกรรม การวัดและประเมินผล การสอนนาฏศิลป์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี และครูนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน ซึ่งจบการศึกษาดรขุฒิ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูนาฏศิลป์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 20 จังหวัด จำนวน 4,985 คน (สารสนเทศการศึกษาแห่งชาติ, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sample) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มตามภูมิภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ให้ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 370 คน (กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Yamane (Yamane, 1973) กำหนดความคาดเคลื่อนที่ 5%) ดำเนินการใช้จังหวัดเป็นหน่วยในการสุ่ม เกณฑ์ร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้จำนวน 10 จังหวัด มีทั้งหมด 28 เขตพื้นที่การศึกษา ใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ได้จำนวน 14 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ การรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการ ห้องเรียน การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ชุมชนแห่งการเรียนรู้ สัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็น เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผล วิเคราะห์กรอบแนวคิด และแนวทางการดำเนินการ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อร่างการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁)

เป็นการพัฒนาร่างห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยสังเคราะห์การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยนำผลจากการศึกษาข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับร่าง และดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์ความเหมาะสม ปรับปรุง ก่อนนำไปใช้กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ที่ไม่ใช่กลุ่มวิจัย ปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง และนำข้อมูลที่ได้หลังจากนำไปใช้จริงกับครูนาฏศิลป์ปรับปรุงแก้ไข และรับรองห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งเพื่อยืนยันประสิทธิภาพที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและนวัตกรรม การสอนนาฏศิลป์ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) อาจารย์หรือนักวิชาการด้านการสอนนาฏศิลป์ หรือ การจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ระดับบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา มีบทความวิชาการ งานวิจัย หรือตำราเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ หรือหลักสูตรนาฏศิลป์ จำนวน 2 คน

2) อาจารย์หรือนักวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน มีบทความวิชาการ งานวิจัย หรือตำราเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 1 คน

3) อาจารย์หรือนักวิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและนวัตกรรม ที่มีบทความวิชาการ งานวิจัย จำนวน 1 คน

4) อาจารย์หรือนักวิชาการด้านการวัดและประเมิน ที่มีบทความวิชาการ งานวิจัย จำนวน 1 คน

5) อาจารย์หรือนักวิชาการด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ การบริหารการศึกษา ในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีบทความวิชาการ งานวิจัยหรือตำราเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ หรือผลงาน แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 2 คน

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R₂)

เป็นการทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวทางการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ไปใช้กับครูนาฏศิลป์ รวบรวมข้อมูลการประเมินประสิทธิผล ได้แก่ 1) แบบประเมินตนเอง (Self-Report) ความสามารถในการบริหารจัดการห้องเรียน การออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรม การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล 2) แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ ที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ 3) การสังเกต (Observation) ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ นำเสนอและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง จากการพัฒนาเพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์

ระยะที่ 4 ปรับปรุงพัฒนา (Development: D₂)

การศึกษาประสิทธิผลของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลการนำรูปแบบใช้ โดยศึกษาผลความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่ครูนาฏศิลป์ จัดกระบวนการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ รวบรวมข้อมูลโดยการประเมินประสิทธิผล ได้แก่ 1) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ 2) แบบสังเกต เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในด้าน สำหรับนำไปปรับปรุงองค์ประกอบ ของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ในส่วนที่ยังมีข้อบกพร่องให้สมบูรณ์

3 ประเด็นเนื้อหาที่จะทำการวิเคราะห์

- 1) ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ
- 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบด้วย

1) ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ได้แก่ การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

2) ความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

3) ความสามารถด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ
- 2) แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบรายบุคคล (In – depth individual interview) เป็นวิธีหลักในการเก็บข้อมูลโดยมีแนวสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured interview) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเป็นข้อคำถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา หมายถึง การพัฒนาในบริบทห้องเรียน ประกอบด้วย การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน มาประยุกต์ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาในสาระนาฏศิลป์ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ หลักการ โครงสร้างเนื้อหา

กระบวนการดำเนินการ โดยการ วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการห้องเรียน การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้ทางสังคม รูปแบบการพัฒนาครู การจัดการเรียนการสอน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพทางนาฏศิลป์ ผ่านการรวมกลุ่มความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนปัญหา วางแผนเพื่อปรับปรุง พัฒนา แสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ในห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน (SPMA model) แต่ละขั้นแสดงรายละเอียด ดังนี้

1) ขั้นการสำรวจตรวจสอบ (Survey) เป็นการสำรวจแหล่งข้อมูล สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ข้อมูลศิลปวัฒนธรรมและศิลปะการแสดงท้องถิ่น การประสานงาน ชี้นำวัตถุประสงค์ ปัญหา อุปสรรค ความคาดหวัง ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

2) ขั้นวางแผน (Plan) เป็นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผลลัพธ์การเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

3) ขั้นดำเนินการจัดการ (Manage) เป็นการจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรมระดมสมอง กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน กิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ กิจกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์

4) ขั้นรายงานสะท้อนผล (Apply) เป็นการสรุป รายงาน สะท้อนผล และประเมินผลลัพธ์ในการจัดการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรค เพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานลำดับต่อไป

2. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลที่เกิดจากการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ กำหนดประเด็นในการตรวจสอบประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ดังนี้

2.1.1 การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการสำรวจเพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคมจิตวิทยา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บุคลากรเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลท้องถิ่นกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญา สังคมและการประกอบอาชีพ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.2 การออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กรอบแนวคิดและการสร้างต้นแบบนวัตกรรมนาฏศิลป์ เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์

2.1.3 การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถของครูนาฏศิลป์ การวางแผนวิธีสอน เนื้อหา เทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาโดยบูรณาการกับสภาพแวดล้อมและบริบทท้องถิ่น ผ่านการสำรวจ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมเพื่อวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมกับเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้

2.1.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอน การผนวกเนื้อหา วิธีการสอน การใช้เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ การทำงานร่วมกัน กิจกรรมกลุ่ม และทักษะการคิด ความคิดสร้างสรรค์

2.1.5 การสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติของครูนาฏศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะพฤติกรรมในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ นำเสนอและออกแบบสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่

2.1.6 การวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถของครูนาฏศิลป์ในการวัดและประเมินผู้เรียน ก่อน ระหว่าง และหลัง โดยเป็นการประเมินเพื่อการพัฒนา ผ่านการสังเกตและจากแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน

2.2 ความสามารถของผู้เรียน

2.2.1 ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ หมายถึง ทักษะพฤติกรรมของผู้เรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมนาฏศิลป์ โดยประเมินจาก 1) ความสามารถด้านการระบุปัญหา 2) ความสามารถในการวางแผน 3) ความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการ 4) ความสามารถด้านผลผลิตนวัตกรรม

3. ครูนาฏศิลป์ หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่สอนรายวิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระศิลปะ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และครูผู้สอนนาฏศิลป์ที่ปฏิบัติการสอนในห้องเรียนนาฏศิลป์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการต่าง ๆ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ด้านการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องเรียนที่ดี (Konin J, 1977) ห้องเรียนทางเลือก (Gabriel and Matthews, 2011) ห้องเรียนเชิงบวก (Giulio R. C, 2006) TPACK Model (Konehler, Mishra,

Akcaoglu, และ Joshua M. Rosenberg, 2020) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Theory)(D. A. Kolb, Boyatzis, และ Mainemelis, 2014), ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)(Bandura, 1986), ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Johnson, Johnson, และ Smith, 2007)

2. แนวคิด ทฤษฎี การสอนเชิงรุก (Active Learning) (อริยา คูหา, ศรีวิภา ปุติ, และ ฮานานมูฮิบบะตุตดิน นอจี, 2562) การสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism), ทฤษฎีความรู้ (Bloom, 1956), ศาสตร์การสอน จิตวิทยาการสอน การสอนนาฏศิลป์

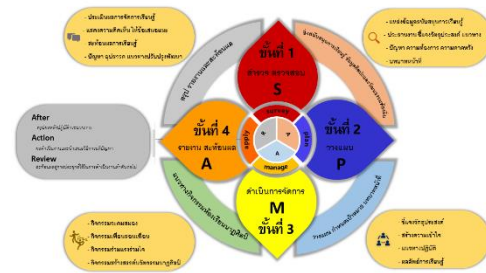
3. แนวคิด ทฤษฎี การสร้างสรรค์นวัตกรรม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2550; ทิศนา เขมมณี, 2559; พรหมวงศ์, 2556a; ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2560) การสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยกระบวนการทำงานร่วมกัน ร่วมคิดแก้ไขปัญหา โดยการสื่อสาร การมีส่วนร่วม ต่อยอด ประยุกต์ ความรู้เดิมสร้างองค์ความรู้ใหม่ เป็นผลผลิตนวัตกรรมจากองค์รวมของกระบวนการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ผลการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบแนวคิด 2) นำผลการศึกษาค้นคว้าพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับร่าง 3) ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและความเหมาะสมของรูปแบบ ด้วยการประเมินการสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุป เกี่ยวกับคุณภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ 4) การทดลองใช้รูปแบบ เพื่อศึกษาผลจากการใช้รูปแบบสรุปเป็นแผนภาพ แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูนาฏศิลป์

4. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) (DuFour และ Eaker, 1998; Senge, 1990; วิจารย์ พานิช, 2555; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การโค้ช (Blackwell, Trzesniewski, และ Dweck, 2007) การให้คำปรึกษาที่เน้นะ ดังนี้

<p>1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาห้องเรียน และการพัฒนาศักยภาพครู</p> <p>1.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการห้องเรียน ห้องเรียนที่ดี (Konin J, 1977) ห้องเรียนทางเลือก (Gabriel and Matthews, 2011) ห้องเรียนเชิงบวก (Giulio R. C, 2006)</p> <p>1.2 การพัฒนาศักยภาพครู การจัดการเรียนรู้รูปแบบความรู้ในเนื้อหาแนวคิดวิธีการสอนและเทคโนโลยี (TPACK model) (Mishra & Koehler, 2006) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ Experiential Learning Theory, ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ</p>
<p>2. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนรู้</p> <p>2.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะ</p> <p>2.2 การจัดการเรียนรู้ (Active Learning)</p>
<p>3. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม</p> <p>3.1 ความหมายและกระบวนการพัฒนานวัตกรรม (N. R. Anderson & West, 1998; ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556; โยยศ เรืองสุวรรณ, 2550; ทิศนา แรมมณี, 2559; โพธิ์ชัย สันลารัตน์, 2560; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)</p>
<p>4. หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ชุมชนแห่งการเรียนรู้</p> <p>4.1 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) (DuFour, 2004; Sergiovanni, 2005; โพธิ์ชัย สันลารัตน์, 2564; วิจารย์ พานิช, 2555; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)</p>

การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้
4. ขั้นตอนของรูปแบบ

ประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

1. ความสามารถของครูนวัตศิลป์
2. ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนวัตศิลป์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่มา: ผู้วิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา มีสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีองค์ประกอบและกระบวนการที่มีความเหมาะสม ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. หลังการทดลองใช้การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา ครูนวัตศิลป์มีความสามารถสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยดังรายละเอียดหัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

2.1.2 การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพรูปแบบ

2.1.3 แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู

2.2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนและการพัฒนาครู

2.2.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารห้องเรียนกับการสอนและสภาพแวดล้อมใน

การเรียนรู้

2.2.3 ห้องเรียนนาฏศิลป์และการพัฒนาความสามารถครูนาฏศิลป์ในการจัดการ

เรียนรู้

2.3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

2.3.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

2.3.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.4 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

2.4.1 ความหมายของนวัตกรรม

2.4.2 หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการสร้างสรรค์นวัตกรรม

2.5 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.5.1 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.5.2 การถอดบทเรียนจากสถานศึกษาในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง

วิชาชีพสู่การพัฒนาผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2.5.3 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning

Community: PLC)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

การวิจัยในครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อ พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ดังนี้

2.1.1 ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบ

2.1.1.1 ความหมายของรูปแบบ

บาโดและฮาร์ทแมน (Bardo และ Hartman, 1982a, 1982b) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบหรือแบบจำลองเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้น เป็นการบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และ วิลเลอร์ (Willer, 1967) อธิบายว่า รูปแบบเป็นการสร้างความคิดรวบยอดของชุดประสบการณ์ ด้วยวิธีการเหตุผลโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชัดเจนในนิยามความสัมพันธ์ ทั้งนี้ คีฟ และทีศนา แชมมณี (Keeves และ Adams, 1997; ทีศนา แชมมณี, 2559) ให้ความหมายสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีองค์ประกอบที่เป็นรากฐานความสำเร็จทางปัญญา เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน และนำไปสู่การคาดการณ์ทำนายผลที่ตามมา รูปแบบสามารถตรวจสอบความถูกต้องและประสิทธิผลผ่านหลักฐานเชิงประจักษ์ และให้ข้อมูลเชิงลึกว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง เพื่อให้เข้าใจแนวทางในการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองความคิดรวบยอด ที่ผ่านกระบวนการศึกษาและพัฒนาจากทฤษฎี หลักการ ชุดประสบการณ์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ โครงสร้างเชื่อมโยงเป็นแนวทางการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนในการนำไปใช้และพิสูจน์ทดสอบได้

2.1.1.2 องค์ประกอบ ประเภท และขั้นตอนของรูปแบบ

นักวิชาการได้นำเสนอไว้อย่างหลากหลาย (ชีวิวัฒน์ นิจนตร, 2560) กล่าวว่า รูปแบบที่นำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิเคราะห์ผลลัพธ์ โครงสร้างผ่านการจัดระเบียบวิธีการกลไกการทำงาน ผ่านการพิจารณาผลกระทบและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น การใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานอย่างบูรณาการ เพื่อประสิทธิผลสอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับ จอยและเวลล์ (Bruce Joyce และ Calhoun, 2010) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ควรครอบคลุม และขับเคลื่อนตามวัตถุประสงค์ เพื่อประสิทธิผลและคำนึงถึงผลกระทบทางการศึกษา โดยมีองค์ประกอบคือ แนวคิดและหลักการ เป็นพื้นฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์

เนื้อหา กิจกรรม ขั้นตอน โดยรวมที่สะท้อนถึงความเชื่อ แนวคิด ทฤษฎี ในการพัฒนารูปแบบ วัตถุประสงค์ ควรสะท้อนถึงความคาดหวัง จุดมุ่งหมาย เนื้อหาการเรียนรู้ กระบวนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยวิธีการ ขั้นตอน และต้องแสดงวิธีการสอน การวัดประเมินผลที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลของรูปแบบ ผลลัพธ์กิจกรรม สอดคล้องกับ (จิราพร รอดพ่วง มารุต พัฒนาผล วิจัย วงษ์ใหญ่ และสุพิน บุญชูวงศ์, 2560) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอน ปัจจัยสนับสนุนขั้นตอนการทำงาน การวัดและประเมินผล ขั้นตอนของรูปแบบ 3P2R ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การเตรียมการ (Prepare: P) ขั้นที่ 2 การวางแผน (Plan: P) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Perform: P) ขั้นที่ 4 การสังเกตผล (Review: R) ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (Reflect: R)

จากองค์ประกอบของรูปแบบข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบ รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

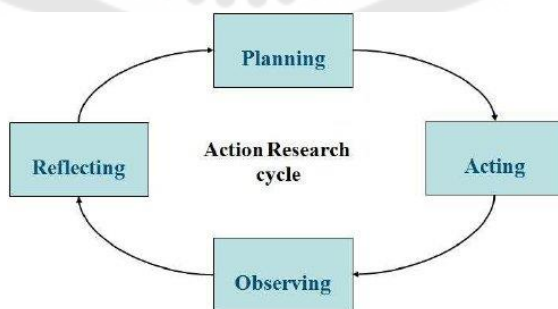
ที่มา	องค์ประกอบของรูปแบบ				
	หลักการ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัย	การวัดและประเมิน
(ศิริวัฒน์ นิจนตร, 2560)	/	/	/	/	
(ทีศนา เขมมณี, 2559)	/		/	/	/
(ศุภักษร พองจางวาง และ กอบสุข คงมันัส, 2559)	/	/	/	/	/
(B Joyce, Weil, และ Calhoun, 2004)	/	/	/		/
(จิราพร รอดพ่วง มารุต พัฒนาผล วิจัย วงษ์ใหญ่ และสุพิน บุญชูวงศ์, 2560)	/	/	/	/	/

จากตาราง 1 การศึกษาความหมายและองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบในการวิจัย ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

2.1.1.3 ประเภท และขั้นตอนของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบมีการศึกษาและอธิบายโดยนักวิชาการอธิบายไว้ ดังที่ คีฟ (Keeves, 1990) แบ่งประเภทของรูปแบบ คือ รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมา

อุปมัย เทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม รูปแบบเชิงภาษา ใช้ภาษาในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปแบบ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์นั้น รูปแบบทางคณิตศาสตร์ คือ ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้น ที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเป็นเหตุและผล ซึ่งเป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า (Path Analysis) และหลักการสร้าง (Semantic Model) โดยการนำเอาตัวแปรมาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ กัสทอฟสัน (Gustafson, 1991) ได้ศึกษาและสำรวจรูปแบบของระบบการเรียนการสอน สรุปได้ 3 ลักษณะ คือ รูปแบบที่ใช้กับการเรียนการสอนในห้องเรียน (Classroom Oriented Model) รูปแบบที่ใช้กับการออกแบบและผลิตสื่อหรือผลิตภัณฑ์การเรียนรู้ (Product Oriented Model) และรูปแบบที่ใช้สำหรับการออกแบบระดับการเรียนการสอนในภาพรวม (System Oriented Model) ทั้งนี้ งานวิจัยเรื่องการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เป็นการศึกษและพัฒนาในระดับห้องเรียน ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาในรูปแบบที่มีกระบวนการ ขั้นตอนที่เรียบง่าย แสดงถึงพลวัตความสัมพันธ์กันแต่ละขั้นตอน เพื่อค้นหาความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่ปฏิบัติหรือการแก้ปัญหา โดยการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิส และแพรคกาด (Kemmis) ที่อธิบายวิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่าเป็นการทำงานที่สะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยเริ่มต้นที่ขั้นตอนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting) โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำเป็นต้องอาศัยผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนกลับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ดังภาพ

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนหลักของการวิจัยปฏิบัติการ (PAOR)

ที่มา : (McCutcheon และ Jung, 1990)

จากภาพประกอบ 2 การศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ประเภทและขั้นตอนของรูปแบบ ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบที่เกี่ยวข้อง และเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่เน้นตามความต้องการของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา โดยพิจารณาวิเคราะห์ ขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบกับขั้นตอนของ PAOR Model ดังนี้

1) การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ก่อนล่วงหน้า รวมถึงการคาดคะเนผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ภายใต้การไตร่ตรองปัจจัยสนับสนุน เงื่อนไขอื่น ๆ ที่แวดล้อม โดยทั่วไปการวางแผนจะคำนึงถึงความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

2) การปฏิบัติ (Acting) เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนและควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน ทั้งนี้ อาจมีโอกาสแปรเปลี่ยนตามเงื่อนไขและข้อจำกัด ดังนั้น แผนปฏิบัติการจะมีลักษณะเป็นแผนที่เปิดช่องให้ผู้ปฏิบัติ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามเงื่อนไขและปัจจัยที่เป็นอยู่ การปฏิบัติการจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัตรภายใต้การใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ

3) การสังเกตผล (Observing) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสังเกตการณ์ ปัจจัยสนับสนุน ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการสะท้อนกลับกระบวนการและผลปฏิบัติการที่เกิดขึ้น

4) การสะท้อนผล (Reflecting) เป็นการให้ข้อมูลถึงการกระทำตามที่บันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตในเชิงวิพากษ์กระบวนการ และผลการปฏิบัติงานตามแผน การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ปัญหา อุปสรรค การสะท้อนกลับอาศัยกระบวนการกลุ่มในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์ หรือประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแนวทางเดิมไปสู่การปฏิบัติงานตามวิธีการใหม่

2.1.2 การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพรูปแบบ

การตรวจสอบรูปแบบมีผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบรูปแบบ โดย อีสเนอร์ (Eisner, 1976) เสนอแนวคิดการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเชื่อว่า การรับรู้ที่เท่าทันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ กล่าวคือ แนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นการนำประเด็นมาพิจารณา โดยการวิเคราะห์ วิจัยอย่างลึกซึ้ง เน้นข้อสรุป ผลสัมฤทธิ์ คุณภาพ ความเหมาะสม และประสิทธิภาพ โดยการประเมินลักษณะนี้ไม่สามารถประเมินได้ด้วยเครื่องมือวัด เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่า และใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา จึงจำเป็นต้องใช้ตัวบุคคลที่มีประสบการณ์ ความ

ชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ความถนัดทางวิชาชีพเฉพาะที่ลึกซึ้ง และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อร่วมกันพิจารณาข้อมูล ประเมินผลอย่างเที่ยงธรรม

สรุปได้ว่า การตรวจสอบรูปแบบเป็นการทดสอบข้อมูลความสัมพันธ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงประจักษ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปใช้ในการพัฒนา ปรับรูปแบบให้มีคุณภาพ โดยการวิจัยการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบรูปแบบโดยการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านความเหมาะสม ความถูกต้อง ประโยชน์ ความเป็นไปได้ การนำรูปแบบไปทดลองใช้ และนำผลมาปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์

2.1.3 แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู

การพัฒนาครูให้สอดคล้องในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสม เพิ่มพูนทักษะศักยภาพส่งต่อสมรรถนะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

2.1.3.1 แนวคิดการพัฒนาศักยภาพครู

การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เป็นความสำคัญอย่างหนึ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาศักยภาพ (เกียรติยศ ศุภชัยรัตน์ ชวลิต เกิดทิพย์ และวรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2564) เช่น การบรรยาย การปฐมนิเทศ การสาธิต การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การโค้ช ระบบพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษา การทบทวนและเพิ่มทักษะ โดยมีเป้าประสงค์ในมิติการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ทั้งแบบไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ จะเห็นได้ว่า ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้งวิธีการให้การศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่รับผิดชอบ เพื่อให้ปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง มองการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาส มีทัศนคติและความคิดสร้างสรรค์ มีกรอบความคิดที่กว้างขวาง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.1.3.2 ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาครู

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา และการปฏิบัติงานของครู ดังนั้น ความสำคัญของการพัฒนาครู (เนตรชนก ดวนใหญ่, 2562) คือ ความสามารถ หรือคุณสมบัติที่มีแฝงในตัวบุคคล สามารถทำให้ปรากฏหากได้รับการพัฒนา หรือกระตุ้นจากภายนอก ศักยภาพเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการพัฒนา ฝึกอบรม การศึกษา จนเกิดทักษะ ความรู้ ทักษะ นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล ได้แสดงออกมาเป็นผลงานที่มีคุณค่าขององค์กร เช่นเดียวกับ (ธงชัย คำปวง, 2561)

กล่าวว่า การพัฒนาครู เป็นกระบวนการ ขั้นตอนที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ด้านความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ วิธีการทำงาน ทักษะคติ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้องค์กรหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์

การพัฒนาวิชาชีพครู มีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านสังคมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการพัฒนาในวิชาชีพของครู ดังที่ (ขวัญแก้ว แสงแก้ว, 2565) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกระดับความรู้ ประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญ การจัดการเรียนรู้ หลักสูตร เนื้อหา สารวิชา การสอน การวิจัย เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่โค้ช ผู้ดูแลให้คำปรึกษา เพราะการพัฒนาในวิชาชีพจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ (วศินี รุ่งเรือง, 2562) กล่าวว่า การพัฒนาครู เป็นการเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ เจตคติที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการทำงาน มีประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

จะเห็นได้ว่า ศักยภาพครูส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาครูจะช่วยให้ครูมีสมรรถนะในการสอน กระตุ้นการปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และศักยภาพเป็นการแสดงพฤติกรรมให้ประจักษ์ กล่าวคือ สิ่งที่อยู่ในตัวคนที่จะช่วยให้ผลิดอะไรต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพนั้น ต้องมีระบบและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ออกแบบ แก้ปัญหา บูรณาการ เรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ และความสามารถในการปรับตัว

2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูนาฏศิลป์

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้นี้ในระดับห้องเรียน และทฤษฎีที่สนับสนุนการพัฒนาความสามารถของครูนาฏศิลป์ ดังนี้

2.1.4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Theory)

การเรียนรู้จากประสบการณ์ เริ่มจากกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ ทักษะ ค่านิยมจากประสบการณ์ตรง การลงมือทำ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นลักษณะบูรณาการแบบองค์รวม ที่มีแนวคิดวงจรเกี่ยวข้องกับเรื่องประสบการณ์ ความรู้และพฤติกรรม (D. A. Kolb และคนอื่น ๆ, 2014) โคลบ อธิบายว่า ความรู้ ทักษะที่ได้รับนอกจากเอกสาร หรือจากการฟังบรรยายแต่ได้จากการทำงาน ประสบการณ์ในชีวิตจริง จากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ (กันตภา สุธธิดา, 2561) อธิบายว่า ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการคิดทบทวน เกี่ยวกับการ

กระทำ หรือจากการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ โดยการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ หรือการสังเกต ได้จากการกระทำของผู้อื่น ซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิต การทำงานและการศึกษา

จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติ และการมีส่วนร่วม เพื่อไปสู่เป้าหมายการประมวล ความรู้ ผนวกความรู้ ประสบการณ์จากกระบวนการคิดทบทวน ใคร่ครวญไตร่ตรอง จนกระทั่งตก ผลึกความคิดรวบยอด สู่พฤติกรรมปฏิบัติ เชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เกิดจากการผสมผสาน บูรณา การแบบองค์รวม เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงาน การปฏิบัติวิชาชีพ โดย โคป (A. Kolb และ Kolb, 2018) กล่าวว่า มีหลักการสำคัญของ วงจรการเรียนรู้ต่อเนื่องไม่สิ้นสุด (Learning Cycle) กล่าวคือ ความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ทั้งการใช้ชีวิตและการทำงาน และส่งออกโดยการ ถ่ายทอด สื่อสาร นำเสนอ สอนงาน การแลกเปลี่ยน กระบวนการดังกล่าวใช้ทักษะขั้นสูง และโคป เชื่อว่า การเรียนรู้ไม่ใช่การส่งออกความรู้แบบเส้นตรง แต่เป็นวงจรด้วยการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง การปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนด้วยการสื่อสาร การสอนงาน การชี้แนะ การทบทวน การสืบเสาะหา เพื่อเพิ่มคลังภูมิปัญญา จนกระทั่งเกิดเป็นชุดประสบการณ์ โดยทุกการเรียนรู้เป็น การผสมผสาน ทั้งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีในการเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ หรือเป็น ประสบการณ์ที่ได้รับจากการถ่ายทอด จนกระทั่งเกิดเป็นการบูรณาการประสบการณ์การเรียนรู้

วงจรการเรียนรู้ โคป อธิบายเพิ่มเติมว่า เป็นการให้สมองสองซีกตรงข้ามในการทำความเข้าใจโดยการรับรู้ เป็นการรับรู้ประสบการณ์ในอดีต และคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต เสมือน กรรไกร อาจกล่าวได้ว่า ทั้งแนวคิด และการรับรู้ เปรียบเสมือนกรรไกร ที่เวลาใช้งานจะต้องสอด ประสานกันของ ใบมีดทั้งสองด้าน ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้หรือครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจว่า ผู้เรียน มีความแตกต่างกัน และแต่ละคนเรียนรู้ด้วยวิธีที่ไม่เหมือนกัน บทบาทครูจึงควรเป็นคุณลักษณะ ของผู้ก่อหนุ่น แนะนำ แนะนำ ออกแบบการเรียนการสอนและวิธีการสอนที่หลากหลาย ปรับ เลือกรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม สำคัญคือ วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ เน้นการ มีส่วนร่วม การเปิดโอกาส ผลักดันให้ผู้เรียนใช้ทักษะ ความรู้ ชุดประสบการณ์ทั้งที่ได้เรียนรู้ในอดีต ปัจจุบัน และสิ่งที่คาดการณ์ไว้ในอนาคต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ การประเมินที่ หลากหลาย สามารถวัดผลรวมในทุกมิติการเรียนรู้ โดยการวัดประสิทธิภาพ จิตพิสัย ทักษะ และ พัฒนาการการเรียนรู้ ที่สะท้อนผ่านการเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นวงจรในการรับเข้าและส่งออก เป็น กระบวนการในการหลอมรวมความรู้ ประสบการณ์ซึ่งบูรณาการสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตการ ทำงาน สอดคล้องกับโลกปัจจุบันเพื่อให้เกิดวงจรใคร่ครวญ การคิดวิเคราะห์ และการ สังเคราะห์ ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการ ขั้นตอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเชื่อมต่อ การปฏิบัติ การ

ทดลอง การลองผิดลองถูก ทำซ้ำ แก้ไขจนกระทั่งตกผลึกก่อนประสบการณ์มีแรงหนุน และการหนุนเสริมอย่างยืดหยุ่น เกื้อหนุน แน่แนວ ให้เกิดการพัฒนาการ การเรียนรู้จากประสบการณ์นั้น จะถูกสะท้อน และพิสูจน์ทราบได้ผ่านทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ โดยประเมินแบบองค์รวมในตัวบุคคล เพื่อให้สามารถเข้าใจเชื่อมโยงได้กับชีวิตและประสบการณ์จริง

2.1.4.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม หรือการรับรู้ความสามารถตนเอง แบนดูลา (Bandura, 1986) กล่าวว่า บุคคลสามารถกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากพื้นฐานแนวคิดการรับรู้ด้วยความสามารถตนเอง (Self – efficacy) โดยเชื่อว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นผลจากการทำงานร่วมกันที่ซับซ้อนของปัจจัยหลายประการ และการทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมจำเป็นต้องพิจารณาถึงอิทธิพลทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ การวิเคราะห์สภาพหรือสิ่งเร้า เพื่อให้เข้าใจและสนับสนุนพฤติกรรมที่หลากหลาย โดยพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ รวมกัน ทั้งพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม อิทธิพลทางสังคม ประสบการณ์ส่วนตัว ความสามารถส่วนบุคคล การตระหนักรู้ในตนเองและความคาดหวังที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ต้องการ

การเรียนรู้จากองค์ประกอบหลายอย่างผสมผสานกัน ทั้งสภาพแวดล้อม สังคม ประสบการณ์ ความสามารถโดยการเรียนรู้ จนกระทั่งเกิดแรงหนุนนำตนเองหรือแรงขับภายใน เป็นแรงจูงใจชักชวนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ในความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Bandura, 1986) กล่าวว่า ความแตกต่างของการเรียนรู้ และการกระทำมีความสำคัญ เพราะคนอาจจะเรียนรู้อะไรหลายอย่าง แต่ไม่กระทำ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ พฤติกรรมสนองตอบที่เกิดจากการเรียนรู้ ผู้ซึ่งแสดงออกหรือกระทำสม่ำเสมอ พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ พฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำเพราะไม่เคยเรียนรู้จริง ๆ การเรียนรู้ทางสังคม ถูกอธิบายกระบวนการในการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้ กระบวนการความใส่ใจ การเลียนแบบหรือการสังเกตจะไม่เกิดขึ้นหากไม่ใส่ใจ

ดังนั้นการเรียนรู้ทางสังคม ความใส่ใจถือเป็นอันดับแรกที่ต้องมี เนื่องจากบุคคลจะต้องรับรู้ ใ้ใจส่วนประกอบ องค์ประกอบ และอิทธิพลที่สำคัญของพฤติกรรมของผู้ที่เป็นตัวแบบ เช่น กระบวนการใส่ใจ มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบุคคล รวมทั้งตัวแปรที่จำกัดขอบเขตการเรียนรู้ทางบุคลิกภาพ ความรู้สึกว่าตนนั้นมีค่า ความต้องการและทัศนคติ กระบวนการจดจำบุคคลหรือผู้สังเกตสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้นั้น เพราะบุคคล

หรือผู้สังเกตบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งพบว่า ผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวแบบด้วยคำพูด มีภาพพจน์ที่ตนสังเกตไว้ในใจ จะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ โดยการสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่ดูเพียงอย่างเดียว หรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วย แม้ว่าเวลาจะผ่านไปหากเรียนรู้ซ้ำ ก็จะเป็นการช่วยความจำได้ดียิ่งขึ้น กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่บุคคลเปลี่ยนแปลง ภาพจำ หรือสิ่งที่จำไว้ถอดรหัสออกมาเป็นคำ ทำที่ที่สุดจะแสดงพฤติกรรมออกมาเหมือนกับต้นฉบับ โดยปัจจัยสำคัญในกระบวนการนี้คือ หากมีความพร้อมของร่างกายและทักษะจะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้ ดังนั้น การเรียนรู้โดยการสังเกต จะเห็นได้ว่า ในชั้นการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันไป ทั้งเลียนแบบได้เหมือนมาก และไม่เหมือนแต่คล้ายคลึง หรือแม้กระทั่งไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ กระบวนการตั้งใจ แรงจูงใจ มาจากความคาดหวังว่าการเลียนแบบจะนำประโยชน์มาใช้ เช่น การเสริมแรง การให้รางวัล หรือเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน

การเรียนรู้ทางสังคม บันดูล่า (Bandura, 1986) เสนอแนวทางปรับพฤติกรรมได้แก่ แนวทางการเรียนรู้โดยการสังเกต จำแนกวิธีการเรียนรู้ โดยการสังเกตออกเป็น 2 วิธี คือ การเรียนรู้จากผลของการกระทำ เป็นการเรียนรู้เบื้องต้น โดยเชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถทางสมองในการที่จะใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ และรับรู้ความสัมพันธ์การกระทำและผลของการกระทำ โดยผลของการกระทำ ประกอบด้วย การทำหน้าที่ให้ข้อมูล การสังเกตผลของการกระทำ ความแตกต่างของผลที่ได้รับ ว่าผลการกระทำจะส่งผลในสภาพการณ์ใด และผลที่คาดหวังจะเป็นอย่างไร ข้อมูลด้านนี้จะเป็แนวทางหนึ่ง ในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ในอนาคต การทำหน้าที่จูงใจ เมื่อพิจารณาว่าผลของการกระทำใดเป็นที่พึงปรารถนาย่อมจูงใจให้เกิดการกระทำมาก ผลของการกระทำใดไม่เป็นที่พึงปรารถนา ย่อมจูงใจให้เกิดการกระทำน้อย ย่อมพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำนั้น

ดังนั้น กระบวนผลของการกระทำ สามารถจูงใจให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรม กล่าวคือ หากการกระทำได้รับการเสริมแรง ย่อมมีแนวโน้มเกิดขึ้นอีก ถ้าบุคคลไม่รู้ว่าเงื่อนไขการเสริมแรงมีไว้ว่าอย่างไร การกระทำให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่มากกว่าการสร้างพฤติกรรมใหม่ อย่างไรก็ตาม ผลของการกระทำมีข้อจำกัดคือ เวลา และโอกาส ดังนั้น การเรียนรู้จากการเลียนแบบ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยที่มนุษย์ไม่เคยมีประสบการณ์ตรงเลย แต่มนุษย์สามารถเรียนรู้จากการสังเกตจากตัวแบบหรือการกระทำ แนวทางการกำกับตนเอง สามารถทำได้เมื่อฝึกฝนและพัฒนา กล่าวคือ ความสามารถจากผลของการกระทำของมนุษย์ ควบคุมความคิด

ความรู้สึกด้วยตัวเองและเพื่อตัวเอง ความสามารถนี้เรียกว่า การกำกับตนเอง ประกอบด้วย การสังเกต ความสำเร็จ จากความชัดเจนสม่ำเสมอของการสังเกตและการบันทึก ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งเป็นที่ไม่พอใจ หรือพอใจ อาศัยมาตรฐาน การประเมิน ปฏิบัติการ ตอบสนองของของสังคม และตนเอง แนวคิดการรับรู้ความสามารถตนเอง คือ ความสามารถไม่ต่างกัน แต่แสดงออกในคุณภาพแตกต่างกัน แต่ละสถานการณ์อาจแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่างกัน ความสามารถและการกำหนดประสิทธิภาพของบุคคลยืดหยุ่นตามสถานการณ์ หากมีความเชื่อว่าจะสามารถแสดงออกถึงความสามารถนั้นผ่านความอดุสาหะ จะประสบความสำเร็จในที่สุด

การเรียนรู้ทางสังคม (ภาสิต ศิริเทศ และณพิวิทย์ ธรรมสีหา, 2562) ได้เสนอองค์ประกอบโครงสร้างทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ว่าเป็นการตัดสินใจว่าจะสามารถทำอะไรสิ่งหนึ่งได้ เป็นความเชื่อจากความรู้สึก ความคิด แรงจูงใจ พฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ความคาดหวังของผลลัพธ์ ที่บุคคลคาดหวัง หรือประเมินค่าถึงผลลัพธ์การปฏิบัติที่จะเกิดขึ้น การได้รับรู้ความสามารถ และความคาดหวังในผลลัพธ์ของตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ กล่าวคือ หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถตนเอง มีความคาดหวังของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นสูง ทั้งสองด้านจะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างแน่นอน แต่ถ้ามีเพียงด้านใดสูง หรือต่ำ บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรม

กล่าวโดยสรุป กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม เป็นวงจรการเรียนรู้จากแบบอย่างต้นแบบ และตัวบุคคล กระบวนการเรียนรู้เกิดจากการเลียนแบบและการรับรู้จากสภาพแวดล้อม สังคม ความสามารถ ประสบการณ์ ที่หนุนกันโดยการสังเกต จดจำ การเห็นผลลัพธ์ที่ประจักษ์ของการกระทำจากตัวแบบ การให้ข้อมูล จูงใจ เสริมแรงสู่การแสดงออกทางทักษะ พฤติกรรม ทั้งนี้ การเรียนรู้ทางสังคม คำนี้ถึงความพร้อมของร่างกาย จิตใจ ทักษะและพฤติกรรมที่เลียนแบบจากตัวแบบนั้น ตัวบุคคลจะเรียนรู้ กลายเป็นผลที่ออกมาเหมือนตัวแบบ ผสมผสาน หรือแม้กระทั่งเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะพฤติกรรมเฉพาะบุคคล ซึ่งทั้งหมดมีแรงเสริมจากการหนุนนำตนเอง การหนุนเสริม การกระตุ้นผ่านกระบวนการทางปัญญา ความสนใจ สู่การสร้างความรู้ที่คงทน ผ่านการเชื่อมโยง จนกระทั่งเกิดผลผลิตภาพ พฤติกรรมแบบฉบับตัวบุคคล การเรียนรู้ทางสังคมจะมีความหมาย หากมีการสนับสนุน หรือถูกเผยแพร่ทางสังคม ซึ่งเป็นผลจากการกำกับตนเอง รับรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อผลลัพธ์ที่ดีขึ้นจากผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2.1.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (ทิตินา แคมมณี, 2559) เป็นการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย จากบุคคลที่มีความสามารถแตกต่างกัน สอดคล้องกับ จอห์นสัน (Johnson, Johnson, และ Holubec, 1994) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เน้นความสนใจที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ความรู้สึกระหว่างบทเรียน ผู้เรียน การแข่งขัน ความช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เป็นการแข่งขัน มีผลทำให้ผู้เรียนเคยชินและแย่งชิงผลประโยชน์ มากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้เกิดทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกัน การฟังและเกื้อกูลกัน ภายใต้ทุกคนมีความสำคัญ และประสบความสำเร็จได้ ด้วยบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น กำหนดหรือมีเป้าหมายการทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกัน การมอบหมายบทบาทการทำงานร่วมกัน บังคับเพื่อบรรลุเป้าหมายผ่านปฏิสัมพันธ์ และสัมพันธ์ภาพเกื้อกูล ความรับผิดชอบ และการฟังที่ดีต่อกันของสมาชิกแต่ละคน กล่าวคือ การเอาใจใส่ การสังเกต พฤติกรรม การแลกเปลี่ยนสอนงานรายบุคคลหรือกลุ่ม มีระบบตรวจสอบวิธีการส่งเสริมให้ทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย โดยใช้กระบวนการทางสังคมสร้างปฏิสัมพันธ์ การเคารพ ยอมรับ จัดการความขัดแย้ง การทำงานร่วมกับผู้อื่น การได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการทำงาน

การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อผู้เรียน จากผลการวิจัยพบว่า มีหลายปัจจัยประกอบด้วย ความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีวิจรรณญาณทางการเรียนสูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นเห็นคุณค่าตนเอง เห็นคุณค่าความแตกต่างความหลากหลาย มีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความเชื่อมั่นรู้สึกดีกับตนเอง และผู้อื่นพร้อมพัฒนาทักษะ เผชิญกับความเครียด ความผันแปร พลิกผัน โดยประเภทของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยทั่วไปมีดังนี้คือ กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ โดยการร่วมมือเรียนรู้ วางแผน จัดระเบียบ กฎเกณฑ์ วิธีการ เทคนิค เกิดการเรียนรู้และบรรลุจุดมุ่งหมาย กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ ให้สนใจหรือใช้ความคิดซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราว การจัดกลุ่ม โดยสอดแทรกอยู่ในการสอน การบรรยาย กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือถาวร กลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกมีความผูกพัน ห่วงใย ช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง มีประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันมานานมีสัมพันธ์ภาพที่ดี ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ มักจะมีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องทำเป็นประจำ เช่น การเขียนรายงาน การเสนอผลงานกลุ่ม การตรวจผลงาน การทำกิจวัตรดังกล่าว ควรจัดระเบียบขั้นตอนการทำงานหรือฝึกฝนในการดำเนินงาน

อย่างเป็นทางการเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการที่ใช้หรือดำเนินการเป็นกิจวัตรในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ เรียกว่า (Cooperative Learning Scripts) หากสมาชิกกลุ่มปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจะเกิดทักษะที่ชำนาญในที่สุด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการปฏิสัมพันธ์ในลักษณะการรวมตัวกัน พูดคุย ใคร่ครวญ ฟังพา หรือ ความผานผ่านปฏิสัมพันธ์นี้นำมาซึ่งความร่วมมือกัน เพื่อขับเคลื่อนไปด้วยกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งผลต่อแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลดความรู้สึกโดดเดี่ยว เมื่อเกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือความหมายคือ ทุกคนเป็นเจ้าของ ทุกคนสำคัญ และมีคุณค่ากระบวนการปฏิสัมพันธ์ ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม ความสามารถในการรับมือ และความสามารถในการเผชิญปัญหา

การนำแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการพัฒนาครุฑนาฏศิลป์

การเชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับการพัฒนาครุฑนาฏศิลป์เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่มีศักยภาพอยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีลักษณะในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ได้รับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการปฏิบัติในห้องเรียน จากแนวคิดจะเห็นได้ว่า กระบวนการมุ่งให้เกิดความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นความรับผิดชอบ ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โดยใช้กระบวนการศึกษาจากต้นแบบ การรับเข้าและส่งออก กล่าวคือ การสังเกตจากต้นแบบและแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในตนเอง ทั้งนี้ การพัฒนาตนเองผ่านประสบการณ์ ต้องอาศัยความร่วมมือ เพื่อสร้างประสบการณ์ร่วมกัน ดังนั้นการพัฒนาครุฑนาฏศิลป์ ผ่านการศึกษาจากประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างร่วมมือที่ดี จะเกิดประสิทธิภาพต่อครูและวงจรในการรับเข้าและส่งออก ผ่านการหลอมรวมความรู้ ประสบการณ์ชีวิตและการทำงาน การมีส่วนร่วมการผนวกความรู้ ความเชื่อ วัฒนธรรมที่เป็นแนวปฏิบัติทั้งตัวบุคคล การปฏิบัติ เป็นวงจรในการหนุนนำตนเอง หนุนนำเสริมสร้างการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาวิชาชีพ

2.1.5 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู

การพัฒนาการเรียนรู้ ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติ ที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ จากการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า มีรูปแบบในการพัฒนาครุฑนาฏศิลป์ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นการอบรมเพื่อไปสู่ผลลัพธ์ในระดับห้องเรียน สรุปวิเคราะห์ดังตาราง

ตาราง 2 รูปแบบและลักษณะการพัฒนาครู

รูปแบบการพัฒนาครู	ลักษณะการพัฒนา	จุดเน้นสำคัญ	ข้อค้นพบ
เทคโนโลยีเป็นฐาน (ICT Based Training)	เน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน	ส่งเสริมการเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) การเรียนรู้ออนไลน์ ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาตนเอง	ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาผสมผสานกับการสนับสนุนพัฒนาครูเพื่อให้ประโยชน์
เทคโนโลยีเป็นฐาน (ICT Based Training)	การบูรณาการและมีส่วนร่วมในแนวทางการอบรมพัฒนา	พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้เท่าทันและใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้	ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ก้าวต่อการจัดการเรียนรู้ นำเสนอแหล่งข้อมูลที่ถูกต่อและมีความน่าเชื่อถือ
โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Training)	โรงเรียนมีบทบาทหลักในการบริหาร ประสานงาน และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู (Classroom Action Research)	เน้นการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน (Whole School Development) ดำเนินการจัดการห้องเรียนเป็นฐาน (Classroom Based) มีกลไกการนิเทศ ระบบพี่เลี้ยง การเสริมพลังอำนาจร่วมกับพัฒนาการสอน	มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้นำความรู้ไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน เปิดโอกาสและสร้างพื้นที่การแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
การพัฒนาครูโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Training)	เริ่มต้นจากปัญหาสถานการณ์ หรือประเด็นสำคัญที่พบเป็นกรณีศึกษา (Case Based Training) เป็นโจทย์ในการพัฒนา	อิงปัญหาหรือสถานการณ์สำคัญทางการศึกษาควบคู่กับการส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Teaching/Learning)	มีผู้เชี่ยวชาญในการบรรยาย อภิปรายฝึกปฏิบัติสร้างประสบการณ์และรูปแบบอบรมทางไกล (Distance Training) ยืดหยุ่นเวลา สถานที่ คำจนถึงความเหมาะสม และความสะดวก ประยุกต์ใช้สื่อที่ง่ายและเหมาะสมรวมทั้งการศึกษาจากงานจากแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หรือหน่วยงานต้นแบบและการสนับสนุนให้ศึกษาต่อเพื่อคุณวุฒิสูง และนำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากตาราง 2 การศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู พบว่า มีหลากหลายรูปแบบ ทั้ง การเข้าร่วมอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานจากหน่วยงาน ต้นแบบ การจัดสัมมนาภายใน และเชิญผู้เชี่ยวชาญ วิทยากรภายนอกแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การนิเทศ โครงการประชุมสัมมนาภายในหน่วยงาน และนอกหน่วยงาน การทำผลงานวิจัย รวมถึง การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ การพัฒนาครูเพื่อให้มีศักยภาพนำมาซึ่งการแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการทั้งตัวครู หน่วยงาน สังเกต โรงเรียน จากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและ กระแสความก้าวหน้า ปัญหาการเรียนรู้ ภาวะถดถอยของผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งส่งผลต่อ การจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพของครูจึงเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากต้องปรับให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงและนโยบาย บริบท สภาพปัญหา แต่เป็นโอกาสที่สามารถปฏิบัติได้จริงใน ห้องเรียน หลายการอบรมพัฒนาครูกล่าวอย่างเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องของการแก้ไขปัญหา ทางการศึกษา ที่ไม่สามารถกระทำได้เพียงครูคนใดคนหนึ่ง ในการพลิกโฉมการศึกษาต้องอาศัย การร่วมมือในการพัฒนาทั้งมิติของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ครู ผู้บริหาร รวมพลังเป็นวิถีและ กระบวนการ สอดคล้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพ โดยการไคร่ครวญศักยภาพแห่งตน แลกเปลี่ยน สันทนาการร่วมแก้ปัญหา ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ บริบทผู้สอน การจัดการเรียนรู้ รวมถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่า แนวคิดทฤษฎีที่มีความเชื่อมโยงสนับสนุนกันอย่าง มีนัยยะสำคัญ ตลอดจนการพัฒนาครูนาฏศิลป์ให้มีความสามารถในการออกแบบและสร้างสรรค์ นวัตกรรม การออกแบบการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษา เปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี เพื่อสร้างข้อตกลงในการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์ฯ ดังตาราง

ตาราง 3 เปรียบเทียบการพัฒนาครูกับการพัฒนาผู้เรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น	การพัฒนาผู้เรียน	การพัฒนาครู	การสอนผู้ใหญ่
รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style)	กิจกรรมในห้องเรียนไม่เชื่อมโยงกับ ชีวิตประจำวันและความต้องการ	ใช้ในการปฏิบัติจริงใน ห้องเรียน	ความต้องการในการเรียนรู้ (Self-Directed)
เป้าหมายการเรียนรู้ (Goal)	รายวิชาที่เรียนเป็นศูนย์กลางในการ เรียนรู้	ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ ศิลปการจัดการเรียนรู้	แก้ไขปัญหา - Research Base Education - Problem Base Education
แรงจูงใจ (Motivation)	การกระตุ้นโดยผู้สอน และปัจจัยอื่น เสริมแรง	หนุนนำผ่านปฏิสัมพันธ์ทาง สังคมเป็นตัวหนุนเสริมการ พัฒนา	หนุนนำตนเองและหนุนเสริม
การพัฒนาตนเอง (Self-Development)	ไม่เป็นอิสระถูกเลือกและจัดสรรโดย หลักสูตร เนื้อหา ตัวชี้วัดรายวิชา	ความเชี่ยวชาญและต้นแบบ การเรียนรู้	- ประสบการณ์การเรียนรู้ - ศักยภาพและสมรรถนะ ปฏิบัติงาน

จากตาราง 3 เปรียบเทียบการพัฒนาครูกับการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับ (ธงชัย คำปวง, 2561) เสนอว่า รูปแบบและวิธีการพัฒนาครูมีหลากหลายวิธีการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ นโยบายของหน่วยงานให้เหมาะสม และสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับองค์การ ระดับกลุ่ม ระดับบุคคล กล่าวคือ การพัฒนาครูระดับองค์การ การฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้ในการพัฒนาครู การศึกษาดูงานภาคสนาม ประชุมเชิงปฏิบัติการ การหมุนเวียนงาน การพัฒนาครูระดับกลุ่ม/ทีม การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การวางแผนแก้ปัญหาถอดบทเรียนอย่างมีส่วนร่วม ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของการจัดการเรียนรู้ การสอนงานและระบบพี่เลี้ยง การพัฒนาครูระดับบุคคล บนฐานการของการครุ่นคิดและทบทวน ผลการทำงาน ทั้งนี้ จาน ฮาฟซาร์ (Jan, 2017) อธิบายลักษณะของครูที่ต้องเตรียมพร้อมให้ตรงกับความท้าทายอนาคต ประกอบด้วย คิดให้กว้างออกไปในมุมมองของโลก เพื่อพัฒนาผู้เรียนรุ่นใหม่ที่เกิดและทำหน้าที่เป็นพลโลก มีตัวอย่างและเรื่องเล่าทั่วโลก นอกเหนือจากความเป็นจริงที่คุ้นเคย และประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน สามารถพัฒนาความเข้าใจเชิงวัฒนธรรมและความหลากหลาย พัฒนาทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางเทคโนโลยี สร้างความร่วมมือ และเครือข่ายนอกห้องเรียน มีเครือข่ายร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ การสร้างโอกาสสำหรับผู้เรียน พาผู้เรียนไปพบผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้

โดยใช้กระบวนการที่ผู้เรียนได้คิด และลงมือกระทำด้วยตนเองในห้องเรียน สร้างสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการอยากเรียนรู้

นอกจากนี้ (ประวิต เอราวรรณ์, 2565) กล่าวถึงทิศทางการผลิต การพัฒนาครูในปัจจุบัน และทศวรรษหน้า สรุปได้ว่า จัดการชั้นเรียนของครูในการเข้าถึง และเข้าใจสิ่งที่เรียน สามารถ เชื่อมโยงความรู้เดิมประสบการณ์เดิมไปสู่การเรียนรู้ใหม่ สร้างความรู้ ประสบการณ์ใหม่ จากการเรียนรู้กระตุ้นแรงจูงใจผู้เรียน พร้อมกับการหมั่นเพียรในการพัฒนาเพื่อความความเชี่ยวชาญ ให้ ข้อมูลสะท้อนกลับ พัฒนาระบบการเรียน เพื่อไปสู่ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนตามวัย เปลี่ยนการ สอนไปสู่การเรียนรู้ สร้างทักษะพื้นฐาน บูรณาการทักษะการทำงาน การจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันในความหลากหลาย

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาครู ถือเป็นวิธีการในการสร้างพลังขับเคลื่อนการพัฒนา ด้าน การสอนและการปรับปรุงพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน จะเห็นได้ว่ารูปแบบการพัฒนา ครูที่สนับสนุนครู โดยอาศัยวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพ จากการร่วมมือสนับสนุน ช่วยเหลือ ซึ่งต้องขับเคลื่อนต่อเนื่องในรูปแบบการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นชุมชนการ เรียนรู้ ซึ่งต้องสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดคุณลักษณะ และทักษะสำคัญของความเป็นครูยุคใหม่ ที่มีมุมมองเชิงบวก มองวิกฤติการเปลี่ยนแปลงเป็น โอกาสในการเรียนรู้ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยผู้วิจัยเห็นว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นหนึ่งกระบวนการในการพัฒนาครูที่เป็นการบูรณาการพัฒนา เพื่อพัฒนาความสามารถ ครูผู้สอนนาฏศิลป์ ดังภาพ

ภาพประกอบ 3 แผนภาพการบูรณาการพัฒนา

ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพประกอบ 3 พบว่า การพัฒนาศักยภาพครู ผ่านการสร้างเครือข่ายนอกห้องเรียน การทำงานร่วมกัน การบูรณาการเนื้อหา วิธีการสอน เชื่อมโยงความรู้เดิมสู่การเรียนรู้ใหม่ สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ความเข้าใจเชิงวัฒนธรรมและความหลากหลาย ปรับตัวรู้เท่าทันด้านการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการห้องเรียน สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ การสื่อสาร วางเป้าหมาย ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามที่วางไว้ การสะท้อนคิด ทักษะด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม ทักษะด้านอารมณ์และสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังตาราง

ตาราง 4 สังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนนาฏศิลป์

สอดคล้องแนวคิด	การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนนาฏศิลป์			
	คุณลักษณะ	เจตคติและค่านิยม	ความรู้	ทักษะ
พระครูสุตวรธรรมกิจ, พระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร (Jan, 2017; ถนอมพร เลหาจรัสแสง, ม.ป.ป.; ประวิต เอวารธรรม์, 2565; พระครูสุตวรธรรมกิจ พระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร, 2563)	1. การใส่ใจด้านการสอนกระตุ้น การดูแล และสร้างแรงจูงใจ และสร้างแรงจูงใจ ผู้เรียน 2. มีความกระตือรือร้น และมีทัศนคติที่ดีการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง 3. มีศีลธรรม สร้างความร่วมมือและเครือข่ายนอกห้องเรียนอย่างมืออาชีพ	1. เป็นมิตร เอื้ออาทร และความวางใจใน ความเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ พัฒนาได้ 2. คิดกว้างและเห็นคุณค่าของความแตกต่างหลากหลาย 3. รักการสอน มีความรับผิดชอบต่อสังคม 4. ช่วยเหลือบุคคลในวิชาชีพและต่อชุมชนผ่านการทำงานร่วมกัน	1. มีความรู้ด้านหลักสูตร มาตรฐาน นโยบาย พื้นฐานด้านการศึกษา และความรู้พหุวัฒนธรรม 2. มีความรู้ในเนื้อหา วิชา ที่สอน กลวิธีการสอน และเชื่อมโยงความรู้เดิมสู่การเรียนรู้ใหม่ 3. สร้างความรู้ ประสบการณ์ใหม่พัฒนาบรรยากาศการเรียน สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ชุมชน และความเข้าใจเชิงวัฒนธรรม และความหลากหลาย 4. การปรับตัวรู้เท่าทันด้านการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเข้าถึงและเข้าใจ	1. ทักษะการจัดการเชิงบวก การบริหารจัดการ ห้องเรียนสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ 2. ทักษะการสื่อสาร อธิบาย แลกเปลี่ยนประสานงาน ร่วมมือ วางเป้าหมายและจุดประสงค์การสอนอย่างชัดเจน และดำเนินการให้บรรลุตามที่วางไว้ 3. ทักษะการปรับตัว และมีความยืดหยุ่นสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้ 4. ทักษะการทำงานเป็นทีม และความคิดริเริ่ม การสะท้อนคิด 5. ทักษะด้านเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม 6. ทักษะด้านอารมณ์และสังคม 5. ทักษะการสร้างสรรค์ทางปัญญา สังคมแห่งการเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้ ผ่านการบูรณาการกับทักษะชีวิต

จากตาราง 4 พบว่า การพัฒนาครูมีวิธีการและรูปแบบที่สามารถดำเนินการได้หลากหลายกับการแก้ปัญหา กับความต้องการและวัตถุประสงค์ในการหนุนนำตนเอง เพื่อศักยภาพทักษะคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยมให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งรูปแบบการสอนงาน ระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยเห็นว่า การบูรณาการรูปแบบ เพื่อพัฒนาศักยภาพ สนับสนุนสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การศึกษา เนื่องจากงานวิจัยมีจุดเน้นในการพัฒนาห้องเรียน นวัตกรรมฯ จึงสรุปการพัฒนาครูจำแนก ดังนี้คือ การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้พื้นฐาน การสอบถามแลกเปลี่ยนกับผู้รู้และการทบทวน การเรียนรู้จากประสบการณ์ การพัฒนาศักยภาพครู ด้วยการสอนงานและระบบพี่เลี้ยง การเรียนรู้ทางสังคม

2.1.5.1 การพัฒนาความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนและเทคโนโลยีการสอน

เฮอริ, โคเลอ และมิสชรา (Herring, Koehler, และ Mishra, 2016) แสดงถึงความสัมพันธ์ที่สำคัญของ TPACK ประกอบด้วย สาระความรู้ เนื้อหา (CK) ตามหลักสูตร ระบบการเรียนการสอน การศึกษา กำหนดโดยองค์ประกอบสำคัญ คือ สามารถทำให้ผู้เรียนสื่อสารได้ทั้งโดยวิธีวจนภาษา อวัจนภาษา ความรู้ด้านกระบวนการสอน (PK) เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสม หมายรวมทั้งกลยุทธ์ วิธีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีตามความเชี่ยวชาญหรือพิจารณาตามความเชื่อมโยงในเนื้อหา (TK) เข้าใจวิธีการใช้งานพื้นฐาน อาทิเช่น โปรแกรม Microsoft Projector, Visualizer, Interactive Whiteboard เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ทักษะหรือความรู้เฉพาะด้าน อาจไม่สามารถปรับหรือประยุกต์ใช้ได้ในห้องเรียนนวัตศิลป์ ดังนั้น การบูรณาการความรู้ด้านอื่น ที่เชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันได้ไม่ว่าจะ เป็น PCK, TCK และ TPK ทั้งนี้ (ชัยวัฒน์ แก้วพินางม, 2561) กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความรู้เนื้อหา การสอน (PCK) ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสอนและวิธีการสอนที่เหมาะสม เช่น กิจกรรม การแสดงบทบาทสมมติเพื่อทักษะการสื่อสารทาง ความรู้เนื้อหาเทคโนโลยี (TCK) คือ ความเข้าใจในเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับช่วงวัยและความสามารถ ความรู้ด้านการสอนเทคโนโลยี (TPK) คือ การตระหนักในวิธีการสอนและสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนได้ตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ความรู้เนื้อหาการสอนเทคโนโลยี (TPACK) การบูรณาการที่ครอบคลุมของความรู้ด้านเนื้อหา (CK) ทักษะการสอน (PK) และเทคโนโลยี (TK) อย่างสอดคล้องเป็นระบบ นิส (Niess, 2011) อธิบายโดยสรุปได้ว่า การตระหนักถึงเทคโนโลยีแต่ยังไม่ได้วางแผนที่จะบูรณาการเข้ากับ

เรียนการสอน สามารถปรับเปลี่ยนด้วยการ ยอมรับ กล่าวคือ การพิจารณาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนอย่างมีความหมาย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงบวก หรือเชิงลบต่อการบูรณาการเทคโนโลยีในเนื้อหาวิชา การทดลองและการปรับตัว ด้วยการฝึกอบรมและความพยายามในการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้ การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับวิธีการสอนและเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการสอน การเรียนรู้ และผลลัพธ์ทางการศึกษา รวมทั้งปรับกระบวนการทัศนต่อการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า รูปแบบการบูรณาการสำหรับการพัฒนาการศึกษาที่ผสมผสานความรู้ในเนื้อหา วิธีการสอน และเทคโนโลยี ให้เหมาะสมกับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อสร้างการเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต ที่ไม่เพียงแต่ประสิทธิผลในการสอนเท่านั้น แต่ยังเพื่อให้ผู้สอนมีความสามารถและทักษะที่เป็นประโยชน์ สู่การส่งเสริมนวัตกรรมในการสอน การปฏิบัติ เพื่อเตรียมพร้อม ให้ผู้สอนปรับตัวสู่ความท้าทายในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ผนวกเนื้อหา กลวิธีวิทยาการสอน การใช้เทคโนโลยีในการสอนตามเทคนิคหรือรูปแบบของผู้สอนหรือความสนใจของผู้เรียน
2. มั่นใจพัฒนา บุคคลแห่งการเรียนรู้ การยอมรับศักยภาพในตน พร้อมพัฒนาและปรับตัวตามความก้าวหน้า จนมั่นใจและเลือกประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียน
3. เชื่อมต่อบูรณาการ ความสามารถในการบูรณาการเนื้อหา การสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อประยุกต์ใช้ในด้านทักษะชีวิต
4. ดำเนินการผสมวิธี การผสมอย่างเป็นระบบ เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้สรุปดังตาราง

ตาราง 5 การสังเคราะห์ การพัฒนาความรู้ในเนื้อหาพหุวิธีสอนและเทคโนโลยีการสอน

<p>(รักษพล ธนบุญวงศ์, 2553)</p>	<p>(Koehler, 2016; Mishra และ Koehler, 2006; วิทยวัฒน์ แก้วพินงาม, 2561)</p>	<p>(Niess และคนอื่น ๆ, 2009)</p>	<p>(นริญจ์ โภคลเวท, 2558)</p>
<p>1. ความรู้ด้านเทคโนโลยี (TK) ประยุกต์ใช้สื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสารพหุภาษาทั้ง วจนภาษาและ อัจจนภาษา</p>	<p>1. Content Knowledge (CK) สารความรู้ สื่อสารพหุภาษาทั้ง วจนภาษาและ อัจจนภาษา</p>	<p>1. การรู้จัก (Recognizing)</p> <p>2. การยอมรับ (Accepting)</p> <p>3. การปรับตัว (Adapting)</p> <p>4. การสำรวจ (Exploring)</p> <p>5. การพัฒนา (Advancing)</p>	<p>1. ความรู้ด้านทักษะชีวิต (LK)</p> <p>2. ความรู้ด้านเนื้อหา (CK)</p> <p>3. ความรู้ด้านวิชาครู (PK)</p> <p>4. ความรู้ด้านเทคโนโลยี (TK)</p> <p>5. ความรู้ด้านวิชาครูบูรณาการกับความรู้ด้านเนื้อหา (PCK)</p> <p>6. ความรู้ด้านเทคโนโลยีบูรณาการกับความรู้ด้านเนื้อหา (TCK)</p> <p>7. ความรู้ด้านเทคโนโลยีบูรณาการกับความรู้ด้านวิชาครู (TPK)</p> <p>8. ความรู้ด้านทักษะชีวิตบูรณาการกับความรู้ด้านเนื้อหา (LCK)</p> <p>9. ความรู้ด้านวิชาครูบูรณาการกับความรู้ด้านทักษะชีวิต (PLK)</p> <p>10. ความรู้ด้านเทคโนโลยีบูรณาการกับความรู้ด้านวิชาครูและความรู้ด้านเนื้อหา (TPACK)</p>
<p>2. ความรู้ด้านวิธีการสอน</p>	<p>2. Pedagogical Knowledge (PK) ความรู้ กระบวนการสอน</p>	<p>6. การปรับตัว (Adapting)</p> <p>7. การสำรวจ (Exploring)</p>	<p>2. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>3. การยอมรับ</p> <p>4. การปรับตัว</p> <p>5. การพัฒนา</p>
<p>3. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>	<p>3. Technological Knowledge (TK) ความรู้ การใช้เทคโนโลยี</p>	<p>8. การสำรวจ (Exploring)</p> <p>9. การพัฒนา (Advancing)</p>	<p>4. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>5. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>6. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>
<p>4. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>	<p>4. Pedagogical Content Knowledge (PCK) กระบวนการสอนแนวทางการสอนที่เหมาะสม</p>	<p>10. การสำรวจ (Exploring)</p> <p>11. การพัฒนา (Advancing)</p>	<p>7. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>8. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>9. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>
<p>5. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>	<p>5. Technological Pedagogical Knowledge (TPK) ความรู้ความเข้าใจการสอนประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้</p>	<p>12. การสำรวจ (Exploring)</p> <p>13. การพัฒนา (Advancing)</p>	<p>10. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>11. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>12. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>
<p>6. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>	<p>6. Technological Pedagogical Knowledge (TPACK) การบูรณาการ ความสามารถผสมผสานสื่อเทคโนโลยีกับ วิธีการสอนอย่างเป็นระบบ</p>	<p>14. การสำรวจ (Exploring)</p> <p>15. การพัฒนา (Advancing)</p>	<p>13. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>14. ความรู้ด้านเนื้อหา</p> <p>15. ความรู้ด้านเนื้อหา</p>

สังเคราะห์ การพัฒนาความรู้ใน เนื้อหาพหุวิธีสอนและเทคโนโลยี

ผนวกเนื้อหา Content

การผนวกเนื้อหา กลวิธีการสอน การใช้ เทคโนโลยีในการสอนตามเทคนิคหรือ รูปแบบของผู้สอนหรือความสนใจของผู้เรียน

มันใจพัฒนา Content

บุคคลแห่งการเรียนรู้มีความสามารถในการยอมรับศักยภาพในตนเองพร้อมพัฒนา และปรับตัวตามความก้าวหน้า จน มั่นใจและเลือกประยุกต์ใช้ให้สอดคล้อง กับเนื้อหาที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียน

เชื่อมต่อบริณาการ Connect

ความสามารถในการบูรณาการเนื้อหา วิธีการสอน เทคโนโลยี สัจจความ ทักษะบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ในด้านทักษะชีวิต

ดำเนินการผสมวิธี Continue

การผสมผสานอย่างเป็นระบบเพื่อ ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

ตาราง 6 สังเคราะห์ กระบวนการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนนวัตศิลป์

รูปแบบการพัฒนาครู	การสังเคราะห์การพัฒนาความรู้ในเนื้อหา	การพัฒนาความสามารถครูผู้สอนนวัตศิลป์	กระบวนการพัฒนา
	แนวทฤษฎีสอนและเทคโนโลยีการสอน	กรอบความคิดเชิงบวก (Mindset)	ความสามารถผู้สอนนวัตศิลป์
1. การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้	<p>ผนวกเนื้อหา Content</p> <p>การผนวกเนื้อหา กลวิธีการสอน การใช้เทคโนโลยีในการสอนตามเทคนิคหรือรูปแบบของผู้สอนหรือความสนใจของผู้เรียน</p> <p>มั่นใจพัฒนา Content</p> <p>บุคคลแห่งการเรียนรู้มีความสามารถในการยอมรับศักยภาพของตนพร้อมพัฒนาและปรับตัวตามก้าวหน้าจนมั่นใจและเลือกประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่มุ่งเน้นไปกับการพัฒนาผู้เรียน</p>	<p>ครูทุกคนคือผู้เชี่ยวชาญมีความเข้าใจ เรียนรู้และพัฒนาและเห็นคุณค่าเข้าใจหลากหลาย</p> <p>ผนวกความสำคัญ (Main)</p> <p>ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมโยงเนื้อหาและบูรณาการเรียนการสอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สร้างบรรยากาศห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ความร่วมมือและเครือข่ายการเรียนรู้</p> <p>พันธกิจร่วมกัน (Mission)</p> <p>ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้สอนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันและทักษะการแก้ปัญหา ครูหมั่นพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอมีความยืดหยุ่นและมีสามารถในการปรับตัว</p>	<p>การเสริมสร้างศักยภาพครูนวัตศิลป์ทางด้านทักษะคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยมที่สำคัญจำเป็นในการส่งเสริมให้บรรลุตามเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan)</p> <p>ขั้นที่ 2 ปฏิบัติ (Performance)</p> <p>ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Posted and Share)</p> <p>ขั้นที่ 4 แนวนงปฏิบัติที่ดี (Practice)</p>
2. การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)	<p>เชื่อมต่อบูรณาการ Connect</p> <p>ความสามารถในการบูรณาการเนื้อหา วิธีการสอน เทคนิคโดยีสำรวจความทันสมัยบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ในด้านทักษะชีวิต</p>		
3. การพัฒนาศักยภาพครูด้วยการสอนงานและระบบพี่เลี้ยง			
4. การเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning)			
	ดำเนินการสานวิธี Continue	<p>ความเชื่อมั่นทำทั้งการเปลี่ยนแปลง (Miracle)</p> <p>ความเชื่อมั่นเกิดแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการพัฒนาผู้เรียน</p>	

จากตาราง 6 พบว่า แนวทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาความสามารถของครูนาฏศิลป์ โดยมุ่งเน้นทักษะและความรู้ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทางนาฏศิลป์ กล่าวคือ ความสามารถหลักและความรู้ คือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาที่จะสอน ใช้กลยุทธ์การสอนที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ พัฒนาบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ผสมผสานองค์ประกอบระหว่างชุมชนและวัฒนธรรม ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก พัฒนาทักษะการจัดการทำงาน กล่าวคือ การจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพและความเป็นผู้นำเชิงบวก ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของความร่วมมือ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ช่วยในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมทักษะทางสังคม อารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางปัญญา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้

การพัฒนาความสามารถของครูนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้พื้นฐานด้วยการฟัง อ่าน จดบันทึก การสอบถาม แลกเปลี่ยนกับผู้รู้และการครุ่นคิดและทบทวน (Self-Reflection)
2. การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)
3. การพัฒนาศักยภาพครูด้วยการสอนงานและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)
4. การเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning)

การเสริมสร้างศักยภาพครูนาฏศิลป์ทางด้านทักษะคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยมที่สำคัญจำเป็นในการส่งเสริมให้บรรลุตามเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง มีขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 วางแผน ผ่านกรอบความคิดเชิงบวก ด้วยความเชื่อแบบองค์รวมว่า ครูทุกคนคือผู้เชี่ยวชาญ มีความเข้าใจ เรียนรู้ และพัฒนา วางแผนออกแบบกลวิธีการสอน การใช้เทคโนโลยีในการสอนตามเทคนิค หรือรูปแบบของผู้สอนหรือความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติ ผนวกความสำคัญ คำถึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ออกแบบและสร้างบรรยากาศห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผนวกทักษะชีวิต ความร่วมมือและเครือข่ายการเรียนรู้ ด้วยความมั่นใจว่าพลังความร่วมมือ และชุมชนการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาความสามารถมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายใต้ว พันธกิจร่วมกัน เพื่อผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งความรู้ ทักษะ คุณลักษณะผู้เรียน ให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการแก้ปัญหา หมั่นพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ มีความสามารถในการปรับตัวอย่างยืดหยุ่น บูรณาการเนื้อหา การสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม สำนวจความทันสมัยเพื่อประยุกต์ใช้กับทักษะชีวิต

ขั้นที่ 4 แนวปฏิบัติที่ดี ผ่านชุมชนวิชาชีพ การพัฒนาครู เท้าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งความเชื่อมั่นในพลังความร่วมมือ เรียนรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

2.2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน และการพัฒนาครู

การบริหารจัดการห้องเรียน หมายถึงถึง ระบบนิเวศที่สนับสนุนการประกอบสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน บรอนเฟนเดนเนอร์ (Bronfenbrenner U, 1997) กล่าวว่า การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตจำเป็นต้องศึกษาหรือมองถึงบริบทสิ่งอื่น ๆ ซึ่งเรียกว่า สิ่งแวดล้อมทางนิเวศศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในระบบไมโคร (Micro System) ซึ่งเป็นระบบที่มีอิทธิพลและส่งผลถึงกัน ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และทางจิตใจ

2.2.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน

การบริหารจัดการห้องเรียน บูรเดิน (Burden, 2000) กล่าวว่า ห้องเรียนเป็นการกระทำและกลยุทธ์ของครู ที่มุ่งให้ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงกิจการที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ มูล (Moore T.J, 2001) กล่าวว่า เป็นกระบวนการกิจกรรมที่เป็นระบบ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การสร้างและการดูแลบรรยากาศแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายการศึกษา และฮอลล์ (Hall, 2004) อธิบายว่า เงื่อนไขที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน การอำนวยความสะดวกเพื่อเอื้อต่อการกระตุ้นรู้ จากพฤติกรรมการสอนที่ครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไข ประกอบด้วยแรงจูงใจเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผล เป็นวงจรต่อเนื่องการให้ผล นอกจากนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล, 2562a) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อันชั้นเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้เรียนมีพื้นที่ในการใช้ศักยภาพหรือความเก่งของตนเองด้วยความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจ ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนให้เป็นนักสร้างสรรค์นวัตกรรม

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการห้องเรียน เกี่ยวข้องกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแสดงถึงระบบสนับสนุนแบบวัฏจักรซึ่งรวมถึงเงื่อนไขการสอน แรงจูงใจ และการส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ การบริหารจัดการห้องเรียนห้องเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงการเรียนรู้ และความสามารถของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเห็นศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้ ห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ และถือเป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่สำคัญ และนักวิชาการรวมถึงนักการศึกษาหลายท่าน ได้มีส่วนร่วมในแนวคิดและมุมมองที่หลากหลายในหัวข้อ ดังนี้

2.2.1.1 แนวคิดการจัดการชั้นเรียนที่ดี (Good Classroom Management)

ในปี ค.ศ. 1977 คูนิน (Konin J, 1977) เชื่อว่า ครูผู้สอนต้องใส่ใจทุกอย่างในชั้นเรียน ซึ่งครูที่มีประสิทธิภาพจะใส่ใจกับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งกับกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนตั้งใจ และทำกิจกรรมในบทเรียนโดยใช้วิธีการบรรยายเพียง 10 – 15 นาที แล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่มด้วยกัน ขณะเดียวกัน เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดจากผู้เรียนที่ก่อวิน สามารถจัดการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนอื่น ๆ ประกอบด้วย การเข้าถึงผู้เรียน หมายถึง สามารถบริหารจัดการ โดยการรับรู้ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งพฤติกรรม และปัญหา รวมถึงการเคลื่อนไหวในห้องเรียน ที่เป็นพฤติกรรมของผู้เรียนด้วยความใส่ใจ การเข้าไปจัดการทันทีที่สามารถใช้ทางสายตา ท่าทางในการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาได้ทันทีทันที ในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการสอนหรือทำกิจกรรมได้อย่างราบรื่น ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ โดยมีการเตรียมการในบทเรียนเป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพ การใช้กลุ่มจัดการ ให้ผู้เรียนทำงานในกลุ่มโดยความรับผิดชอบทั้งเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะทางสังคม การลดความน่าเบื่อลง ด้วยการจัดสภาพแวดล้อม และรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

จะเห็นได้ว่า แนวคิดการจัดการชั้นเรียน (The Kunin Model) เน้นกระบวนการกลุ่ม ในการจัดการห้องเรียนให้เกิดความรับผิดชอบการเรียนรู้ และอยู่ภายใต้เนื้อหาบทเรียนร่วมกัน สร้างสภาพแวดล้อมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร พัฒนาทักษะทางสังคม

2.2.1.2 แนวคิดทฤษฎีทางเลือก

ทฤษฎีทางเลือกโดย กาบิว และแมททิว (Gabriel and Matthews, 2011) ใช้วิธีการรักษาผู้ช่วยแบบให้คำปรึกษา เพื่อการช่วยเหลือให้สามารถกลับมาสัมผัสพันธภาพใหม่ โดยการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยฐานทฤษฎีทางเลือก (Choice Theory) นำมาใช้ในการสอนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 สาระสำคัญ มุ่งเน้นการวิเคราะห์พฤติกรรมที่ถูกแสดงออกมาล้วนเกิดจากการตัดสินใจจากแรงขับภายใน อยู่ภายใต้ความต้องการพื้นฐาน ไม่ใช่เกิดจากการควบคุมของครูผู้สอนหรือคนอื่น แนวคิดทฤษฎีทางเลือก คือ ความต้องการพื้นฐาน รู้สึกรักและเป็นเจ้าของ ความรู้สึกมีพลัง รู้สึกสนุกสนาน ผ่อนคลายและใช้ชีวิตเป็นปกติ ความรู้สึกเป็นอิสระ คุณภาพของสิ่งรอบตัว การให้คุณค่าความเชื่อที่แต่ละคนมีอยู่ ได้แก่ บุคคล กิจกรรม ชีวิตจริง การรับรู้บุคคลควรมีกระทำบนพื้นฐานการรับรู้สิ่งที่มีอยู่จริงในชีวิต ผ่านการชี้แนะ การเปรียบเทียบสถานะมีเป้าหมายที่ถูกสร้างจากสถานะทางสังคมให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม การแสดงพฤติกรรมออกมา คือ การกระทำ การคิด ความรู้สึก และการแสดงออกทางร่างกาย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็น โดย วิลเลียม กลาสเซอร์ ให้ความสำคัญกับการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ผ่านแนวทางการเติมเต็มความต้องการทางจิตวิทยา กล่าวคือ ความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของ ตอบสนองเมื่อมีส่วนร่วม การให้ความรัก การแบ่งปันกับผู้อื่น ความรู้สึกมีพลัง ผ่านการยอมรับ และวิธีการให้สัมฤทธิ์ผล ทำงานสำเร็จ ความสนุกสนาน การมีเสียงหัวเราะ มีการเล่นเกิดขึ้น ผ่อนคลาย และใช้ชีวิตเป็นปกติในห้องเรียน ด้วยวิธีการทำงานที่มีได้รับการยอมรับและปลอดภัย ความรู้สึกเป็นอิสระ เสมือนว่าอยู่ในวิถีของตนเองสามารถทำงานได้อย่างมีอิสระ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีทางเลือก สามารถช่วยสร้างสัมพันธภาพ สร้างสำนึกที่ดีให้กับชุมชนในห้องเรียน จากความเข้าใจต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของนั้นมีพลังและมีความสำคัญต่อความสำเร็จของงาน จึงกล่าวได้ว่า การจัดการห้องเรียนตามทฤษฎีทางเลือก มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม ตามความต้องการพื้นฐาน ตามหลักจิตวิทยา ความรู้สึก ความเป็นอิสระ การสร้างสัมพันธภาพ และจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของร่วมกันในห้องเรียน

2.2.1.3 แนวคิดการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก (Positive Classroom management)

จิลิโอ (Giulio R. C, 2006) กล่าวว่า ทำอย่างไรครูผู้สอนจึงจะเข้าใจผู้เรียน (มิติด้านจิตวิญญาณ) สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มิติกายภาพ และพฤติกรรมของผู้เรียน มิติด้านการจัดการ การจัดการเรียนรู้เชิงบวก หมายถึง การจัดห้องเรียนให้เป็นสถานที่ที่สามารถสื่อสาร นำเสนอปัญหา ค้นหาวิธีแก้ และนำเสนอประสบการณ์ความสำเร็จ มีความสุขและสนุกในกิจกรรม

การเรียนรู้ เป็นพื้นที่ปลอดภัย ฉะนั้น บทบาทผู้สอน คือ การค้นหาวิธีที่จะจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การปฏิบัติด้านพฤติกรรมการสอน แบ่งเป็น 4 มิติ คือ มิติด้านจิตวิญญาณ การเอาใจใส่ ให้ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ มิติด้านกายภาพ จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ความรู้สึกปลอดภัย กล่าวคือ เป็นสถานที่ที่สืบเสาะหาความรู้ ขณะเดียวกัน ก็เป็นพื้นที่ที่แนะแนว เยียวยา บำบัดจิตใจได้ด้วย มิติด้านการสอน ทำให้ผู้เรียนสนใจ ในบทเรียน มิติด้านการจัดการ การจัดการชั้นเรียนให้เรียนรู้้อย่างราบรื่น องค์ประกอบที่ 2 ช่วง ระยะเวลา เป็นการปฏิบัติการจัดการสอนเชิงบวก ในขณะที่มีการเรียนการสอน การป้องกันการ เกิดปัญหา ร่วมกันแก้ และสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ดังตาราง

ตาราง 7 การจัดการห้องเรียนเชิงบวก

ประเภทและช่วง ระยะเวลาของการ เรียนการสอน	การปฏิบัติด้านพฤติกรรมการสอน			
	มิติด้านจิตวิญญาณ	มิติด้านกายภาพ	มิติด้านการสอน	มิติด้านการจัดการ
1. การป้องกันการ เกิดปัญหาก่อนการ สอน	วางแผนให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จ และรู้สึกได้รับความรัก เป็นที่ยอมรับ	สร้างห้องเรียนให้เป็นชั้น เรียนที่มีบรรยากาศเชิงบวก และรู้สึกผ่อนคลาย	เตรียมบทเรียนที่ เป็นแผนการสอน ระยะยาว	ใช้วิธีการพื้นฐานในการ จัดการป้องกันการเกิด ความคับข้องใจ
2. สนับสนุนสิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้นระหว่าง เรียน	ยอมรับการใช้ภาษา ของผู้เรียนและตั้งใจ ฟังมีการประสาน สายตาต่อผู้เรียน	การจัดที่นั่งแบบทำงานกลุ่ม ให้ผู้เรียนทำงานและ แลกเปลี่ยน	ใช้กลยุทธ์การ สอนที่มี ประสิทธิภาพ	เดินไปมาและใช้สายตา สอดสายสังเกตการ ทำงาน
3. การแก้ไขปัญหา ภายหลังเกิดปัญหา	เตรียมแนวทางที่ ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียน กลับมาเรียนใหม่	ใช้เวลานอกหรือบริเวณที่ เป็นส่วนตัวในห้องเรียนหรือ นอกห้องเรียน	สอนแบบใกล้ชิด หรือแบบตัวต่อตัว	หยุดสอนหรือแยกผู้เรียน ที่มีพฤติกรรมก่อนนอนออก จากกลุ่ม

ที่มา : (Giulio R. C, 2006)

จากตาราง 7 สรุปได้ว่า การจัดการห้องเรียนเชิงบวก มุ่งเน้นการจัดการห้องเรียนในทุก มิติ ด้วยความทุ่มเท เอาใจใส่ ผ่านการตั้งคำถาม หาคำตอบเพื่อการจัดการเรียนรู้ในระดับ ห้องเรียน ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย มีการสื่อสาร ช่วยเหลือ สนับสนุน แก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาทางวิชาการ ทักษะและคุณลักษณะไปพร้อมกัน

2.2.1.4 ความสำคัญของการบริหารจัดการห้องเรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการชั้นเรียน สอดคล้องกับ มาร์ซาโน (Marzano, 2000) และ เซอจิโอแวนนิ (Sergiovanni, 2005) พบว่า ตัวแปรระดับชั้นเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู การออกแบบหลักสูตร และการจัดการชั้นเรียน ทั้งนี้ กูดและโปรฟี (Good และ Brophy, 2000) กล่าวเพิ่มเติมว่า ห้องเรียน ถือเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม และแต่ละชั้นมีระดับความซับซ้อนแตกต่างกัน การจัดการห้องเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำทนายในการสอน และเป็นงานสำคัญที่ครูจะต้องเรียนรู้ ซึ่งมีผลความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง ครอบครัว การศึกษา ชุมชน สิ่งแวดล้อม รวมถึงการกระทำที่เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นภายในตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีของกลุ่มที่เน้นการพัฒนาไปตามธรรมชาติ กล่าวคือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ได้ ผ่านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างอิสระ ในขณะเดียวกันต้องอาศัยความร่วมมืออย่างกัลยาณมิตร เพื่อสร้างประสบการณ์ สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่แสดงให้เห็นว่า กระบวนการความร่วมมือนั้น ถือเป็นวงจรในการรับเข้าและส่งออก ผ่านการหลอมรวมความรู้ ประสบการณ์ชีวิต การมีส่วนร่วม การผนวกความรู้ ประมวลความรู้ บุคคลและองค์กร จนกระทั่งตกผลึกหลักการสู่การปฏิบัติเป็นวงจร และพลังในการหนุนนำ หนุนเสริมอย่างยืดหยุ่น เกื้อหนุน เพื่อแก้ปัญหาอย่างรอบคอบและรอบด้าน สร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการห้องเรียน โดยความคิดเห็นของ มาร์ซาโน (Marzano, Gaddy, และ Dean, 2000) สอดคล้องกับ (ไสว พักขาว, 2561) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการชั้นเรียน ผู้สอนตระหนักในบทบาทหน้าที่ ทั้งเป้าหมายหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนการสอนผนวกสถานการณ์ผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการความร่วมมือ ทั้งนี้ (ภูมิภควัฒ์ ภูมิพงศ์คชศร, 2563) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนของผู้สอน คือการสร้างกฎ กติกา ระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติ ที่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันทั้งของตนเองและส่วนรวม เพื่อให้ผู้เรียนมีสิทธิในการสร้างวินัยในตนเอง และบทบาทหน้าที่ร่วมกันในระดับห้องเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการห้องเรียนส่งเสริมประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ในการเรียนรู้ ซึ่งการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย ในมิติการบริหารจัดการห้องเรียนที่ประกอบด้วย การพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้ห้องเรียนเป็นพื้นที่แห่งความเข้าใจพื้นที่ปลอดภัย ในการสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเป็นบรรยากาศที่ทำทนาย ในการสร้างประสบการณ์ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบสิ่งที่สนใจ ความถนัด โดยการบริหารจัดการห้องเรียนที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและกำกับตนเองตามความสามารถ

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารห้องเรียนกับการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

แนวคิดทฤษฎีการจัดการชั้นเรียน จะเห็นได้ว่า มีองค์ประกอบทั้งการสร้างแรงจูงใจ การสื่อสาร ศักยภาพครู รวมถึงการวางแผนในการเรียนรู้ ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษา กล่าวถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดชั้นเรียน ดังที่ นากามูรา และสมอลวูด (Nakamura และ Smallwood, 1980) กล่าวว่า องค์ประกอบการจัดชั้นเรียนที่ดี ประกอบด้วยแรงจูงใจ การติดต่อสื่อสารและวินัย ซึ่งเป็นวงจรในการยอมรับ ให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยการสื่อสาร การรับฟังอย่างปราศจากอคติ การให้กำลังใจ องค์ประกอบดังกล่าว ผู้สอนและผู้เรียนสำคัญอย่างยิ่ง คือ ต้องเข้าใจปัญหาที่เป็นปัญหาเดียวกัน เพื่อให้กระบวนการในการแก้ปัญหาและนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาหรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สอดคล้องกับ สมิท เชฟพาด และจอร์นสัน (Smith, Sheppard, Johnson, และ Johnson, 2005) กล่าวว่า จัดการชั้นเรียน เริ่มจาก วิธีดำเนินการทางวิชาการ เป็นแนวปฏิบัติที่แตกต่างจากกฎระเบียบ เช่น การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมสำคัญ มีตัวอย่างและฝึกปฏิบัติ เป็นต้น การจัดการพฤติกรรม การลงโทษด้วยมาตรการป้องกันเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรม ยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เสริมแรงด้วยนำเสนอพฤติกรรมที่เหมาะสม และวิธีการแก้ไขการจัดการพฤติกรรมด้วยการสื่อสารด้วยความเข้าใจ

จากองค์ประกอบในการจัดการห้องเรียน สรุปได้ว่า เป็นวงจรการหนุนเสริมของผู้สอนในการสร้างแรงจูงใจ การยอมรับและรับฟังรวมทั้งให้ความสำคัญอย่างเข้าใจ เพื่อหาปัญหาและสาเหตุ วางแผนและแนวปฏิบัติ ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนหนุนนำตนเองในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางวิชาการ และพฤติกรรมทางสังคม นอกจากองค์ประกอบในการจัดการห้องเรียนแล้ว ผู้มีบทบาทสำคัญในการหนุนนำ และหนุนเสริมในห้องเรียน คือ ครูผู้สอน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องมีศักยภาพในการจัดการชั้นเรียนด้วย ดังที่ กิวเบิร์ต และลิทญูการิส (Gilberts และ Lignugaris-Kraft, 1997) กล่าวว่า ครูจำเป็นจะต้องมีสมรรถนะในการจัดการห้องเรียน กล่าวคือ ความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ทั้งทางกายภาพและการประเมินพฤติกรรม ประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์ที่ใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมของผู้เรียน ความสามารถในการกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของผู้เรียน ความสามารถในการใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา

ดังนั้น ครูมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ส่งเสริมและเข้าใจพฤติกรรมในการจัดการห้องเรียน กล่าวคือ ห้องเรียนคือพื้นที่สังคม สามารถสร้างโอกาสให้กับทุกคน และการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดความเสมอภาคในด้านการสร้างทุนมนุษย์ ซึ่งจะต้อง

มีการวางแผนอย่างครอบคลุมในห้องเรียน สอดคล้องกับ บอส (Bosch, 2006) กล่าวถึง องค์ประกอบแผนในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย การจัดการชั้นเรียน เป็นการสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียน ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน การปฏิบัติในชั้นเรียน ทางกายภาพ จะทำให้ผู้เรียนสนุกกับการมาเรียน ความเหมาะสมของแสง สี อุณหภูมิ การจัดการทางเดิน การจัดที่นั่งเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน การปฏิบัติการณ์ในชั้นเรียน การออกกฎระเบียบงานประจำและวิธีดำเนินงาน ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่มุ่งเพาะประชาธิปไตย ดังนั้น ระเบียบต่าง ๆ จะต้องส่งเสริมประชาธิปไตยด้วย การสอน แผนการสอนและการปฏิบัติการสอน ได้แก่ แผนการสอน ครูจำเป็นต้องจัดทำแผนการสอน ซึ่งควรระบุถึงวัตถุประสงค์ของการสอน การนำเสนอเนื้อหา การถามคำถาม กิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการสอน การประเมินความเข้าใจ ตลอดจนกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนผู้เรียนเป็นรายบุคคล พฤติกรรมของครู วิธีการสอน อาจกล่าวได้ว่าคุณภาพการสอนของครูส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ยังลดปัญหาทางวินัยในการปฏิบัติการสอน การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับครู สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมตัวเองได้ การประเมินผล โดยครูและผู้เรียนมีความเห็นสอดคล้องกัน ควรให้การประเมินผลมีความเป็นปรนัยและเป็นธรรมแก่ผู้เรียน และผู้เรียนควรเข้าใจระบบการให้คะแนน ที่สำคัญ คือ ครูควรตระหนักว่าจุดเน้นของการประเมินผลคือเพื่อการพัฒนา การไตร่ตรองของครู เป็นองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ครูควรรหาโอกาสที่จะทบทวนการสอนของตนเอง ทบทวนการสอนในบางบทเรียน ศึกษาหาทางที่จะช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล หาโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู การไตร่ตรองของครูเป็นการประเมินผลการสอนของตนเอง และเป็นการพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบข้างต้นมีความสำคัญและสัมพันธ์กันในการจัดการห้องเรียน เป็นวงจรในการวางแผน กิจกรรม กระบวนการ การประเมินโดยการมีส่วนร่วม กำหนดเป้าหมายร่วมกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติการสอน เป็นวงจรหนุนนำและหนุนเสริม ที่ประกอบด้วยการสร้างแรงจูงใจ สัมพันธภาพที่ดี กระตุ้นพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประเมินเพื่อการพัฒนา สะท้อน และใคร่ครวญเชิงวิพากษ์ เพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการห้องเรียน มีความสัมพันธ์อย่างไม่สามารถแยกจากกันได้ กล่าวคือ เป็นส่วนกำหนดบทบาทครูในการปฏิบัติการสอน การวางแผนรูปแบบการสอน ทั้งหมดนี้ ส่งผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ และกลมกลืนพฤติกรรมร่วมกันทั้งผู้สอน และผู้เรียนโดยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารห้องเรียนกับการสอน จะสะท้อนให้เห็นชัดเจนผ่านคุณภาพและความสำเร็จของผู้เรียน

จากการศึกษาพบว่า ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นพื้นที่ปลอดภัย พื้นที่แห่งความเข้าใจ กระตุ้นและเสริมแรงพฤติกรรมที่เหมาะสม สร้างความร่วมมือ ความรับผิดชอบในการเรียน การสอน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีส่วนกระตุ้น และสร้างแรงจูงในการเรียนอย่างมีกลยุทธ์ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายในและภายนอกห้องเรียน รวมทั้งบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชุมชน พื้นที่ทางกายภาพจัดสรรให้เป็นพื้นที่รับผิดชอบร่วม เพื่อให้มีความเป็นเจ้าของร่วม สิ่งแวดล้อมทางจิตภาพเพื่อเสริมแรงการเรียนรู้ ดังที่กล่าวในข้อแรกถึงการเป็นเจ้าของร่วม เพื่อกำหนดข้อตกลงร่วมกันในห้องเรียน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งร่วมกัน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนการสอน ให้ความสำคัญและความสนใจของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ออกแบบเนื้อหาบูรณาการเชื่อมโยงในสิ่งที่สนใจ และให้ใกล้ตัวกับชีวิต เพื่อให้เนื้อหาการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่ง เข้าถึงได้ง่าย สามารถเข้าใจ เรียนรู้เชื่อมโยงได้ การทำงาน ผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ใ้กระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นเป็น คิดได้ ทำงานเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะชีวิตผ่านกระบวนการทำงาน ร่วมกัน ร่วมอภิปรายกับเพื่อน ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอนในห้องเรียน และใช้เป็นแหล่งข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษา ขยายผลการศึกษา โดยการอภิปรายร่วมกัน ห้องเรียนเป็นพื้นที่ประชาธิปไตย การประเมินเพื่อพัฒนา การเสริมแรงด้วยวิธีการอย่างมีความหมายและเหมาะสม เพื่อให้กระบวนการจัดการห้องเรียนเป็นพื้นที่ปฏิสัมพันธ์ที่ดี เป็นห้องเรียนกัลยาณมิตร ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารห้องเรียนกับการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ด้วยการส่งเสริม เกื้อหนุนกันทั้งผู้สอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การประเมินเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้ การหนุนเสริมเพื่อเพิ่มพลังการเรียนรู้ การเสริมแรง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ให้ภาพห้องเรียนเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2.3 ห้องเรียนนวัตศิลป์และการพัฒนาความสามารถครูนาฏศิลป์ในการจัดการเรียนรู้

จากแนวคิดทฤษฎี ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเป็นรากฐานและกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ร่วมกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดย อลิสเมล และแมคไกวอร์ (Alismail และ McGuire, 2015) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยี ทักษะการใช้ชีวิต และการเป็นมืออาชีพ เป็นการพัฒนาความสามารถเชิงวิชาการ การปฏิบัติการใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือผ่านการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงเข้ากับชีวิตจริง นำมาสู่ทักษะชีวิตหรือทักษะอาชีพในอนาคต โดยเน้นการเรียนรู้แบบสมรรถนะ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นสมรรถนะสำคัญใน

ด้านความรู้การสื่อสาร การคิดและแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต อย่างไรก็ตามความเจริญก้าวหน้า รวมถึงโลกแห่งอนาคตถือเป็นโลกที่เต็มไปด้วยโอกาส ขณะเดียวกันนั้น ก็เต็มไปด้วยความพลิกผัน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ ทั้งนี้ การออกแบบการเรียนรู้ในมิติครูผู้ห้องเรียน ที่ผู้เรียนคือส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ โดยการมองคุณค่าในศาสตร์วิชานาฏศิลป์ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการสร้างศักยภาพมนุษย์ สร้างแนวคิดที่เติบโตของครู ทำความเข้าใจว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ และร่วมมือพัฒนาโดยชุมชนวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่าการสร้างห้องเรียนนาฏศิลป์ ในพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสามารถในการปรับตัว มีทักษะสำคัญจำเป็นเพื่อตอบโจทย์ในการพัฒนาประเทศ ฉะนั้นแล้วการมุ่งเน้นเพียงความรู้ หรือทักษะปฏิบัติเฉพาะด้านอาจไม่เพียงพอ หากแต่ ในการพัฒนามนุษย์ที่มีความกลมกล่อม ต้องสะท้อนผ่านทักษะและสมรรถนะผูกมัดเกี่ยวไปด้วยกัน เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ บนพื้นฐานของการมีทัศนคติและคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการบูรณาการศาสตร์วิชาและทักษะชีวิต จากแนวคิดทฤษฎีการจัดการชั้นเรียนทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกแบบแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ดังตาราง

ตาราง 8 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์

แนวคิด ทฤษฎี		แนวทางการพัฒนาห้องเรียน		ห้องเรียนนวัตศิลป์	
ห้องเรียนที่ดี	ห้องเรียนทางเลือก	พัฒนาห้องเรียน	ผู้สอน	วิธีการ	สื่อเทคโนโลยี
(Konin J, 1977)	(Gabriel and Matthews, 2011)	(Giulio R. C, 2006)			
- กระบวนการกลุ่มให้เกิดระบอบการเขียนผู้และความรับผิดชอบเป็นเนื้อหา	- ปรับพฤติกรรมตามความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน	- จัดการห้องเรียนขณะปฏิบัติการเขียนการสอนในทุกมิติด้วยความทุ่มเทเอาใจใส่	1. ใฝ่ความรู้ 2. ใฝ่คุณธรรม 3. ใฝ่ปัญญา 4. ใฝ่สุขภาพ 5. ใฝ่สุนทรียะ	พิจารณาจากมาตรา 24 วิเคราะห์ดังนี้ 1. ใฝ่คุณธรรม 2. ใฝ่คุณธรรม 3. ใฝ่คุณธรรม	พิจารณาจากหมวด 9 วิเคราะห์ดังนี้ 1. ใฝ่คุณธรรม 2. ใฝ่คุณธรรม 3. ใฝ่คุณธรรม
- สร้างสภาพแวดล้อมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสารและพัฒนากิจกรรมทางสังคม	- ใฝ่ความรู้ ใฝ่คุณธรรม ใฝ่ปัญญา ใฝ่สุขภาพ ใฝ่สุนทรียะ	- การตั้งคำถามและการตอบเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้	1. ใฝ่ความรู้ 2. ใฝ่คุณธรรม 3. ใฝ่ปัญญา 4. ใฝ่สุขภาพ 5. ใฝ่สุนทรียะ	1. วิเคราะห์ 2. วิเคราะห์ 3. วิเคราะห์	1. ใฝ่คุณธรรม 2. ใฝ่คุณธรรม 3. ใฝ่คุณธรรม

จากตาราง 8 พบว่า บทบาทความสัมพันธ์ สู่แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

1) ทบทวนกระบวนการ ผลการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมในห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยการศึกษาเชิงวิพากษ์ พิจารณาและแนวทางการจัดการศึกษา วิเคราะห์เชื่อมโยงปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการสอน เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ภายใต้มนโสนำใหม่

2) วางแผนตั้งเป้าหมาย คำนึงถึงมุมมองในมิติเป้าหมายการศึกษาชาติ ความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษใหม่ เพื่อกำหนดเป้าหมายทักษะสมรรถนะ คุณลักษณะ ตามหลักสูตรวิเคราะห์การบูรณาการตัวชี้วัดการบูรณาการศาสตร์

3) การคิดเชิงวิพากษ์ มุ่งเน้นกระบวนการสร้างห้องเรียนที่เป็นแหล่งการเรียนรู้เฉพาะเชื่อมโยงกับสังคม ความเป็นมนุษย์บนฐานสาร์นเสวนา และปรัชญาการศึกษา มีความเข้าใจความหลากหลายทั้งวัฒนธรรม ประเพณี

4) หนุนเสริมหลักจิตวิทยา สร้างวงจรพัฒนาการเชื่อมโยงสัมพันธ์ในกระบวนการศึกษา และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์หาสาเหตุ อธิบายสิ่งที่มีผลต่อแรงจูงใจ หรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อแก้ปัญหาปรับเปลี่ยน ความคิด พฤติกรรม ลดช่องว่างการเรียนรู้เฉพาะรายบุคคล เป็นการเสริมพลังการเรียนรู้เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงในสถานการณ์นำตนเองไปสู่เป้าหมายได้

5) สืบเสาะหาปราชญ์ความรู้ สร้างชุมชนเครือข่ายภาคีหน่วยงานทั้ง ชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจเพื่อเข้ามามีบทบาท ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมวางแผนให้มีทางเลือกและยืดหยุ่น เพื่อออกแบบห้องเรียนให้มีความผสมผสานกับบริบทท้องถิ่น ทรัพยากร ความต้องการภายใต้ความร่วมมือ เพื่อคุณค่าเดียวกันเป็นฐานในการเชื่อมโยงสิ่งใหม่ ลดช่องว่าง เพิ่มโอกาสการเรียนรู้

2. บทบาทครูผู้สอนห้องเรียนนาฏศิลป์

1) ใคร่ครวญกระบวนการ การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการตั้งคำถามในเป้าหมายสุดท้าย คาดการณ์อยากเห็นผู้เรียนเป็นอย่างไร สิ่งที่มีเฉพาะพันธุ์และประกอบสร้างในห้องเรียนผลิตสู่โลกและตลาดแรงงานแบบไหน กิจกรรมในห้องเรียนเป็นระบบวิชาการ ความคิด วัฒนธรรม ทักษะ คุณลักษณะ

2) พัฒนาการเรียนรู้ โดยการตั้งคำถามเพื่อสืบเสาะหาความเป็นไปได้ใหม่ และแสวงหาพื้นที่ในการพัฒนาการเรียนรู้ จากแหล่งข้อมูลสาธารณะที่หลากหลาย และคำนึงว่าโลกแห่งการเรียนรู้ไม่ได้อยู่เพียงแคในห้องเรียนหรือโรงเรียน แต่อยู่ตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาการ

เรียนรู้ควรจะต้องพัฒนาในมิติกระบวนการทั้งครอบครัว ห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน วัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อความเป็นพลวัต

3) ออกแบบคู่ปรัชญา ออกแบบสร้างประสบการณ์ วางแผนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ ด้วยการลงมือทำ การนำความคิดไปสู่การกระทำ การดำรงชีวิตที่ดีตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ดี และการกระทำที่เหมาะสม มีความสามารถในการเข้าใจค่านิยมและกฎเกณฑ์ทางสังคม เกิดพลังงานชีวิตโดยการเห็นคุณค่าตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ค้นคว้าเพื่อพัฒนาให้เท่าทันกับองค์ความรู้สมัยใหม่และท้าทายทฤษฎีเพื่อสืบเสาะหาความรู้ตลอดเวลา

4) หลักจิตวิทยาเสริมแรง แรงจูงใจถือเป็นแรงผลักดันในการเปลี่ยนแปลง และปรับสมดุลจิตใจ จัดการความเครียดความกังวลกระตุ้นพัฒนาการประสาทการรับรู้ แก้ไขพฤติกรรมเชิงลบ พัฒนาทักษะทางร่างกาย สังคม การสื่อสาร ความสัมพันธ์เชิงบวก สร้างแรงบันดาลใจ สร้างพลังความคิด มีความคิดสร้างสรรค์ จากการปฏิบัติการทำงานร่วมกันเป็นทีม พัฒนาทักษะสังคม สามารถใช้สุนทรียภาพเพื่อการสื่อสาร เชื่อมต่อความรู้สึก

5) พื้นที่ห้องเรียนแห่งความปลอดภัย ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและจิตใจที่เป็นฐานเกื้อหนุนศักยภาพการเรียนรู้ด้านอื่นอย่างกว้างขวางขึ้น มีวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. วิธีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนนาฏศิลป์

1) ไตร่ตรองคุณค่า การพิจารณาเนื้อหา สาระ กิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) วิพากษ์สถานการณ์ ประยุกต์สถานการณ์ปัญหาเพื่อนำมาฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการแก้ปัญหา

3) กระบวนการสืบเสาะหา จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้เกิดประสบการณ์จริงค้นเป็น คิดได้ ทำงานเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะชีวิต

4) ผสานบูรณาการศาสตร์วิชา การเรียนการสอนผสมผสานที่สมดุลและยืดหยุ่น ทางวิชาการ ทักษะ คุณลักษณะมัดเกี่ยวไปด้วยกัน

5) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมกัลยาณมิตรและเสมอภาคอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ครอบ ครอบรอบและรอบด้านเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้จากความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน แหล่งเรียนรู้

4. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอนในห้องเรียนเรียนนาฏศิลป์ พิจารณาจากหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา วิเคราะห์ดังนี้

1) เชื้อประโยชน์สู่เป้าหมาย พิจารณาให้ความสำคัญกับสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศที่สนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทักษะด้วยการลงมือปฏิบัติ ทดลองผ่าน กระบวนการกลุ่มส่งเสริมนำไปสู่ข้อมูลการศึกษาและมีแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ พัฒนาและการใช้ โดยประเมินคุณภาพประสิทธิภาพห้องเรียนนาฏศิลป์

2) ผู้เรียนและครูเข้าถึงง่ายไม่ซับซ้อน คำนึงถึงความสามารถ ความเข้าใจของผู้ใช้งาน เป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอน และผู้เรียนได้ การเข้าถึงขั้นตอนวิธีการใช้สื่อเทคโนโลยี

3) คำนึงถึงวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนหรือสื่อเทคโนโลยีประกอบการสอนที่หลากหลายเหมาะสม ที่สำคัญคือการเข้าถึงด้วยความเสมอภาค เน้นผู้เรียนได้ลงมือร่วมสร้าง ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

4) ครอบคลุมขั้นตอนเตรียมพัฒนา กระบวนการตั้งคำถามและใคร่ครวญ สม่่าเสมอ จะพบว่า เทคโนโลยีประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนนั้นสามารถออกแบบหรือประยุกต์ใช้เพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา หรือสนับสนุนการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ได้จริง เพื่อเป็นขั้นตอนในการคิดค้น พัฒนาเนื้อหาบทเรียน การเตรียมพัฒนาผ่านการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน กระตุ้นการเรียนรู้ร่วมด้วย เพื่อให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ สร้างนวัตกรรมที่ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในเนื้อหาที่ซับซ้อน

5. สภาพแวดล้อมห้องเรียนนาฏศิลป์

ด้านจิตวิทยา

1) ห้องเรียนส่วนรวม มองภาพรวม คุณลักษณะ ความมีเหตุผลคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทำความเข้าใจบุคคลส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้

2) ร่วมเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศห้องเรียนแห่งการยอมรับกันและกันด้วยความเข้าใจและให้ความร่วมมือ

3) ปฏิสัมพันธ์คู่การหนุนเสริม กระบวนการเพิ่มพลังทางความคิด การฟื้นฟู การสื่อสารและการพูดคุย เพื่อเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยน สร้างแรงกระตุ้นจากปฏิสัมพันธ์ ประสบการณ์สร้างกรอบความคิดที่เติบโต

4) ต่อเติมพัฒนาการพฤติกรรม กล่าวคือ พฤติกรรมการเรียนรู้ วางเงื่อนไข เพื่อปรับพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกัน

ด้านกายภาพ

- 1) อำนวยสถานที่ ห้องเรียนที่อำนวยความสะดวก และกำหนดพื้นที่ที่ตอบสนองต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้
- 2) มีความเหมาะสม สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเหมาะสมกับความสนใจสัมพันธ์กับกิจกรรม เนื้อหา บทเรียนตามความต้องการของผู้เรียน
- 3) สัมพันธ์สังคม แหล่งเรียนรู้ห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการภายนอก ที่สามารถเชื่อมโยงผู้เรียน สนับสนุนการเรียนรู้อื่น เช่น ห้องสมุด สื่อ ปราชญ์ชุมชน ครอบครั้ว วัด เป็นต้น

ด้านสังคม

- 1) รากฐานร่วมมือ ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทั้งผู้สอน ผู้เรียน โรงเรียน ห้องเรียน ชุมชน คือ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข
- 2) บรรยากาศแห่งมิตร เป็นห้องเรียนแห่งความเท่าเทียมและอำนาจร่วม สร้างบรรยากาศโดยการออกแบบกิจกรรมในการร่วมมือ ลดการแข่งขันสนับสนุนให้ทุกคนมีโอกาส
- 3) สื่อสารแบบเปิด การสื่อสารเชิงบวกเพื่อฝึกทักษะการฟัง การสื่อสารและ เปิดกว้างรับฟัง ยอมรับลักษณะเฉพาะบุคคล

2.3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.3.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ตามที่ (มาโนช บุญทองเล็ก, 2564) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นการอนุรักษ์วิธีการเรียนรูปแบบวิธีการเรียน กล่าวคือ การรักษาแบบแผนเดิมที่เป็นมาตรฐาน ขณะเดียวกัน ต้องทำการพัฒนาไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ ภาครัฐ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน ศิลปิน นักศึกษา และธรรมชาติ ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้วิเคราะห์หลักถึงความเหมาะสม รายวิชานาฏศิลป์มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ สัมพันธ์เชื่อมโยงกับศิลปะ ดนตรี จะเห็นได้ว่า นาฏศิลป์เกี่ยวข้องกับโลก สุนทรียศาสตร์ และชีวิต ส่งเสริมผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนากล้ามเนื้อ พัฒนาทักษะทางสังคม อารมณ์ ร่างกาย การคิดอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนให้ข้อมูล แนะนำวิธีการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อวิธีการใหม่ ในการส่งผ่านความรู้ไปยังผู้เรียน หรือรูปแบบการถ่ายทอดและวิธีการถ่ายทอดภาพรวม

กล่าวคือ บรรยายภาคในการเรียนการสอน ให้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างผู้เรียน ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งหมายทักษะนาฏศิลป์ ความรู้ความเข้าใจ เน้นรูปแบบที่ถูกต้องและกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม

2.3.1.1 การจัดการเรียนรู้และการสอนนาฏศิลป์

รายวิชานาฏศิลป์ มีลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยครูเป็นต้นแบบ วางเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนมีพุทธิพิสัย คือ เข้าใจเนื้อหาความรู้สามารถตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ พร้อมกับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะพิสัยมีความคิด และทักษะการเคลื่อนไหว รวมทั้ง จิตพิสัย สามารถแสดงออกทางอารมณ์ สามารถเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจในการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ สามารถวัดได้จากการแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์เกี่ยวข้องกับความเป็นชาติและศิลปะเพื่อความเจริญรุ่งเรือง วิธีการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้วิเคราะห์ถึงความเหมาะสม เลือกศิษย์ในการถ่ายทอดความรู้ ปลูกฝังจารีต สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เน้นด้านทักษะ รำ โขน ละคร เป็นเครื่องมือในการฝึกทักษะ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ลีลาท่ารำ และการประกวดแข่งขัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลาย แตกต่างตามความถนัด

จะเห็นได้ว่า นาฏศิลป์มีบทบาทเพื่อสร้างความสำราญ วิธีสืบทอดเป็นรูปแบบ ครูผู้ศิษย์ ฝึกปฏิบัติตัวต่อตัว รุ่นสู่รุ่นอย่างเคร่งครัดรักษา และคงสภาพเดิมไว้ ทำให้การเรียนการสอนยึดถือปฏิบัติเหมือนเดิม การจัดการเรียนรู้เช่นนี้ ถือเป็นการสะสมการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานใหม่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ตามแนวคิดสังคมและมานุษยวิทยา ในเชิงจิตวิทยานาฏกรรม เป็นเครื่องมือปลดปล่อยความเก็บกดทางอารมณ์ รวมทั้งการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การถ่ายทอดโดยครูมีจุดประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูล ใช้วิธีการคิดหาเหตุผล วิธีการเรียนรู้การเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้ ทำให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ บนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ บนฐานแนวคิดอนุรักษนิยม มาตรฐานอุดมคติที่เกี่ยวข้องกับความสำราญจากแบบแผนที่ตั้งงาม แผงในวัฒนธรรมและคาบเกี่ยวระหว่างคำว่า การอนุรักษ์และพัฒนา โดยปัจจุบันมุ่งอนุรักษ์ เช่น การอนุรักษ์ให้คงเดิมโดยพื้นฐานบทบาทนาฏศิลป์ ที่แฝงอยู่ในประเพณี พิธีกรรม ความบันเทิงบนรากฐานภูมิปัญญา การเรียนนาฏศิลป์ผ่านการฝึกฝน การถ่ายทอดเป็นลักษณะบุคคล รวมทั้งเน้นความสามารถแต่ละบุคคลที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวเป็นหลัก

2.3.1.2 การจัดการเรียนรู้ทางศิลปในระดัการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นาฏศิลป์ถือเป็นศาสตร์ของการบูรณาการแบบองค์รวม ที่ตอบสนองทั้งในโหมดความคิดและอารมณ์ เมื่อวิเคราะห์ พบว่า มีความเชื่อมโยงในวิถีชีวิต การศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี สุขภาพ ความเชื่อ รวมถึงสุนทรียภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้มีคุณภาพจะจนกระทั่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ฟังพาและรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ศักยภาพตนเอง ปรัชญาทางนาฏศิลป์ด้านพิพัฒนานิยม เชื่อว่า การสร้างประสบการณ์จากการลงมือทำ การนำความคิดไปสู่การกระทำ การดำรงชีวิตที่ดี ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ดี และการกระทำที่เหมาะสม มีความสามารถในการเข้าใจค่านิยม และกฎเกณฑ์ทางสังคม เกิดพลังงานชีวิตโดยการเห็นคุณค่าตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เป็นตัวของตัวเอง ปรับสมดุลจิตใจ จัดการความเครียด ความกังวล กระตุ้นพัฒนาการประสาทการรับรู้ แก้ไขพฤติกรรมเชิงลบ พัฒนาทักษะทางร่างกาย สังคม การสื่อสาร ความสัมพันธ์เชิงบวก สร้างแรงบันดาลใจ สร้างพลังความคิด มีความคิดสร้างสรรค์จากการปฏิบัติ การทำงานร่วมกันเป็นทีม พัฒนาทักษะสังคมให้มีศักยภาพในการเติบโต มีความเป็นมนุษย์ที่รอบด้าน มีความอ่อนโยน ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้น เปิดโลกการเรียนรู้ที่แท้จริง และเป็นกรอบความคิดที่เติบโตด้วยความเชื่อที่กว้างขวาง สามารถใช้สุนทรียภาพเพื่อการสื่อสาร เชื่อมต่อความรู้สึก

อย่างไรก็ตาม นาฏศิลป์เปรียบเหมือนสมรรถนะที่อยู่ใต้ภูเขาน้ำแข็ง ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนศักยภาพในคน ด้วยการหนุนนำในการส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และจิตใจที่เป็นฐานคิดของแต่ละคน เป็นพื้นฐานความเข้าใจของความเป็นมนุษย์ในตัวเอง เพื่อส่งเสริม เกื้อหนุนศักยภาพการเรียนรู้ด้านอื่นอย่างกว้างขวางขึ้น มีวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยังปรากฏสมรรถนะที่เด่นชัดบนยอดภูเขาน้ำแข็ง อาทิ ทักษะการรู้คิด ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางภาษา ความสามารถทางสังคม สมรรถนะสำคัญทางด้านดนตรี ศิลปะ การเคลื่อนไหว สะท้อนผ่านทักษะและสมรรถนะ บนพื้นฐานของการสร้างทัศนคติที่ดี ทั้งทางกายภาพ ทักษะทางปัญญา สังคม และอารมณ์ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ด้านมิติสังคม ผ่านกระบวนการระดับสมอง โดยความร่วมมือ ซึ่งในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ที่ประกอบสร้างระหว่างผู้สอน การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก การสื่อสาร ด้านมิติจิตวิทยา การเรียนรู้ที่ไม่เพียงทักษะปฏิบัติเพียงอย่างเดียว แต่ต้องฝึกให้ผู้เรียนค้นเป็น คิดได้ ทำงานเป็น แก้ปัญหาได้ มีการใช้เทคโนโลยี ซึ่งกระบวนการคิด และการรับรู้ไม่เพียงแค่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ผ่านการฝึกฝนโดยการเลียนแบบครู หรือการสอนด้วยวิธีการสาธิต กระตุ้นความสงสัยใคร่รู้จากประสบการณ์เดิม

เห็นคุณค่าทางความงามของแต่ละบุคคล รวมถึงส่งเสริมบุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ศักยภาพครูนาฏศิลป์บริบทห้องเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจมิติด้านสังคม จิตวิทยา เพื่อออกแบบสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ส่งเสริมทักษะผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย

2.3.1.3 การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

การขยายแนวทางปฏิบัติด้านการศึกษเพื่อพัฒนาความรอบรู้และทักษะที่จำเป็นต่อศักยภาพมนุษย์ผ่านที่มีความหลากหลาย และมีพลวัต กล่าวคือ การส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมในแต่ละช่วงวัย โดยเน้นย้ำที่ความสำคัญของความยืดหยุ่นและความหลากหลายในด้านการพัฒนาต่าง ๆ ด้วยการส่งเสริมพัฒนาทักษะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และการเชื่อมต่อกับโลกแห่งการทำงาน การสนับสนุนทักษะดังกล่าวโดยเสนอว่า การเรียนรู้ควรขยายไปไกลกว่าตำราเรียนแบบดั้งเดิมและสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถของบุคคล ส่งเสริมการสำรวจอัตลักษณ์และความถนัดส่วนบุคคล และเน้นการให้โอกาสการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในทุกกระบวนการศึกษา การพัฒนาที่สอดคล้องกับความสามารถให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเรียนรู้และการวางแผน การคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถทางภาษาและเทคโนโลยี ความสามารถในการเป็นพลเมืองโลก การทำงานร่วมกัน ภายใต้ความหลากหลายของกลุ่มอายุและภูมิหลังทางวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565a) กำหนดจุดมุ่งหมายสาระนาฏศิลป์ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบนาฏศิลป์ และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า วิเคราะห์ เห็นคุณค่าศิลปะการแสดง และแสดงออกทางทางความคิด ถ่ายทอดความรู้สึก นำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา โดยการประยุกต์นาฏศิลป์กับชีวิตประจำวันและสามารถเชื่อมโยง นาฏศิลป์กับวัฒนธรรม มีความเข้าใจวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กล่าวโดยสรุปคือ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและสามารถบูรณาการนาฏศิลป์กับวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชีวิตและทักษะการเรียนรู้

จากศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวการแสดงนาฏศิลป์และการละครง่าย ๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่าย ๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละคร กับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นในการชมการ

แสดง บรรยายความรู้สึกรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์ รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ ประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละคร สามารถเปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทยแต่ละท้องถิ่น และสิ่งที่การแสดงสะท้อนวัฒนธรรมประเพณี เห็นคุณค่าการรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ ซึ่งมาตรฐานสาระนาฏศิลป์ ประกอบด้วย มาตรฐาน ศ 3.1 เน้นย้ำถึงเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้มีความเข้าใจ และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และมีวิจารณญาณในการประเมินคุณค่าทางนาฏศิลป์ และคุณค่าทางวัฒนธรรม ปฏิบัติและแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์ ประยุกต์นาฏศิลป์กับชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ การคิดเชิงวิพากษ์ และการแสดงอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐาน ศ 3.2 มุ่งเน้นความสำคัญและความการสร้างความเข้าใจทางนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม การยอมรับและความเข้าใจพหุวัฒนธรรม คุณค่าของมรดกภูมิปัญญา มรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยและสากล

มาตรฐานและตัวชี้วัด ผู้จัดการเรียนรู้อุ้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้อุ้โดยเน้นทักษะการคิด และการบูรณาการเนื้อหาข้ามสาระวิชา หลักการแนวคิดที่สำคัญในการสอน ที่จะเป็ประโยชน์ในอนาคต เน้นกระตุ้นการมีส่วนร่วมและทักษะการคิด ในห้องเรียน ที่ประกอบอยู่ในสาระการเรียนรู้อุ้ในแต่ละมาตรฐาน ประกอบด้วยแนวคิดหลัก ผู้ความรู้ที่ คงทน สมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทักษะเฉพาะวิชา วิธีการหาความรู้ของศาสตร์ ทักษะคร่อมวิชาการบูรณาการกับเนื้อหาวิชาอื่น ในมาตรฐาน ศ 3.1 สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์กับวัฒนธรรม ประกอบด้วย การสร้าง และนำเสนอการแสดงต้นฉบับที่แสดงออกทางความคิด ความรู้สึกรู้ทางสุนทรียศาสตร์ มาตรฐาน 3.2 กล่าวถึง ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์กับวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่าง และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ในบริบทห้องเรียนนาฏศิลป์ ครูจําเป็นต้องวางแผนในการจัดการเรียนรู้อุ้ ให้สอดคล้องตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้อุ้เชิงรุก เพื่อให้ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.1.4 การสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism)

การสร้างสรรค์ทางปัญญา ถือเป็นการเรียนรู้อุ้ผ่านกระบวนการของการรู้คิด กระบวนการทางสมองที่เกิดภายในแต่ละบุคคล จากทฤษฎีสรคณิยม มีรากฐานมาจากทฤษฎีจิตวิทยาและปรัชญาทางการศึกษา ซึ่งเชื่อว่า การเรียนรู้อุ้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้อุ้ และการปฏิบัติจริงจากการสร้างความรู้เชิงความคิด การสร้างความรู้เชิงสังคม

วัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดย ขั้นตอนตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรคทางปัญญา (รินรดี พรวิริยะสกุล, 2557) อธิบายว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ จุดประกายความคิด จัดกิจกรรมสื่อกระตุ้นด้วยวิธีการแนวทาง แสวงหากระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นในการหาความรู้ สะกิดให้ค้นคว้า ใช้กิจกรรม เรื่องราว หัวข้อช่วยศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ นำพาสู่การปฏิบัติ ฝึกให้ได้ปฏิบัติ เรียนรู้ด้วยตนเองทั้งเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคลจนเกิดทักษะและเรียนรู้ การแก้ปัญหาด้วยตนเอง จัดองค์ความรู้ สรุปองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบจากการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหา นำเสนอควบคุมการประเมิน นำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การแลกเปลี่ยน ความคิด วิธีการ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไดรเวอร์ และโอลฮาร์ (Driver และ Oldham, 1986) กล่าวอธิบายขั้นตอนไว้ว่า ขั้นปฐมนิเทศ รับรู้จุดมุ่งหมายและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขั้นทบทวนความรู้เดิม สอบถามเพื่อให้เห็นแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ ในเรื่องที่กำลังจะเรียนรู้ ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด ทำความกระจ่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สร้างความคิดใหม่จากการอภิปรายร่วมกัน และประเมินความคิดใหม่โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้ง ขั้นนำความคิดไปใช้ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ซึ่งนำไปใช้กับสถานการณ์ที่คุ้นเคย และไม่คุ้นเคย ขั้นทบทวน สอดคล้องกับ ยาเกอร์ (Yager, 1991) เสนอว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสร้างปัญญา ได้แก่ ขั้นเชิญชวน สังเกตสิ่งรอบตัวกระตุ้นถามเพื่อหาความเป็นไปได้ ใช้การบันทึกเพื่อให้เห็นสถานการณ์ที่รับรู้ต่างกัน ขั้นสำรวจ ระดมสมองแก้ปัญหาผ่านการมีส่วนร่วมทางเลือกที่เป็นไปได้ สังเกต สืบเสาะหาวิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบในการทำกิจกรรม ระดมพลังสมอง ดำเนินการทดลอง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ ขั้นนำเสนอคำอธิบาย และคำตอบของปัญหา ผ่านข้อมูลโดยการทบทวนพิจารณาคำตอบที่หลากหลาย ความคิดเห็น สร้างและอธิบายใหม่บูรณาการคำตอบที่ได้กับความรู้และประสบการณ์เดิม ขั้นนำไปปฏิบัติ นำความรู้และทักษะไปใช้ถ่ายโยงความรู้ และทักษะผ่านการคิดเชิงวิพากษ์ การแลกเปลี่ยน สาระสนเทศและแสดงความคิดเห็น

สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ทางปัญญาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ กระบวนการสร้างสรรค์ทางปัญญา จะถูกกระตุ้นและทำงานเมื่อผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริง ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ได้มีขั้นตอน ดังนี้

1) เชิญชวนคิด ออกแบบวิธีการกระตุ้นการแสวงหาความรู้ สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้

2) พินิจค้นคว้า การสืบเสาะหา ค้นคว้าอย่างพินิจไตร่ตรอง สุนทรียสนทนา การแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตกผลึกทางความคิดและปัญญา

3) ปฏิบัติแก้ปัญหา เน้นการตามวงจรคุณภาพที่มีการวางแผนลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบและศึกษาผล นำเสนอวิธีแก้ปัญหาและหาคำตอบของปัญหา

4) พัฒนาองค์รวม การเรียนรู้และการปฏิบัติ การบูรณาการเชื่อมโยงจากการทบทวน ความรู้เดิม ทักษะ เป็นผลการพัฒนาวิธีการเป็นขั้นเป็นตอนเกิดองค์ความรู้ใหม่

จะเห็นได้ว่า กระบวนการ ขั้นตอนการสร้างสรรคทางปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และสมรรถนะสำคัญจำเป็น ที่สามารถประเมินและวัดได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติจริง การสร้างความรู้เชิงความคิด การสร้างความรู้เชิงสังคมวัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ สรุปดังตาราง

ตาราง 9 สัเคราะห์ การสร้างสรรคทางปัญญา

(รินรดี พรวิริยะ สกุล, 2557)	(โสภภาพรรณ ชื่นทองคำ, 2555)	(Driver และ Oldham, 1986)	(Yager, 1991)	สังเคราะห์การสร้างสรรคทางปัญญา
1. จุดประกายความคิด (Sparking)	1. สืบค้นให้คิด (Searching)	1. ขั้นปฐมนิเทศ	1. ขั้นเชิญชวน	เชิญชวนคิด (See) ออกแบบวิธีการกระตุ้น การแสวงหาความรู้ สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้
2. สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)	2. สะกิดให้ปฏิบัติ (Serving)	2. ขั้นทบทวนความรู้เดิม	2. ขั้นสำรวจ	พินิจค้นคว้า (Search) การสืบเสาะหา ค้นคว้าอย่างพินิจไตร่ตรอง สุนทรียสนทนา การแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตกผลึกทางความคิดและปัญญา
3. นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying)	3. ฝึกหัดแก้ปัญหา (Solving Problem)	3. ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด	3. ขั้นนำเสนอ คำอธิบายและคำตอบของปัญหา	ปฏิบัติแก้ปัญหา (Scheme) ดำเนินการตามวงจรคุณภาพที่มีการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบและศึกษาผล นำเสนอวิธีแก้ปัญหาและหาคำตอบของปัญหา
4. จัดองค์ความรู้ (Summarizing)	4. ใช้ปัญญา นำเสนอ (Showing and Sharing)	4. ขั้นนำความคิดไปใช้	4. ขั้นนำไปปฏิบัติ	พัฒนาองค์รวม (Success) องค์ความรู้จากการเรียนรู้และการปฏิบัติ เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงจากการทบทวนความรู้เดิม ทักษะ เป็นผลการพัฒนาวิธีการเป็นขั้นเป็นตอนเกิดองค์ความรู้ใหม่
5. นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)		5. ขั้นทบทวน		

2.3.1.5 การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom Taxonomy

การเรียนรู้ตามแนวคิดของ แอนเดอร์สันและกาดโฮลด์ (Anderson และ Krathohl, 2001) นำเสนอระดับพุทธิพิสัย คือ ความสามารถการจำ การเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินผล และการสร้างสรรค์ ด้านจิตพิสัย (พฤติกรรมด้านจิตใจ) สอดคล้องกับ (รัฐพล ประดับเวทย์, 2560) กล่าวว่า การจำแนก ค่านิยม ความรู้สึก ทักษะคติ ความเชื่อ การรับรู้ การตอบสนอง เกิดค่านิยม การจัดระบบและเกิดเป็นบุคลิกภาพแสดงพฤติกรรม ทักษะพิสัย พฤติกรรมการเรียนรู้ กระทำตามแบบ การหาความถูกต้อง ตัดสินใจและการกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ ตามทฤษฎีเป็น 6 ระดับ บลูม (Bloom, 1956) สรุปได้ว่า ความรู้ ความจำ ซึ่งเป็นระดับล่างสุด หรือความรู้ในเรื่องเฉพาะ ศัพท์ นิยาม กฎ หรือความจริงบางอย่าง ความรู้ในวิธีดำเนินการ ความรู้ในวิธีการ ระเบียบแบบแผน ลำดับ ขั้นตอน แนวโน้ม การจัดประเภท เกณฑ์ วิธีการ และความรู้รอบยอดในเรื่อง หลักวิชา ทฤษฎี และโครงสร้าง ความเข้าใจ ความสามารถในการขยายความรู้ความจำ การแปลความ การตีความ การขยายความ การนำไปใช้ ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด มาผสมผสานสรุป เรียงลำดับ อนุมานความเป็นไปได้ การวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้ วิเคราะห์ความสำคัญ ค้นหาจุดสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ การสังเคราะห์ สามารถนำส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่ สังเคราะห์ข้อความ สังเคราะห์แผนงาน สังเคราะห์ การประเมินค่า วัดได้และตัดสินได้ว่าอะไรถูกผิด โดยประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอก

ความก้าวหน้าและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี แอนดริว ครูเชส (Churches, 2009) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของทฤษฎีของบลูม กล่าวถึงระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ โดยชี้แจงว่า แม้ว่าการเรียนรู้มักจะเริ่มต้นที่ระดับความรู้ความเข้าใจที่ต่ำกว่า ทั้งนี้ทฤษฎีของบลูมไม่ได้กำหนดว่าผู้เรียนจะต้องเริ่มจากระดับต่ำสุด โดยพื้นฐานแล้ว การเรียนรู้สามารถเริ่มต้นได้ตั้งแต่ขั้นตอนการรับรู้ใดก็ได้ โดยการศึกษาที่ยืดหยุ่น อิงตามความรู้และทักษะที่มีอยู่ของผู้เรียน สอดคล้องกับ วอทานเน่ (Watanabe-Crockett, 2015) ข้อมูลจาก Global Challenge Insight Report world economic forum เสนอว่า ในการเรียนรู้ยุคใหม่ จำเป็นอย่างยิ่งต้องเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น เท่าทันองค์ความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ความไวต่อปัญหาที่เกิดขึ้น การศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ให้เป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้ เผชิญความจริง เรียนรู้จากการปฏิบัติ ทักษะการสื่อสาร การจัดการปัญหาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

2.3.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แนวคิดการสอนเชิงรุก เมเยอร์และโจน (Meyers และ Jones, 1993) อธิบายว่า ประโยชน์และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกบนพื้นฐานความเข้าใจว่า การเรียนรู้เป็น กระบวนการธรรมชาติและรายบุคคล โดยปรัชญาการเรียนรู้เชิงรุก เน้นการเรียนรู้เป็นความ พยายามตามธรรมชาติ โดยแต่ละคนมีแนวทางในการแสวงหาความรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ การเรียนรู้ การปฏิบัติจริง จะต้องได้รับการส่งเสริมทั้งในและนอกห้องเรียนผ่านกิจกรรม และมีความเหมาะสม กับบริบทการเรียนรู้ที่ออกแบบและวางแผนอย่างรอบคอบโดยผู้สอน บริบทการเรียนรู้อาจแตกต่างกันไปในรูปแบบโครงสร้างกิจกรรม เช่น งานเดี่ยว งานคู่ หรืองานกลุ่ม โดยผู้เรียนคิดและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตามด้วยการนำเสนอความคิดเห็นร่วมกัน กิจกรรมกลุ่มประกอบด้วย 3 – 6 คน ที่ทำงานร่วมกัน กิจกรรมกลุ่มผ่านการมีส่วนร่วม การทบทวน การวิจารณ์ การตั้งคำถามและ เกม การผสมผสานเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทั้งการวิเคราะห์วิดีโอ การสะท้อนผ่านการเขียน การอภิปราย เทคนิคเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการ แนะนำการเรียนการสอน การมอบหมายงาน การประเมินผล สรุปโดยรวมคือ การเรียนรู้แบบ โครงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ การวางแผน และการสรุปประสบการณ์การ เรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างผลงานหรือสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาและการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม โดยการเรียนรู้ดังกล่าวนี้เน้นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมความจำระยะยาว และผลการเรียนรู้ที่คงทน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ หลากหลาย มีปฏิสัมพันธ์ และไตร่ตรอง เหล่านี้จะช่วยเพิ่มความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขั้นตอน แนวทาง วิธีการตามแนวคิดการสอนเชิงรุก สรุปดังตาราง

ตาราง 10 สรุป กิจกรรมจัดการเรียนรู้การสอนเชิงรุก (Active Learning)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนเชิงรุก	วิธีการขั้นตอน	ที่มา
Think – Pair – Share	<ol style="list-style-type: none"> 1. การคิด (Think) 2. การจับคู่ (Pair) 3. การแลกเปลี่ยน (Share) 	(ชมณัฐ มิ่งศิริธรรม, 2554; ณัฐสา ผิวมา, 2564; ปรียา สมพีช, 2559; มนต์ชัย เทียมทอง, 2551)
Collaborative Learning Group	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดงานประเด็นปัญหา 2. การประชุมวางแผนการสร้างโครงงานชิ้นงาน 3. การดำเนินงาน 4. นำเสนอผลงาน 5. การประเมินผล 	
Student – Led Review Sessions	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประมวลองความรู้จากกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ใตรตรวจข้อสงสัย 3. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก 	
Game	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชั้นเล็คเกม 2. ชั้นชี้แจงกติกาการเล่น 3. ชั้นเล่นเกม 4. ชั้นอภิปรายหลักการและสรุปผล 	
Analysis or Reactions to Videos	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดปัญหาและทำความเข้าใจ 2. ชั้นวินิจฉัยและการฝึกทักษะการคิด 3. ชั้นเสนอแนะทางการแก้ปัญหา 4. ชั้นตัดสินใจและเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา 5. ชั้นสรุปและนำเสนอ 6. ชั้นประเมินผล 	

ตาราง 11 สังเคราะห์ แนวทางขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	ความหมายหลักการ	ขั้นตอนการนำไปใช้	การสังเคราะห์ ความหมายหลักการ วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนเชิงรุก	การสังเคราะห์ แนวทางขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนเชิงรุก
Project Based Learning	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือและศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้หาคำตอบในสิ่งที่สนใจหรือตามความถนัดของตนและกลุ่มจนได้ชิ้นงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้นำเสนอ 2. ชี้นำวางแผน 3. ชี้นำปฏิบัติ 4. ชี้นำประเมินผล 	<p>การลงมือปฏิบัตินำมาซึ่งความรู้ กลายเป็นประสบการณ์ วิธีการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกับและใช้ทักษะการคิดขั้นสูงเกิดขึ้นงานหรือผลงาน</p>	<p>การผสมผสานวางแผนเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้วัตถุประสงค์ลักษณะผู้เรียน โดยมีขั้นตอนการนำไปใช้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้นำเตรียมการ 2. ชี้นำปฏิบัติกับปัญหา 3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา 4. วิเคราะห์ค่าตรวจผลงาน 5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน
Cooperative Learning	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการกลุ่ม การทำงานร่วมกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้นำเตรียมการ <ul style="list-style-type: none"> - ที่แจ่งจุดประสงค์ของบทเรียน - จัดกลุ่มย่อยผู้เรียน ไม่เกิน 6 คน ความสามารถแตกต่างกัน 2. ชี้นำสอน <ul style="list-style-type: none"> - นำเข้าสู่บทเรียน - แนะนำแหล่งค้นคว้า ข้อมูล - มอบหมายงานกลุ่มให้ชัดเจน 3. ชี้นำกิจกรรมกลุ่ม 		

ตาราง 11 (ต่อ) สังเคราะห์ แนวทาง ขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	ความหมาย/หลักการ	ขั้นตอน/การนำไปใช้	การสังเคราะห์ ความหมายหลักการ วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด	การสังเคราะห์ แนวทางขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
Cooperative Learning	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้น กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้ ทำงานร่วมกันและเกิดความสำเร็จ จากความร่วมมือน้อยร่วมกัน	- ร่วมกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ- สังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม อำนวยความสะดวก - ตรวจสอบผลงานและทดสอบ - สรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม	การผสมผสานวางแผนเลือกวิธีการสอนที่ เหมาะกับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ วัดประสคต์ทักษะผู้เรียน โดยมี ขั้นตอนการนำไปใช้ ดังนี้ 1. ช้่นนำเตรียมการ 2. ช้่นปฏิบัติการแก้ปัญหา 3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา 4. วิเคราะห์คำตอบผลงาน 5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน	การผสมผสานวางแผนเลือกวิธีการสอนที่ เหมาะกับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ วัดประสคต์ทักษะผู้เรียน โดยมี ขั้นตอนการนำไปใช้ ดังนี้ 1. ช้่นนำเตรียมการ 2. ช้่นปฏิบัติการแก้ปัญหา 3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา 4. วิเคราะห์คำตอบผลงาน 5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน
Creative Problem Solving	ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความคิด วิจารณ์ญาณแก้ปัญหาเลือก วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดนำเสนอวิธี วางแผน และนำเสนอแก้ปัญหาและ โดยเชื่อว่าสามารถแก้ปัญหาและ กำกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ	1. การเข้าถึงปัญหา 2. การคิดวิธีการแก้ปัญหา 3. การเลือกและเตรียมการ 4. การวางแผนการแก้ปัญหา 5. การลงมือปฏิบัติ	การลงมือปฏิบัติ นำถึงความรู้ กลายเป็น ประสบการณ์ วิธีการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกันและใช้ทักษะการคิด ขั้นสูงเกิดเป็นชิ้นงานหรือผลงาน	
Role Play	การสร้างสถานการณ์แสดงออก ความรู้ ความคิด พฤติกรรมบทบาท สมมุติจากความจริง	2.2.3 เลือกผู้แสดงโดยให้อาสาสมัคร 2.3 การเตรียมความพร้อมของผู้แสดง 2.4 การจัดการการแสดง		

ตาราง 11 (ต่อ) สังเคราะห์ แนวทาง ขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รูปแบบการจัดการ เรียนรู้	ความหมาย/หลักการ	ขั้นตอน/การนำไปใช้	การสังเคราะห์ ความหมายหลักการ วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการ สอนเชิงรุก	การสังเคราะห์ แนวทางขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการ สอนเชิงรุก
Role Play	หรือใกล้เคียงความเป็นจริง เพื่อสร้างความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแก้ปัญหาในสถานการณ์เกิดการเรียนรู้จากบทบาทสมมุติที่แสดงออก	2.5 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ 2.6 การแสดง 2.7 การตัดบท 3. ทัศนคติระหว่างและอภิปรายผลการแสดง (ขั้นประเมินผล) 3.1 ชี้แจงให้ผู้แสดงและผู้ชมเข้าใจ อภิปรายเน้นเหตุผล	การผสมผสานวางแผนเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ลักษณะผู้เรียน โดยมีขั้นตอนการนำไปใช้ ดังนี้ 1. ชี้นำเตรียมการ 2. ชำมปฏิบัติการแก้ปัญหา 3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา 4. วิเคราะห์ค่าตรวจผลงาน 5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน	การผสมผสานวางแผนเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ลักษณะผู้เรียน โดยมีขั้นตอนการนำไปใช้ ดังนี้ 1. ชี้นำเตรียมการ 2. ชำมปฏิบัติการแก้ปัญหา 3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา 4. วิเคราะห์ค่าตรวจผลงาน 5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน
Research Based Learning	เน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการหาคำตอบ แก้ปัญหาโดยการแสวงหาความรู้และคิดสิ่งใหม่ การตกผลึกทางความรู้ใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้	1. กำหนดปัญหา 2. การตั้งสมมติฐาน 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล	การลงมือปฏิบัตินำมาซึ่งความรู้ กลายเป็นประสบการณ์วิธีการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกันและใช้ทักษะการคิดขั้นสูงเกิดเป็นชิ้นงานหรือผลงาน	การลงมือปฏิบัตินำมาซึ่งความรู้ กลายเป็นประสบการณ์วิธีการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกันและใช้ทักษะการคิดขั้นสูงเกิดเป็นชิ้นงานหรือผลงาน
Problem Based Learning	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้และความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยกระบวนการทำงานเป็นทีม เรียนรู้ผ่านเรียนรู้ผ่านประสบการณ์การแก้ปัญหา หรือกรณีศึกษา	1. กำหนดปัญหา 2. ทำความเข้าใจปัญหา 3. ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ต้นค้ำ 4. สังเคราะห์ความรู้ 5. สรุปและประเมินค่าของคำตอบ 6. นำเสนอและประเมินผลงาน	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้และความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยกระบวนการทำงานเป็นทีม เรียนรู้ผ่านประสบการณ์การแก้ปัญหา หรือกรณีศึกษา	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้และความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยกระบวนการทำงานเป็นทีม เรียนรู้ผ่านประสบการณ์การแก้ปัญหา หรือกรณีศึกษา

จากตาราง 11 สรุปได้ว่า แนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผ่านการประยุกต์ใช้ทางปฏิบัติและทักษะการคิดขั้นสูง การเรียนรู้เชิงรุกมีลักษณะเฉพาะโดยการเรียนรู้จากการฝึกฝนจริง การบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ ผู้เรียนเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับให้เป็นผลลัพธ์หรือชิ้นงานที่จัดทำได้ สรุปคือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมุ่งไปที่การเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการศึกษาของตน ผ่านกลยุทธ์การสอนที่ออกแบบมาอย่างรอบคอบ สร้างสรรค์ และใช้งานได้จริง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ช่วยเพิ่มการเติบโตทางปัญญา และเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายในอนาคต จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ แนวคิดการสอนเชิงรุก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้แบบการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การแสดงบทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเตรียมการ การกำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยกระบวนการกลุ่มเน้นความแตกต่างของผู้เรียน เรียนรู้ผ่านความร่วมมือ พิจารณาจากความเหมาะสมของงานหรือรูปแบบกิจกรรม
2. ขั้นปฏิบัติการแก้ปัญหา วางแผน กำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การเรียนรู้ บทเรียน กิจกรรมกระตุ้นการแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิม สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ กิจกรรมกลุ่มค้นหาความรู้ การสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนาการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย และความน่าเชื่อถือเพื่อพัฒนาการคิดขั้นสูง
3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนร่วมมือในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่คำนึงถึงความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม อำนวยความสะดวก กระตุ้นการแสวงหาความรู้ สังเกตการทำงาน การใช้คำถามส่งเสริมการเรียนรู้
4. วิเคราะห์ค่าตรวจผลงาน ให้ข้อมูลสะท้อนกลับในหลายมิติ เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อน ประเมินเพื่อพัฒนาโดยผู้สอน มีเกณฑ์การประเมินผลงาน ชิ้นงานที่เหมาะสม โดยการกำหนดเกณฑ์ร่วมกัน การประเมินเพื่อพัฒนา วัดประเมินผลระหว่างปฏิบัติ และผลลัพธ์ในการปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การแก้ปัญหา และหาคำตอบจนกระทั่งได้ชิ้นงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ความรู้
5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน ขั้นสรุปบททวนและสะท้อนผล การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิธีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง การแสดงความคิดเห็น การวัดประเมินผลการเรียนรู้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน ผู้วิจัยสังเคราะห์ ดังตาราง

ตาราง 12 สังเคราะห์ กระบวนการจัดการเรียนรู้สอนเชิงรุก

สังเคราะห์การสร้างสรรคทางปัญญา	สังเคราะห์การเรียนรู้ตามทฤษฎี (Bloom Taxonomy)	การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
<p>เชิญชวนคิด (See) ออกแบบวิธีการกระตุ้นการแสดงความรู้ สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้</p> <p>พินิจค้นคว้า (Search) การสืบเสาะหา ค้นคว้า อย่างพินิจ ไตร่ตรอง สนทนาสนทนากาแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตลกลึกทางความคิดเฉพาะปัญหา</p> <p>ปฏิบัติแก้ปัญหา (Scheme) ดำเนินการตามวงจรคุณภาพที่มีการวางแผนลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบและศึกษาผล นำเสนอวิธีแก้ปัญหา และหาคำตอบของปัญหา</p>	<p>ความรู้ (Knowledge) ความสามารถในการจำความรู้ต่าง ๆ ได้ที่เรียนรู้มา</p> <p>ความเข้าใจ (Comprehension) ความสามารถในการแปลความ ขยายความในสิ่งที่ได้เรียนรู้</p> <p>การนำไปใช้ (Application) ความสามารถในการใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ก่อนให้เกิดสิ่งใหม่</p> <p>การวิเคราะห์ (Analysis) ความสามารถในการแยกความรู้ออกเป็นส่วนทำความเข้าใจในแต่ละส่วนว่าสัมพันธ์หรือแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดเป็นสิ่งแปลกใหม่</p> <p>การประเมินค่า (Evaluation) ความสามารถในการตัดสินคุณค่าอย่างมีเหตุผล</p>	<p>การผสมผสานวางแผนเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้</p> <p>วัตถุประสงค์การเรียนรู้</p> <p>โดยมีขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ช้่นนำเตรียมการ 2. ช้่นปฏิบัติการแก้ปัญหา 3. กระบวนการกลุ่มเกิดปัญญา 4. วิเคราะห์ค่าตรวจผลงาน 5. สรุปประเมินการทำงานร่วมกัน 	<p>ปัญญาและการสร้างสรรค์</p> <p>การเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตน (Transformative Learning)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะการนำการเปลี่ยนแปลง (Chang Agent) - ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) มีขั้นตอนดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ช้่นเตรียมการกำหนดเป้าหมาย (Exposure and Purpose) 2) ตั้งวัตถุประสงค์และวางแผน (Set Goal and Plan) 3) ช้่นปฏิบัติการรวมกลุ่ม (Take Action) 4) ช้่นวิเคราะห์ผลงานและสนับสนุน (Guidance and Support) 5) ช้่นสรุปทบทวนและสะท้อนผล (Reflect and Revise)

2.4 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

การสร้างสรรค่นวัตกรรม (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2562c) กล่าวว่า การส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมให้กับผู้เรียนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับโลกอนาคต โดยทุกสาขาอาชีพมีความต้องการบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น การจัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นไปที่การบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน และความสามารถในการประยุกต์ความคิดสร้างสรรค์ สู่การพัฒนา นวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง ความสามารถนี้จะจำเป็นสำหรับการปรับตัวทั้งการเรียน การใช้ชีวิต ทักษะอาชีพในอนาคต

2.4.1 ความหมายของนวัตกรรม

โรเจอร์ (Rogers, Singhal, และ Quinlan, 2014) ให้ความหมายของ นวัตกรรม (Innovation) ในหนังสือ Diffusion of Innovations โดยให้คำจำกัดความของคำว่าเป็นสิ่งใหม่ ไม่ว่าจะเป็นความคิด การกระทำที่บุคคลหรือสังคมมองว่าเป็นสิ่งใหม่ และได้รับการยอมรับ โดย นวัตกรรมขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละมุมมองของสังคม เช่น สิ่งที่มีมองว่าเป็นนวัตกรรมของกลุ่มหนึ่ง อาจไม่ถูกมองว่าเป็นนวัตกรรมของกลุ่ม กล่าวโดยสรุป นวัตกรรม เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แปลกใหม่ โดยการนำแนวคิด แนวทาง การปฏิบัติเดิม สร้างและปรับปรุงแนวคิดหรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่แล้ว สู่การกำหนดคุณค่าใหม่

2.4.1.1 กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

แนวทางการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค่นวัตกรรม (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2562c) กล่าวว่า ผู้สอนสามารถพัฒนาทักษะการสร้างสรรค่นวัตกรรมของผู้เรียน ผ่านการจัดการเรียนรู้ โดยออกแบบกิจกรรมท้าทายความคิดและเป็นสิ่งที่เขาอยากรู้ สนับสนุนให้ใช้ความคิดของตนเองอย่างเต็มความสามารถ และไม่นำความคิดหรือประสบการณ์ของตนเองไปตัดสินความคิดของผู้เรียน แต่ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง ซึ่งแนะวิธีการแสวงหาความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนนำความรู้ต่าง ๆ มาสังเคราะห์และนำไปใช้ในการสร้างสรรค่นวัตกรรม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล เทคโนโลยี AI มาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค่นวัตกรรม ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับ (มยุรี เจริญศิริ, 2564) กล่าวว่า การส่งเสริมนวัตกรรม ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างความรู้ความเข้าใจ ความมั่นใจ การตัดสินใจในการพัฒนาและแก้ปัญหา กระบวนการนี้ถูกแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแต่งเพลง การออกแบบทำเต็นท์ บท

กวี การเล่าเรื่อง รวมทั้งการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้นวัตกรรมควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่คำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ ความถนัด เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การระดมสมอง ช่วยสร้างความยืดหยุ่น และคำนึงความต้องการของผู้อื่น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มีความสำคัญในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การแก้ปัญหาเป็นขั้นเป็นตอน การคิดเชิงออกแบบ ส่งเสริมพัฒนาผลลัพธ์ที่สร้างสรรค์เพื่อแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาความท้าทายการเรียนรู้

2.4.2 หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นพื้นฐานแห่งการสร้างสรรค์ (อนุชา โสมาบุตร, 2561) กล่าวโดยสรุปว่า ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นวงจรคุณภาพในการพัฒนา หลากหลายมิติ พัฒนาสติปัญญา เพื่อประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัตินำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดรับมุมมองและโลกทัศน์ใหม่ ๆ ทั้งนี้ ความพยายามในการทำงานร่วมกันในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม พัฒนาความเป็นผู้นำ การปรับตัว การระดมความคิด เข้าใจข้อเท็จจริง ข้อจำกัดและความท้าทายใหม่ ๆ ทั้งที่เป็นวิกฤตและโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณค่าทางปัญญา

การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นการคิดเชิงระบบในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน โดยการ วิเคราะห์ปัญหา บูรณาการแบบองค์รวม เพื่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ โดยพิจารณา สถานการณ์จากมุมมองที่กว้าง และรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ รวมถึงภาพรวม เพื่อสร้างความ เข้าใจ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ หาข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ สะท้อนผลลัพธ์ตามประสบการณ์ ในอดีตและกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้การแก้ปัญหาที่ใช้เทคนิคหลากหลาย อาจเรียกว่าเป็นการคิด เชิงนวัตกรรม กล่าวคือ การแก้ปัญหาเชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2564) กล่าว ว่า การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ให้กับตนเองและสังคม การมีผลผลิต คิดสิ่งใหม่ นำไปสู่รูปธรรม มีผลงานที่ประจักษ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม ผู้การมี คุณธรรมจริยธรรม จากแนวทางการ กระบวน ขั้นตอน การพัฒนาความสามารถ ผู้วิจัยสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ประกอบด้วย 1) ระบุปัญหา ศึกษาความเป็นมา ความสำคัญของปัญหา ความต้องการในการพัฒนา 2) วางแผน การวางแผนโดยกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ และการทำงานร่วมกัน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) ออกแบบกระบวนการ การออกแบบและ ลงมือสร้างนวัตกรรม 4) ผลผลิตนวัตกรรม ด้วยการสื่อสารและมีส่วนร่วม ให้ได้มาซึ่งชิ้นงานและ เป็นไปตามความต้องการของส่วนรวม ดังตาราง

ตาราง 13 การสังเคราะห์ กระบวนการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา

วิจัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2562c)	(ทัศนยา เขมมณี, 2559)	(มยุรี เจริญศิริ, 2564)	(อนุชา โสภานบุตร, 2561)	(ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2560)	กระบวนการออกแบบและ สร้างนวัตกรรม
<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ท้าทายความคิด 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความคิดของตนเองให้มากที่สุด 3. ชี้แนะวิธีการแสวงหาความรู้ 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การระบุปัญหา (Problem) 2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Objective) 3. การศึกษาข้อจำกัดต่างๆ (Constraints) 4. การประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม (Innovation) 5. การทดลองใช้ (Experimentation) 6. การเผยแพร่ (Dissemination) 7. การยอมรับหรือต่อต้านนวัตกรรมนั้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การคิดวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ 2. การใช้ความคิดในการออกแบบสร้างสรรค์ชิ้นงาน 3. การคิดวิเคราะห์ปัญหา 4. การคิดวิเคราะห์วิธีการแก้ไข 5. ความเชื่อมั่น 6. สามารถสร้างชิ้นงานโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้และสังคมรอบข้าง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creatively and Innovation) 2. การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 3. การสื่อสารและการมีส่วนร่วม (Communication and Collaboration) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การคิดวิเคราะห์ (Critical Mind) 2. การคิดสร้างสรรค์ (Creative Mind) 3. การมีผลผลิต (Productive Mind) 4. การมีความรับผิดชอบ (Responsible Mind) 	<p>ระบุปัญหา (Problem) ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา</p> <p>วางแผน (Plan) วางแผนโดยกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์คิดแก้ปัญหาผ่านกระบวนการทำงานร่วมกัน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาสร้างนวัตกรรม</p> <p>ออกแบบกระบวนการ (Process) ออกแบบและประเมินสร้างนวัตกรรม</p> <p>ผลผลิตนวัตกรรม (Product) ได้ชิ้นงานที่แก้ปัญหาและเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ด้วยความเชื่อมั่นและรับผิดชอบผ่านกระบวนการสื่อสารและมีส่วนร่วม</p>

2.5 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

คริสต์ศักราช 1980 การปฏิรูปการศึกษาแบบดั้งเดิม ผู้การศึกษาที่เป็นวัฒนธรรมแห่งการร่วมมือ โดยการศึกษาวิจัยของ โรเซนโฮลต์ (Rosenholtz, 1989) ถือเป็นจุดเริ่มต้นของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ พบว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนด้านการสอนและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะมีพันธะผูกพันต่อผู้เรียน และมีประสิทธิผลในการสอนสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการสนับสนุน โดยการสนับสนุนด้านเครือข่ายวิชาชีพ และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน หลายงานวิจัยแสดงให้เห็นถึงปัจจัยและความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จะเห็นได้ว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง ดังแนวคิดการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในภาคธุรกิจของ เซนจ์ (Senge, 1990) ที่กล่าวถึงวินัยแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ความรอบรู้แห่งตน แบบแผนความคิด อ่าน วิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้ของทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ได้ถูกพัฒนาต่อยอดสู่การศึกษา ในการแบ่งปันความรู้ และแนวทางให้คำชี้แนะในการพัฒนาศักยภาพการสอนว่า ชุมชนทางวิชาชีพของนักเรียน (Professional community of learners)

คริสต์ศักราช 1998 – 2005 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้รับความสนใจ และเห็นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ โดย ดูโฟว์ (DuFour, 2004) ให้ความหมายและลักษณะ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่ได้เป็นเพียงความสำเร็จส่วนบุคคลเท่านั้น แต่เป็นความสำเร็จและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ที่ถูกขับเคลื่อนโดยความมุ่งมั่นและการสนับสนุนร่วมกันของสมาชิกในชุมชน กล่าวคือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกรอบการทำงานที่เอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับขององค์กร สถาบัน ผู้สำเร็จร่วมกัน โดยมีลักษณะสำคัญคือ การเรียนรู้ ทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานผ่านการร่วมมือ การเรียนรู้ขับเคลื่อนผ่านตามกระแสการเปลี่ยนแปลง ซึ่งพบทั้งศักยภาพและปัญหา จุดแข็งของชุมชนวิชาชีพ คือ การทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมเพื่อผลลัพธ์เป้าหมายร่วมกัน นั่นคือกุญแจสำคัญในการปรับปรุงการเรียนรู้ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษา เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในมิติที่แตกต่างความเปลี่ยนแปลงของความรู้ที่มีมากมาย เชื่อมต่อถ่ายโอนข้อมูล แลกเปลี่ยนกันอย่างรวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ส่งผลต่อวิถีการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน ความร่วมมือในกลุ่มวิชาชีพที่เห็นคุณค่าและปัญหาร่วมกันถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา พัฒนาวิชาชีพ ศักยภาพการสอน และการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน มุ่งเน้นวิธีส่งเสริมการดำเนินงานเป็นองค์กรส่วนรวม โดยผลการศึกษาวิจัยของ สโตลล์ (Stoll และ Schweiger, 2006) พบว่า ในบริบทโรงเรียนประเทศอังกฤษ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน ผ่านกระบวนการจัดหาทรัพยากร

โครงสร้างที่เหมาะสม การสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม การส่งเสริมการเป็นชุมชน การเรียนรู้ ภาวะผู้นำ และการจัดการ นอกจากนี้ ดูโฟว์ (DuFour และ DuFour, 2010) ได้จำแนกคุณลักษณะสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ โดยเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน โดยสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ต้องสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และคุณค่าร่วมกันบทบาทหน้าที่ กำหนดเป้าหมายมุ่งผลลัพธ์ที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้า มีวัฒนธรรมร่วมมือกันเพื่อการเรียนรู้ของทุกคน ทุกฝ่าย การร่วมมือร่วมพลังมีกระบวนการอย่างเป็นระบบ ร่วมกันตั้งคำถามต่อวิธีการที่ดี ตั้งคำถามต่อสภาพปัจจุบัน การสืบเสาะค้นหาสิ่งที่ดีที่สุด ทั้งวิธีการสอน และการเรียนรู้ ดำเนินการ สะท้อนผล มุ่งเน้นการปฏิบัติ พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นผลลัพธ์ คือ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5.1 ความหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีนักวิจัย นักการศึกษา ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย (สุวิมล สพฤกษ์ศรี, 2561) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผสมผสาน 2 แนวคิด คือ ความเป็นมืออาชีพ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยการรวมกลุ่มบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะ และคุณภาพของผู้เรียน ด้วยการร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นเครื่องมือในการรวมกลุ่มเป็นชุมชน ส่งเสริมปฏิรูปลงไป เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง การแลกเปลี่ยนนำไปสู่การพัฒนาแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และภาวะผู้นำ นอกจากนี้ (สุธิดา การิณี, 2562) ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้อย่างน่าสนใจว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันภายในชุมชน เน้นในด้านของการพัฒนาวิชาชีพครู เป็นการรวมตัว ร่วมเรียนรู้ บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร วิสัยทัศน์ ค่านิยม เป้าหมาย ภารกิจร่วมกัน สอดคล้องกับ (ไพพกา ผิวดำ, 2564) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานอย่างมืออาชีพ เกิดเป็นวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนไปสู่คุณภาพการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ ชุมชนเพื่อการแบ่งปันความรู้ เพิ่มพูนศักยภาพ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อความก้าวหน้าตามเป้าหมาย คุณค่าร่วมบนฐานผู้นำการร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาชีพ เป็นวัฒนธรรมแห่งการพัฒนาตน ส่งเสริมเปลี่ยนแปลงคุณภาพผู้เรียน

2.5.2 การถอดบทเรียนจากสถานศึกษา ในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) สู่การพัฒนาผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ถูกนำไปใช้ในการดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู มีรูปแบบวิธีการขั้นตอน จากการศึกษา (สุวิมล สพฤกษ์ศรี, 2561) พบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ประกอบด้วย การสร้างแรงบันดาลใจ ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมาย ขั้นที่ 3 การเสริมสร้างพลังการสอน ขั้นที่ 4 การทบทวนและปรับปรุงพัฒนา รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือและการให้คำปรึกษา สะท้อนผลเพื่อพัฒนา ผ่านเทคโนโลยีในกระบวนการชุมชนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้รูปแบบประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ (มณีรัตน์ เย็นสวัสดิ์, 2564) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับประถมศึกษา พบว่า ระบบและกลไกของรูปแบบประกอบด้วย การสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครู การพัฒนาแผนการเรียนรู้เชิงรุก การสังเกตชั้นเรียนและให้คำชี้แนะ การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินและปรับกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในโรงเรียนและประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

สรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชนวิชาชีพ เป็นประโยชน์ของการเรียนรู้แบบกลุ่มและผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงในการสอน การพัฒนาครู และชุมชนการศึกษาในวงกว้าง ผลลัพธ์เชิงบวกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงด้านการสอน สภาพแวดล้อมในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลทุกวัย ก่อให้เกิดสังคมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนวิชาชีพช่วยในการปรับปรุงคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ การทำงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ส่งเสริมสังคมที่มีการพัฒนาตนเอง เปลี่ยนกระบวนการทัศน์ทางวิชาชีพ แนวทางการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นแบบร่วมมือและให้ความสำคัญกับเป้าหมายร่วมกันและการแก้ปัญหาร่วมกัน การวางแผน การปฏิบัติ การไต่ร่อง การเรียนรู้ใหม่อย่างเป็นระบบ กล่าวโดยสรุปคือ ชุมชนการเรียนรู้เป็นกลยุทธ์ที่ครอบคลุมในการเพิ่มผลลัพธ์ทางการศึกษา ผ่านการเรียนรู้แบบกลุ่มทางวิชาชีพ โดยเน้นการทำงานร่วมกัน ค่านิยมที่มีร่วมกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์ และถอดบทเรียน สถานศึกษาที่เป็นเลิศในการพัฒนาผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ผู้วิจัยสรุปได้ดังตาราง

ตาราง 14 การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัยความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี	1. การมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในการทำงาน	1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู	1. การประชุมระดับความคิดของทุกฝ่าย ใช้หลัก KM	ความร่วมมือร่วมใจของครูทุกสาย	การมีส่วนร่วมและรับฟังเสียงจาก
เบ็ดเตล็ดให้ชุมชนและครอบครัวมีส่วนร่วม	2. การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเต็มศักยภาพ	และจัดการเรียนการสอน	2. การวางแผนแก้ปัญหา โดยใช้การบริหารแบบ SIB (Small School in Big School) 1. ประชุมทบทวนผล	การสนับสนุนของผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติ ถือเป็นความสำเร็จหลัก
การพัฒนาการจัดการศึกษา	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	ผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	2. การวางแผนแก้ปัญหา โดยใช้การบริหารแบบ SIB (Small School in Big School) 2. วางแผนแก้ปัญหา	การสนับสนุนของ	ประจักษ์ชัด โดยเพื่อความเข้าใจ
เทิดทูนวิชาการในวง	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	ผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	การสนับสนุนของผู้บริหาร	ร่วมกัน มีขั้นตอน ดังนี้
สาขาให้ความรู้กับครู	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	ผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	สถานศึกษาทุก	1. ประชุมทบทวนผล
ผู้เรียน จุดเด่นของโรงเรียนคือ เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจาก	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	ผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	มีมติ ส่งผลให้ครูทุกคนมีกำลังใจและ	3. ดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนา
ชุมชน ความเข้มแข็งทางวิชาการ	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	ผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน	4. สะท้อนผล AAR (After Action Review)
ความรู้ในทาง PLC	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	ผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้		

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัย ความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี			<p>ความแตกต่างของปัญหาที่พบ และเนื้อหาสาระของพื้นฐานวิชาที่ต้องการพัฒนา เปิดโอกาสให้สร้างทีมและเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้อย่างเต็มศักยภาพ</p> <p>4. การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (Expert Advice Add Study Visit) โดยมีการประชุมของกลุ่มงานทุกระดับ เสมือนการร่วมกันรับผิดชอบ กำกับติดตาม เป็น การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection Dialogue) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดหรือไม่ เกิดปัญหาอุปสรรคในขั้นตอนใด และต้องการสนับสนุนในด้านใดบ้าง</p>	<p>1. ผู้บริหารให้การสนับสนุน</p> <p>2. ความร่วมมือของครูในโรงเรียน</p> <p>3. ความร่วมมือของชุมชน ในการขับเคลื่อนการ บริหารและการ ๗</p>	<p>ความร่วมมือและและการมีส่วนร่วม</p> <p>ยึดหลักธรรมาภิบาล ตามวัตถุประสงค์และบริบทพื้นที่ มีขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. สำรวจและวิเคราะห์สภาพ</p> <p>ปัญหา</p> <p>2. ศึกษาร่วมมือ</p> <p>3. สำรวจและวิเคราะห์สภาพ</p>
โรงเรียนบ้านคลองมะนาว	การเลือกใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ประสบความ สำเร็จในการ พัฒนาโรงเรียนที่ เหมะสมกับบริบทของ โรงเรียนบ้านคลองมะนาว	1. เพื่อให้สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารจัดการตามความ พร้อมของตนเอง วัตถุประสงค์ และบริบท	<p>ความแตกต่างของปัญหาที่พบ และเนื้อหาสาระของพื้นฐานวิชาที่ต้องการพัฒนา เปิดโอกาสให้สร้างทีมและเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้อย่างเต็มศักยภาพ</p> <p>4. การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (Expert Advice Add Study Visit) โดยมีการประชุมของกลุ่มงานทุกระดับ เสมือนการร่วมกันรับผิดชอบ กำกับติดตาม เป็น การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection Dialogue) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดหรือไม่ เกิดปัญหาอุปสรรคในขั้นตอนใด และต้องการการสนับสนุนในด้านใดบ้าง</p>	<p>1. ผู้บริหารให้การสนับสนุน</p> <p>2. ความร่วมมือของครูในโรงเรียน</p> <p>3. ความร่วมมือของชุมชน ในการขับเคลื่อนการ บริหารและการ ๗</p>	<p>ความร่วมมือและและการมีส่วนร่วม</p> <p>ยึดหลักธรรมาภิบาล ตามวัตถุประสงค์และบริบทพื้นที่ มีขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. สำรวจและวิเคราะห์สภาพ</p> <p>ปัญหา</p> <p>2. ศึกษาร่วมมือ</p> <p>3. สำรวจและวิเคราะห์สภาพ</p>
เปิดโอกาสให้ชุมชน					
ครอบครัวมีส่วนร่วม					
พัฒนาการเรียนการสอน					
การจัดการศึกษา					
ดำเนินการสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษา					

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเคราะห์การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัยความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนบ้านคลองมะนาว	หน่วยงานภายนอกในเรื่องแบบการมีส่วนร่วม ที่จะศึกษาพัฒนาร่วมกัน จุดเด่นคือ ยึดหลักการบริหารงานของภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ยึดหลักธรรมาภิบาล เน้นการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียน PANPHET Model มาใช้ในการบริหารจัดการ	วัตถุประสงค์ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ออกแบบนวัตกรรม โดยให้ PANPHET Model ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านคลองมะนาว จากผลสรุปของการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคการพัฒนาโรงเรียนในขั้นตอนที่ 1 เพื่อกำหนดแผนว่าจะไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้อย่างไร How do we get there ? ขั้นตอนที่ 3 ระบุปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรฝ่าย เพื่อนำนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้ PANPHET Model ไปใช้ในการดำเนินงานภาคีศึกษาวาดำเนินการหรือเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างเพื่อไปถึงจุดนั้น What do we have to do or change ? โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้ P: People ให้ความสำคัญกับคนเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งเป็นทรัพยากรการบริหารที่สำคัญที่สุด A: Attitude มีเจตคติหรือทัศนคติในความรู้สึกรู้สึกเชื่อศรัทธาที่ตรงกับเป้าหมายสูงสุด คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ N: Nice ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	ดำเนินการต่าง ปรับปรุงแก้ไข (Action)	4. ขั้นตอนตรวจสอบ (Check) 5. ขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข (Action)	

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเกตวิเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัยความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนบ้านคลองมะนาว			<p>ยึดมั่นในความพอดี ถือคติว่าทำความดีให้เป็นเรื่องปกติธรรมดา และมองโลกในแง่ดีเสมอ</p> <p>P: Participation มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างสมดุล</p> <p>H: Happy ผู้บริหารมุ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีความปลอดภัย ความสะดวกในการทำงานถือเป็นสิ่งที่น่าพึงประสงค์ของทุกคน</p> <p>E: Excellent เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนที่มีผลงานยอดเยี่ยม และมีความประพฤติในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นแบบอย่างยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>T: Team ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความตั้งใจในการทำงานร่วมกับทีมงานที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีความตั้งใจของการพัฒนาอยู่เสมอ ทุ่มเทให้กับการทำงาน ทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีความสุข</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 ขึ้นตรวจสอบ (Check)</p>	<p>ปัจจัยความสำเร็จ</p>	

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัย ความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ	
โรงเรียนบ้านคลองมะนาว	<p>โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี</p> <p>เปิดโอกาสให้ชุมชนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน</p> <p>การสร้างเครือข่าย</p> <p>ผู้ปกครอง และชุมชนด้วย</p> <p>การประสานความร่วมมือกับ ครอบครัวยุทธิน และสถานศึกษา</p> <p>ในการพัฒนาผู้เรียน</p>	<p>การบริหารจัดการด้วยระบบ SBM: School based management ที่เน้นหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>ต่อการจัดการศึกษา โดยการใช้วงจร PDCA เป็นแนวทางในการดำเนินงานทั้งระบบ</p> <p>ค่าเนื้องานทั้งระบบ</p>	<p>1. เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันแบบ ANUBAN SP Model ให้เป็นเอกภาพและเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา</p> <p>2. เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรทุกส่วนมีบทบาทในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาร่วมกันทั้งระบบอย่างมีคุณภาพ และเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานอื่น ๆ</p>	<p>เป็นการประเมินผลและตรวจสอบการบริหารโรงเรียนจากการใช้นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้ PAPHET Model</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 ขึ้นปรับปรุงแก้ไข (Action) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงาน โดยใช้ PAPHET Model มาวิเคราะห์และสะท้อนผลการดำเนินงานตามสภาพจริง เพื่อวิเคราะห์ว่ามีปัญหา อุปสรรคที่ควรแก้ไขหรือพัฒนาหรือไม่</p> <p>1. รวบรวม PLC โดยตรงชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่สายชั้น การจับคู่ Buddy มีระบบ Mentor เพื่อนช่วยเพื่อน</p> <p>2. ค้นหาปัญหา/ความต้องการ โดยร่วมกันเสนอปัญหา/ความต้องการ จัดกลุ่มปัญหา จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน เลือกรับมือเพียง 1 ปัญหาโดยการพิจารณาร่วมกัน</p> <p>3. ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา โดย SWOT Planning Leadership ร่วมกันออกแบบกิจกรรม และนำไปทดลองใช้</p> <p>4. แลกเปลี่ยน/เสนอแนะ โดยนำเสนอกิจกรรมแก้ปัญหา ให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ และประเมินแบบกัลยาณมิตร</p>	<p>1. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ PLC และสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>2. ครูและบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนารากศัพท์ และ</p>	<p>มีอัตลักษณ์คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สร้างวัฒนธรรมองค์กร ตามระบบ PDCA มีขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. รวบรวมจับคู่ Buddy and Mentor</p> <p>2. ค้นหาปัญหา ความต้องการ</p> <p>3. ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา</p> <p>4. แลกเปลี่ยน/เสนอแนะ</p> <p>5. นำไปปฏิบัติและสังเกตการณ์</p>

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัย	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี จุดเด่นคือ ใช้หลักการ บริหารจัดการแบบ SBM และการควบคุมคุณภาพ โดยใช้ TQM (Total Quality Management) เป็นระบบบริหารคุณภาพ ที่มุ่งให้การสำคัญสูงสุดต่อ ผู้เรียนภายใต้ความร่วมมือ ของบุคลากรขององค์กรที่ จะปรับปรุงงานอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้สามารถ ตอบสนองต่อความ ต้องการได้		3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับองค์กร	5. นำไปสู่การปฏิบัติสังเกตการณ์สอน	สามารถนำสู่การ ปฏิบัติโดยการ สร้างชุมชนนัก ปฏิบัติ CoP: Community of Practice ด้วย ความร่วมมือกัน ของครูและ บุคลากรภายใน โรงเรียน 3. คณะกรรมการ สภาการศึกษา และ คณะกรรมการ เครือข่าย ผู้ปกครองให้การ สนับสนุนทุก ขั้นตอน ตลอดจน มีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการ	

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการแนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัยความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนเมืองพิมาย 7 (บ้านหนองพังเค)	Teacher Co Teacher, Mentor, Administrator and Expert		<p>2. Plan - จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอน (5 Step) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้แบบรวมพลังการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา</p> <p>3. Do and See</p> <p>- ลงมือปฏิบัติและสังเกตการณ์ โดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC</p> <p>4. Reflect</p> <p>- สะท้อนความคิดเกี่ยวกับปัญหาและสิ่งที่จะพัฒนาในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ผ่านกระบวนการ PLC ที่เน้นการมี</p> <p>ส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการสะท้อนผลจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <p>5. Redesign</p> <p>- ปรับแผนการจัดการเรียนรู้/ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ได้ นำกิจกรรมการเรียนรู้จากวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน</p> <p>- แนะนำแนวทางการปรับแผนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>อาศัยความต่อเนื่องในการทำกระบวนการ PLC รวมทั้งความเข้าใจของครู ชุมชนในโรงเรียนที่ร่วมมือกันทำ</p>	<p>1. Analyze</p> <p>2. Plan</p> <p>3. Do and See</p> <p>4. Reflect</p> <p>5. Redesign</p>

ตาราง 14 (ต่อ) การสังเคราะห์ การถอดบทเรียนสถานศึกษาในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

สถานศึกษา	หลักการ/แนวคิด	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน	ปัจจัยความสำเร็จ	ข้อสังเกต/ข้อค้นพบ
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร	จัดการเรียนรู้โดยใช้ ศิลปะเป็นฐานของ ผู้เรียน ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดย ผสมผสานเทคโนโลยี และสร้างสรรคนวัตกรรม ตามศักยภาพผู้เรียน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อดีผ่าน เทคโนโลยีอย่าง สม่ำเสมอ	1. เพื่อพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยผสมผสาน เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดย ใช้ศิลปะเป็นฐาน 2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็น ฐานที่ส่งเสริมความสามารถใน การสร้างสรรคนวัตกรรมของ นักเรียนประถมศึกษา สม่ำเสมอ	ขั้นที่ 1 การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration: I) ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมาย (Destination: D) ขั้นที่ 3 การเสริมสร้างพลังในการสอน (Empowering: E) ขั้นที่ 4 การทบทวนและปรับปรุงพัฒนา (Action: A)	มีการได้ (Coaching) การ เป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) การ สะท้อนผล แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น (Reflection) การ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง (Evolution) ผ่าน เทคโนโลยีใน กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ	การสนับสนุน ช่วยเหลือแบบมี ส่วนร่วม ผ่านกระบวนการ (Coaching and Mentoring) และเป็นวงจรการแลกเปลี่ยน สะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ผ่านกระบวนการคือ 1. Inspiration 2. Destination 3. Empowering 4. Action

2.5.3 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

การจัดการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยนโยบายการพัฒนาครู ให้มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ ร่วมกับการพัฒนาตนเองควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เริ่มต้นบนฐานความร่วมมือ ร่วมพัฒนาศักยภาพ พัฒนาผู้เรียน ผ่านกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ จากการวางแผน การปฏิบัติ การสะท้อนคิด การแลกเปลี่ยนสนทนา ระบบสนับสนุน พื้นที่การเรียนรู้ ร่วมกัน เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ กล่าวคือ กระบวนการความร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วยครู บุคลากร ผู้บริหาร นักวิชาการ ชุมชน มีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ผ่านการวางแผนตั้งเป้าหมาย วิสัยทัศน์ คุณค่าร่วมกัน การให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษา เกิดเป็นวัฒนธรรมแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดูโฟร์และเอเกอร์ (DuFour และ Eaker, 1998) ได้เสนอว่า รูปแบบการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตามแนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ โดยการสร้างรากฐานของชุมชนการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ปรับปรุง และปลูกฝังการเปลี่ยนแปลง ในวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชนโดยรอบ รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ขับเคลื่อนผ่านตามกระแสการเปลี่ยนแปลง จุดแข็งของชุมชนวิชาชีพคือ การมีส่วนร่วม เพื่อผลลัพธ์ และเป้าหมายร่วมกัน คือ ภาวะสำคัญในการปรับปรุงการเรียนรู้ จากผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ได้เสนอองค์ประกอบ เป้าหมาย ลักษณะ กระบวนการดำเนินกิจกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ อย่างมืออาชีพไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยสรุป ดังตาราง

ตาราง 15 การสังเคราะห์ องค์ประกอบ เป้าหมาย ลักษณะ กระบวนการดำเนินงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่มา	องค์ประกอบ	เป้าหมาย	ลักษณะ	กระบวนการดำเนินการกิจกรรม
(ประจักษ์ ศรีสวัสดิ์ และคณะ, 2561)		1. Shared Values and norms สร้างโอกาส แลกเปลี่ยนวิถีทัศน์ที่ปฏิบัติได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ	1. การวางแผน (Plan = Shared Values and norms และ Collective focus on Students Learning)	
		2. Collective Focus on Student Learning ร่วมมือในการมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	2. การปฏิบัติการสอน และภาคีเรียนรู้ (Do = Collaboration และ Expert Advice and Study Visit)	
		3. การร่วมมือร่วมพลังพัฒนาการปฏิบัติงาน	3. การสะท้อนผลทบทวนปฏิบัติ สุนทรียสนทนา (See = Reflection Dialogue)	
		4. เปิดรับคำแนะนำ กิจกรรม Study Visit การเยี่ยมชมห้องเรียน		
		5. Reflection Dialogue การสนทนาเพื่อสะท้อนสิ่งที่วางแผนและลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Two Way Communication)		
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)		1. ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย	เข้าใจได้ ว่างใจ สร้างบรรยากาศความเป็นมิตรในการทำงานร่วมกัน เป็นแบบอย่างโดยการนำตนเองจนเกิดการเปลี่ยนแปลงนำผู้อื่นให้เกิดภาวะผู้นำร่วม เชื่อมั่นว่าให้เกิดความเชื่อมั่น มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ บรรยากาศชุมชนกัลยาณมิตร รับฟัง ความไว้วางใจ สร้างพื้นที่ของความรู้ที่เป็นเจ้าของ รับผิดชอบ กำหนดเป้าหมายทิศทางการดำเนินงาน วิชาชีพ กระตุ้นระบบที่เรียนรู้ทำหน้าที่ขับเคลื่อนร่วมกันอย่างเต็มศักยภาพ ทำงานเป็นทีมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ กระตุ้นระบบที่เรียนรู้ทำหน้าที่ขับเคลื่อนร่วมกันอย่างเต็มศักยภาพ	

ตาราง 15 (ต่อ) การสังเคราะห์ องค์ประกอบ เป้าหมาย ลักษณะ กระบวนการดำเนินงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ			
ที่มา	องค์ประกอบ	เป้าหมาย	ลักษณะ
(วิจัย วงษ์ใหญ่ และ มาตุต พัฒผล, 2562b)	1. การเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) 2. การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (Work Collaborative) 3. ส่วนีความรับผิดชอบ (Accountable)	เป้าหมาย	กระบวนการที่ คิดโดยอดแก๊ปหูหาในการจัดการเรียนรู้ ถอดบทเรียน
(ปริญญา มีสุข สังคิรา วงษ์รักษา และทิพย์ วิมล รังแก้ววิริญ, 2564)	การมีวิสัยทัศน์ร่วม การมีทีมร่วมแรงร่วมใจ การมีภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) การมีชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) การมีโครงสร้างแบบสนับสนุน (Supportive Structure)	เป้าหมาย (4 Shared) 1) การเห็นภาพและทิศทางร่วม 2) การมีเป้าหมายร่วม 3) การเห็นคุณค่าร่วม 4) การมีพันธกิจร่วม ภาวะผู้นำให้เกิดการนำร่วม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ภาวะผู้นำร่วมกัน การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณ ความเป็นครู	การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างมุ่งมั่นในการแบ่งปันอุดมคติทางวิชาชีพ และการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการเป็นผู้นำในตนเองและความเป็นผู้นำร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตร่วมกัน ส่งเสริมวัฒนธรรมทางวิชาการ และการยอมรับการทำงานเป็นทีมที่สนับสนุนการเรียนรู้

จากตาราง 15 พบว่า การถอดบทเรียนสถานศึกษา ผู้การพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ดังนี้

1. กระบวนการสนับสนุนความร่วมมือ การเห็นคุณค่าร่วมกันในแก้ปัญหาพัฒนา ผู้เรียน พัฒนาการวิชาชีพ สู่พลวัตของชุมชนแห่งการเรียนรู้
2. ศูนย์กลางที่เป็นองค์รวม บนฐานของการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ร่วมกัน ของครู ชุมชน และผู้เรียน
3. ฐานการสนับสนุน ร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ปฏิบัติ สะท้อนคิด สร้างสรรค์ รูปแบบการเรียนการสอน วางระบบการเรียนรู้สู่วิถีการปฏิบัติเพื่อความสำเร็จร่วมกัน

จากการวิเคราะห์ถอดบทเรียน การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ สังเคราะห์หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน ปัจจัยความสำเร็จ ของการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์ฯ ดังนี้

หลักการ

การมีส่วนร่วม พัฒนาและขับเคลื่อนผ่านการทำงานร่วมกัน ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาวิชาชีพ สมรรถนะการทำงานและการสร้างสรรค์นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้

2. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาวิชาชีพด้วยกระบวนการความร่วมมือ

ขั้นตอนกระบวนการ ประกอบด้วย ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวมกลุ่มโดยสมัครใจ

ขั้นตอนที่ 2 สสำรวจและรับฟังเสียงผู้เรียนในการกำหนดวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติและดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนผลผ่านการสนทนาความหมายใหม่

ปัจจัยความสำเร็จ

การหนุนนำ และหนุนเสริม การสนับสนุน ส่งเสริมในชุมชนการเรียนรู้

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขับเคลื่อนผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปฏิบัติ การให้คำปรึกษาชี้แนะ เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี และกระตุ้นเสริมแนวทางการศึกษาความเป็นไปได้

ดั่งที่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2557) อธิบายและกล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางโครงสร้างในการสอนงานที่เน้นการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เริ่มต้นที่การกำหนดวัตถุประสงค์ เน้นผลลัพธ์ การเรียนรู้ทั้งด้านความคิด ทักษะ กระบวนการ และลักษณะส่วนบุคคล โดยรวมแล้วการสอนงานได้รับการออกแบบให้มีความครอบคลุมและปรับเปลี่ยนได้ โดยมุ่งเน้นที่การเสริมสร้างขีดความสามารถและคุณลักษณะของผู้สอนงาน ผ่านเป้าหมายที่กำหนดและการสนับสนุนที่มีโครงสร้าง รวมถึงแนวทางปฏิบัติ

2.5.3.1 การให้คำชี้แนะ (Coaching)

การให้คำชี้แนะ เป็นการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพผ่านการสะท้อนคิด การสนทนาเกี่ยวกับการศึกษา โดยรูปแบบการมีส่วนร่วม หรือการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเป้าหมายการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ข้อค้นพบจากงานวิจัยส่วนใหญ่ มีข้อสรุปในทิศทางคล้ายคลึงกันถึงปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ คือ การยกระดับคุณภาพครูซึ่งไม่ใช่เพียงกระบวนการอบรมพัฒนา โดยหลักสูตรสำเร็จรูปที่มีการจัดในระยะสั้น หลายงานวิจัยให้ข้อสังเกตและข้อสรุปว่า การพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก คือ การให้คำชี้แนะ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาการสอนของครู เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านกระบวนการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ฮาร์โนเวอร์ (Hanover Research, 2015) กล่าวว่า การให้คำชี้แนะ ถือเป็นกระบวนการทัศนใหม่ทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้ของครู และการพัฒนาวิชาชีพในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา เป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาผ่านการปฏิบัติภาระงานปกติของครู การชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การประเมินตนเอง สอดคล้องกับ โกลวาคและพาสมอร์ (Goldvarg และ Passmore, 2018) ให้ความหมายของ Coaching หรือการชี้แนะว่าเป็น การรวมตัวกันระหว่างผู้ชี้แนะและผู้ถูกชี้แนะ การให้คำชี้แนะโดยผู้นำ แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะและสมรรถนะเฉพาะของความเป็นผู้นำและผู้ชี้แนะ คือ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทั้ง ทักษะ ความรู้ คุณลักษณะ ซึ่งประกอบด้วย วิธีคิด ค่านิยม ศักยภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ประเภทการให้คำชี้แนะ และลักษณะสำคัญ ดังตาราง

ตาราง 16 ประเภทการให้คำชี้แนะ

เกณฑ์	การโค้ชและผู้รับโค้ช	แนวทางทางโค้ชเพื่อพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์
1. ใช้เกณฑ์ผู้ทำหน้าที่โค้ชและผู้รับการโค้ช	<p>การสนทนงาน เพื่อตอบสนองความต้องการและบริบทที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การโค้ชแบบเพื่อนสอนเพื่อน มุ่งเน้นที่ประสบการณ์ร่วมกันหรือการพัฒนาร่วมกัน การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาเฉพาะทาง โดยให้ข้อมูลเชิงลึกและการให้คำแนะนำตามความเชี่ยวชาญ การโค้ชระดับผู้บริหาร มุ่งเน้นไปที่ความท้าทายและความรับผิดชอบ การกำกับและการให้คำปรึกษาอย่างมืออาชีพ วัตถุประสงค์กล่าวนำนี้เป็นการผสมผสานองค์ประกอบการกำกับดูแลทางวิชาชีพ สร้างแรงจูงใจ ผ่านการโค้ชของผู้โค้ชและผู้รับโค้ช เสริมสร้างการพัฒนาผ่านความพยายามในการทำงานร่วมกัน ตอบสนองความต้องการและสถานการณ์ที่พัฒนาที่แตกต่างกัน ช่วยให้ผู้บุคคลได้รับการสนับสนุน ตามความต้องการ จัดรูปโครงสร้างการทำงานและความสามารถส่วนบุคคล</p>	<p>เน้นความเป็นเพื่อน และผลักดันในการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญของบุคคลให้คำปรึกษาจากประสบการณ์ในอาชีพและตำแหน่งงาน การปฏิบัติ บทบาท และสังเกตให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาในการเสริมจุดเด่น และมีแนวทางทางโค้ชที่หลากหลายตามลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละคนที่ทำหน้าที่โค้ช</p>
2. ใช้เกณฑ์เป้าหมายของการโค้ช	<p>แนวทางทางโค้ชได้แบบมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ การให้ที่มุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะการสอนและประสิทธิภาพทางการศึกษา พัฒนาเนื้อหาสำคัญในการสอน โดยมุ่งเน้นในการเพิ่มความสามารถของครูในการสอน พัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการอ่านออกเขียนได้ การรู้หนังสือ พัฒนากลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการของห้องเรียนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่อการเติบโตทางปัญญา และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน การใช้เกณฑ์เป้าหมายของการโค้ช พัฒนาคอนเนกชันผู้นำ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน</p>	<p>การโค้ชที่ เน้นความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการสอน การเรียนรู้ การคิด และการปฏิบัติงาน แนวทางการโค้ช มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ความก้าวหน้าในทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตน</p>

จากตาราง 16 พบว่า การให้คำชี้แนะ มุ่งเน้นการเชื่อมต่อและสนับสนุน การสร้างความสัมพันธ์นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย ผลลัพธ์ คำนึงถึงความเข้าใจ ความเป็นมา และประสบการณ์ ความรู้ เทคโนโลยี การชี้แนะและสนับสนุน สะท้อนผลกำกับติดตามประเมินเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ รูปแบบการให้คำชี้แนะ มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการให้คำชี้แนะ คือ ผู้ชี้แนะ และผู้ถูกชี้แนะ ผ่านการร่วมมือให้เกิดกระบวนการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการวิชาชีพอย่างเต็มศักยภาพ การโค้ช มีจุดเด่นสำคัญ ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการช่วยเหลือครู คือ การนำความรู้ ทักษะใหม่ที่ได้จากการปฏิบัติ หรือการฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ มาใช้ในห้องเรียน เทคนิค วิธีการสอน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนา สะท้อนคิด แก้ปัญหา เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ถอดบทเรียน จากแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติ วางแผนพัฒนาการเรียนรู้ตนเองจากความสำเร็จโดยผู้เชี่ยวชาญ การปรับและบูรณาการสาระสำคัญ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ประยุกต์ความสามารถ ความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนำตนเอง ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม การไตร่ตรองสะท้อนคิด เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในกระบวนการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สนับสนุนพัฒนาศักยภาพ การสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ การให้คำชี้แนะ ในการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์ ขั้นตอนการส่งเสริมศักยภาพครูในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ คือ การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ การโค้ชเพื่อการพัฒนาปัญญาและความคิด เป็นส่วนสำคัญ โดยพิจารณาจากรายละเอียด หลักการ วิธีการ ของรูปแบบการให้คำชี้แนะ ขั้นตอน กิจกรรม สรุปดังตาราง

ตาราง 17 การสังเคราะห์ กระบวนการ ขั้นตอน ลักษณะสำคัญของงานให้คำชี้แนะ

รูปแบบ	กระบวนการ	ขั้นตอน/กิจกรรม	จุดเด่น	ประโยชน์/ข้อดี
การใช้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)	(B. R. Joyce และ Showers, 2002) 1. ทำความเข้าใจ (Studies) เทคนิควิธีการสอนรูปแบบการสอนใหม่ ๆ อภิปรายกับเพื่อนครูในรายวิชา ระดับชั้น มาตรฐานการเรียนรู้เดียวกัน 2. การสังเกตการสาธิตการสอนใหม่ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ หรือศึกษา VDO การสอน 3. การฝึกปฏิบัติการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Practice and Feedback) ร่วมกันวางแผน เตรียมสื่อ กลวิธีการสอนและมีบทบาท 4. การได้ช (Coaching) นำเทคนิค กลวิธีไปปฏิบัติ การสังเกต ช่วยเหลือ บันทึกแผนการปฏิบัติ	- การใช้แบบไม่เป็นทางการ (Informal Activities) เป็นการร่วมมือกันแก้ปัญหาเฉพาะด้านหรือเฉพาะเรื่อง (Problem Solving) ร่วมกันศึกษาหาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Study Group) พัฒนาวิธีการเรียนการสอนร่วมกัน (Material Development) พัฒนาหลักสูตรร่วมกัน การใช้กิจกรรมเดี่ยว ประสบการณ์ การร่วมมือวิเคราะห์ VDO การเรียนรู้ บูรณาการข้ามสาระ (Planning Interdisciplinary Unit) การช่วยสังเกตการณ์สอนบันทึกข้อมูล (Mirror Coaching) - การใช้แบบเป็นทางการ (Formal Activities) การร่วมสอนบทเรียน การร่วมกันเรียนรู้โดยได้ช เป็นผู้ร่วมเรียน (Coach a Collaborator or Team Learning)	1. ช่วยเปิดศรัทธาความรู้ที่กระซิบใหม่ที่ได้จากการปฏิบัติ (Training) หรือการฝึกปฏิบัติ (Workshop) การเรียนรู้จากการทำงานปฏิบัติ (Action learning) มาใช้ในห้องเรียน ในเรื่องเทคนิคกลวิธีการสอน เป็นต้น 2. ครูและบุคลากรเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) เพื่อพัฒนาสะท้อนคิด แก้ปัญหา 3. เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองที่ดีขึ้น และต่อเนื่อง ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษา	1. สัมพันธภาพทางบวก (Connect) การร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพ 2. สนับสนุน (Support) ส่งเสริมซึ่งกันและกันในชุมชนวิชาชีพ 3. เข้าใจ (Empathy) ความแตกต่างและรับฟังการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน 4. แนวปฏิบัติ (Practice) แนวคิด องค์ความรู้สู่แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพ
การใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching)	เป็นรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพในทาง ส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่ดีโดยมีกระบวนการ (Expert Coaching)	1. วางแผน (Co – Planning Lesson) 2. ร่วมไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflection)	1. ถอดบทเรียน (Lesson Learned) จากแนวปฏิบัติหรือวิถีปฏิบัติ 2. วางแผนพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเอง จากความสำเร็จของผู้เชี่ยวชาญ	1. เปิดกว้างทางความคิด (Open minded) จากการถอดประสบการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อมุ่งวางแผนพัฒนาตนเอง

ตาราง 17 (ต่อ) การสังเคราะห์ กระบวนการ ขั้นตอน ลักษณะสำคัญของการทำงานให้คำปรึกษา

รูปแบบ	กระบวนการ	ขั้นตอน	จุดเด่น	ประโยชน์/ข้อดี
การได้โดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching)	<ol style="list-style-type: none"> ช่วยเหลือเพื่อถ่ายทอดความรู้ทักษะการเรียนรู้ อธิบาย ให้คำปรึกษาเพื่อขยายขอบเขตพัฒนาความรู้และนวัตกรรมโดยความร่วมมือ ทำให้อุทิศให้เห็นในมุมมองต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนาการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> ร่วมปฏิบัติ ทั้งรูปแบบสถานที่หรือไม่สถานที่ตามความสะดวกของทั้งสองฝ่ายหรือของกลุ่มของตน ร่วมปฏิบัติ ทั้งรูปแบบสถานที่หรือไม่สถานที่ตามความสะดวกของทั้งสองฝ่ายหรือของกลุ่มของตน การปรับและบูรณาการสาระสำคัญของ (Main Concept) ในการพัฒนาศักยภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> ลดความโดดเดี่ยวในการทำงานได้แนวปฏิบัติ คำชี้แนะที่นำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพ (Guidance and Support) มั่นใจในความสามารณ์ในการพัฒนาวิชาชีพ (Confidence and Competence) 	<ol style="list-style-type: none"> การสะท้อนคิด (Reflective Thinking) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสุนทรียสนทนา ความสามารถในการปรับตัว (Resilient) มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ การเรียนรู้แบบนำตนเองสู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) ดัดตนเองและวิชาชีพ
การได้เพื่อการพัฒนาปัญญาและความคิด (Cognitive Coaching)	<p>แนวคิดของ (Costa และ Garmston, 2002) กล่าวว่า เป็นสื่อกลางในการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญาและความคิดการรับรู้และการตัดสินใจตามความเชื่อคือ พฤติกรรมมนุษย์เปลี่ยนแปลงจากที่มี การเปลี่ยนแปลงความเชื่อพื้นฐาน พฤติกรรมของมนุษย์ทั้งหมดมาจาก การรับรู้ การเปลี่ยนการรับรู้และการคิด เป็นสิ่งที่มีมาก่อนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและมนุษย์สร้างความรู้และความหมายใหม่ของสิ่งที่ผู้ด้วยการ 'ไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflect) เกี่ยวกับประสบการณ์</p>	<ol style="list-style-type: none"> การวางแผน (Planning) <ol style="list-style-type: none"> การร่วมกันวางแผนของพื้นที่ที่โค้ชและผู้รับการโค้ช กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน ระบุตัวชี้วัดความสำเร็จและวางแผนกับข้อมูลติดตามดูแล กำหนดวิธีการ ยุทธวิธี การตัดสินใจและวิธีติดตามดูแล ระบุจุดเน้นของการเรียนรู้และตนเอง การสังเกตเหตุการณ์หรือสถานการณ์ (Event) <ol style="list-style-type: none"> การติดตามดูแลให้คำปรึกษา (Monitoring) 	<ol style="list-style-type: none"> มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ประยุกต์ความสามารถในสถานการณ์ต่าง ๆ ความยืดหยุ่น (Flexible) ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ทักษะการแก้ปัญหา ช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมทั้งกันและกันในการยกระดับศักยภาพในวิชาชีพ การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) 	<ol style="list-style-type: none"> การสะท้อนคิด (Reflective Thinking) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสุนทรียสนทนา ความสามารถในการปรับตัว (Resilient) มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ การเรียนรู้แบบนำตนเองสู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) ดัดตนเองและวิชาชีพ

จากตาราง 17 จะเห็นได้ว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ การโค้ชเพื่อการพัฒนาปัญญาและความคิด ส่งผลประโยชน์เกิดสัมพันธภาพทางบวก การร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพ สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่างของบุคคล เกิดแนวปฏิบัติที่ดี เปิดกว้างทางความคิด การถอดประสบการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อมุ่งวางแผนพัฒนาตนเอง ลดความโดดเดี่ยวในการทำงาน การชี้แนะ ชี้นำ ในการพัฒนาวิชาชีพ สร้างมั่นใจในความสามารถในการสะท้อนคิด กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุนทรียสนทนา เพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เรียนรู้แบบนำตนเองสู่การเปลี่ยนแปลงต่อตนเองและวิชาชีพ ออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการสอน โดยเน้นการปฏิบัติ พัฒนาตามความต้องการ และความสามารถของผู้ให้คำชี้แนะ

การให้คำชี้แนะ มุ่งที่ความสำเร็จทั้งผู้ให้คำชี้แนะและผู้รับคำชี้แนะ เพื่อให้สามารถใช้ศักยภาพของตน ค้นหาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา จากการศึกษาและสังเคราะห์ข้างต้น พบว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ การโค้ชเพื่อการพัฒนาปัญญาและความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถของครูนาฏศิลป์ในการออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรม ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความรู้ความสามารถด้านหลักสูตร การสอน การวิจัย การวัดและประเมิน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความมั่นใจในการให้คำชี้แนะ การไตร่ตรองสะท้อนคิด เปิดกว้างทางความคิด มีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปดังตาราง

ตาราง 18 การสังเคราะห์ทักษะสำคัญของการให้คำชี้แนะ

แนวคิดและแนวปฏิบัติการให้คำชี้แนะ (Coaching)	การใช้เกณฑ์พัฒนาคุณภาพครูภูมิศึกษา ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา	ทักษะสำคัญของการให้คำชี้แนะ
ใช้เกณฑ์ผู้ทำหน้าที่โค้ช และผู้รับการโค้ช	สอดคล้องแนวคิดทฤษฎี	
1. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching)	1. การได้บริหารจัดการการเรียนรู้จากการสอน (Instruction Coaching)	1. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Connect)
2. การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching)	2. การโค้ชเพื่อการพัฒนาการสอน เนื้อหาสาระสำคัญ (Content Coaching)	2. ความรู้ความสามารถด้านการศึกษา หลักสูตร การสอน การวิจัย การวัดและประเมิน การนิเทศ (Content)
3. การโค้ชระดับผู้บริหาร (Executive Coaching)	3. การโค้ชเพื่อพัฒนาการรู้หนังสือ หรือทักษะการอ่านและเขียน (Literacy Coaching)	3. การใช้ภาษาทางบวกและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความมั่นใจในการให้คำ
4. การโค้ชในแบบการดูแลและให้คำปรึกษาในวิชาชีพ (Mentoring)	4. การโค้ชที่เน้นการพัฒนาความรู้หนังสือ หรือทักษะการอ่านและเขียน (Literacy Coaching)	3. การใช้ภาษาทางบวกและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความมั่นใจในการให้คำชี้แนะ (Confidence and Competence)
5. การโค้ชแบบ (Site – Based Coach)	4. การโค้ชที่เน้นความรู้หนังสือ หรือทักษะการอ่านและเขียน (Literacy Coaching)	4. ทักษะการส่งเสริมการได้ตรงสะท้อนคิดและเปิดกว้างทางความคิด (Critical Thinking and Reflective Thinking)
6. การโค้ชแบบกระจกเงา (Mirror Coaching)	5. การโค้ชเพื่อการพัฒนาปัญญา และความคิด (Cognitive Coaching)	5. มีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้ได้มาซึ่งนวัตกรรม (Creative Thinking and Flexibility)
7. การโค้ชที่เน้นความแตกต่างกัน	6. การโค้ชที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-Centered Coaching)	
8. การโค้ชแบบร่วมมือ (Collaborative Coaching)	7. การโค้ชเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำ	
9. การโค้ชโดยการดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ (Mentor Coaching)		

ตาราง 19 สังเคราะห์แนวคิด แนวปฏิบัติ และขั้นตอนการให้คำชี้แนะ (Coaching)

ขั้นตอนการให้คำชี้แนะ (Coaching)		สังเคราะห์แนวคิด
(Zepeda, Parylo, และ Ilgan, 2013)	(Costa และ Garmston, 2002)	แนวปฏิบัติ ขั้นตอนการให้คำชี้แนะ (Coaching)
1. การประชุมก่อนสังเกตการณ์ (Pre – observation Conference)	1. การวางแผน (Planning)	1. การเตรียมความพร้อมก่อนการให้คำชี้แนะ (Pre – Coaching) วางแผน (Planning) กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการสนทนาเห็นประเด็นปัญหาพร้อมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย (Set Goal and Plan) การประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา (Self-Assessment)
2. การสังเกตการสอน (Classroom Observation)	2. การเฝ้าสังเกตติดตาม (Monitoring)	2. การให้คำชี้แนะ (Coaching) สังเกต (Observation) รวบรวมข้อมูลให้คำชี้แนะที่นำ (Guidance and Support) มุ่งเน้นในความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพ (Confidence and Competence)
3. การประชุมหลังสังเกตการณ์ (Post – observation) มีวงจรกิจกรรมได้ดังนี้	3. กำหนดทางเลือก (Option)	3. สรุปผล (Post – Coaching) ประเมินผล (Formative Assessment and Summative Assessment) พัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้คำชี้แนะ
1. การวางแผน (Planning)	4. การประยุกต์ (Apply)	4. ประชุมเพื่อสะท้อนผล (After Action Review: AAR) ในระหว่างและหลังการปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่พัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ต้องพัฒนา แนวเพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป
2. การสังเกตและการวิพากษ์ (Analysis)	5. การประเมินผล (Evaluation)	
3. การประเมินผล (Feedback)		

จากตาราง 19 พบว่า การให้คำชี้แนะ เป็นการสนับสนุนครู ในการวางแผนจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอขั้นตอนการให้คำชี้แนะไว้ หลากหลาย โดยซีเพดา พาลีโอ และอีลแกล (Zepeda และคนอื่น ๆ, 2013) อธิบายขั้นตอนการให้ คำชี้แนะ ดังนี้ 1) การประชุมก่อนสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอน 3) การประชุมหลักสังเกต การสอน ทั้งนี้ได้นำเสนอวงจรการโค้ช ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การสังเกตและการวิพากษ์ 3) การ วิเคราะห์ 4) การประเมินผล 5) การสะท้อนผล ส่วนขั้นตอนกระบวนการให้คำชี้แนะ สอดคล้องกับ คอสตาและแกรมตอน (Costa และ Garmston, 2002) เสนอขั้นตอนโดยสรุปได้ว่า กระบวนการมี โครงสร้างเพื่อปรับปรุงการพัฒนาและประสิทธิภาพของผู้สอนคือ การวางแผน เข้าใจเป้าหมาย การตั้งค่าตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและการเลือกแผนปฏิบัติ การติดตาม และติดตามผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ การประยุกต์ใช้ กระบวนการให้คำชี้แนะได้รับออกแบบให้เป็นแนวทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาวิชาชีพ อำนวย ความสะดวกในการปรับปรุงตามเป้าหมาย ผ่านการวางแผนอย่างรอบคอบ การติดตามอย่าง ต่อเนื่อง การวิเคราะห์โดยละเอียด การประยุกต์ใช้ทักษะและความรู้ใหม่ ๆ ในทางปฏิบัติ

ขั้นตอนของการชี้แนะ ไคท์และคณะ (Knight และคนอื่น ๆ, 2015) ได้กำหนดและระบุ เป้าหมาย ผู้ชี้แนะการสอนและครูร่วมกันกำหนดเป้าหมาย เลือกกลยุทธ์การสอนโดยเน้นผลที่เกิด กับนักเรียน เมื่อครูและผู้ชี้แนะการสอนตั้งเป้าหมายและเลือกกลวิธีสอนแล้ว ครูต้องเรียนรู้ วิธีการใช้ส่วนผู้ชี้แนะการสอน หมายถึง การอธิบายและเป็นแบบให้ครูในการใช้กลวิธีสอนนั้น ปรับปรุง ผู้ชี้แนะการสอน จะติดตามว่าครูนำกลวิธีการสอนไปใช้อย่างไร และนักเรียนบรรลุ เป้าหมายหรือไม่ สอดคล้องกับ เฟรนนี่ (Franeý PhD, 2013) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการ ชี้แนะที่เพิ่มศักยภาพความเป็นผู้นำในการสอนและการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็นขั้นก่อนแนะแนว การ แสดงแนวคิดที่เชื่อมโยงผ่านความสัมพันธ์ด้วยภาพ ช่วยให้เข้าใจวิธีการสอน ขั้นตอนการชี้แนะ มุ่งเน้นไปที่ประสบการณ์สอนและการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การสังเกต เพื่อรับรู้ข้อมูลเชิงลึก การบันทึก เพื่อการสังเกตและวิเคราะห์วิธีการสอน หลังการชี้แนะ การประเมินผลและวิเคราะห์ผลกระทบ เพื่อประเมินผลกระทบของการชี้แนะ มุมมองความรู้ของผู้สอน ขั้นตอนนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิผลของ แนวทางและอิทธิพลที่มีต่อแนวทางปฏิบัติในการสอน กล่าวโดยสรุปคือ การชี้แนะมีโครงสร้างที่ ได้รับการออกแบบเพื่อความเป็นผู้นำในการสอน โดยการปรับปรุง สร้างความเข้าใจที่เป็นระบบ การสังเกต การปรับปรุงแนวทางการสอน และการประเมินผลลัพธ์ที่วางแผนและการชี้แนะใน อนาคต จากแนวปฏิบัติ และขั้นตอนการให้คำชี้แนะข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาสร้างกรอบ แนวคิด สังเคราะห์เป็นขั้นตอนของการให้คำชี้แนะ เพื่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ดังตาราง

ตาราง 20 สังเคราะห์ กระบวนการ ขั้นตอน และทักษะสำคัญในการให้คำชี้แนะ

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี	กระบวนการในการให้คำชี้แนะ	ขั้นตอนการให้คำชี้แนะ	ทักษะสำคัญในการให้คำชี้แนะ
(Aguilar, 2013; Costa และ Garmston, 2002; Franey PhD, 2013; B. R. Joyce และ Showers, 2002; Sweeney และ Harris, 2016; Zepeda และคนอื่น ๆ, 2013; ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์ คุษฎี โยเหลา และปิยดา สมบัติจินดา, 2561; วัชร เล่าเรียนดี, 2556)	<p>1. การเตรียมความพร้อมก่อนการให้คำชี้แนะ (Pre-Coaching) เพื่อประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจและกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการสนทนาเพื่อให้เห็นประเด็นปัญหา ร่วมกันและร่วมกันวางแผนเป้าหมาย (Set Goal and Plan) การประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา (Self-Assessment)</p> <p>2. การให้คำชี้แนะ (Coaching) การสังเกต ก็กับ ติดตาม (Observation) เพื่อรวบรวมข้อมูลให้คำชี้แนะชี้แนะในการพัฒนา วิชาชีพ (Guidance and Support) มีความมั่นใจใน ความสามารถในการ พัฒนาวิชาชีพ (Confidence and Competence)</p> <p>3. สรุปผล (Post-Coaching) ผลลัพธ์ในการดำเนินงาน การประเมินผล (Formative Assessment and Summative Assessment) พัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้คำชี้แนะ</p> <p>4. ทบทวนและสะท้อนผล (Reflect and Revise) การประชุม เพื่อสะท้อนผล (After Action Review: AAR) ในระหว่างและหลัง การปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่ได้ ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ต้องพัฒนา รวมถึง แนวทางเพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป</p>	<p>1. วางแผน (Planning) กำหนดวัตถุประสงค์ ร่วมกัน โดยการสนทนาเห็นประเด็นปัญหา ร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมาย (Set Goal and Plan) การประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา (Self-Assessment)</p> <p>2. การสังเกต ก็กับ ติดตาม (Observation) รวบรวมข้อมูลให้คำชี้แนะชี้แนะ (Guidance and Support) มั่นใจในความสามารถในการพัฒนา วิชาชีพ (Confidence and Competence)</p> <p>3. ประเมินผลลัพธ์ (Analysis or Forward) การประเมินผล (Formative Assessment and Summative Assessment) พัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้คำชี้แนะ</p> <p>4. การประชุมเพื่อสะท้อนผล (After Action Review: AAR) ในระหว่างและหลังการปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่ง ที่พัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่ง ที่ต้องพัฒนา แนวเพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป</p>	<p>1. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Connect)</p> <p>2. ความรู้ความสามารถด้านการศึกษา หลักสูตร การสอน การวิจัย การวัดและประเมิน การนิเทศ (Content)</p> <p>3. การใช้ภาษาทางบวกและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความมั่นใจในการให้คำชี้แนะ (Confidence and Competence)</p> <p>4. ทักษะการส่งเสริมการไตร่ตรองสะท้อนคิด และเปิดกว้างทางความคิด (Critical Thinking and Reflective Thinking)</p> <p>5. มีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ให้ได้มาซึ่งนวัตกรรม (Creative Thinking and Flexibility)</p>

จากตาราง 20 การศึกษาความสัมพันธ์ การสังเคราะห์ กระบวนการ และขั้นตอน การให้คำชี้แนะ เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ในด้านความสามารถของครูนาฏศิลป์ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการให้คำชี้แนะ การประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ และกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการสนทนาเพื่อให้เห็นประเด็นปัญหา ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย

2. การให้คำชี้แนะ การสังเกต กำกับ ติดตาม เพื่อรวบรวมข้อมูลให้คำชี้แนะซึ่งนำไปในการพัฒนาวิชาชีพ

3. สรุปผล ผลลัพธ์ในการดำเนินงาน การประเมินผล (Formative Assessment and Summative Assessment) พัฒนาการของการให้คำชี้แนะ

4. ทบทวนและสะท้อนผล ในระหว่าง และหลังการปฏิบัติ ทั้งสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่ได้พัฒนาได้ดี ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ รวมถึงแนวทางเพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป

ทั้งนี้ กระบวนการ ขั้นตอน ของการให้คำชี้แนะ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและการพัฒนา การใช้ภาษาเชิงบวกและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยส่งเสริมการไตร่ตรองสะท้อนคิด และเปิดกว้างทางความคิด ความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้ได้มาซึ่งนวัตกรรม เพื่อให้เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งผู้ให้คำชี้แนะและผู้รับคำชี้แนะ

2.5.3.2 การดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำ (Mentoring)

การให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นกระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพ ลดปัญหาการทิ้งห้องเรียน ระบบพี่เลี้ยง มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาความสามารถและศักยภาพของบุคคล เพื่อนำไปสู่การพัฒนางาน ทั้งนี้ อีบายและคณะ (Eby, Allen, Evans, Ng, และ DuBois, 2008) เสนอเทคนิคไว้ว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีการถ่ายโอนองค์ความรู้ เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคการหว่านเมล็ด หรือ เทคนิคการพุดแบบกว้าง ๆ โดยสิ่งที่ถ่ายทอดที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตของการทำงานจริง เทคนิคการกระตุ้นเปลี่ยนแปลงความกดดัน เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เทคนิคการทำเป็นตัวอย่าง เพื่อแสดงทักษะหรือกิจกรรมเพื่อให้เข้าใจในแต่ละเหตุการณ์ได้ง่ายขึ้น การเก็บเกี่ยว การสรุปผลการทำงาน เพื่อสร้างความตระหนักถึงสิ่งที่ได้จากเรียนรู้ จากประสบการณ์

สรุปได้ว่า การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นเทคนิคในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล ผ่านการถ่ายทอด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ดีขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์ กระบวนการ ขั้นตอน สรุปดังตาราง

ตาราง 21 สังเคราะห์ การดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำ (Mentoring)

	ขั้นตอนการดูแลให้คำปรึกษา	(Sweeney และ Harris, 2016)	(Aspfors และ Fransson, 2015)	(วิชา เล่าเรียนดี, 2556)	(รัฐพล พรหมสะอาด, 2561)	สังเคราะห์ ขั้นตอน การดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring)
(Young, Sheets, และ Knight, 2005)	(Marlene และ McHenry, 2002)					
1. การเตรียมพร้อม (Preparation Stage: P)	1. ประชุมก่อนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Preconference)	1. การประชุมในทิศทางและให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ (Orientation)	1. การออกแบบและ การวางแผน (Design and Plan: D)	1. เตรียมความพร้อม (Preparation)	ขั้นตอนที่ 1 ขึ้น	1. การเตรียมความพร้อมก่อนการให้คำปรึกษาและชี้แนะ (Pre – Mentoring)
2. การเจรจาให้คำแนะนำ (Negotiating Stage: N)	2. สังเกตการณ์ได้นอนในชั้นเรียนและเก็บรวบรวมข้อมูล (Observation and Data Gathering)	2. การลงมือปฏิบัติงานและฝึกอบรม (Workshop and Training)	2. การจัดการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Management: M)	2. ประชุมวางแผนการนิเทศหรือการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ	ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นวางแผน การดูแลให้คำปรึกษา	1.1 เตรียมความพร้อมและกำหนดวัตถุประสงค์ (Exposure and Purpose)
3. การแสดงความสามารถ/ปฏิบัติ (Enable Stage: E)	3. การร่วมกันวิเคราะห์ และการสะท้อนความคิด และการปฏิบัติ (Collaborative Reflection and Analysis)	3. การวางแผนปฏิบัติและ กำหนดเป้าหมายของโปรแกรม (Professional Development Goals and Active Plan)	3. การปฏิบัติดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring: M)	3. ประชุมก่อนการสังเกตการณ์สอน (Pre-Observation Conference)	ขั้นตอนที่ 3 ขึ้น	ปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมวางแผนให้เทคนิคการปฏิบัติงาน
4. การปิดการเจรจา (Closure stage: C)	4. ประชุมหลังการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Post Conference)	4. การสังเกตในชั้นเรียน (Class room Observation)	4. การประเมินการดูแลให้คำปรึกษา (Evolution: E)	4. สังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน (Observation)	ขั้นตอนที่ 4 ขึ้น	2. การปฏิบัติดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Take Action)
		5. การทำแฟ้มสะสมงานเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพ (Professional Development Portfolio)		5. ประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Post – Observation Conference)	ประเมินผลสมรรถนะ	2.1 การสังเกต กำกับ ติดตาม (Observation) รวบรวมข้อมูล บันทึกพฤติกรรมจากการปฏิบัติ
						3. สรุปผล (Post – Mentoring)
						3.1 ประเมินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Evolution) ทบทวนข้อมูล การสังเกต สะท้อนผลและหาวิธีการแก้ไข (Reflect and Revise)

ตาราง 21 (ต่อ) สังเคราะห์ กระบวนการ ขั้นตอน และทักษะสำคัญในการให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring)

สอดคล้องแนวคิดทฤษฎี	กระบวนการ	ขั้นตอน	ทักษะสำคัญในการให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring)
(Eby และคณะอื่น ๆ, 2008; Marlene และ McHenry, 2002; Sweeney และ Harris, 2016; Young และคณะอื่น ๆ, 2005; วัชรภา เถาเรียนดี, 2556; ดิเบซลี ทรรมะ วิสิกุล, 2553)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเตรียมความพร้อมก่อนการให้คำปรึกษาและชี้แนะ (Pre – Mentoring) 2. การปฏิบัติดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Take Action) 3. สรุปผล (Post – Mentoring) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เตรียมความพร้อมและกำหนดวัตถุประสงค์ (Exposure and Purpose) ไปสู่มโนทัศน์เพื่อเตรียมความพร้อมร่วมวางแผนให้เทคนิคการปฏิบัติงาน 2. การสังเกต กำกับ ติดตาม (Observation) รวบรวมข้อมูล บันทึกพฤติกรรมจากการปฏิบัติ 3. ประเมินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Evolution) ทบทวนข้อมูลการสังเกต สะท้อนผล และทบทวนการแก้ไข (Reflect and Revise) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Connect) 2. ความรู้ความสามารถด้านการศึกษา หลักสูตร การสอน การวิจัย การวัดและประเมิน การนิเทศ (Content) 3. การใช้ภาษาทางบวกและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความมั่นใจในการให้คำชี้แนะ (Confidence and Competence) 4. ทักษะการส่งเสริมการไตร่ตรองสะท้อนคิดและเปิดกว้างทางความคิด (Critical Thinking and Reflective Thinking) 5. มีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้ได้งานนวัตกรรม (Creative Thinking and Flexibility)

จากตาราง 21 การสังเคราะห์การให้คำปรึกษาและแนะนำ โดยระบบพี่เลี้ยง ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพ และส่งเสริมศักยภาพครูนาฏศิลป์ อธิบายได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการให้คำปรึกษาและชี้แนะ คือ การเตรียมความพร้อมและกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนให้เทคนิคการปฏิบัติงาน

2. การปฏิบัติดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ การสังเกต กำกับ ติดตาม รวบรวมข้อมูล บันทึกพฤติกรรมจากการปฏิบัติ

3. สรุปผล ประเมินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ทบทวนข้อมูลการสังเกต สะท้อนผล และหาวิธีการแก้ไข

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลกระบวนการให้คำชี้แนะ และการดูแลให้คำปรึกษาข้างต้น พบว่ากระบวนการ ขั้นตอน เป็นวงจรคุณภาพในการผลักดัน และขับเคลื่อนการพัฒนาครูในพัฒนา ศักยภาพการทำงาน โดยมีกระบวนการ ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ และกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน วางแผนกำหนดเป้าหมาย ประเด็นปัญหาร่วมกัน ให้เทคนิคการปฏิบัติงาน

2. การให้คำชี้แนะ การสังเกต กำกับ ติดตาม เพื่อรวบรวมข้อมูลให้คำชี้แนะชี้ นำในการพัฒนา บันทึกพฤติกรรมจากการปฏิบัติ

3. สรุปผล ผลลัพธ์ในการดำเนินงาน การประเมินผล พัฒนาการ และความก้าวหน้า ให้คำชี้แนะ ทบทวนข้อมูลการสังเกต สะท้อนผลและหาวิธีการแก้ไข

4. ทบทวนและสะท้อนผล การประชุมเพื่อสะท้อนผล ในระหว่างและหลังการปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่ได้พัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ต้องพัฒนา รวมถึงแนวทางเพื่อพัฒนางานวางแผนครั้งต่อไป

4.1 การประชุมเพื่อสะท้อนผล ในระหว่างและหลังการปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่ได้พัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ต้องพัฒนา แนวทางเพื่อพัฒนางานวางแผนครั้งต่อไป

ระบบการให้คำชี้แนะและการดูแลให้คำปรึกษา เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงการเรียน การสอนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการให้คำชี้แนะ และระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาความสามารถของครูนาฏศิลป์สู่คุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ ดังตาราง

ตาราง 22 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)	กระบวนการ ขั้นตอน	กระบวนการ ขั้นตอน	กระบวนการ ขั้นตอน
<p>1. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน คุณค่าร่วมสร้างประสบการณ์ และผลักดันในการแก้ปัญหาพัฒนา ผู้เรียน พัฒนาวิชาชีพ สู่พลวัตของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้</p> <p>2. ศูนย์กลางที่เป็นองค์รวม บนฐาน ความจริงผู้เรียนเป็นสำคัญ เป้าหมาย ร่วมการเรียนรู้ร่วมกันของครู ชุมชน และผู้เรียน</p> <p>3. ฐานการสนับสนุน จากกา วางแผน ปฏิบัติ สะท้อนคิด ความ มั่นใจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างสรรค์ รูปแบบการเรียนรู้การสอนและวาง ระบบการเรียนรู้จากความร่วมมือผู้ถือ การปฏิบัติเพื่อความสำเร็จร่วมกัน</p>	<p>ขั้นตอนที่ 1 รวมกลุ่มโดยสมัคร ใจ</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 รับฟังเสียงผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการ กำหนดวัตถุประสงค์</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ปฏิบัติ</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติสู่เป้าหมาย ร่วมกัน</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนผลผ่านกา สนทนาความหมายใหม่</p>	<p>การให้คำชี้แนะและการดูแลและแนะนำ (Coaching and Mentoring)</p> <p>1. การเตรียมความพร้อม (Pre – Coaching and Mentoring) ประชุมเตรียมความพร้อมสร้าง ความเข้าใจและกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน วางแผนกำหนดเป้าหมาย (Set Goal and Plan) กำหนดวัตถุประสงค์ (Exposure and Purpose)</p> <p>2. การให้คำชี้แนะ (Take Action) การสังเกต กำกับ ติดตาม (Observation) เพื่อรวบรวมข้อมูลให้คำชี้แนะ ชี้แนะในการพัฒนาวิชาชีพ (Guidance and Support) มีความมั่นใจใน ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพ (Confidence and Competence)</p> <p>3. สรุปผล (Post – Coaching and Mentoring) ผลลัพธ์ในการดำเนินงาน การประเมินผล (Formative Assessment and Summative Assessment) พัฒนาการและความก้าวหน้า ในการให้คำชี้แนะ</p> <p>4. ทบทวนและสะท้อนผล (Reflect and Revise) การ ประชุมเพื่อสะท้อนผล (After Action Review: AAR) ในระหว่างและหลังการปฏิบัติ ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่พัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อ เสนอแนะ สิ่งที่ต้องพัฒนา รวมถึงแนวทาง เพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป</p>	<p>กระบวนการ ขั้นตอน</p> <p>1. วางแผน (Planning) กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยกา สนทนาเห็นประเด็นปัญหาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมาย (Set Goal and Plan) การประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา (Self- Assessment)</p> <p>2. เตรียมความพร้อมและกำหนดวัตถุประสงค์ (Exposure and Purpose) ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อม วางแผนให้ เทคนิคการปฏิบัติงาน</p> <p>2.1 การสังเกต กำกับ ติดตาม (Observation) รวบรวมข้อมูล ให้คำชี้แนะที่นำ (Guidance and Support) บันทึกพฤติกรรม จากการปฏิบัติ</p> <p>3. ประเมินผลลัพท์ (Analysis or Forward) การประเมินผล (Formative Assessment and Summative Assessment) พัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้คำชี้แนะ ทบทวนข้อมูล การสังเกต สะท้อนผลและหาวิธีการแก้ไข (Reflect and Revise)</p> <p>4. การประชุมเพื่อสะท้อนผล (After Action Review: AAR) ในระหว่างและหลังการปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไป แล้ว สิ่งพัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ต้อง พัฒนา แนวเพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป</p>

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561) ได้ศึกษาและบูรณาการชุมชนการเรียนรู้เข้ากับเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวทางศิลปะ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความสามารถด้านนวัตกรรมของผู้เรียน การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ดังกล่าวได้พิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อครู ในด้านของการได้รับความรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยระบุว่า ความรู้ ความเข้าใจของครูดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน และครูมีความพึงพอใจต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนรู้ จากการมีส่วนร่วมของชุมชนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมยังส่งผลดีต่อความสามารถของผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (สุวิมล สพฤกษ์ศรี, 2561)

สร้อยญา เนตรธำมรงค์ (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติต่อการเรียน พบว่า ก่อนเข้าร่วมพฤติกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแล้ว มีพฤติกรรมการเรียนรู้เปลี่ยนไปจากก่อนเรียน คือ มีพฤติกรรมการเรียนรู้หลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสามารถอย่างมีความสุข แนะนำวิธีการทำงาน ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ทัศนคติต่อการเรียนของผู้เรียนหลังเข้าร่วมกระบวนการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น ในด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนคิดว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถเสริมแรงจูงใจให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนเพิ่มขึ้น (สร้อยญา เนตรธำมรงค์, 2563)

อำนาจ ไสภากุล (2564) ได้ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า หลักสูตรกิจกรรมการคิดสร้างสรรค์ที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล ปรัชญาและแนวคิดทฤษฎี จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้คือ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) การสืบค้นข้อมูล 3) การศึกษาแหล่งภูมิปัญญา 4) การสร้างนวัตกรรม 5) การเผยแพร่ นวัตกรรมสู่ชุมชน แนวทางการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ได้รับความสนใจ 2) สืบค้นค้นหา 3) ลงข้อสรุป 4) การนำเสนอนวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมในรูปแบบที่เหมาะสม (อำนาจ ไสภากุล, 2564)

วรรณภา โคตรพันธ์ (2564) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูที่เสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา บนฐานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า การพัฒนารูปแบบพัฒนาครู

สู่คุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตัวชี้วัดคุณภาพได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและทรัพยากร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การออกแบบบทเรียนร่วมกัน การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ การร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และการสรุปผลด้วยการประยุกต์และการประเมินประสิทธิผล โดยคุณภาพอยู่ในระดับดี ผลลัพธ์การพัฒนาครูแสดงให้เห็นการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับสูงสุด (Khotthaphan, Seekheio, และ Langka, 2021)

สุระศักดิ์ เมาเทือก (2566) ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อทดแทนห้องเรียนแบบเดิม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติจริงการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ผลการใช้รูปแบบยังพบว่า สมรรถนะของผู้สอนกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก โดยบทเรียนสำเร็จรูป ประกอบด้วย การวิเคราะห์ต้นทุนเดิม ใช้ทีมพัฒนา สร้างความเข้าใจร่วมกัน ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผล (สุระศักดิ์ เมาเทือก, 2023)

ภูมิกวัธจ์ ภูมพงศ์คชศร (2567) พัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สิ่งสำคัญคือระบบในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าเป็นองค์ประกอบแรกที่จะนำไปสู่การดำเนินงาน ครอบคลุมด้านสภาพแวดล้อม โดยอธิบายว่า การศึกษาและการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนและออกแบบ การใช้นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ สามารถส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (ภูมพงศ์คชศร, 2024)

วศินี รุ่งเรือง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ผ่านชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของแนวทางการทำงานร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างทักษะการสอนของครู นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ดียิ่งขึ้น โดยมีองค์ประกอบการสอนที่ครอบคลุมถึงการจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน การส่งเสริมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พัฒนาทักษะการสอนด้วยวิธีการมีส่วนร่วมและแบ่งปันแนวทางการสอน ผลลัพธ์หลักการพัฒนา ครูแสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงที่สำคัญในความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการสอน การสังเคราะห์แนวทางทางการสอน พบว่า ครูได้พัฒนาทักษะในการเสริมแรงเชิงบวก การสื่อสารกับผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากการถามคำถาม การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้จากการทดลอง และเกม ผลลัพธ์ต่อ

การพัฒนาครู พบว่า วิธีการสอนที่ได้รับการปรับปรุงผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ไม่เพียงแต่พัฒนา ศิลปะการสอนของครูเท่านั้น แต่ยังปรับปรุงคุณภาพการศึกษาสำหรับผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ผลลัพธ์ของผู้เรียนดีขึ้น (Rungruang และ Sutthirat, 2021)

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาห้องเรียน นานาชาติ สรุปลงได้ว่า การประยุกต์ให้ห้องเรียนเป็นรากฐานศูนย์กลางในการยึดโยงด้วยแนวคิด ค่านิยม คุณค่า และความผูกพันร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

1. การพัฒนาห้องเรียนนานาชาติโดยใช้รูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาห้องเรียนชุมชนการเรียนรู้ มีองค์ประกอบดังนี้

1) กระบวนการสนับสนุนความร่วมมือ เห็นคุณค่าร่วม ในการแก้ปัญหาพัฒนา ผู้เรียน พัฒนาการวิชาชีพ สู่พลวัตของชุมชนแห่งการเรียนรู้

2) ศูนย์กลางที่เป็นองค์รวม บนฐานผู้เรียนเป็นสำคัญ วางเป้าหมายการเรียนรู้ ร่วมกันของครู ชุมชน และผู้เรียน

3) ฐานการสนับสนุน วางแผน ปฏิบัติ สะท้อนคิด สร้างสรรค์รูปแบบการเรียน การสอน และวางระบบการเรียนรู้จากความร่วมมือสู่วิถีการปฏิบัติ เพื่อความสำเร็จร่วมกัน

ขั้นตอนการพัฒนาห้องเรียนนานาชาติโดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การสำรวจตรวจสอบ เป็นการสำรวจ ทบทวน แหล่งข้อมูลการเรียนรู้ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญา ประสานงาน ชี้นำวัตถุประสงค์ ปัญหา ความ ต้องการ บทบาทหน้าที่

ขั้นที่ 2 การวางแผน

1) วางแผน และกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการสนทนาเห็นประเด็น ปัญหาพร้อมกัน กำหนดเป้าหมาย การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อการพัฒนา

2) เตรียมความพร้อม ปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดบทบาท หน้าที่ วางแผนให้เทคนิคการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 3 การดำเนินการจัดการ ดำเนินการจัดการสอนตามกระบวนการห้องเรียน นานาชาติ และความสามารถของครู ในการบริหารจัดการห้องเรียนนานาชาติ การออกแบบ นวัตกรรมนานาชาติ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนานาชาติ การออกแบบ กระบวนการจัดการเรียนนานาชาติ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลประกอบด้วย

1) ปัญญาและการสร้างสรรค์ คือ การกำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การเรียนรู้ โดยกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้ผ่านความร่วมมือ พิจารณาจากความเหมาะสมของงาน หรือ รูปแบบกิจกรรม

2) การตั้งวัตถุประสงค์และวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน วางแผน ผลลัพธ์การเรียนรู้ การนำเข้าสู่บทเรียน ออกแบบวิธีการกิจกรรมกระตุ้นการแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิม สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ ออกแบบกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนา การแลกเปลี่ยนข้อมูล แนะนำแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย วิเคราะห์ข้อมูลและความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดขั้นสูง

3) การปฏิบัติงาน ผ่านการกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมมือในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่เหมาะสมกับความสามารถ เป็นผู้อำนวยการความสะดวก สังเกตการทำงานกลุ่ม สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ การใช้คำถามเสริมพลังในการส่งเสริมการเรียนรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

3.1 ความสามารถในการผนวกเนื้อหา วิธีการสอนและเทคโนโลยี ตามเทคนิคหรือรูปแบบของผู้สอนหรือความสนใจของผู้เรียน บุคคลแห่งการเรียนรู้ การยอมรับศักยภาพในตนเอง พร้อมพัฒนาและปรับตัว สำรวจความทันสมัยของข้อมูล ความรู้ และบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ในด้านทักษะชีวิต แลกเปลี่ยนร่วมกับเครือข่ายชุมชนวิชาชีพ

3.2 ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน ได้แก่

- 1) การระบุปัญหา ความต้องการในการพัฒนา
- 2) วางแผนโดยกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ คิดแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการทำงานร่วมกัน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรม
- 3) ออกแบบกระบวนการ ออกแบบและลงมือสร้างนวัตกรรม
- 4) ผลผลิตนวัตกรรม ชิ้นงาน หรือเป็นไปตามความต้องการในการแก้ปัญหา ผ่านความเชื่อมั่นและรับผิดชอบ ด้วยกระบวนการสื่อสารและมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 4 ทบทวนและสะท้อนผล ระหว่างและหลังการปฏิบัติ ทบทวนสะท้อนสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว สิ่งที่ได้พัฒนาได้ดีขึ้น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สิ่งที่ต้องพัฒนา รวมถึงแนวทางเพื่อพัฒนาวางแผนครั้งต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัย (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อให้การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา อธิบายขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) วิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ การสร้างสรรค์นวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

2) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน การสร้างสรรค์นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา อธิบายขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) ออกแบบ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

2) ตรวจสอบ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

3) ประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา และปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ระยะที่ 3 การทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

ระยะที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ระยะ ดังตาราง

ตาราง 23 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินการ
<p>ระยะที่ 1</p> <p>- ศึกษาสภาพการจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ การสร้างสรรค์นวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผล</p> <p>- สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1) สภาพข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์</p> <p>2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์</p> <p>3) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อออกแบบสร้างรูปแบบฯ</p> <p>4) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>ระยะที่ 2</p> <p>ออกแบบและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา</p>	<p>1) ร่างรูปแบบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ</p> <p>2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ</p> <p>3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล</p> <p>4) องค์ประกอบ ขั้นตอน แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ</p>
<p>ระยะที่ 3</p> <p>การทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้</p>	<p>1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล</p> <p>1.1 แบบประเมินความสามารถครูนาฏศิลป์</p> <p>1.2 แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษา</p>
<p>ระยะที่ 4</p> <p>ประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา</p>	<p>1) ผลการประเมินความสามารถครูนาฏศิลป์</p> <p>2) ผลการประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน</p> <p>3) ผลการประเมินความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ</p>

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R1)

การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) เป็นการวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวัง ศึกษาสภาพปัญหา สภาพปัจจุบัน ความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ สัมภาษณ์ และสอบถามความคิดเห็นครูนาฏศิลป์ ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์กรอบแนวคิด และแนวทางการดำเนินการ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อร่างการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี สืบค้นและเก็บรวบรวม บันทึกข้อมูล ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้างนี้คือ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ด้านหลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และครูนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน จากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี ในสาขาที่เกี่ยวข้อง

2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูนาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sample) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มตามภูมิภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ให้ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 370 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของยามาเน (Yamane, 1973) กำหนดความคาดเคลื่อนที่ 5% ดำเนินการใช้จังหวัดเป็นหน่วยในการสุ่ม เหนือร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้จำนวน 10 จังหวัด โดยมีทั้งหมด 28 เขตพื้นที่การศึกษา ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลาก ใช้เหนือร้อยละ 50 ได้จำนวน 14 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ การทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป บริษัท

ห้องเรียน สภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร สิ่งที่คาดหวัง สภาพปัจจุบัน นโยบายและช่องว่าง (Gap) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การศึกษา จุดเน้นการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการสอน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ สภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การออกแบบการเรียนการสอน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาสร้างเป็นประเด็นคำถามในการศึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ และกำหนดประเด็นคำถามในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ ศึกษาความคิดเห็นครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 20 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน จากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี ในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ มีผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นเลิศ เข้าใจบริบทการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างดี และอยู่ในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อศึกษาและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ บันทึกเป็นข้อมูลนำเสนอแบบพรรณนา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบของร่างการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

3. แบบสอบถาม ครูนาฏศิลป์ จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ การทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ใช้การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปในการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ เพื่อศึกษาบริบทปัญหาและความต้องการในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

4. สรุป วิเคราะห์การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

เครื่องมือที่ใช้วิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง ในการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ และชุมชนแห่งการเรียนรู้
3. แบบสอบถามครูนาฏศิลป์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ การรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ เพื่อศึกษาบริบทปัญหาและความต้องการในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อร่างพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. แบบสอบถาม คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาจากกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย โดยแบ่งดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ สอบถามรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual response format) แบ่งเป็นสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 40 ข้อ จำแนกตามองค์ประกอบของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ จำนวน 10 ข้อ 2) ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ จำนวน 7 ข้อ 3) ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ จำนวน 8 ข้อ 5) ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามความต้องการจำเป็นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.86 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ และชุมชนการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบาย เป้าหมายของสถานศึกษา แนวคิดการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก รูปแบบความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีการสอนและเทคโนโลยี การสร้างสรรคนวัตกรรม นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้น เสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปปรับปรุงแก้ไข เมื่อปรับปรุงแก้ไขเสร็จสิ้น นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถาม และนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญพิจารณาปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์

2. แบบสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) เพื่อศึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ในประเด็นเกี่ยวกับ สภาพปัญหาของการบริหารจัดการห้องเรียน การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ จากเอกสารและงานวิจัย นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์ นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจน ความเหมาะสม แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้น นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ และนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบสอบถาม ความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจน ความเหมาะสมแล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ผู้วิจัยสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหาในประเด็นและสาระสำคัญตรงตามที่ต้องการ วัด ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องพบว่า มีค่า IOC อยู่ที่ 0.80 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ว่าต้องมากกว่า 0.5 ทุกข้อ และปรับปรุงเพื่อนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัย นำแบบทดลองไปทดลองใช้ (Tryout) กับครู จำนวน 50 คน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ผลการทดสอบพบว่า ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .813 ข้อคำถามด้านสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .843 และนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาค้นคว้า และแบบสอบถามมา ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาจัดลำดับความต้องการจำเป็น และผลการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและกำหนดในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁)

ขั้นตอนนี้ เป็นการประมวลข้อมูลจากการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับร่าง และประเมินการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับร่าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อตรวจสอบร่างและแก้ไขปรับปรุง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ พัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินการพัฒนาห้องเรียนฯ (ฉบับร่าง) จำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. อาจารย์หรือนักวิชาการการศึกษา ด้านการสอนนาฏศิลป์ในคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ระดับบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา ที่มีบทความวิชาการ งานวิจัย เอกสารตำราเกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์ จำนวน 2 คน
2. อาจารย์หรือนักวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ที่มีบทความวิชาการ งานวิจัยหรือตำราเกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 3 คน
3. อาจารย์หรือนักวิชาการด้านบริหารการศึกษา หรือวิจัยทางการศึกษาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีบทความวิชาการ งานวิจัย เอกสารตำราเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ หรือผลงานเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 2 คน

การดำเนินการวิจัย

พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับร่าง จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนแรก และประเมินความเหมาะสมมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและกำหนดโครงสร้างของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยฯ
2. สร้างห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับร่าง ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ หลักการ โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการดำเนินการ การวัดและประเมินผล
3. ประเมินความเหมาะสมของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
2. แบบประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (มากที่สุด/มาก/ปานกลาง/น้อย/น้อยที่สุด)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบประกอบกับข้อมูลในการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่ ที่มาและความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการดำเนินการ การวัดและประเมินผล

2) พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ฉบับร่าง โดยสังเคราะห์ข้อมูล วิธีการพัฒนา วัตถุประสงค์ หลักการ โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการดำเนินการ การวัดและประเมินผล โดยพิจารณาและสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3) นำการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ฉบับร่าง ที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4) ปรับปรุงและแก้ไขการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ฉบับร่าง ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) ประเมินความสอดคล้อง ด้วยแบบประเมินความสอดคล้อง และประเมินความเหมาะสมของห้องเรียนนาฏศิลป์ ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

5) ปรับปรุงและแก้ไขห้องเรียนนาฏศิลป์ ฉบับร่าง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังภาพ

หลักการ	วัตถุประสงค์			
1. เป็นรูปแบบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ที่มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถครูนาฏศิลป์ การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. เป็นรูปแบบที่กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูนาฏศิลป์ ผู้เรียน ด้วยกระบวนการร่วมมือ ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเน้นการจัดกิจกรรมจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เรียนรู้จากต้นแบบ	เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา บนฐานชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์			
กระบวนการจัดการสอนตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์				
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์	แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ P-A-O-R model
แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	กระบวนการจัดการสอนโดยจัดการกระบวนการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์			
	แนวทาง	กระบวนการ	กิจกรรม	การวัดประเมินผล
1. สรุปผลหลังการปฏิบัติตามกระบวนการ (After) ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ การบริหารจัดการห้องเรียน การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ 2. ผลการดำเนินงานและนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา (User) การตอบสนองการเรียนประสบการณ์ ผลการดำเนินงาน รายงานหลักฐาน ปัญหา อุปสรรค ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติการ สะท้อนสู่แนวปฏิบัติที่ดี หรือการดำเนินการเพื่อหาตรวจสอบศึกษา ทหวิธีการใหม่ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ 3. สะท้อนผลสู่การประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานลำดับต่อไป (Reflexivity) ข้อค้นพบ ความรู้ บทเรียน เพื่อนำไปสู่วงจรประมวลการเรียนรู้และวางแผนปฏิบัติการ	1. ขั้นสำรวจ ตรวจสอบ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เชื่อมต่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้กิจกรรม ห้องเรียนนาฏศิลป์ 2. ขั้นวางแผน วางแผนและกำหนดผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นปราศรัยภูมิปัญญา มีส่วนร่วมในการวางแผน ออกแบบกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการ สะท้อนและประเมินผลการเรียนรู้	1. ผู้สอนสำรวจ แหล่งเรียนรู้ 2. ประสานงาน ชี้แจง กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมกลุ่ม	1. แบบสังเกต 2. แบบประเมิน	
3. ขั้นจัดการ และดำเนินการ จัดการและดำเนินการตามกระบวนการของ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรม แนวทฤษฎี วิธีการสอน และใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้	4. ขั้นรายงาน และสะท้อนผล รายงานผลและสะท้อนผลกระบวนการ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหวิธีการใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	1. กิจกรรมระดมสมอง , เพื่อนสอนเพื่อน กิจกรรมแบบร่วมมือ 2. ฝึกปฏิบัติสร้างนวัตกรรม 3. นำเสนอ ให้ข้อมูล สะท้อนกลับ ปรับปรุง แก้ไข	1. แบบสังเกต 2. แบบประเมิน	
3. ขั้นจัดการ และดำเนินการ จัดการและดำเนินการตามกระบวนการของ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรม แนวทฤษฎี วิธีการสอน และใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้	4. ขั้นรายงาน และสะท้อนผล รายงานผลและสะท้อนผลกระบวนการ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหวิธีการใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	1. ประเมินผลงาน ชิ้นงาน	1. ทักษะในการ สร้างสรรค์ นวัตกรรมนาฏศิลป์ 2. แบบประเมิน	
การวัดและประเมินผล				
การประเมินผลรูปแบบ จากการประเมินคุณภาพการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การออกแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ความสามารถด้าน การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียน โดยประเมินคุณภาพซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบ ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ				

ภาพประกอบ 4 ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับ ประถมศึกษา

ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นสำรวจตรวจสอบ (Survey) สำรวจ ตรวจสอบ สภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้กิจกรรมห้องเรียนนาฏศิลป์

2. ขั้นวางแผน (Plan) วางแผน กำหนดผลลัพธ์ วัตถุประสงค์แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่น ประชาชนภูมิปัญญา มีส่วนร่วมในการวางแผน ออกแบบกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการ สะท้อนและประเมินผลการเรียนรู้

3. ขั้นจัดการและดำเนินการ (Manage) จัดการและดำเนินการตามกระบวนการของแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรม ผนวกเนื้อหา วิธีการสอน และใช้สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้

4. ขั้นรายงานและสะท้อนผล (Apply) รายงานผลและสะท้อนผลกระบวนการของแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ต่อไป

2. ประเมินความเหมาะสมและรับรองการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ รายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินคุณภาพ

2) สร้างแบบประเมินห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ครอบคลุมความสามารถของครูผู้สอนนาฏศิลป์

3) นำแบบประเมินความเหมาะสมที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหาวัตถุประสงค์ แล้วนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4) แบบประเมินคุณภาพของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่ครอบคลุมความสามารถครูผู้สอนนาฏศิลป์ ที่ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

5) ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินคุณภาพของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้การประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 7 คน ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.86 – 1.00 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบ โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขภาษาและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

2. การวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับร่าง ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ร่าง ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังภาคผนวก)

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

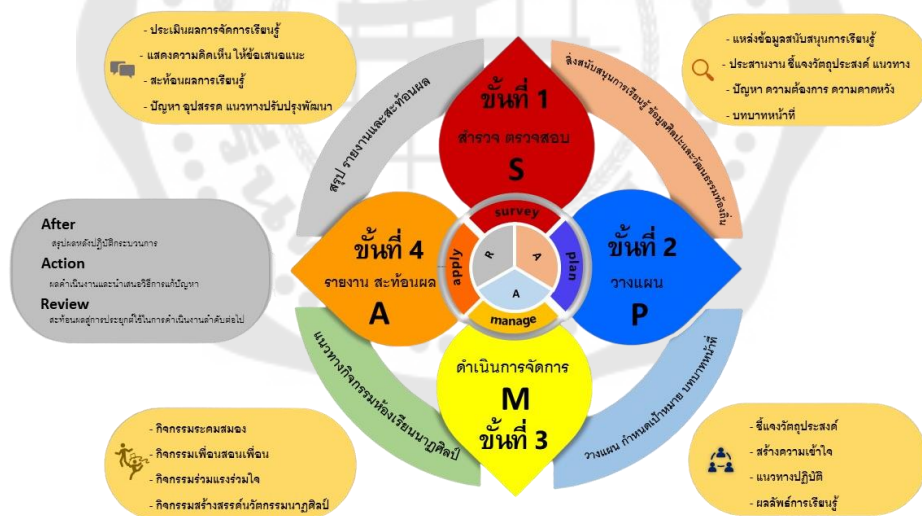
1. นำผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครูผู้สอนนาฏศิลป์จากแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อกำหนดร่างห้องเรียนนาฏศิลป์

2. ร่างห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ฯ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อขอคำแนะนำ

3. ประเมินร่างห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 โดยสรุปมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) รูปแบบมีความสอดคล้องและเหมาะสมดีแล้ว หากจะดีมากถ้าเชื่อมโยงให้เห็นถึงข้อคำถามและความสอดคล้องของมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ว่าการพัฒนารูปแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ได้เป็นไปตามมาตรฐานการพัฒนาครูในปัจจุบันในแต่ละระดับความชำนาญ 2) ระบุสื่อ เทคโนโลยี สนับสนุน ที่มีใช้ในแต่ละกิจกรรมการสอนให้ชัดเจน เนื่องจากแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน อาจจะใช้เครื่องมือแตกต่างกันได้ ส่วนของกิจกรรมการสอนตามโมเดล ควรออกแบบหรือระบุวิธีการจัดกิจกรรม ให้ครอบคลุมถึงสื่อหรือเทคโนโลยีสนับสนุน เครื่องมือ วิธีการวัดประเมินผล ที่มีเกณฑ์การวัดชัดเจน ในขั้นที่ 4 Apply ระบุเครื่องมือที่ใช้วัดประเมินชิ้นงาน 3) ประสิทธิภาพที่เกิดกับ

ครูนาฏศิลป์ และคุณภาพผู้เรียน ควรระบุว่าด้านใดบ้าง โดยเฉพาะผู้เรียนต้องระบุให้ชัดเจน ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงการสร้างแบบประเมิน การกำหนดวัตถุประสงค์ของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม 4) Model การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ อธิบายแนวทางเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน จะทำให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ 5) ความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ แนวทาง บทบาท กำหนดกรอบเนื้อหาผู้เรียน ครูนาฏศิลป์ ผู้มีส่วนร่วมไปพร้อมกับการพัฒนาความสามารถครูและผู้เรียน กระบวนการ ขั้นตอน กำหนดกรอบให้ครูนาฏศิลป์ ความสามารถผู้เรียน การวัดประเมินผลให้เชื่อมโยงกัน อธิบายกระบวนการ PLC เกิดขึ้นในขั้นตอนใด เขียนอธิบายแนวทางให้ชัดเพื่อให้เห็นภาพเวลาครุนำไปใช้ ภาพรวมเห็นขอบและรับรองการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ 6) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับการเขียนความสามารถผู้เรียนให้ลดลงตามความเหมาะสมช่วงวัย กำหนดกรอบและนิยามห้องเรียนกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้ออกแบบพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสิ่งที่มีอยู่ในบริบทพื้นที่โรงเรียน

4. ปรับปรุงแก้ไขร่างห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังภาพ

ภาพประกอบ 5 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่มา: ผู้วิจัย

5. แผนการจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ รายวิชานาฏศิลป์ ประกอบได้ด้วย 2 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง ดังนี้
 - หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น
 - หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คุณค่านาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น
 - 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ มากำหนดออกแบบเนื้อหาในรายวิชานาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์
 - 4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์
 - 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขตามคำแนะนำ
 - 6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง จำนวน 7 คน ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.86 – 1.00 จึงสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จากนั้น ผู้วิจัยปรับปรุงภาษาและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง
 - 7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51
 - 8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้การวัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ในชั้นหาประสิทธิภาพต่อไป
6. ขั้นตอนการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยการสังเคราะห์หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และได้ประเมินร่างห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อเสนอแนะมาพัฒนา กิจกรรมจัดการสอนโดยวัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ
 7. ขั้นตอนการนำไปใช้จริง ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการจัดการสอนโดยวัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสำรวจตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นจัดการและดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นรายงานผลและสะท้อนผล

8. ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยทำการประเมินผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ตามที่ได้ออกแบบไว้ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ผลการประเมินพบว่า คุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 นำห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ ซึ่งการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบด้วย เนื้อหา 2 หน่วยการเรียนรู้ เอกสารใบความรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้นาฏศิลป์

9. ดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จำนวน 7 คน ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง สอดคล้อง พบว่ามีค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.86 – 1.00 จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยผู้วิจัยปรับปรุงภาษาและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

10. ผลการประเมิน พบว่า ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ฯ หลังจากที่ได้สร้างกระบวนการเรียนรู้ตามแนวฯ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบประเมินคุณภาพเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำทั้งหมดมาหาประสิทธิภาพของกระบวนการ ดำเนินการดังนี้

1) ทดสอบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ แบบรายบุคคล (Individual Tryout) ผู้วิจัยใช้วิธีทดสอบระบบ ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพในขั้นแรก ดำเนินการทดลองให้ผู้เรียน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย กลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในด้านภาษาที่ใช้ และตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน จากนั้น นำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ให้ได้ตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนหรือชุดการสอน (พรหมวงศ์, 2556b) โดยเกณฑ์ประสิทธิภาพของผลคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน และคะแนนกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่ำร้อยละของผลประเมินหลังเรียนทั้งหมด $E1/E2 = 70/70$ โดยเกณฑ์การยอมรับให้ถือค่าแปรปรวน 2.5 - 5 % นั่นคือ ประสิทธิภาพไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ 2.5%

ตาราง 24 ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ
ครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ชั้นการทดลองรายบุคคล

รายการ	คะแนนเต็ม	N	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	40	3	13.33	3.21	66.67
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E2)	20		13.00	2.65	65.00
ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ (E1/E2) เท่ากับ 66.67/65.00					

จากตาราง 24 การทดสอบห้องเรียนนาฏศิลป์ พบว่า ประสิทธิภาพของการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์ มีค่าเท่ากับ 66.67/65.00 ซึ่งเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 70/70 แสดงให้เห็นว่า
การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ยังมีประสิทธิภาพไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งมีการปรับแก้ไขในส่วน
ของการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ การกระตุ้นการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ ให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้และสร้างความมั่นใจในการออกแบบสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ด้วยกระบวนการร่วมมือ

2) ทดสอบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์กลุ่มย่อย โดยนำการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่ปรับปรุงแล้วในขั้นตอนแรกไปทดลองกับ กลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ
3 คน รวม 9 คน เพื่อนำผลที่ได้และสิ่งที่ได้จากการสังเกตมาพัฒนาปรับปรุงให้ตามตามเกณฑ์
ประสิทธิภาพ ดังตาราง

ตาราง 25 ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ
ครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก

รายการ	คะแนนเต็ม	N	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	40	9	14.22	1.64	71.11
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E2)	20		14.89	1.36	74.44
ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ (E1/E2) เท่ากับ 71.11/74.44					

จากตาราง 25 การทดสอบห้องเรียนนาฏศิลป์ แบบกลุ่มเล็ก พบว่า ประสิทธิภาพของ
การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีค่าเท่ากับ 71.11/74.44 แสดงดังตาราง

ตาราง 26 ผลการทดลองใช้การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ กับครูนาฏศิลป์ในกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	ผลที่พบ		แนวทางพัฒนา
	ความเหมาะสมและความเป็นไปได้	ปัญหา	
ความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ แนวทาง บทบาท	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความชัดเจน และนิยามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ สะท้อนถึงความสามารถของครูนาฏศิลป์และผู้เรียน 2. กำหนดกรอบเนื้อหาผู้เรียน ครูนาฏศิลป์ ผู้มีส่วนร่วมไปพร้อมกับการพัฒนาความสามารถครูและผู้เรียน 3. วัตถุประสงค์แสดงถึงความสามารถครูในการจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์และความสามารถผู้เรียน 	<p>การคิดเชิงวิพากษ์ที่ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูนาฏศิลป์เพื่อสรุปสะท้อนปัญหาในการจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์</p>	<p>มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษา สร้างความเข้าใจในการคิดเชิงวิพากษ์เพื่อการพัฒนา</p>
กระบวนการ ขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสะท้อนคิดเพื่อสำรวจ ตรวจสอบทำให้เห็นมุมมองปัญหา ความเป็นไปได้ เห็นความสำคัญในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนร่วมที่ไม่ใช่เพียงผู้สอน ผู้เรียน กระบวนการ ขั้นตอน มีสรุป สะท้อน นำเสนอสิ่งที่จะสนับสนุนการสอนที่หลากหลาย และการทำงาน กาวางแผน และเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน 2. กำหนดกรอบให้ครู ทั้งความสามารถครูนาฏศิลป์ ความสามารถผู้เรียน การวัดและประเมินผลให้เชื่อมโยงกัน อธิบายกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ อยู่ในขั้นตอนใด อธิบายแนวทางให้ชัดเพื่อให้เห็นภาพ และง่ายต่อการนำไปใช้ 3. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์ที่ดี ได้เห็นมุมมองการออกแบบและพัฒนากิจกรรมในห้องเรียนนาฏศิลป์ให้น่าสนใจ และลดความรู้สึกโดดเดี่ยว มีเพื่อนคู่คิดช่วยกันหาทางออกของปัญหาร่วมกัน 	<p>ครูนาฏศิลป์มีกิจกรรมการสอนที่ยังไม่หลากหลาย ส่งผลให้กิจกรรมนาฏศิลป์ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน อีกทั้งยังสับสนในการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้องค์ประกอบห้องเรียนนาฏศิลป์ยังขาดการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้</p>	<p>การให้คำชี้แนะ ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความเข้าใจ ชี้ให้เห็นความสำคัญเพื่อนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมนาฏศิลป์ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับบริบทท้องถิ่น การสะท้อนปัญหา รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียน ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ สร้างแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลายวิธีการ เพื่อให้ครูสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้หลากหลายยิ่งขึ้น</p>
การวัดและประเมินผล	มีความเหมาะสม การประเมินตามสภาพจริงครอบคลุมกิจกรรม สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้นของครูและผู้เรียน ผ่านแบบประเมินความสามารถ แบบสังเกต		

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีการปรับแก้ไขในการสร้างความเข้าใจในการให้คำปรึกษา ซึ่งแนะเพื่อนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมนาฏศิลป์ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับบริบทท้องถิ่น การสะท้อนปัญหา รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียน ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ สร้างแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลายวิธีการ เพื่อให้ครูสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการอำนวยความสะดวกสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ให้กับผู้เรียน ได้อย่างสร้างสรรค์

3) ทดลองห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ภาคสนาม นำห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่ปรับปรุงแล้วจากขั้นตอนที่สอง ไปใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนวิชานาฏศิลป์ จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ดังตาราง

ตาราง 27 ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ขั้นการทดลองภาคสนาม

รายการ	คะแนนเต็ม	N	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	40	9	14.50	1.74	72.50
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E2)	20		15.13	1.80	75.67
ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ (E ₁ /E ₂) เท่ากับ 72.50/75.67					

จากตาราง 27 การทดลองภาคสนาม พบว่า ประสิทธิภาพของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีค่าเท่ากับ 72.50/75.67 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีประสิทธิภาพสูงกว่าตามเกณฑ์ที่กำหนด

4) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E₁/E₂ (พรหมวงศ์, 2556a) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100 \text{ หรือ } \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนตาม
แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ได้จากคะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้ถูกต้อง โดย
เฉลี่ยร้อยละ 80

EX คือ คะแนนรวมของผู้เรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมใน
ห้องเรียนนาฏศิลป์

A คือ คะแนนเต็มของกิจกรรมทุกกิจกรรมรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยการ
จัดการเรียนการสอนตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ จากคะแนนการทำกิจกรรมหลัง
เรียนได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

EF คือ คะแนนรวมของผู้เรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรม
หลังเรียนในห้องเรียนนาฏศิลป์

B คือ คะแนนเต็มของกิจกรรม

N คือ จำนวนผู้เรียน

5) วิเคราะห์ประสิทธิผลของห้องเรียนนาฏศิลป์ ความสามารถของครูนาฏศิลป์
และผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้สถิติ (t-test) และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ร้อยละ

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R₂)

การศึกษาประสิทธิผลของการทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนว
ทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของครูนาฏศิลป์ในการจัดการสอนโดยจัด
กระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดคุณสมบัติ เป็นครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอน
โดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีชั่วโมงการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน

ตารางสอน และเข้าใจในชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเลือกตามสะดวก (Convenience Sampling) กำหนดจากการแบ่งสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเป็นครูนาฏศิลป์กลุ่มอาสาสมัคร จำนวน 6 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน ขนาดกลาง จำนวน 2 คน และ ขนาดใหญ่ จำนวน 1 คน ที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระศิลปะ พิจารณาจาก ครูสมัครใจ เข้าร่วมและมีความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมต่อการดำเนินการวิจัย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหาร คณะครูสมัครใจเข้าร่วมโครงการ และมีความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. เป็นครูในโรงเรียนที่มีพื้นที่เชื้อเพื่อให้บริการนิเทศ ติดตาม หน่วยงานมีความพร้อมต่อการดำเนินการวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชุมครูอาสาสมัครที่ร่วมพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ทั้ง 6 คน โดยอธิบาย ขั้นตอน กระบวนการเพื่อศึกษาขั้นตอนการจัดกระบวนการสอน วัตถุประสงค์ นำเสนอแผน กิจกรรมรูปแบบปกติ และแผนกิจกรรมห้องเรียนนาฏศิลป์
2. ผู้วิจัยตรวจสอบแผนกิจกรรมของครูกลุ่มอาสาสมัคร เพื่อดูว่าวิธีการสอนที่ใช้ สอนแตกต่างกันจริง โดยพิจารณาจากการออกแบบกิจกรรม ซึ่งพบว่า ครูที่ทำการสอนในห้องเรียนปกติ เป็นการใช้แผนกิจกรรมผ่านการใช้ครูเป็นศูนย์กลาง มีกิจกรรมกลุ่มบ้าง เน้นครูเป็นหน้าห้องเรียนในการบรรยาย พาปฏิบัติ มากกว่าการให้ครูอำนวยความสะดวกและผู้เรียนลงมือปฏิบัติ
3. เข้าร่วมวงสนทนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) เพื่อรับฟังการสะท้อนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็น สังเกตและบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม
4. ทดลองใช้การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยการทดลองภาคสนาม (Field Testing) ทดลองใช้โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่พัฒนาขึ้นโดยวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลด้วยสถิติความสามารถของครูนาฏศิลป์ ก่อน และหลังการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ
5. ประเมินด้านความสามารถครูผู้นาฏศิลป์ ก่อนและหลังการทดลองใช้ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบด้วย

1. แบบประเมินความสามารถครูนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

1.1 แบบประเมินตนเอง (Self-Report) ความสามารถด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ การจัดกระบวนการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

1.2 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ ที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

1.3 การสังเกต (Observation)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างสรรค์นาฏศิลป์ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้นาฏศิลป์ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดำเนินการพัฒนา รูปแบบฯ ในระยะที่ 2

2. แบบประเมินความสามารถครูนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินตนเอง (Self-Report) ด้านความสามารถด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ การจัดกระบวนการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

2.2 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ ที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

2.3 การสังเกต (Observation)

โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำมากำหนดประเด็นที่ต้องวัดในแบบวัด

2) สร้างแบบประเมินคุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ ให้สอดคล้องครอบคลุมตรงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3) นำแบบประเมินคุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสม ครอบคลุมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ และนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบประเมินคุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่ปรับปรุงแล้ว แก้ไขแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

5) ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินคุณภาพห้องเรียนนาฏศิลป์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินความสามารถครูนาฏศิลป์ โดยกำหนดประเด็นการพิจารณาประสิทธิผล ดังนี้

1) วิเคราะห์ประสิทธิผลความสามารถของครูนาฏศิลป์ ใช้สถิติ (t-test) และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ และการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อาจารย์ของครูนาฏศิลป์นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ระยะที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินและเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ที่ครูนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการ

1. การทดลองภาคสนาม (Field Testing) ทดลองใช้การจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยแบ่งกลุ่มการทดลอง เป็นกลุ่มทดลอง (Experimental group) และกลุ่มควบคุม (Control group) ใช้แผนการทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Control group pretest-posttest design)

O1 x O2 กลุ่มทดลอง

O1 - O2 กลุ่มควบคุม

เมื่อ O1 แทน การทดสอบก่อนใช้กระบวนการห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

X แทน การได้รับการทดลองใช้กระบวนการห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

O2 แทน การทดสอบหลังการใช้กระบวนการห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

ของกลุ่มทดลองและการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนปกติของกลุ่มควบคุม

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้เรียนระดับประถมศึกษาของกลุ่มอาสาสมัครครูนาฏศิลป์ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากครูอาสาสมัครรับผิดชอบสอน มีความพร้อม และผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการใช้กระบวนการห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยแบ่งเป็น

กลุ่มทดลอง ได้แก่ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 75 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ จัดการสอนโดยจัดกระบวนการห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

กลุ่มควบคุม ได้แก่ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 75 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ จัดการเรียนการสอนปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ (ประเมินโดยครูนาฏศิลป์) ด้านการคิดวางแผน การออกแบบสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ปัญหา วิธีแก้ไข สร้างชิ้นงานที่คำนึงถึงความต้องการของผู้อื่น ชุมชน สังคม

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ศึกษาข้อมูล แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นวัตกรรม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดประเด็นที่ต้องการแล้วนำข้อมูลมาจัดทำแบบประเมินตามประเด็นที่กำหนดไว้

2) สร้างแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ ในด้านองค์ประกอบของรูปแบบ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ 2.50 - 3 มีการปฏิบัติที่ดีมาก 1.50 – 2.49 มีการปฏิบัติที่ดี 1.00 – 1.49 มีการปฏิบัติพอใช้

3) นำแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสม ครอบคลุมของเนื้อหา วัตถุประสงค์ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

5) ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ฯ

2. ศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบฯ ในช่วงเวลาระหว่างเรียน

3. ปรับปรุงรายละเอียดของห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

4. รวบรวมข้อมูลจากการประเมินประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบด้วย

1) ข้อมูลการประเมินประสิทธิผลของผู้เรียนครุนาฏศิลป์

2) ข้อมูลการประเมินประสิทธิผลที่เกิดกับผู้เรียน ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมประเมินโดยครุนาฏศิลป์

5. ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ พิจารณาความเหมาะสม นำเสนอต่อที่ปรึกษาพิจารณา และนำมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่มีข้อบกพร่องให้สมบูรณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญรับรอง เพื่อจัดทำห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ฉบับสมบูรณ์

ตาราง 28 ขั้นตอนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู
นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ระยะ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการห้องเรียน การเรียนการสอน นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. เพื่อศึกษาและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. การสัมภาษณ์	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่คาดหวัง สภาพปัจจุบัน และความต้องการ หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
2. การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. เพื่อจัดทำร่างการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. จัดทำห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในชั้นตอนแรก 2. อาจารย์หรือนักวิชาการด้านนาฏศิลป์ศึกษาหรือการสอนนาฏศิลป์หรือนักวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	1. ร่างการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
3. การศึกษาประสิทธิผลของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. นำห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง	ครูผู้สอนนาฏศิลป์	ผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
4. การปรับปรุงห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้	1. เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้สมบูรณ์	1. นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะปรับปรุงให้สมบูรณ์	ผลการประเมิน	ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 4 ส่วนตามระยะของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ระยะที่ 3 การทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ระยะที่ 4 การศึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

โดยมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบในการศึกษาเพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ 1) ผลการศึกษาสภาพทั่วไปและความต้องการจำเป็น 2) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 3) การสัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ซึ่งวิเคราะห์และสรุปผล ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 370 คน ผลการวิเคราะห์โดยวิธีการระบุและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น นำเสนอดังตาราง

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ค่าสถิติ		ร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. เพศ			
1) ชาย	95	25.68	<p>เพศ</p> <p>26% 74%</p> <p>■ เพศ ■ หญิง ■ ชาย</p>
2) หญิง	275	74.32	

ตาราง 29 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ค่าสถิติ		ร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
2. อายุ			
1) 25 – 35 ปี	204	55.14	<p style="text-align: center;">อายุ</p> <p style="text-align: center;">■ 25-35 ปี ■ 36-45 ปี ■ 46-55 ปี ■ 56 ปีขึ้นไป</p>
2) 36 – 45 ปี	139	37.57	
3) 46 – 55 ปี	19	5.14	
4) 56 ปีขึ้นไป	8	2.16	
3. วุฒิการศึกษา			
1) ปริญญาตรี	321	86.76	<p style="text-align: center;">การศึกษา</p> <p style="text-align: center;">■ การศึกษา ■ ป.ตรี ■ ป.โท ■ ป.เอก</p>
2) ปริญญาโท	41	11.08	
3) ปริญญาเอก	8	2.16	
4. ตำแหน่งหน้าที่			
ปัจจุบัน	5	1.35	<p style="text-align: center;">ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน</p> <p style="text-align: center;">■ ผอ. ■ รอง ผอ. ■ หัวหน้ากลุ่มสาระ ■ ครูผู้สอนนาฏศิลป์</p>
1) ผู้อำนวยการ	3	0.81	
โรงเรียน	45	12.16	
2) รองผู้อำนวยการ	317	85.68	
โรงเรียน			<p>3) หัวหน้ากลุ่มสาระ</p> <p>4) ครูผู้สอนนาฏศิลป์</p>
5. ประสบการณ์ในการ			
ทำงาน	190	51.35	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์ทำงาน</p> <p style="text-align: center;">■ ต่ำกว่า 5 ปี ■ 5-10 ปี ■ 11-15 ปี ■ 16 ปีขึ้นไป</p>
1) ต่ำกว่า 5 ปี	121	32.70	
2) 5 – 10 ปี	46	12.43	
3) 11 – 15 ปี	13	3.51	
4) 16 ปีขึ้นไป			

ตาราง 29 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ค่าสถิติ		ร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
6. ขนาดโรงเรียน			
1) เล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน)	86	23.24	<p>ขนาดโรงเรียน</p> <p>■ ขนาดโรงเรียน ■ เล็ก ■ กลาง ■ ใหญ่ ■ ใหญ่พิเศษ</p>
2) กลาง (นักเรียน 121 – 1000 คน)	31	8.38	
3) ใหญ่ (นักเรียน 1001 – 1500 คน)	12	3.24	
4) ใหญ่พิเศษ (นักเรียน 1500 คนขึ้นไป)			

จากตาราง 29 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย ร้อยละ 25.68 เพศหญิง ร้อยละ 74.32 อายุ 25 – 35 ปี ร้อยละ 55.14 อายุ 36 – 45 ปี ร้อยละ 37.57 อายุ 46 – 55 ปี ร้อยละ 5.14 อายุ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.16 วุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 86.76 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 11.08 ระดับปริญญาเอก ร้อยละ 2.16 ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 1.35 รองผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 0.81 หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ ร้อยละ 12.16 ครูผู้สอนนาฏศิลป์ ร้อยละ 85.68 ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 51.36 ประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี ร้อยละ 32.07 ประสบการณ์ทำงาน 11 – 15 ปี ร้อยละ 12.43 และ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.51 โรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 23.24 ขนาดกลาง ร้อยละ 65.14 ขนาดใหญ่ ร้อยละ 8.38 ขนาดใหญ่พิเศษ ร้อยละ 3.24

4.1.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ดังตาราง

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์

ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
1. การกำหนดแผนปฏิบัติการ แผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม จิตวิทยา ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.93	1.09	4.47	0.69	0.34	4
2. การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์และบูรณา การศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะชีวิต สังคมและการประกอบอาชีพ	2.89	1.21	4.48	0.68	0.35	3
3. การทบทวน ปรับปรุง แนวปฏิบัติ การบริหาร จัดการห้องเรียนเพื่อให้ทันต่อสภาพปัจจุบัน สังคม เศรษฐกิจ นิเวศและสิ่งแวดล้อม การบูรณาการทาง วัฒนธรรม	2.95	1.17	4.52	0.70	0.35	3
4. การวิเคราะห์สภาพปัญหา วิเคราะห์วินิจฉัย พฤติกรรมผู้เรียน กำหนดความคาดหวังและ สรุปผลเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาผู้เรียน	2.95	1.06	4.51	0.67	0.35	3
5. การวางแผนกลยุทธ์ แนวปฏิบัติ สร้างข้อตกลง และทำความเข้าใจผ่านการสื่อสารระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เกี่ยวกับการจัดการศึกษา	2.92	1.16	4.49	0.70	0.35	3
6. การวางแผนโครงสร้างเวลาเรียน การหารือ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้ปกครอง ชุมชน	2.88	1.28	4.53	0.66	0.36	2
7. การเชิญวิทยากร ประชาชนชุมชน ผู้นำชุมชน ทำ หน้าที่และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ และประเมินผล การเรียนรู้	2.81	1.07	4.41	0.75	0.36	2
8. การประเมินที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริงที่ สอดคล้องเหมาะสมกับสาระและจุดประสงค์การ เรียนรู้	2.89	1.20	4.58	0.65	0.37	1

ตาราง 30 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์

ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
9. การกำกับ ติดตาม ประเมิน และสะท้อนผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	2.99	1.12	4.50	0.65	0.34	4
10. การเปิดเผยผลการบริหารจัดการห้องเรียนและรายงานผล นำเสนอ ถ่ายทอดต่อเพื่อนครู เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และมีการบันทึกผลการบริหารจัดการห้องเรียนผ่านระบบสารสนเทศ	3.00	1.13	4.51	0.70	0.33	5
ภาพรวม	2.92	1.15	4.50	0.69	0.35	มาก

จากตาราง 30 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียน ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ลำดับแรกพบว่า การประเมินที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริงที่สอดคล้องเหมาะสมกับสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.37$) อันดับที่สอง การวางแผนโครงสร้างเวลาเรียน การหารือ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้ปกครอง ชุมชน และการเชิญวิทยากร ประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน ทำหน้าที่และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$) ลำดับที่สาม การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์และบูรณาการศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะชีวิต สังคมและการประกอบอาชีพ การทบทวน ปรับปรุง แนวปฏิบัติ การบริหารจัดการห้องเรียนเพื่อให้ทันต่อสภาพปัจจุบัน สังคม เศรษฐกิจ นิเวศ และสิ่งแวดล้อม การบูรณาการทางวัฒนธรรม การวิเคราะห์สภาพปัญหา วิเคราะห์วินิจฉัย พฤติกรรมผู้เรียน กำหนดความคาดหวังและสรุปผลเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาผู้เรียน และการวางแผนกฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติ สร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจผ่านการสื่อสารระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.35$) อันดับที่ดี การกำหนดแผนปฏิบัติการ แผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม

จิตวิทยา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการกำกับ ติดตาม ประเมิน และสะท้อนผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.34$) อันดับที่ทำให้การเปิดเผยผลการบริหารจัดการห้องเรียนและรายงานผล นำเสนอ ถ่ายทอดต่อเพื่อนครู เพื่อแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และมีการบันทึกผลการบริหารจัดการห้องเรียนผ่านระบบสารสนเทศ($PNI_{\text{modified}} = 0.30$)

4.1.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ดังตาราง

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์

ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
1. มีแผนปฏิบัติงาน การออกแบบกิจกรรม โครงการ แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการศึกษาวเคราะห์หลักสูตร ก่อนการวางแผนการจัดการเรียนรู้	2.98	1.05	4.63	0.60	0.36	2
2. การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการศึกษาหาความรู้ ร่วมกับวิทยากรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2.93	1.07	4.58	0.64	0.36	2
3. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็น มีกิจกรรมกลุ่ม พัฒนาทักษะทางสังคม การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน	2.94	1.05	4.69	0.52	0.37	1
4. การศึกษาและทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.91	0.96	4.46	0.66	0.35	3

ตาราง 31 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์

ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในการออกแบบและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	2.90	1.06	4.47	0.67	0.35	3
6. การปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน การออกแบบกิจกรรมโครงการ สื่อนวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นความรู้และประสบการณ์ผู้เรียน	2.97	1.09	4.52	0.67	0.34	4
7. การรายงานผลการดำเนินงาน นำเสนอถ่ายทอดนวัตกรรมการศึกษาต่อเพื่อนครู ชุมชนท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	2.89	1.10	4.57	0.66	0.37	1
ภาพรวม	2.93	1.05	4.56	0.63	0.36	มาก

จากตาราง 31 ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ลำดับแรก พบว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็น มีกิจกรรมกลุ่ม พัฒนาทักษะทางสังคม การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการรายงานผลการดำเนินงาน นำเสนอถ่ายทอดนวัตกรรมการศึกษาต่อเพื่อนครู ชุมชนท้องถิ่น เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified} = 0.37) อันดับที่สอง คือ มีแผนปฏิบัติงาน การออกแบบกิจกรรม โครงการ แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ก่อนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการศึกษาหาความรู้ ร่วมกับวิทยากรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PNI_{modified} = 0.36) ลำดับที่สาม การศึกษาและทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในการออกแบบและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (PNI_{modified} = 0.35) ลำดับที่สี่ การปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน การออกแบบกิจกรรม โครงการ สื่อนวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นความรู้และประสบการณ์ผู้เรียน (PNI_{modified} = 0.34)

4.1.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ดังตาราง

ตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์

ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
1. การวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนรู้	2.85	1.17	4.57	0.57	0.38	3
2. การสำรวจความต้องการในด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ที่สนับสนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีกับครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา	2.79	1.12	4.70	0.47	0.47	1
3. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ห้องเรียนกลับทาง การเรียนรู้นอกห้องเรียน คำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยอย่างคุ้มค่า	2.85	1.21	4.60	0.60	0.38	3
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน	2.90	1.13	4.45	0.64	0.35	5
5. การจัดสภาพแวดล้อมเชิงบวก ยอมรับความแตกต่าง สร้างบรรยากาศการแสดงออกทางความคิด สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	2.89	1.09	4.53	0.59	0.36	4
6. การประสานกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน เพื่อค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น	2.82	1.22	4.60	0.53	0.39	2

ตาราง 32 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ และลำดับความสำคัญในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์

ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับความสำคัญ
	(D)		(I)			
	M	S.D.	M	S.D.		
7. การกำกับ ติดตาม ประเมิน รายงานผลและนำเสนอ						
ถ่ายทอดต่อเพื่อนครู ชุมชน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา	2.85	1.20	4.44	0.67	0.36	4
ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน						
ภาพรวม	2.85	1.16	4.56	0.58	0.37	มาก

จากตาราง 32 ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ลำดับแรก การสำรวจความต้องการในด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีกับครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.47$) อันดับที่สอง การประสานกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน เพื่อค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ($PNI_{modified} = 0.39$) อันดับที่สาม การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ห้องเรียนกลับทาง การเรียนรู้นอกห้องเรียน คำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยอย่างคุ้มค่า ($PNI_{modified} = 0.38$) อันดับที่ดี การจัดสภาพแวดล้อมเชิงบวก ยอมรับความแตกต่าง สร้างบรรยากาศการแสดงออกทางความคิด สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ($PNI_{modified} = 0.36$) และการกำกับ ติดตาม ประเมิน รายงานผลและนำเสนอถ่ายทอดต่อเพื่อนครู ชุมชน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.36$)

4.1.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการ เรียนนาฏศิลป์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.89	1.19	4.41	0.67	0.34	6
2. การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถในการ คิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำโครงการ การ ทำงานร่วมกัน โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้จากภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	2.86	1.24	4.69	0.54	0.39	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผนวกเนื้อหาวิธีการ สอน การบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีและ นวัตกรรม เพื่อให้ค้นหาคำตอบในสิ่งที่สนใจ	2.90	1.28	4.47	0.71	0.35	5
4. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาอย่างอิสระตาม ความถนัด ความสนใจ และออกแบบเนื้อหาผ่าน การมีส่วนร่วม	2.94	1.26	4.44	0.72	0.34	6
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ส่งเสริมการแสดงออกผ่านการทำงาน กลุ่ม กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย	2.83	1.25	4.62	0.58	0.39	1
6. การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรม การประเมิน ร่วมกับการบูรณาการ เทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่ หลากหลายแก่ผู้เรียน	2.86	1.23	4.61	0.58	0.38	2
7. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจากกระ ปฏิบัติ และมีการประเมิน สรุป รายงานผลการ จัดการเรียนรู้	2.89	1.25	4.55	0.65	0.36	4
8. การนำเสนอถ่ายทอดผลงานด้านการจัดการ เรียนรู้ต่อเพื่อนครู ชุมชน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้	2.88	1.33	4.56	0.64	0.37	3
ภาพรวม	2.88	1.25	4.54	0.64	0.37	มาก

จากตาราง 33 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ด้วยทฤษฎีวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ลำดับแรก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ส่งเสริมการแสดงออกผ่านการทำงานกลุ่ม กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย ($PNI_{\text{modified}} = 0.39$) และการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถในการคิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำโครงการ การทำงานร่วมกัน โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การประเมิน ร่วมกับการบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียน และการนำเสนอถ่ายทอดผลงานด้านการจัดการเรียนรู้ต่อเพื่อนครู ชุมชน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ อันดับที่สอง การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การประเมิน ร่วมกับการบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$) อันดับที่สาม การนำเสนอถ่ายทอดผลงานด้านการจัดการเรียนรู้ต่อเพื่อนครู ชุมชน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.37$) อันดับสี่ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจากการปฏิบัติ และมีการประเมิน สรุป รายงานผล การจัดการเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาอย่างอิสระตามความถนัด ความสนใจ และออกแบบเนื้อหาผ่านการมีส่วนร่วม ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$)

4.1.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังตาราง

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้

ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	S.D.		
	1. การประสานงานกับเพื่อนร่วมงานในการค้นหา วิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ ห้องเรียน การเรียนการสอน การออกแบบและสร้าง นวัตกรรมการศึกษา ด้วยกระบวนการ Coaching and Mentoring) เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น	2.95	1.25	4.49	0.67	0.34
2. การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาวิจัยการ พัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนปฏิบัติงาน สิ่งที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยการทำงานเป็นทีม	2.98	1.17	4.59	0.67	0.35	1
3. การสร้างความรู้ความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติการ วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อน ร่วมงาน ชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ ตามแผนการจัดการศึกษาชาติ	2.99	1.19	4.56	0.66	0.34	2
4. การได้รับโอกาสจากเพื่อนร่วมงานในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน นวัตกรรม ผ่าน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการประเมิน สะท้อนกิจกรรมการเรียนรู้ และได้รับคำปรึกษา ช่วยเหลือเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาให้บรรลุ เป้าหมาย	2.92	1.14	4.52	0.65	0.35	1
5. การเปิดโอกาสให้ครู ผู้บริหาร ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในเรื่องที่สนใจ ร่วมวิเคราะห์ ปัจจัย ความสำเร็จ สันทนา สะท้อนแนวคิดในการเรียน การสอน วิธีการนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การ เสาะหาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด	2.98	1.20	4.55	0.66	0.35	1
6. การนำข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมงานมาใช้ ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียน และร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์	2.97	1.16	4.51	0.65	0.34	2

ตาราง 34 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} และลำดับความสำคัญในการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้

ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	(D)		(I)			
	M	S.D.	M	S.D.		
7. ความร่วมมือในการพัฒนาเทคนิคการสอน						
กระบวนการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่าง มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน	2.95	1.16	4.49	0.69	0.34	2
8. การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ประเมินผล						
การดำเนินงานการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีการ ปฏิบัติงานและส่งเสริมซึ่งกันและกันแบบ กัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	2.98	1.09	4.57	0.65	0.35	1
ภาพรวม	2.97	1.17	4.54	0.66	0.35	มาก

จากตาราง 34 ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยการ
วิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ลำดับแรกพบว่
การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนปฏิบัติงาน สิ่ง
ที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการทำงานเป็นทีม การได้รับ
โอกาสจากเพื่อนร่วมงานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน นวัตกรรม ผ่านชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการประเมิน สะท้อนกิจกรรมการเรียนรู้ และได้รับคำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อหา
แนวทางในการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย การเปิดโอกาสให้ครู ผู้บริหาร ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน
เรื่องที่น่าสนใจ ร่วมวิเคราะห์ ปัจจัยความสำเร็จ สนทนา สะท้อนแนวคิดในการเรียนการสอน วิธีการ
นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การเสาะหาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และการมีส่วนร่วมในการกำกับ
ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีการปฏิบัติงานและส่งเสริมซึ่ง
กันและกันแบบกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ($PNI_{\text{modified}} = 0.35$) อันดับที่สอง การ
ประสานงานกับเพื่อนร่วมงานในการค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการห้องเรียน
การเรียนการสอน การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ด้วยกระบวนการ Coaching and
Mentoring เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การสร้างความรู้ความเข้าใจ
แนวทางปฏิบัติการ วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน ชุมชน เพื่อพัฒนา
ผู้เรียนให้มีศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาชาติ การนำข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมงานมาใช้

ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาในห้องเรียน และร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ ความร่วมมือในการพัฒนาเทคนิคการสอน การแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.34$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามการวิจัย พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังขาดแคลนสื่อการสอนนาฏศิลป์ ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ทันสมัย ชุมชนเข้ามาเป็นต้นแบบที่ดีในการจัดการเรียนการสอน บูรณาการการจัดการเรียนรู้ ผสานกับการสร้างเครือข่ายครูผู้สอนนาฏศิลป์ระหว่างหน่วยงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นศูนย์กลางเครือข่ายครู นำเทคนิควิธีการพัฒนามาปรับปรุง กิจกรรมในห้องเรียนนาฏศิลป์ให้มีความหลากหลาย เชื่อมสัมพันธ์กับชุมชนให้ชุมชน และสังคมในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อยกระดับศาสตร์ศิลป์วิชา นอกจากการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนา สนับสนุนกิจกรรมในห้องเรียนนาฏศิลป์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพและความสามารถของตนเอง การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศห้องเรียนที่พร้อมในการเรียนรู้ พัฒนาสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายใช้ประกอบการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน กระบวนการจัดการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงที่เป็นห้องเรียนบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมเสริมในการสืบทอดความรู้ศิลปะการแสดงท้องถิ่น รูปแบบห้องเรียนนาฏศิลป์ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

4.1.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมสรุปได้ดังตาราง

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาและจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ โดยภาพรวม

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
	M	S.D.	M	SD		
ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์	2.92	1.15	4.50	0.69	0.35	3
ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์	2.93	1.05	4.56	0.63	0.36	2
ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์	2.85	1.16	4.56	0.58	0.37	1
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์	2.88	1.25	4.54	0.64	0.37	1
ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้	2.97	1.17	4.54	0.66	0.35	3
เฉลี่ยโดยภาพรวม	2.91	1.16	4.54	0.64	0.36	

หมายเหตุ $PNI_{modified}$ ที่มีค่า 0.30 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ที่ถือว่ามีความต้องการจำเป็น

จากตาราง 35 พบว่า สภาพปัจจุบันตามความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.91, S.D. = 1.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ($M = 2.97, S.D. = 1.17$) รองลงมาได้แก่ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ($M = 2.93, S.D. = 1.05$) และด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ($M = 2.92, S.D. = 1.15$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ($M = 2.88, S.D. = 1.25$) และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ($M = 2.85, S.D. = 1.16$)

สภาพที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.53, S.D. = 0.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุดได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ($M = 4.56, S.D. = 0.58$) และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ($M = 4.54, S.D. = 0.64$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ($M = 4.56, S.D. = 0.63$) และด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ($M = 4.50, S.D. = 0.69$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ($M = 4.54, S.D. = 0.66$)

เมื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เพื่อแสดงถึงความสำคัญของสภาพปัญหาที่เป็นอยู่จริงด้วยดัชนี PNI_{modified} จากการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวมเฉลี่ย ค่าดัชนี PNI_{modified} เท่ากับ 0.36 โดยด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ มีค่าดัชนี PNI_{modified} เท่ากับ 0.37 ซึ่งมากกว่าค่าที่กำหนด (0.30) ถือว่ามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ดัชนี PNI_{modified} มีค่าอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.37 โดยความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ (0.37) ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ (0.36) และด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์และด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ (0.35) ตามลำดับ และทั้งห้าด้านดังกล่าว ถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

4.1.7 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ความคิดเห็นและประเด็น ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียน การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ซึ่งผลสรุปประเด็นสำคัญ ดังตาราง

ตาราง 36 สรุปผลการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	การสัมภาษณ์	ผลสรุปประเด็นสำคัญ
<p>ด้านการบริหารจัดการห้องเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียน 	<p>เป็นกลยุทธ์ร่วมกับการสร้างสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ การคำนึงถึงองค์ประกอบทางกายภาพ วิชาการ สังคม จิตวิทยา ผ่านกระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ความสามารถของครู นักจิตศิลป์ในการบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ การมีภาวะผู้นำและความเป็นครูมืออาชีพ บุคลิกของการเป็นผู้เรียนร่วม มีสื่อ สนับสนุน สะท้อน อภิปราย ปัญหา ความต้องการ และประสบการณ์จริง เพื่อให้เกิดเป็นวงจรกิจกรรมการจัดการห้องเรียนที่ดี ที่เชื่อมต่อการเรียนรู้และเป็นที่ปลอดภัย ด้วยกระบวนการหรือวิธีการของความร่วมมือ ที่มีการวางแผนการบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ผ่านเป้าหมายร่วมของชุมชน บุคคล ไม่ว่าจะเป็นปราชญ์ชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้เรียน และคุณูปการศิลป์</p>	<p>แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์</p> <p>การบริหารจัดการห้องเรียน เป็นความสามารถของครูแบบองค์รวมในการสร้างสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมมือกับผู้มีบทบาทสำคัญ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งในกรณีนี้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการห้องเรียน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วิชาการ สังคม จิตวิทยา 2. ครูมืออาชีพและภาวะความเป็นผู้นำ 3. จัดการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. สร้างความร่วมมือ วางแผน กำกับ ติดตาม สะท้อน อภิปรายผล
<p>การจัดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการจัดการเรียนการสอน - การออกแบบและสร้างสรรคนวัตกรรม - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 	<p>เป็นเทคนิคและกลวิธีการจัดการเรียนโดยการเรียนรู้เชิงรุก เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บูรณาการจัดการเรียนรู้ ผ่านการบริหารจัดการห้องเรียน คำนึงถึงความสำคัญจำเป็นคือ การเรียนรู้ที่คุ้มค่าและมีคามหมาย การมีส่วนร่วมของผู้เรียน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้นำเสนอสิ่งที่สนใจ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาความคิด เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบกิจกรรม และวางแผนเส้นทางเรียนรู้ ส่วนบทบาทครูผู้สอน เป็นผู้สร้างปฏิสัมพันธ์และสื่อสารซึ่งกันและกัน</p>	<p>การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่คัมถึงผู้เรียน ผู้มีส่วนร่วม และผู้มีบทบาทในการอำนวยความสะดวก ซึ่งในกรณีนี้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบย่อยของด้านการจัดการเรียนรู้ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการค้นหาความรู้และเป็นผู้สร้างนวัตกรรม 2. การเรียนรู้ที่คุ้มค่าและมีคามหมาย 3. ร่วมมือกับชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญาประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ตาราง 36 (ต่อ) สรุปผลการสังเกตผู้เรียนและผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลสรุปประเด็นสำคัญ
ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้	<p>เป็นวงจของผู้ให้ ผู้รับ และการแลกเปลี่ยน การสร้างวงจที่เป็นจุดรวม วิชาที่พ การมีปฏิสัมพันธ์การสื่อสารที่สะท้อนประสบการณ์ ปัญหา ความ ต้องการ สิ่งที่ต้องการแลกเปลี่ยนเพื่อหาแนวทางการพัฒนา ผ่านความร่วมมือ และร่วมรับผิดชอบด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยน สะท้อนคิด ชี้แนะ ให้ คำปรึกษาในชุมชนแห่งการเรียนรู้ สิ่งสำคัญคือ มุ่งไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการห้องเรียน พัฒนาและแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรมการศึกษา มีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย จากการสอนสะท้อนคิด ร่วมกัน ทดลองนำไปใช้แก้ปัญหา ผลที่ได้ นำกลับมาอภิปรายผล เพื่อ แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ถึงทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ</p>

จากตาราง 36 สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยองค์รวมทั้งหมดของห้องเรียนจะต้องเป็นวงจรของการมีส่วนร่วม ความร่วมมือ คำนึงถึงการสร้างพื้นที่ปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน คำนึงถึงความคุ้มค่าและมีความหมาย ทั้งนี้ นอกจากจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามเนื้อหา จำเป็นต้องบูรณาการและเปิดโอกาสให้ชุมชนและสถานประกอบการภูมิปัญญา สภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งบุคคล ผู้ปกครองเข้ามา มีบทบาท ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่า “ผลการจัดการห้องเรียนที่ผ่านมายังเป็นการจัดการเรียนรู้แบบแยกส่วน ระหว่างเนื้อหาทางวิชาการ ทักษะปฏิบัติ ที่อยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมและขนาดโรงเรียนส่งผลต่อภาระงานการสอน และภาระงานอื่นของครู ซึ่งเห็นได้จากการรับผิดชอบสอนหลายวิชา ทำให้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบกลาง ๆ เนื่องจากบริบทของพื้นที่ปัญหาที่มีความแตกต่างกัน การนำเทคโนโลยีสนับสนุนการสอนค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ส่วนมากเป็นการสอนโดยการเลียนแบบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่านั่นเป็นเพียงวิธีการแก้ปัญหาที่ยังไม่หลากหลาย สร้างสรรค์เพียงพอที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เห็นถึงความสำคัญในการเรียนนาฏศิลป์”

ดังนั้นการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์มีความสำคัญจำเป็นในการพัฒนาผ่านการประยุกต์และบูรณาการด้วยวงจรของผู้ให้ ผู้รับ โดยมีจุดรวมการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบต่อการแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นในการเรียนนาฏศิลป์ พัฒนาทักษะความสามารถตามศักยภาพ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

4.1.8 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

ผลการศึกษาความคิดเห็น ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ครูนาฏศิลป์ ความต้องการในการพัฒนาครูนาฏศิลป์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน คุณลักษณะและทัศนคติของครูนาฏศิลป์โดยสรุปผลการศึกษาประเด็นสำคัญวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ ดังตาราง

ตาราง 37 ผลการศึกษาวเคราะห์ความคาดหวัง ปัญหา อุปสรรค สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ครูนาฏศิลป์

การสัมภาษณ์	ผลสรุปประเด็นสำคัญ	แนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์
<p>การปฏิบัติงาน</p> <p>- ความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน</p>	<p>ความรู้และประสบการณ์ ความรู้ในเนื้อหาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ ภาษาและการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสนับสนุน การเรียนรู้และการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ การบริหารจัดการ การเรียน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน</p>	<p>การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูนาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน ซึ่งในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สรุปความสามารถของครูนาฏศิลป์ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การผนวกเนื้อหา วิธีการสอน เทคนิคในโดย จิตวิทยา 2) การบูรณาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุน ลดทอนภาระงานเอกสารและเพื่อเชื่อมต่อข้อมูลข่าวสาร 3) การสื่อสารสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ดนตรีของวงทางการเรียนรู้ ผ่านการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่น ทรัพยากรบุคคล เพื่อเป็นเสมือนภาคีเครือข่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน
<p>การปฏิบัติตน</p> <p>- คุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี</p>	<p>ความเป็นครูที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักวิชาชีพ พัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาวิชาชีพพร้อมกับผู้เรียน โดยภาพรวมของความเป็นครูมืออาชีพ จะสะท้อนผ่านคุณลักษณะความเป็นผู้นำทั้งในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาตนเองของครูนาฏศิลป์ด้วย</p>	<p>พฤติกรรมที่สะท้อนผ่านความสามารถในการปฏิบัติงาน โดย การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสรุปคุณลักษณะของครูนาฏศิลป์ที่จะสะท้อนผ่านการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ครูมืออาชีพ 3) ครูศิลป์รักถิ่น
<p>การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์</p>	<p>การบูรณาการด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บุคคลต้นแบบ ประชาชนผู้มีปัญญา เพื่อออกแบบการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา มาตรฐาน ตัวชี้วัด การออกแบบบรรยากาศห้องเรียนนาฏศิลป์ที่ปลอดภัย ห้องเรียนนาฏศิลป์เชิงบวก ให้ท่านาฏศิลป์และให้โอกาสผู้เรียนมีบทบาทในการบริหารจัดการห้องเรียน</p>	<p>ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการสร้างและประสานความร่วมมือบุคคล หน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ผลการจัดการศึกษา ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ออกแบบและสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ให้ท่านาฏศิลป์ บทบาทและให้โอกาสผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 37 (ต่อ) ผลการศึกษาวิเคราะห์ความคาดหวัง ปัญหา อุปสรรค สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ครูนาฏศิลป์

การสัมภาษณ์	ผลสรุปประเด็นสำคัญ	แนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์
การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์	<p>สร้างห้องเรียนประชาธิปไตยและสามัคคี บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากบุคคลต้นแบบชุมชน ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา</p> <p>สะท้อนปัญหา ร่วมวางแผน หาวิธีการเพื่อพัฒนาและบริหารจัดการให้ห้องเรียนนาฏศิลป์เป็นห้องเรียนที่พัฒนาผู้เรียนพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ</p>	<p>2) บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ</p>
การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์	<p>พัฒนาความรู้ ความสามารถในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษาทางนาฏศิลป์ ให้มีความหลากหลายและบูรณาการมากยิ่งขึ้น</p> <p>พัฒนาสื่อ นวัตกรรมนาฏศิลป์ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ แก้ปัญหา สร้างความร่วมมือทุกฝ่าย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดของหลักสูตร เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค่นวัตกรรมและเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ออกแบบเส้นทางนาฏศิลป์ที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน พัฒนาสื่อ คัมภีร์ สามารถเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา</p>	<p>ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการพัฒนาและสนับสนุนส่งเสริมอำนาจความสะอาดให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างความหมายใหม่ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความหลากหลายของการเรียนนาฏศิลป์ผ่านการสำรวจ ศึกษาจากต้นแบบ 2) ประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม และคำนึงถึงบริบทพื้นที่ ความคุ้มค่า ประหยัด ใช้งานได้ง่าย ร่วมกับ การใช้ทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่มีอยู่
สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์	<p>สำรวจก่อนวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยความร่วมมือทำงานร่วมกัน ใฝ่สานความสัมพันธ์ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเป็นตัวช่วยในการสร้างจุดร่วมทางวิชาชีพ</p> <p>วางแผนออกแบบสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อผลประโยชน์ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ให้ชุมชนเป็นฐานในการออกแบบและ</p>	<p>ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการสำรวจเพื่อออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรูที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ข้อมูลสิ่งแวดล้อมการเรียนรู ทรัพยากรท้องถิ่น บุคคล ปรากฏภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 37 (ต่อ) ผลการศึกษาวิเคราะห์ความคาดหวัง ปัญหา อุปสรรค สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ครูนาฏศิลป์

การสัมภาษณ์	ผลสรุปประเด็นสำคัญ	แนวทางในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์
สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์	สร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้แบบผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นสภาพแวดล้อมแห่งมิตรและประชาธิปไตย ที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นทั้งผู้ให้ ผู้รับ และผู้แลกเปลี่ยน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านระบบนิเวศบริบทพื้นที่ หรือสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์	2) วางแผนและออกแบบสภาพแวดล้อมโดยใช้บริบทพื้นที่เป็นฐาน บูรณาการความรู้ ทักษะชีวิต ร่วมกับพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์
กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์	การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ใช้ประโยชน์จากบทเรียนบูรณาการร่วมกับสถานที่ บริบทพื้นที่ และชีวิตจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุก เน้นการมีส่วนร่วม ร่วมมือทั้งผู้เรียน ผู้สอน ทั้งกัน เพื่อให้เป็นระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ผนวกเนื้อหาความร่วมมือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล แลกเปลี่ยน สื่อ นวัตกรรม ลดภาระเอกสาร เก็บและเผยแพร่ผลงาน ชิ้นงาน นวัตกรรมนาฏศิลป์	ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ดังนี้ 1) ดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยอาศัยระบบนิเวศที่สำรวจและวางแผนไว้เป็นแหล่งพัฒนาการเรียนรู้อ 2) ให้บทบาทผู้เรียนเป็นผู้ได้ปฏิบัติจริง โดยบูรณาการร่วมกับสถานที่ บริบทพื้นที่ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม 3) ผสานเทคโนโลยีสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้
การพัฒนาวิชาชีพ	ชุมชนการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นเครื่องมือที่ดี แต่อาจเกิดจากความไม่เข้าใจและการนำเครื่องมือมาใช้และไม่เกิดเป็นวงจรคุณภาพ ที่มีภาระกระตุ้น สะท้อน ร่วม คัดหวังและความต้องการในการสร้าง และพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์เป็นลำดับความคาดหวังแรก ร่วมกับการบริหารจัดการห้องเรียน และการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้มีความสามารถด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้	เครือข่ายครูนาฏศิลป์เพื่อเป็นจุดรวม สร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนนวัตกรรมทางนาฏศิลป์ เพื่อการพัฒนาตนเอง ดังนี้ 1) จุดร่วมของวงจรคุณภาพ ที่มีภาระกระตุ้น สะท้อน ร่วมแก้ปัญหา เพื่อนำผลการแลกเปลี่ยนจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ เพื่อเป็นพื้นที่แห่งการแลกเปลี่ยนวิทยาทิปสู่ครูนาฏศิลป์มืออาชีพ 3) การบริหารจัดการห้องเรียน และภาวะออกแบบและสร้างนวัตกรรม การศึกษา ให้มีความสามารถด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ความหวังต่อความเป็นครูมืออาชีพ จะเห็นได้ว่า ครูมีความคาดหวัง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ และการพัฒนาวิชาชีพ โดยให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่า “มีหลายปัจจัยที่ครูนาฏศิลป์ต้องปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนการสอน ที่ยังไม่หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เน้นครูเป็นศูนย์กลาง ปฏิบัติการสอนตามแบบแผน ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เห็นความสำคัญ จำเป็นของการเรียนนาฏศิลป์ ด้านการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ความแตกต่างของบริบทห้องเรียน สภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อความสามารถในการบริหารจัดการห้องเรียน ข้อจำกัดดังกล่าว รวมถึงการแก้ปัญหาผู้เรียน โดยครูเห็นตรงกันว่า การบูรณาการพื้นที่ชุมชน การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่น จะช่วยลดช่องว่าง แต่เพิ่มการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาช่วยพัฒนาผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น”

จะเห็นได้ว่า ครูนาฏศิลป์มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน แต่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ปัญหาผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ ยังอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง โดยพิจารณาผลการสัมภาษณ์พบว่า ครูยังเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ครูเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้การสอนนาฏศิลป์ไม่บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ เนื่องจากการคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงความต้องการของผู้เรียนน้อย เป็นส่วนน้อยที่มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามาเป็นต้นแบบในการเรียนการสอน การจะพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ควบคู่ไปทั้งการพัฒนาครูและผู้เรียน ความเป็นไปได้คือการเชื่อมความสัมพันธ์ผ่านการสร้างบรรยากาศเชิงบวก ผนวกเครือข่ายครูนาฏศิลป์ระหว่างหน่วยงาน เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีลดช่องว่าง แต่ผสานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้ภาพห้องเรียนขยายกว้างเป็นชุมชนของครู ชุมชน ผู้เรียน ที่พัฒนาผ่านความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนร่วมกัน

ส่วนที่ 4 สรุปผลการศึกษาคึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

4.1.9 สรุปผลการศึกษาคึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การศึกษาคึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งการศึกษาคึกษาเชิงคุณภาพ และการศึกษาคึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ดังตาราง

ตาราง 38 สรุปองค์ประกอบห้องเรียนนวัตกรรมการเรียนรู้ของครูนวัตกรโดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตกรในระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ	ความหมาย	กระบวนการ ขั้นตอน	แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตกรโดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตกรในระดับประถมศึกษา
ชุมชนแห่งการเรียนรู้	ความสามารถของครูนวัตกรสามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยวิธีการสอนนวัตกรโดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้รับใช้ในรายวิชานวัตกร	1) สรุปผลหลังการปฏิบัติตามกระบวนการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตกรสร้างนวัตกรรมครูนวัตกร 2) ถอดบทเรียนประสบการณ์ผลการดำเนินงาน รายงานหลักฐาน ปัญหา อุปสรรค ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ 3) ข้อค้นพบ ความรู้ บทเรียน เพื่อนำไปสู่สรุปองค์ความรู้และวางแผนปฏิบัติการ	แนวทางการเรียนรู้ของครูนวัตกรระดับประถมศึกษา
การบริหารจัดการ	ครูนวัตกรได้สามารถบริหารจัดการห้องเรียนนวัตกรที่ผ่านการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	1) สังเกตตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประยุกต์และบูรณาการกับการเรียนรู้สาระนวัตกร เพื่อเป็นห้องเรียนส่วนรวม ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบร่วมกัน 2) วางแผนการจัดการเรียนรู้นวัตกรได้ด้วยการปฏิบัติ ให้นำหนุนเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรมการศึกษา ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม และมีการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน 3) การจัดการและดำเนินงานตามแผนกระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตกร ร่วมกับการสื่อสารประสานงานกับเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งผู้นำชุมชน ประชาชน ภูมิปัญญา ผู้เรียน อำนาจความสะอาดด้านสภาพแวดล้อม ความคุ้มค่า พัฒนาจิตสำนึกและความสามารถของผู้เรียน	การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตกร หมายถึง การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตกรที่ผ่านการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้ 1) สังเกต ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน (Survey) บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประยุกต์และบูรณาการกับการเรียนรู้สาระนวัตกร เพื่อเป็นห้องเรียนส่วนรวม ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบร่วมกัน 2) วางแผนการจัดการเรียนรู้นวัตกรโดยใช้วิธีการปฏิบัติ (Plan) ให้นำหนุนเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรมการศึกษา ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม และมีการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน 3) การดำเนินการตามแผนกระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตกร (Manage) ร่วมกับการสื่อสารประสานงานกับเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งผู้นำชุมชน ประชาชน ภูมิปัญญา ผู้เรียน อำนาจความสะอาด

ตาราง 38 (ต่อ) สรุปองค์ประกอบห้องเรียนนวัตศิลป์โดยให้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ	ความหมาย	กระบวนการ ขั้นตอน	แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยให้รูปแบบชุมชน
การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์		<p>4) รายงานผลและสะท้อนผลการบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่</p>	<p>ด้านสภาพแวดล้อม ความคุ้มค่า พัฒนาค่าดัชนีและความสำเร็จของผู้เรียน</p> <p>4) รายงานผลและสะท้อนผลการบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ (Apply) เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่</p>
การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้	<p>ครูนวัตศิลป์สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้</p>	<p>1) สำรวจตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา</p> <p>2) วางแผนการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ด้วยการบูรณาการความรู้ในเนื้อหาแนวคิดการสอนและเทคโนโลยี ดำเนินถึงความสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อม</p> <p>3) การจัดการและดำเนินงานตามแผนการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ด้วยแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เน้นผู้เรียนได้ร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สนับสนุนการค้นหาเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้</p> <p>4) นำเสนอและรายงานผลงานนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ข้อมูล บัณฑิต เปิดโอกาสให้ชุมชน ปรากฏภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมิน สะท้อนผลงานนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อ</p>	<p>การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา มีขั้นตอนดังนี้</p> <p>1) สำรวจ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน (Survey) บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา</p> <p>2) วางแผนการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ (Plan) ด้วยการบูรณาการความรู้ในเนื้อหาแนวคิดการสอนและเทคนิคใหม่ ดำเนินการตามแผนการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ (Manage) ด้วยแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เน้นผู้เรียนได้ร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สนับสนุนการค้นหาเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้</p> <p>4) นำเสนอและรายงานผลงานนวัตกรรมการเรียนรู้ (Apply) ให้ข้อมูลบัณฑิต เปิดโอกาสให้ชุมชน ปรากฏภูมิปัญญา และผู้มีส่วน</p>

ตาราง 38 (ต่อ) สรุปองค์ประกอบห้องเรียนนวัตศิลป์โดยให้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ	ความหมาย	กระบวนการ ขั้นตอน	แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยให้รูปแบบชุมชน
การออกแบบและสร้างนวัตกรรมการสอน		<p>ค้นหาวิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษาทางนวัตศิลป์</p> <p>1) ตรวจสอบการศึกษานวัตศิลป์</p> <p>2) วางแผนและกำหนดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์</p> <p>3) การจัดการและดำเนินการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ผ่านสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน อำนาจความสะอาด สร้างบรรยากาศที่ดี สร้างสรรค์ ร่วมกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน นวัตศิลป์</p> <p>4) นำเสนอและรายงานสู่คณะกรรมการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการ ดำเนินการใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์</p>	<p>ส่วนสำคัญในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมิน สะท้อนผลงานนวัตกรรม เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษาทางนวัตศิลป์</p>
สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ หมายถึง	<p>ครูนวัตศิลป์สามารถจัดสภาพแวดล้อม</p> <p>ในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์</p> <p>นวัตศิลป์</p>	<p>1) สำรวจตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์</p> <p>2) วางแผนและกำหนดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ผู้มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และเกิดผลประโยชน์คุ้มค่าใช้ทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม</p> <p>3) การจัดการและดำเนินการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ผ่านสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน อำนาจความสะอาด สร้างบรรยากาศการแสดงผลงานความคิด สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ร่วมกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน นวัตศิลป์</p> <p>4) นำเสนอและรายงานสู่คณะกรรมการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการ ดำเนินการใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์</p>	<p>สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ มีขั้นตอนดังนี้</p> <p>1) สำรวจ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน (Survey) บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์</p> <p>2) วางแผนและกำหนดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน (Plan) ผู้มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้ ผู้เรียน และเกิดผลประโยชน์คุ้มค่าใช้ทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม</p> <p>3) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ผ่านสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน (Manage) อำนาจความสะอาด สร้างบรรยากาศการแสดงผลงานความคิด สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ร่วมกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน นวัตศิลป์</p>

ตาราง 38 (ต่อ) สรุปองค์ประกอบห้องเรียนนวัตศิลป์ในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ	ความหมาย	กระบวนการ ขั้นตอน	แนวทางกาพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา
กระบวนการจัดการเรียนรู้ นวัตศิลป์	ครูนวัตศิลป์สามารถในกระบวนการจัดการเรียนรู้ นวัตศิลป์	<ol style="list-style-type: none"> สำรวจตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการทำงานกลุ่ม โครงการ ร่วมกับกระบวนการประเมินผลทุกระยะการจัดการเรียนรู้ วางแผนและกำหนดผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ และมีไดโอกอสให้ชุมชนท้องถิ่น ปราชญ์ภูมิปัญญามีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการ ร่วมสะท้อนและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดการและดำเนินงานตามกระบวนการ การจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรมร่วมกับเทคนิคการผนวกเนื้อหาวิธีการสอน และใช้สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้ รายงานผลและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ และตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ 	<ol style="list-style-type: none"> นำเสนอและรายงานสะท้อนผลการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์ (Apply) เพื่อตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนนวัตศิลป์
			<p>กระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ มีขั้นตอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> สำรวจ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น (Survey) ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการทำงานกลุ่ม โครงการ ร่วมกับภาควิชาประเมินผลทุกระยะการจัดการเรียนรู้ วางแผนและกำหนดผลลัพธ์ (Plan) วัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ และมีไดโอกอสให้ชุมชนท้องถิ่น ปราชญ์ภูมิปัญญามีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการ ร่วมสะท้อนและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการตามกระบวนการ (Manage) การจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรม ร่วมกับเทคนิคการผนวกเนื้อหาวิธีการสอน และใช้สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้ รายงานผลและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์ (Apply) และตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้นวัตศิลป์

ส่วนที่ 5 ผลการศึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

4.1.10 ผลการศึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จากองค์ประกอบข้างต้น ทั้งผลการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีความสอดคล้องตรงกันในด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เป็นตัวแปรสำคัญที่สัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ และการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ทั้งของครูผู้สอนนาฏศิลป์ ผู้เรียน และส่งผลไปสู่การบริหารจัดการห้องเรียนและชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยสรุปความคิดเห็นของผู้ทรงเชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และสรุปความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ เห็นถึงความต้องการและความสำคัญของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ว่า “การจัดสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหากครูไม่มีข้อมูลทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนรู้ จึงไม่สามารถออกแบบสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งผลให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่พบจึงเป็นแบบพื้นฐานธรรมดาทั่วไป ยังไม่มีความสร้างสรรค์เท่าที่เป้าหมายของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมยังส่งผลต่อไปยังการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ และองค์ประกอบอื่น ๆ ในการพัฒนาองค์รวมของห้องเรียนนาฏศิลป์ ดังนั้น ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์จึงต้องคำนึงถึงความสามารถของครูผู้สอนและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนร่วมด้วย โดยเห็นว่าแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้จะเป็นการผสมผสานศาสตร์ศิลป์สู่การพัฒนาห้องเรียนที่มีความน่าสนใจ และเป็นแนวทางให้ครูได้นำไปปรับประยุกต์ใช้ในทุกบริบทและทุกขนาดโรงเรียน กล่าวได้ว่าได้ประโยชน์ทั้งครูนาฏศิลป์ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ที่พัฒนาการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนตามศักยภาพเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาสังคม”

การศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์จากแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อออกแบบกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยสรุปออกเป็น 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ องค์ประกอบที่ 3 การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ องค์ประกอบที่ 4 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ รายละเอียด ผู้วิจัยสรุปดังตาราง

ตาราง 39 ผลการศึกษาศาสนาปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

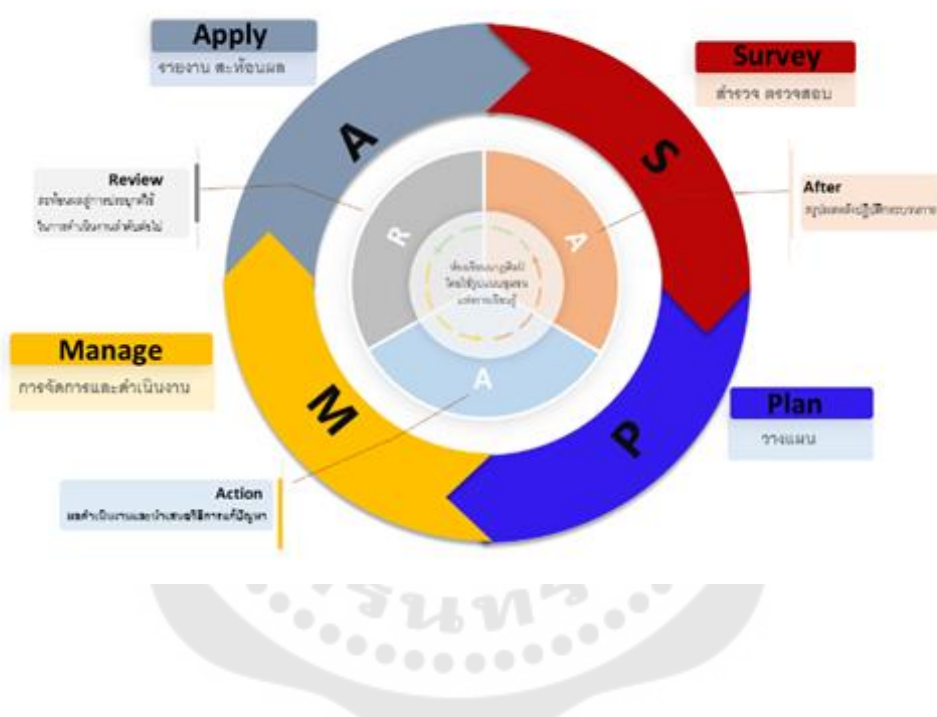
ผลการศึกษารายละเอียดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์ครูนวัตศิลป์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ครูและความต้องการความคาดหวังในการพัฒนาวิชาชีพ	ผลการศึกษาศาสนาปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา	สรุปผลการศึกษา
การบริหารจัดการห้องเรียน 1. ทบทวนด้วยกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ 2. ตั้งเป้าหมายอย่างมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการ 3. บูรณาการแหล่งเรียนรู้ที่ศึกษาได้จริงในพื้นที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน 4. ผลผสมผสานบริบทท้องถิ่น	การบริหารจัดการห้องเรียน 1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2. ครูมีอาชีพที่มีความเป็นผู้นำ 3. จัดการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบกิจกรรมผู้เรียนมีส่วนร่วม 4. สร้างความร่วมมือวางแผนกำกับติดตาม สะท้อน อภิปรายผล	การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ 1. บูรณาการชุมชนบุคคลต้นแบบปรากฏนวัตศิลป์ 2. ปรึกษาหารือ สอดคล้องกับเนื้อหา มาตรฐาน ตัวชี้วัด 3. ปรึกษาหารือกับผู้เรียนที่ปลอดภัย ผนวกกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 4. สะท้อนปัญหา ร่วมวางแผน เพื่อพัฒนาและบริหารจัดการ ห้องเรียนนวัตศิลป์	การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ 1. การวางแผนและทบทวนแผนโครงสร้างการเรียนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 2. กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และวิธีการวัดประเมินที่เหมาะสม 3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ต้องมีส่วนร่วม 4. อบรมและสะท้อนผลการปฏิบัติ	การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ 1. การวางแผนและทบทวนแผนโครงสร้างการเรียนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 2. กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และวิธีการวัดประเมินที่เหมาะสม 3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ต้องมีส่วนร่วม 4. อบรมและสะท้อนผลการปฏิบัติ
ความสามารของครูผู้สอน 1. การบริหารจัดการห้องเรียน 2. การออกแบบและการสร้างสรรค 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน	การออกแบบและสร้างสรรคการศึกษา 1. ครูมีความสามารถในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา 2. พัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่แก้ปัญหา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัววัด	การออกแบบและสร้างสรรคการศึกษา 1. ครูมีความสามารถในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา 2. พัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่แก้ปัญหา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัววัด	การออกแบบและสร้างสรรคการศึกษา 1. ศึกษาปัญหา ความต้องการ เพื่อวางแผนการสร้างนวัตกรรม 2. มองหาความรู้ในเนื้อหาบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น กำหนดเป้าหมายเพื่อออกแบบ พัฒนานวัตกรรม สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 3. นำเสนอวิธีการและผลการสร้างสรรค์นวัตกรรม	การออกแบบและสร้างสรรคการศึกษา 1. ศึกษาปัญหา ความต้องการ เพื่อวางแผนการสร้างนวัตกรรม 2. มองหาความรู้ในเนื้อหาบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น กำหนดเป้าหมายเพื่อออกแบบ พัฒนานวัตกรรม สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 3. นำเสนอวิธีการและผลการสร้างสรรค์นวัตกรรม
นวัตศิลป์ 1. การบริหารจัดการห้องเรียน 2. การออกแบบและการสร้างสรรค 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน	นวัตศิลป์ 1. การเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การเรียนรู้ของผู้เรียน 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน	นวัตศิลป์ 1. การเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การเรียนรู้ของผู้เรียน 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน	นวัตศิลป์ 1. การเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การเรียนรู้ของผู้เรียน 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน	นวัตศิลป์ 1. การเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การเรียนรู้ของผู้เรียน 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน

ตาราง 39 (ต่อ) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของคุรุศึกษาระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาระบบสารสนเทศและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา	สรุปผลการศึกษา
<p>3. การพัฒนาเนื้อหาหรือวิธีการสอนและเทคโนโลยี</p> <p>4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>ชุมชนแห่งการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการเรียนรู้บนฐานความร่วมมือ 2. ศูนย์กลางผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ฐานการเรียนรู้ร่วมกัน <p>เป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน</p>	<p>5. บุคลากรการเรียนรู้ที่คำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ คุ้มค่า ในบริบทพื้นที่ของท้องถิ่น</p> <p>ชุมชนแห่งการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสื่อสารอย่างมีความหมาย 2. กระบวนการสะท้อนคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3. ความสำเร็จร่วมกัน <p>เป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน</p>	<p>ครูผู้สอนนวัตศิลป์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ครู และความต้องการ ความคาดหวังในการพัฒนาวิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ออกแบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อผลประโชติชนกับชุมชนท้องถิ่น 3. ชุมชนเป็นฐานแลกเปลี่ยนบุคลากร 4. สภาพแวดล้อมแห่งมิตรและประชาธิปไตยให้ผู้รับ และการแลกเปลี่ยน <p>ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ 3. การจัดการเรียนรู้กับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวก <p>ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วจจรคุณภาพ สะท้อน ร่วมแก้ปัญหา 2. สร้างและพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของคุรุศึกษาระดับ 	<p>สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ก่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน 4. นำเสนอ สะท้อนและอภิปรายผลเพื่อพัฒนาในการออกแบบสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน <p>กระบวนการจัดการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2. กำหนดเป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน 3. ก่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานกลุ่มผ่านแหล่งภูมิปัญญาที่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา 4. นำเสนอ และสะท้อนผลเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ <p>ชุมชนแห่งการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคีและผลลัพธ์การทำงาน 2. ผลักดันการพัฒนาแก้ปัญหาการเรียนรู้ 3. สะท้อนผล การประยุกต์ใช้ในงานต่อไป

ระยะที่ 2 การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู นวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนา (ร่าง) ห้องเรียนนวัตศิลป์ฯ มีองค์ประกอบทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ คือ การบริหารจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ นวัตศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนวัตศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ นวัตศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยผลการพัฒนา (ร่าง) ดังภาพ

ภาพประกอบ 6 (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู
นวัตศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่มา: ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผลการประเมินความเหมาะสมของห้องเรียนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษา ดังนี้

4.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสอนนาฏศิลป์ การวิจัยและวัดประเมินผล หลักสูตรและการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (ศรีสะอาด, 2013)

4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 40 ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5	6	7	\bar{X}	S.D.	
ความเป็นมาของรูปแบบ											
1	ความเป็นมาของรูปแบบระบุที่มาของรูปแบบ	5	4	4	4	5	5	4	4.43	0.53	มาก
2	ความเป็นมาของรูปแบบระบุปัญหาที่ควรแก้ไข	4	4	4	5	5	4	5	4.43	0.53	มาก
	ความเป็นมาของรูปแบบระบุแนวทางการ	4	4	4	5	4	5	5			
3	พัฒนา								4.43	0.53	มาก
รวม									4.43	0.53	มาก
หลักการ											
4	หลักการของรูปแบบสามารถนำมาใช้ได้	5	5	5	5	5	5	4	4.86	0.38	มากที่สุด
5	หลักการของรูปแบบเหมาะสมกับรูปแบบ	5	5	5	5	5	5	5	5	0	มากที่สุด
6	หลักการของรูปแบบมีความครอบคลุม	5	5	5	5	4	5	4	4.86	0.38	มากที่สุด

ตาราง 40 (ต่อ) ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5	6	7	\bar{x}	S.D.	
วัตถุประสงค์											
7	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการ	5	5	4	5	4	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด
	วัตถุประสงค์ครอบคลุมประเด็นปัญหาในการ	4	5	4	5	5	5	4			
8	พัฒนารูปแบบ								4.57	0.53	มากที่สุด
	วัตถุประสงค์ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวครูผู้สอน	4	5	4	4	5	5	5			
9	นาฏศิลป์และผู้เรียน								4.57	0.53	มาก
รวม									4.62	0.52	มากที่สุด
การจัดกิจกรรม											
	ขั้นตอนกิจกรรมสามารถส่งเสริมห้องเรียน	5	4	4	5	5	5	5			
	นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้										
10	ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา								4.71	0.49	มากที่สุด
	มีวิธีการและขั้นตอนกิจกรรมเหมาะสมกับการ	5	5	4	4	5	5	4			
	พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ										
	ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับ										
11	ประถมศึกษา								4.57	0.53	มากที่สุด
	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการที่	5	4	3	5	4	5	4			
12	กำหนดไว้								4.29	0.76	มาก
13	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	4	3	5	5	5	5	4.43	0.79	มาก
	การจัดกิจกรรมดำเนินการตาม	5	5	3	5	5	5	4			
	กระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้										
	รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์										
14	ระดับประถมศึกษา								4.57	0.79	มากที่สุด
	ดำเนินการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้	5	4	3	5	4	5	4			
15	ถูกต้อง								4.29	0.76	มาก
รวม									4.48	0.69	มาก
การวัดและประเมินผล											
16	มีวิธีการวัดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5	5	3	5	4	5	5	4.57	0.79	มาก
17	เครื่องมือวัดสอดคล้องกับสิ่งที่วัด	4	4	4	5	5	5	5	4.57	0.53	มาก
18	เกณฑ์การประเมินสามารถนำไปใช้ได้จริง	5	4	4	5	5	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 40 (ต่อ) ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5	6	7	\bar{x}	S.D.	
วัตถุประสงค์											
19	ภาพรวมการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน	4	4	4	5	5	5	5	4.57	0.53	มากที่สุด
	องค์ประกอบของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4	5	4	5	4	5	5	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม									4.60	0.57	มากที่สุด
ภาพรวมเฉลี่ย									4.61	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 40 ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน พบว่า ความเป็นมาของรูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.53) หลักการ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.25) วัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.52) การจัดกิจกรรม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.69) การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.57) และภาพรวมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.51)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในส่วนของความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา สามารถสรุปข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นได้ดังนี้

1) รูปแบบมีความสอดคล้องและเหมาะสมดีแล้ว แต่หากดีมากถ้าเชื่อมโยงให้เห็นถึงข้อคำถามและความสอดคล้องของมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรในระดับประถมศึกษาว่าการพัฒนารูปแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ได้เป็นไปตามมาตรฐานการพัฒนาครูในปัจจุบันในแต่ละระดับความชำนาญ

2) ระบุสื่อ เทคโนโลยีสนับสนุน ที่มีการใช้ในแต่ละกิจกรรมการสอนให้ชัดเจน เนื่องจากแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนอาจจะใช้เครื่องมือเหล่านั้นแตกต่างกันได้ ในส่วนของกิจกรรมการสอนตามโมเดล ควรออกแบบหรือระบุวิธีการจัดกิจกรรม ให้ครอบคลุมถึงสื่อหรือเทคโนโลยีสนับสนุน เครื่องมือ วิธีการวัดประเมินผล ที่มีเกณฑ์การวัดชัดเจน ในขั้นที่ 4 Apply ระบุเครื่องมือที่ใช้วัดทักษะ รวมถึงการประเมินชิ้นงาน

3) ประสิทธิภาพที่เกิดกับครูนาฏศิลป์ และคุณภาพผู้เรียน ควรระบุให้ชัดเจนว่าด้านใดบ้าง โดยเฉพาะผู้เรียนต้องระบุให้ชัดเจน ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงการสร้างแบบประเมิน การกำหนดวัตถุประสงค์ของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

4) Model แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ อธิบายแนวทางเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน เพราะจะทำให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้

5) ความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ แนวทาง บทบาท กำหนดกรอบเนื้อหาผู้เรียน ครูผู้สอนนาฏศิลป์ ผู้มีส่วนร่วมไปพร้อมกับการพัฒนาความสามารถครูและผู้เรียน กระบวนการ ขั้นตอน กำหนดกรอบให้ครูผู้สอนนาฏศิลป์ ความสามารถผู้เรียน การวัดประเมินผล ให้เชื่อมโยงกัน อธิบายกระบวนการ PLC เกิดขึ้นในขั้นตอนใด เขียนอธิบายแนวทางให้ชัดเพื่อให้เห็นภาพเวลาครุณาไปใช้ ภาพรวมเห็นชอบและรับรองการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

6) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับการเขียนความสามารถผู้เรียนให้ลดลงตามความเหมาะสมช่วงวัย และกำหนดกรอบและนิยามห้องเรียนกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้ออกแบบพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสิ่งที่มีอยู่ในบริบทพื้นที่โรงเรียน

ส่วนที่ 3 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

4.2.2 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียด คู่มือการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทนำ

- 1.1 ความเป็นมา
- 1.2 หลักการ
- 1.3 วัตถุประสงค์
- 1.4 นิยามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

ตอนที่ 2 องค์ประกอบกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

- 2.1 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์
- 2.2 บทบาทห้องเรียนนาฏศิลป์ในการจัดการเรียนรู้
- 2.3 สื่อการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้
- 2.4 วิธีปฏิสัมพันธ์
- 2.5 การวัดและประเมินผล
- 2.6 ผู้ประเมิน
- 2.7 เนื้อหาการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 กระบวนการ ขั้นตอน การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

- 3.1 วิธีการนำแนวทางไปใช้
- 3.2 แนวทางการนำไปใช้

ตอนที่ 1 บทนำ

4.2.3 ความเป็นมา

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพพหุมนุษย์ให้มีความสำคัญกับบทบาทครูเป็นผู้อำนวยการความสะอาด ออกแบบพัฒนาสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งหัวใจสำคัญในการพัฒนาและยกระดับการศึกษา คือ คุณภาพการศึกษาต้องเริ่มที่ห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเนื้อหา สมรรถนะวิชาชีพ สามารถปรับประยุกต์ใช้ความรู้ ศาสตร์การสอน สร้างสื่อนวัตกรรมเพื่อยกระดับการทำงานในห้องเรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบ

องค์ความรู้ วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามความสนใจและความถนัด บูรณาการแหล่งเรียนรู้บริบทพื้นที่ชุมชน สังคม วัฒนธรรม

ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ไม่เพียงความรู้ทางวิชาการของผู้เรียนที่ถอยห่างจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ความสุขในวัยเรียนและความพยายามของผู้เรียนลดลง ไม่มีสมาธิและแรงจูงใจในการเรียน การปฏิบัตินาฏศิลป์ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของร่างกายของผู้เรียน กล่าวคือ ไม่กล้าแสดงออก ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่เชื่อมั่นในตนเองว่าจะสามารถปฏิบัติได้ ทั้งหมดนี้สะท้อนไปยังความสามารถของครูนาฏศิลป์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งหากครูผู้สอนเพียงมุ่งสอนให้จบตามเนื้อหา แต่ไม่ได้มุ่งสร้างการเรียนรู้ ไม่ได้ตั้งคำถามถึงความต้องการของผู้เรียน ที่จะนำไปให้ผู้เรียนไปถึงโอกาส ทักษะ สมรรถนะ เจตคติที่ดีต่อการเรียน

จากปัญหาดังกล่าวเห็นได้ว่า บริบทห้องเรียนสะท้อนสมรรถนะครูนาฏศิลป์ ถึงผู้เรียนในรายวิชานาฏศิลป์ ดังนั้น ห้องเรียนนาฏศิลป์จึงควรเป็นแนวทางในการให้ความสำคัญกับความรู้ ความสามารถครูนาฏศิลป์ สู่การเป็นครูมืออาชีพ โดยการผนวกประสบการณ์ความรู้ในเนื้อหา ผนวกวิธีการสอน เทคโนโลยี บูรณาการร่วมกับชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา โดยพื้นฐานทุกคนมีส่วนร่วม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ดำเนินการโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม แก้ปัญหาและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เป็นแนวทางการสอน การจัดการกิจกรรมจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ครูนาฏศิลป์ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง

4.2.4 หลักการ

หลักการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ครูนาฏศิลป์ควรจัดองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยนำแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1) เป็นการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถของครูนาฏศิลป์ในการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผล ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์การมีส่วนร่วม

2) เป็นรูปแบบที่กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถครูนาฏศิลป์ และผู้เรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เรียนรู้จากต้นแบบ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านกระบวนการร่วมมือ ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการกิจกรรมจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมนาฏศิลป์

3) เป็นรูปแบบที่พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาต่ออุปสรรคต่าง ๆ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

4) เป็นรูปแบบที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมนาฏศิลป์ช่วยพัฒนาผู้เรียน ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง

5) เป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โดยพัฒนาความสามารถครูนาฏศิลป์ในการจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ตามสภาพแวดล้อม บริบทพื้นที่ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายใน ภายนอกห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

1) หลักการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุน กระตุ้น และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผลานความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทาง ดังนี้

การออกแบบบทเรียนนาฏศิลป์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาผ่านการบูรณาการพื้นที่ร่วมมือกับชุมชนผ่านการสื่อสาร และสำรวจสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน

การออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ นาฏศิลป์ ผ่านความร่วมมือ ระหว่าง ครู ชุมชน ประชาชนภูมิปัญญาเพื่อฝึกปฏิบัติ

การออกแบบการนำเสนอผลงานนาฏศิลป์

การออกแบบการแสดงผลงานนวัตกรรมนาฏศิลป์

2) หลักการออกแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ มีการบูรณาการด้านคุณลักษณะในแผนการจัดการเรียนรู้ ที่คำนึงถึงคุณลักษณะผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะด้านวิธีการทางนาฏศิลป์ ผ่านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ สอดคล้องกับเป้าหมายหน่วยการเรียนรู้ ครุนาฏศิลป์ที่นำแนวทางพัฒนาห้องเรียนไปใช้ ควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนตามแนวทาง เพื่อให้เกิดคุณลักษณะผู้เรียนเป็นผู้เรียน ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นผลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นคนดีของสังคม

3) หลักการออกแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

- การสำรวจตรวจสอบ
- การวางแผน
- การจัดการและดำเนินการ
- การรายงานและสะท้อนผล

4) หลักการทบทวนกระบวนการ ขั้นตอน หลักการปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นการทบทวนผลของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นขั้นตอนสะท้อนการดำเนินหลังการปฏิบัติ ระหว่างครูกับครู ผ่านการสะท้อนตนเอง (Self – Reflection) การแลกเปลี่ยน นำเสนอ สะท้อนผลกระบวนการสิ่งที่เป็นไปตามความคาดหวัง สิ่งที่ต้องพัฒนาปรับปรุง สรุป และนำเสนอแนวทางความเป็นไปได้ใหม่ต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ที่ดียิ่งขึ้น

4.2.5 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ ของครุนาฏศิลป์ ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ ศ. 3.1 และ ศ. 3.2 และสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) สามารถออกแบบ ปฏิบัติ สร้าง และปรับปรุงองค์ประกอบห้องเรียนบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ วางแผนสภาพแวดล้อม

ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ มีจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ภายใน ภายนอกพื้นที่ในชุมชน ท้องถิ่น บุคคล ปราชญ์ภูมิปัญญา เพื่อสร้างความร่วมมือ ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาความสามารถ ในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ทักษะชีวิต เทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ มีสุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่านาฏศิลป์

4.2.6 นิยามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เป็นการพัฒนาความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการจัดการเรียนรู้ ตามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนการสอนทั้งครูนาฏศิลป์และผู้เรียน กล่าวคือ การเปิดโอกาสและลดบทบาทจากการเป็นผู้นำ ผู้บอกกล่าว ผู้บรรยาย ผู้สาธิต เป็นการวางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ ต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ ร่วมวางแผน กำหนดเส้นทางการเรียนรู้ กิจกรรม การวัดและประเมินผล ทั้งนี้ครูนาฏศิลป์ต้อง คำนึงถึงว่า กิจกรรมตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนฯ เน้นพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือ ปฏิบัติ ความร่วมมือ การค้นคว้า การตรวจสอบ การสืบค้นด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย วิเคราะห์ แก้ปัญหา การสร้างปฏิสัมพันธ์ สำรวจจัดเก็บข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญเพื่อ การสืบค้นได้ และอำนวยความสะดวกนำไปสู่คำตอบของการสร้างความรู้ ทั้งนี้กิจกรรมตาม แนวทางเหล่านี้พัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีพัฒนาการเหมาะสม ตามวัย ครูนาฏศิลป์ที่ใช้แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์นี้ ควรมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจในทักษะวิธีการทางนาฏศิลป์ ลดบทบาทในการเรียน เป็นผู้อำนวยความสะดวก ชี้แนะ ให้คำแนะนำ กระตุ้น เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของนาฏศิลป์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางนาฏศิลป์ โดยมีนิยามและกรอบแนวทาง ดังนี้

1) การพัฒนาความสามารถครูนาฏศิลป์ หมายถึง การดำเนินการตาม กระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ การจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครู

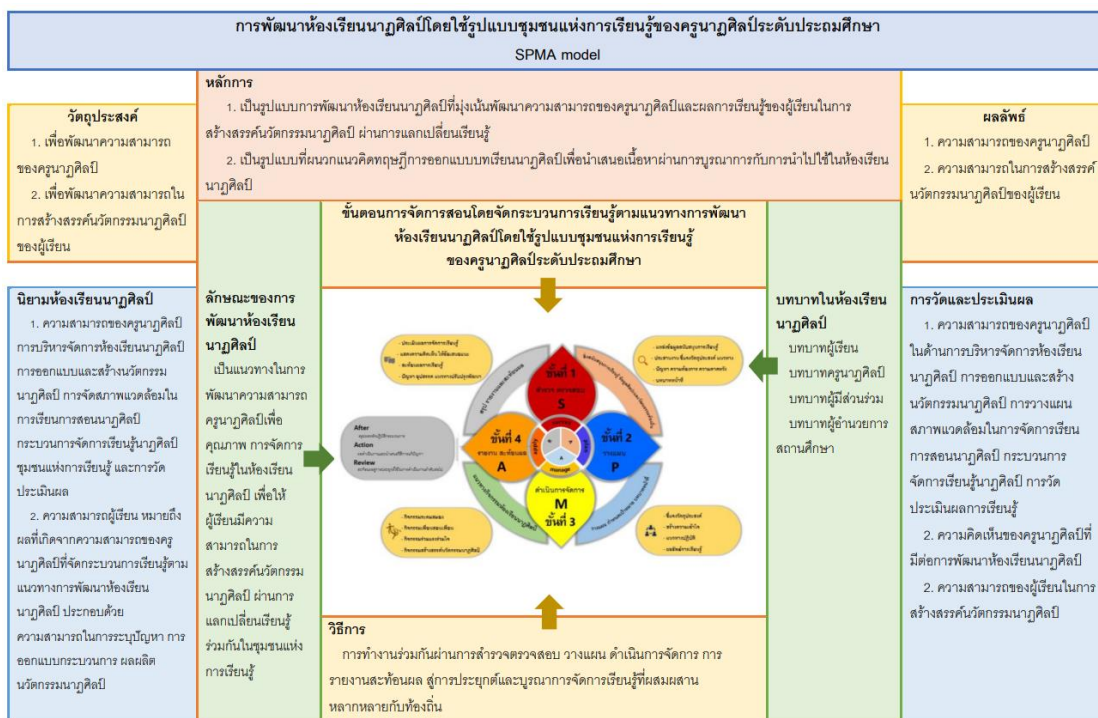
นาฏศิลป์เกิดพฤติกรรมการแสดงออกถึงการพิจารณา สำรวจ ออกแบบ วางแผนการปฏิบัติการ จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนนาฏศิลป์ ภายใต้บริบทพื้นที่ ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การมีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนห้องเรียนให้มีความน่าสนใจ ปรับเปลี่ยนการทำงานแบบร่วมมือ ด้วยชุดเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ขั้นตอน SPMA model เรื่อง นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในห้องเรียน ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับ นาฏศิลป์และคุณค่าของนาฏศิลป์และการแสดงท้องถิ่น เรื่อง ศิลป์ในถิ่น ได้แก่ นาฏศิลป์และการละคร นาฏศิลป์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื้อหาประกอบด้วย คำชี้แจง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินตนเอง

2) การพัฒนาความสามารถผู้เรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากพฤติกรรม ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ที่ปฏิบัติตามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ตามขั้นตอน SPMA model ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการระบุนปัญหา การออกแบบกระบวนการ ผลผลิตนวัตกรรมนาฏศิลป์ การสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ เช่น ผลงาน ชิ้นงาน

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

กระบวนการเรียนรู้ตามแนวทาง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ชุมชนแห่งการเรียนรู้เฉพาะสาขา ร่วมกับแนวคิด PAOR model เป็นฐานในการออกแบบการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยมีองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ วางแผนสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมิน โดยแต่ละองค์ประกอบดำเนินการพร้อมกันตามวงจร ดังตาราง

ตาราง 41 การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

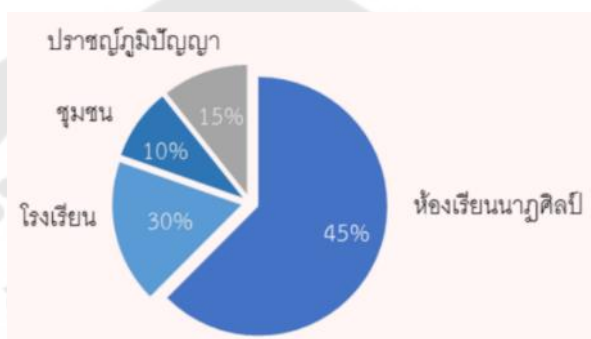

จากตาราง 41 กระบวนการ ขั้นตอน การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ แนวคิดสำคัญของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ปฏิบัติ ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ เรียนรู้ได้ดี แต่การไปถึงทักษะและสมรรถนะต่างกัน ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ นี้ นอกจากความสามารถของครูนาฏศิลป์แล้ว ต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ตามธรรมชาติ อย่างเต็มที่ตามศักยภาพ ให้ความสำคัญกับชุมชน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการบูรณาการความรู้ คุณธรรม ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษาผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้ ได้อธิบายวงจร กระบวนการ ขั้นตอน การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยมีผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ สื่อการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล ผู้ประเมิน และแนวทางบทบาทห้องเรียนนาฏศิลป์ในการจัดการเรียนรู้ การบันทึกผลหลักการปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

4.2.7 องค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียน นานาชาติ

1) สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้นานาชาติ

จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนานาชาติ สนับสนุนการมีส่วนร่วมกับ ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การ ออกแบบบทเรียนเพื่อนำเสนอเนื้อหาวิชา การออกแบบเพื่อลดช่องทางการสื่อสาร เชื่อม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ชุมชน ผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้นานาชาติ เพื่อฝึกปฏิบัติ การออกแบบการนำเสนอผลงานทางนานาชาติของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ภาพประกอบ 7 ส่วนการออกแบบสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนานาชาติ

ที่มา : ผู้วิจัย

การออกแบบสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนานาชาติ กำหนดขอบเขต และบทบาทหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้

- 1) อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติ
- 2) ส่งเสริม แสวงหาเครื่องมือ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และสนับสนุนครูนานาชาติให้สามารถจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- 3) ประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ

กระบวนการออกแบบสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนนานาชาติ เน้นให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ในบริบทโรงเรียน บริบทพื้นที่ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ภูมิปัญญา โดยผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ผ่านการกำหนดภาระงาน การวางแผน การ นำเสนอ ครูนานาชาติเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำ ให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ สร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการ

เพื่อนช่วยเพื่อน ระดมสมอง การร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด เช่น การคิดสร้างสรรค์ การสืบเสาะหาความรู้ การตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้

4.2.8 บทบาทห้องนาฏศิลป์ในการจัดการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาห้องเรียน กำหนดบทบาทเป็นห้องเรียนส่วนรวมร่วมเรียนรู้ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับชุมชน ผู้เรียนกับปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้เรียนกับบริบทพื้นฐานสถานศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน การผสมผสานความร่วมมือในการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ร่วมวางแผนสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ดังนั้น ครูนาฏศิลป์ต้องลดบทบาทในการสอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำชี้แนะ แนะนำ เสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และมีความไว้วางใจในความสามารถของตนเองในการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ กำหนดบทบาทดังตาราง

ตาราง 42 บทบาทในห้องเรียนนาฏศิลป์

บทบาทผู้เรียน	บทบาทครูนาฏศิลป์	บทบาทผู้มีส่วนร่วม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
1. แลกเปลี่ยน เสนอ ความสนใจ แสดง แนวทางที่คาดหวังใน การเรียนรู้	1. อำนวยความสะดวก แนะนำ แนะนำ ให้ คำปรึกษา และประสานงานร่วมกับหน่วยงาน ชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา	1. สนับสนุนการ ดำเนินกิจกรรมการ เรียนรู้	1. สนับสนุนการ ดำเนินกิจกรรมการ เรียนรู้
2. ค้นคว้า ลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ตามที่ได้รับมอบหมาย	2. สำรวจ ตรวจสอบ สิ่งสนับสนุน เพื่อออกแบบและ วางแผนการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์	2. มีส่วนร่วมและ เป็นแบบอย่าง	2. มีส่วนร่วม ประสาน
3. ฝึกปฏิบัติการ สร้างนวัตกรรม การศึกษาทาง นาฏศิลป์	3. วางแผน ประสานงาน กำกับ ติดตาม ควบคุม ประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนา ชี้แนะ กระตุ้น สร้างแรงจูงใจ	สนับสนุนทรัพยากร ทางภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง
4. นำเสนอและ จัดการแสดงผลงาน นวัตกรรมนาฏศิลป์	4. วางแผนการใช้คำถามก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ คำถามที่ง่ายเหมาะกับความสามารถของผู้เรียน	3. ติดตาม ประเมินผลและให้ ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อการพัฒนา	3. สนับสนุนและ อำนวยความสะดวก กิจกรรมการเรียนรู้
	5. ให้คำแนะนำที่จะช่วยให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ ชี้แนะเพื่อสำรวจตรวจสอบซ้ำ โดยอำนวยความสะดวก แหล่งเรียนรู้จากเอกสาร ข้อมูลบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่น่าเชื่อถือ ผ่านการสื่อสารเสริมแรงเพื่อเน้นย้ำ ซ้ำ ทวนให้ผู้เรียนตรวจสอบซ้ำเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง		4. กำกับ ติดตาม ดูแล ประเมินผลและ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อการพัฒนา

4.2.9 สื่อการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นเครื่องมือสนับสนุน สร้างคุณลักษณะ ส่งเสริมการกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ใฝ่เรียนรู้ เกิดทักษะ กระบวนการ ความคิดรวบยอด เช่น ใบบงาน ใบความรู้ แผนภาพ รูปภาพ คลิป วิดีทัศน์ สถานการณ์สมมติ สื่อบุคคล แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียน เช่น ชุมชน ห้องสมุด ห้องสมุด บุคคล ประชาชนภูมิปัญญา

4.2.10 วิธีปฏิสัมพันธ์

จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมลงมือปฏิบัติ ค้นคว้า ศึกษา ออกแบบเพื่อพัฒนานวัตกรรมนาฏศิลป์ การปรึกษาชุมชน ประชาชนภูมิปัญญา ครูนาฏศิลป์ การถามตอบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสุนทรียสนทนาระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับชุมชน ผู้เรียนกับครูนาฏศิลป์ ชุมชนกับครูนาฏศิลป์

4.2.11 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ คือ การส่งเสริมสนับสนุน อำนาจความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ครูนาฏศิลป์กำหนดไว้ โดยการประเมินอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้น ระหว่าง และสิ้นสุดกระบวนการ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินก่อนการเรียนรู้ ประเมินระหว่างเรียน การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ครูนาฏศิลป์จำเป็นต้องสะท้อนการประเมินให้ผู้เรียนรับทราบ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และนำผลการประเมินมาทบทวน พิจารณาเพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อแก้ไข ช่วยเหลือหาแนวทาง วิธีการใหม่ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ตามเป้าหมายของตัวชี้วัด โดยการวัดและประเมินผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ กำหนดการวัดและประเมินผล ดังนี้

1) การวัดและประเมินผลความสามารถของครูนาฏศิลป์ ด้านบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ วางแผนสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านการประเมินตนเอง

2) การวัดและประเมินผลก่อนเรียน ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นตอนที่ 2 เพื่อตรวจสอบความพร้อม ภูมิหลังความรู้ ระหว่างเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรม

ชิ้นงาน ผลงาน ความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอนวัตกรรมนาฏศิลป์ พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาชิ้นงาน ผลงาน เป็นการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน สรุปผลการประเมินกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และการวัดประเมินหลังเรียนของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จในขั้นตอนที่ 4

3) การประเมินตนเองของผู้เรียน เป็นการบันทึกการเรียนรู้ พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสะท้อนคุณค่ากับตนเอง เกิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ ทั้งนี้ครูนาฏศิลป์ควรทำความเข้าใจกับนักเรียน โดยแนะนำวิธีการเขียนแบบประเมินตนเอง และอ่านเพื่อให้ผู้เรียนได้บันทึก อธิบายและให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกและสร้างสรรค์ นำประโยชน์จากแบบประเมินตนเองสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ ช่วยเหลือผู้เรียน หรือการแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4.2.12 ผู้ประเมิน

ผู้ประเมินการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ได้แก่ ผู้เรียนประเมินผู้เรียน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองและชุมชนร่วมประเมิน โดยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผ่านการประเมินความสามารถ การปฏิบัติ เช่น เพื่อนประเมินเพื่อน ซึ่งสาระนาฏศิลป์มีเกี่ยวข้องกับบรรณนิยม ความงาม สุนทรียศาสตร์ ดังนั้น การประเมินจึงมุ่งเน้นประเมินเพื่อพัฒนา บนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าการเปรียบเทียบผู้เรียน เปิดโอกาสให้ได้แสดงออกถึงความเข้าใจ การคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการเชื่อมโยงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วิถีชีวิต วัฒนธรรมในสังคม และวิธีการ เครื่องมือการประเมินผ่านการสังเกต การถาม - ตอบ การระดมสมอง ภาระงานเกิดขึ้นในกระบวนการปฏิบัติ ห้องเรียนนาฏศิลป์ และใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญคือ การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนา การแนะนำเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ใกล้ตัว เข้าถึง เข้าใจได้ง่าย

4.2.13 เนื้อหาการเรียนการสอน

เนื้อหาการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ ที่สอดคล้องสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ศ. 3.1 โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ มาตรฐาน ศ. 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์

ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย

ตอนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอน ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

กระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอน พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมาตรฐาน ศ 3.1 กำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้และการแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ เห็นคุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก นำแนวคิดทางศิลปะการแสดงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้ ควรออกแบบเนื้อหาและบทบาทครูในการทำหน้าที่เป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดความรู้พื้นฐานที่ดี มีความสามารถในการปฏิบัตินาฏยศัพท์ ภาษาท่า ศัพท์ทางละครงาย ๆ การเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะอย่างมีส่วนร่วม มาตรฐาน ศ 3.2 มุ่งเน้นในการสร้างความเข้าใจนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เข้าใจความสัมพันธ์ของพหุวัฒนธรรม คุณค่าของนาฏศิลป์ทั้งในท้องถิ่นและสากล ผลลัพธ์การเรียนรู้ของมาตรฐานนี้ มุ่งพัฒนาความสามารถผู้เรียนในการอธิบาย บริบทวัฒนธรรมศิลปะการแสดงของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ครอบคลุมศิลปะการแสดงและบริบททางวัฒนธรรมที่กว้างขวาง สามารถแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ผ่านความเข้าใจถึงความสำคัญทางวัฒนธรรมและนาฏศิลป์การละคร ซึ่งในแต่ละขั้นตอน อธิบายได้ดังนี้

4.2.14 วิธีการนำแนวทางไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสำรวจตรวจสอบ (Survey)

เป็นการสำรวจ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อบันทึกข้อมูลและนำไปสู่การวางแผนการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการเชื่อมโยง ประยุกต์ใช้กิจกรรมห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

ตาราง 43 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ชั้นที่ 1 ชั้นสำรวจตรวจสอบ

ภาพ	แนวทาง
 <p data-bbox="391 831 624 869">ชั้นที่ 1 ชั้นสำรวจตรวจสอบ</p>	<p data-bbox="756 443 1385 651">1) ครูผู้สอนศิลปะสำรวจและตรวจสอบสภาพแวดล้อม และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่จะนำมาซึ่งกรณีศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ความรู้ตามสภาพจริงในประเด็นที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมจัดทำเป็นแหล่งข้อมูลแหล่งข้อมูลสภาพแวดล้อมเรียนรู้นาฏศิลป์</p> <p data-bbox="756 663 1385 824">2) ประสานงานผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินการ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ กับผู้บริหาร สถานศึกษา ชุมชน ผู้นำ ประชาชนภูมิปัญญา</p> <p data-bbox="756 835 1385 913">3) บันทึกความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นความคาดหวังของสถานศึกษา ชุมชน ผู้นำ</p> <p data-bbox="756 925 1385 1048">4) ร่วมกำหนดเส้นทางและผลลัพธ์การเรียนรู้ การวัดประเมินผลเพื่อพัฒนา พร้อมกำหนดห้วงระยะเวลา กิจกรรม ร่วมกัน โดยมุ่งผลประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน

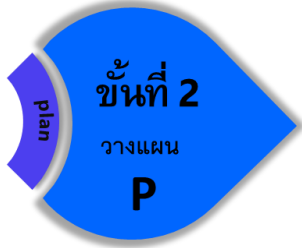
เป็นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยการสร้างความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติ ขั้นตอน วิธีการ บทบาท แนวทางการทำงาน การบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่น ประชาชนภูมิปัญญา ผ่านการแลกเปลี่ยนระหว่างครูนาฏศิลป์ ในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการพัฒนา เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยก่อนการประกอบกิจกรรมย่อย มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ตาราง 44 แนวทางการสร้างความเข้าใจในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ระหว่างครูนาฏศิลป์

ภาพ	แนวทาง
 <p>ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์ก่อนกิจกรรมการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนนาฏศิลป์ 2) สร้างความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติ ขั้นตอน วิธีการ แนวทางการทำงาน การบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่น ปรากฏภูมิปัญญา ผ่านการแลกเปลี่ยน และการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการพัฒนาระหว่างกันของครูและครูร่วมกัน 3) ร่วมกันวางแผนการทำงาน บทบาทหน้าที่ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

หลังจากการแลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจระหว่างครูนาฏศิลป์ในการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ วิธีการ บทบาท แนวทางการทำงาน รวมทั้งการบูรณาการท้องถิ่น ปรากฏภูมิปัญญา เพื่อการสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ตามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ในขั้นตอนการวางแผน ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

ตาราง 45 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน

ภาพ	แนวทาง	บทบาท			
		ผู้เรียน	ครู	ผู้มีส่วนร่วม	ผู้อำนวยการ
 <p>ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผน</p>	1) ครูนาฏศิลป์	1. การแลกเปลี่ยน	1. อำนวย	1. สนับสนุน	1. สนับสนุน
	ผู้เรียน โดยอธิบาย	เปลี่ยน เสนอ	ความสะดวก	การดำเนิน	การดำเนิน
	ให้เห็นภาพรวมของ	ความสนใจ	แนะนำ แนะนำ	กิจกรรมการ	กิจกรรมการ
	การจัดกิจกรรมการ	แสดงแนว	แนว ให้	เรียนรู้	เรียนรู้
	เรียนรู้ เปิดโอกาสให้	ทางที่คาด	คำปรึกษา	2. มีส่วน	2. มีส่วนร่วม
	ผู้เรียนซักถาม	หวังในการ	และ	ร่วมและเป็น	ประสาน
	นำเสนอ เพื่อนำไปสู่	เรียนรู้	ประสานงาน	แบบอย่าง	ความสัมพันธ์
	ห้องเรียนส่วนร่วม	2. คั่นคว้า	ร่วมกับ	สนับสนุน	ระหว่าง
ร่วมเรียนรู้	ลงมือปฏิบัติ	หน่วยงาน		โรงเรียน	

ตาราง 45 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน

ภาพ	แนวทาง	บทบาท				
		ผู้เรียน	ครู	ผู้มี ส่วนร่วม	ผู้อำนวยการ	
2) ร่วมกันกำหนดเงื่อนไขในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ในห้องเรียน นาฏศิลป์ร่วมกัน	กิจกรรมกลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	ชุมชน	สนับสนุน	ชุมชน	
	ตามที่ได้รับ	ตามที่ได้รับ	ปราชญ์ภูมิ	ทรัพยากร	ผู้ปกครอง	
	มอบหมาย	มอบหมาย	ปัญญา	ทางภูมิ	3. สนับสนุน	
	3. ฝึก	3. ฝึก	2. สสำรวจ	ปัญญา	และอำนวยความสะดวก	
	ปฏิบัติการ	ปฏิบัติการ	ตรวจสอบ สิ่ง	ท้องถิ่น	ความสะดวก	
	สร้าง	สร้าง	สนับสนุน	3. ติดตาม	กิจกรรมการ	
	3) ครูนาฏศิลป์แนะนำการเรียนการสอนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ทั้งภายในภายนอกห้องเรียน และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนการสอน นาฏศิลป์ อำนวยความสะดวกสื่อสารสังคมออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการสืบค้นข้อมูล เช่น google drive, padlet, e-mail รวมถึงสื่อการสอนนาฏศิลป์ประเภทงานนำเสนอ	นวัตกรรม	นวัตกรรม	เพื่อออกแบบ	ประเมินผล	เรียนรู้
		การศึกษาทาง	การศึกษาทาง	และวาง	และให้ข้อมูล	4. กำกับ
		นาฏศิลป์	นาฏศิลป์	แผนการ	สะท้อนกลับ	ติดตาม ดูแล
		4. นำเสนอ	4. นำเสนอ	จัดการเรียน	เพื่อการ	ประเมินผล
และจัดการ		และจัดการ	การสอน	พัฒนา	และให้ข้อมูล	
แสดงผลงาน		แสดงผลงาน	นาฏศิลป์		สะท้อนกลับ	
นวัตกรรม		นวัตกรรม	3. วางแผน		เพื่อการ	
นาฏศิลป์		นาฏศิลป์	ประสานงาน		พัฒนา	
กำกับ		กำกับ	กำกับ			
ติดตาม		ติดตาม	ติดตาม			
ควบคุม	ควบคุม	ควบคุม				
ประเมินผล	ประเมินผล	ประเมินผล				
และให้ข้อมูล	และให้ข้อมูล	และให้ข้อมูล				
บอกรับเพื่อ	บอกรับเพื่อ	บอกรับเพื่อ				
พัฒนา	พัฒนา	พัฒนา				
ชี้แนะ	ชี้แนะ	ชี้แนะ				
กระตุ้น	กระตุ้น	กระตุ้น				
สร้าง	สร้าง	สร้าง				
แรงจูงใจ	แรงจูงใจ	แรงจูงใจ				

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นจัดการและดำเนินการ

เป็นการดำเนินการตามกระบวนการ ขั้นตอนของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรม ผนวกเนื้อหาวิธีการสอน และใช้สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้ ก่อนการประกอบกิจกรรมย่อย โดยในขั้นจัดการและดำเนินการนี้บทบาทระหว่างครูนาฏศิลป์และผู้มีส่วนร่วมมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ตาราง 46 แนวทางการดำเนินงานชั้นจัดการและดำเนินงานของระหว่างครูนาฏศิลป์

ภาพ	แนวทาง
 <p>ดำเนินการจัดการ</p> <p>M</p> <p>ชั้นที่ 3</p> <p>ชั้นที่ 3 ชั้นดำเนินการจัดการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปฏิบัติการสอนตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ 2) ชี้แนะและอำนวยความสะดวก 3) สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และบันทึก ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชั้นจัดการและดำเนินการ เป็นการปฏิบัติการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ อำนวยความสะดวก พร้อมกับสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ และบันทึกพร้อมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

ตาราง 47 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ชั้นที่ 3 ชั้นดำเนินการจัดการ

ภาพ	กิจกรรม	แนวทาง
 <p>ดำเนินการจัดการ</p> <p>M</p> <p>ชั้นที่ 3</p> <p>ชั้นที่ 3 ชั้นดำเนินการจัดการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) กิจกรรมระดมสมอง 	<p>เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดประเด็นหัวข้อ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สนใจ - แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 – 6 คน พร้อมทั้งให้ผู้เรียนจับฉลากเลือกหัวข้อเพื่อช่วยกันระดมสมองศึกษาค้นคว้า ครูอำนวยความสะดวกช่องทางการเรียนรู้ ทั้งแหล่งข้อมูลพื้นที่ บุคคล ข้อมูลการสืบค้น

ตาราง 47 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ

ภาพ	กิจกรรม	แนวทาง
 <p>ดำเนินการจัดการ M ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ</p>	<p>1) กิจกรรมระดมสมอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสและให้อำนาจผู้เรียนแต่ละกลุ่ม กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษาค้นคว้า ช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยแก้ปัญหา ในประเด็นที่ได้รับมอบหมาย - ระหว่างการดำเนินกิจกรรมระดมสมอง ครู นาฏศิลป์คอยสังเกตกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมกับเสริมแรง กระตุ้น ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ช่วยเหลือ - แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้บริหาร ชุมชน ผู้นำ ปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้เรียน ครูนาฏศิลป์ แลกเปลี่ยน ชักถามในประเด็นที่สงสัยและยังไม่เข้าใจ - นำข้อเสนอแนะปรับปรุงและนำเสนอผลการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยน ถาม ตอบ และอธิบายเสริมความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมร่วมกัน
	<p>2) กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน</p>	<p>เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าประเด็นที่กำหนดร่วมกัน โดยกำหนดขอบเขตสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้งภายในภายนอก แหล่งข้อมูลในพื้นที่ชุมชน ผู้นำ ปราชญ์ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดงและวัฒนธรรมในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ตามประเด็นที่สนใจ และร่วมกันสรุปแนวคิดของแต่ละกลุ่ม เปิดโอกาสให้มีการนำเสนอหรือฝึกปฏิบัติในลักษณะของเพื่อนช่วยเพื่อน โดยครูนาฏศิลป์คอยอำนวยความสะดวก ชี้แนะ แนะนำเพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ซึ่งกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกันกำหนดหัวข้อและประเด็นการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลนาฏศิลป์กับวัฒนธรรม - แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม - แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่สนใจ ครู นาฏศิลป์อำนวยความสะดวก แหล่งพื้นที่การเรียนรู้ บุคคล ปราชญ์ภูมิปัญญา รวมถึงแหล่งช่องทาง การสืบค้นข้อมูล เตรียมพร้อม

ตาราง 47 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ

ภาพ	กิจกรรม	แนวทาง
	2) กิจกรรมเพื่อน สอนเพื่อน	<p>นำเสนอ และกำหนดกิจกรรมการสรุปผลความรู้ที่ได้รับในแต่ละครั้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวแทนกลุ่ม 1 – 2 คน นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ส่วนสมาชิกที่เหลือคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ปัญหาการนำเสนอผลการค้นคว้าร่วมกัน โดยมีผู้บริหาร ชุมชน ผู้นำ ปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้เรียน แลกเปลี่ยน ชักถามในประเด็นที่สงสัยและยังไม่เข้าใจ โดยมีครูนาฏศิลป์คอยควบคุมกำกับ ดูแล ชี้แนะ แนะนำอย่างใกล้ชิดทุกกระบวนการของกิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน - สรุปผลการทำงาน ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติร่วมกัน
	3) กิจกรรมร่วมมือ ร่วมใจ	<p>เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การบริหารจัดการห้องเรียน กระบวนการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดประเด็นหัวข้อ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สนใจ - แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 – 6 คน ครูนาฏศิลป์กำหนดหัวข้อเพื่อช่วยกันระดมสมองศึกษาค้นคว้า และอำนวยความสะดวก ช่องทางการเรียนรู้ ทั้งแหล่งข้อมูลพื้นที่ บุคคล ข้อมูลการสืบค้น - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษาค้นคว้า ช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยแก้ปัญหา ในประเด็นที่ได้รับมอบหมาย - ระหว่างการดำเนินกิจกรรมระดมสมอง ครูนาฏศิลป์คอยสังเกตกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมกับเสริมแรง กระตุ้น ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ช่วยเหลือ - แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้บริหาร ชุมชน ผู้นำ ปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้เรียน ครูนาฏศิลป์ แลกเปลี่ยน ชักถามในประเด็นที่สงสัยและยังไม่เข้าใจ

ตาราง 47 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ

ภาพ	กิจกรรม	แนวทาง
	3) กิจกรรมร่วมมือ ร่วมใจ	- นำข้อเสนอแนะปรับปรุงและนำเสนอผลการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยน ถาม ตอบ และอธิบาย เสริมความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมร่วมกัน
	4) กิจกรรมฝึก ปฏิบัติการสร้าง นวัตกรรมนาฏศิลป์	<p>เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางนาฏศิลป์ของตนเองและของกลุ่ม ผ่านการผนวกเนื้อหา วิธีการสอนและเทคโนโลยี ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกันกำหนดขอบข่าย และระยะเวลาในการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดสาระแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และปฏิบัติตามระยะเวลาที่ร่วมกันกำหนด - ผู้เรียนเลือกนวัตกรรมนาฏศิลป์ที่ตนเองต้องการ และสนใจ รายบุคคล/คู่/กลุ่มละ 1 นวัตกรรม - ปฏิบัติการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ในคาบสอนตามระยะเวลาที่กำหนด - ระหว่างการลงมือปฏิบัติสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ครูอำนวยความสะดวก และแนะนำแหล่งข้อมูลพื้นที่ บุคคล ข้อมูลการสืบค้น <p>หมายเหตุ ในแต่ละกิจกรรมย่อย จะมีการบูรณาการความรู้ในเนื้อหา ผนวกวิธีการสอนและเทคโนโลยี พร้อมกับ การศึกษาพื้นที่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ ภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น ปราชญ์ภูมิปัญญา ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการศึกษาค้นคว้า เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทและเป็นส่วนสำคัญในการเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาสรุปเป็นความคิดรวบยอด - การรายงานผลการปฏิบัติ หรือผลการทำงาน การตอบคำถาม ผ่านการบริหารจัดการทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน และระบบเครือข่าย

ตาราง 47 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ

ภาพ	กิจกรรม	แนวทาง
	4) กิจกรรมฝึกปฏิบัติการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์	<p>อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนและผู้สอนผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ใช้ร่วมกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การส่งไฟล์เอกสารต่าง ๆ ตามที่กำหนดผ่าน Google drive, padlet, E-mail - การปฏิบัติการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์อย่างง่ายผ่านการนำเสนอ การนำเสนอผ่านคลิป์วิดีโอ นำเสนอผ่านการแสดง หรือนำเสนอโดยการใช้โปรแกรมประยุกต์ที่เหมาะสมกับนวัตกรรมนาฏศิลป์นั้น ๆ โดยให้ผู้เรียนมีอำนาจในการเลือกตามความถนัด ตัวอย่างเช่น <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสื่อนาฏศิลป์ผ่านคลิป์วิดีโอ - การสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ผ่านภาพวาด การออกแบบองค์ประกอบทางนาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมายใหม่ - การสร้างสื่อการเรียนการสอนนาฏศิลป์ผ่านการใช้เทคโนโลยี ผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบน smart phone
	5) กิจกรรมเผยแพร่ผลงานนาฏศิลป์	<p>เป็นการนำเอานวัตกรรมนาฏศิลป์ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นเผยแพร่ผลงาน เพื่อนำไปสู่การประเมินนวัตกรรมนาฏศิลป์ในขั้นตอนที่ 4 โดยผู้เรียนเลือกรูปแบบการเผยแพร่โดยบนสื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ หรือการจัดนิทรรศการ โดยผู้เรียนเลือกเผยแพร่ผลงานของตนเองตามรูปแบบที่สนใจแจ้งต่อครูนาฏศิลป์</p>
	6) กิจกรรมการทดลองใช้นวัตกรรมนาฏศิลป์	<p>เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนนำนวัตกรรมนาฏศิลป์ที่สร้างไปทดลองใช้เพื่อให้ทราบกระบวนการหาคุณภาพนวัตกรรมก่อนนำไปใช้จริง ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการนำไปทดลองใช้ ซึ่งอาจเป็นระดับชั้นที่เรียนในกลุ่มสาระศิลปะ หรือเป็นกลุ่มในห้องเรียนตนเอง โดยให้แสดงบทบาทสมมติอยู่ในระดับชั้นที่เรียนนวัตกรรมนาฏศิลป์นั้น ๆ - ครูนาฏศิลป์สุ่มผู้เรียนจำนวน 3 – 5 คน/กลุ่ม เพื่อกำหนดวันทดลองใช้นวัตกรรมนาฏศิลป์

ตาราง 47 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ

ภาพ	กิจกรรม	แนวทาง
	6) กิจกรรมการทดลอง ใช้นวัตกรรมนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนดำเนินการทดลองใช้นวัตกรรมนาฏศิลป์กับกลุ่มตัวอย่างที่ตนเองเลือก โดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที ต่อคน/กลุ่ม - ผู้เรียนสรุปผลการทดลองพร้อมกับปรับปรุงนวัตกรรมนาฏศิลป์เพื่อนำไปตรวจประเมินกับครูนาฏศิลป์ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ในขั้นตอนสุดท้าย - ผู้เรียน สรุปกระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้ โดยเขียนในลักษณะ Mind Mapping

ขั้นตอนที่ 4 รายงานผลและสะท้อนผล

เป็นการดำเนินการรายงานผลและสะท้อนผล ตรวจสอบ วางแผน ดำเนินการด้วยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ต่อไป ดังนี้

ตาราง 48 แนวทางการดำเนินงานขั้นจัดการและดำเนินงานของระหว่างครูผู้สอนนาฏศิลป์

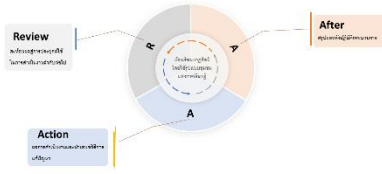
ภาพ	แนวทาง
	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของตนเองผ่านการประเมิน (Self-Assessment) 2) สมาชิกครูนาฏศิลป์แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนนาฏศิลป์ 3) สะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน ปัญหา อุปสรรค สิ่งที่ได้ดี แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป
ขั้นที่ รายงาน และสะท้อนผล	4 ผล

ขั้นรายงานและสะท้อนผล เป็นการร่วมประเมินผลการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูนาฏศิลป์ ผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงความคิดเห็น สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ปัญหา อุปสรรค สิ่งที่ได้ดี ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาในครั้งต่อไป โดยมีแนวทางขั้นตอนดังนี้

ตาราง 49 แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ชั้นตอนที่ 4 ชั้นรายงานผลและสะท้อนผล

ภาพ	แนวทาง
 <p data-bbox="347 786 632 824">ชั้นที่ 4 รายงานผลและสะท้อนผล</p>	<p data-bbox="715 434 1011 465">กิจกรรมนำเสนอความก้าวหน้า</p> <p data-bbox="715 472 1390 645">เป็นการนำเสนอความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่ครูผู้สอน นาฏศิลป์กำหนด โดยนำเสนอเป็นระยะ จำนวน 3 – 4 ครั้ง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการรับฟังและให้ข้อเสนอแนะแล้วแต่กรณี ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="715 651 1390 734">- ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาและออกแบบการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ตามที่ผู้สอนกำหนดไว้ในชั้นตอนที่ 1 <li data-bbox="715 741 1390 824">- ผู้เรียนรายงานผลการพัฒนานวัตกรรมนาฏศิลป์ จำนวน 2 ครั้ง ตามที่ผู้สอน กำหนดในชั้นตอนที่ 1 <li data-bbox="715 831 1390 958">- ผู้เรียนบันทึกผลการรายงานความก้าวหน้าลงในแบบบันทึกผลการรายงานความก้าวหน้า นำเสนอผลความก้าวหน้าโดยทำเป็น pdf แล้ว ดำเนินการอัปโหลดไฟล์ผ่าน padlet <li data-bbox="715 965 1390 1093">- ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และครูนาฏศิลป์ติดตามความก้าวหน้า ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงจากไฟล์ที่ผู้เรียนอัปโหลดผ่านทาง social media เป็นรายกรณี <li data-bbox="715 1099 1390 1227">- ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และครูผู้สอนนาฏศิลป์ พร้อมบันทึกผล ลงในแบบรายงานผล นำเสนอผลความก้าวหน้าโดยทำเป็น pdf แล้วดำเนินการอัปโหลดไฟล์ผ่าน padlet <li data-bbox="715 1234 1390 1317">- ผู้เรียนสรุปผลการดำเนินงานในลักษณะของเล่มรายงานผลการดำเนินงานในชั้นตอนสุดท้ายนำเสนอต่อผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และครูนาฏศิลป์
<p data-bbox="300 1317 1390 1400">การทบทวนกระบวนการ ชั้นตอน หลังการปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา</p>	<p data-bbox="284 1400 1406 1879">หลังจากสิ้นสุดกระบวนการ ชั้นตอนตามแนวทางการ เป็นชั้นตอนในการสะท้อนคิดผ่านการทบทวนกระบวนการ ชั้นตอนพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เข้าสู่กระบวนการ ชั้นตอนการทบทวนผลการปฏิบัติการ จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม แนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และแนวคิดการทบทวนการทำงาน เพื่อออกแบบกระบวนการทบทวนผลของแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระหว่างครูกับผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ครูกับครู เพื่อสะท้อนผลและวิเคราะห์ว่า ในองค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ วางแผนสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ ปัญหา อุปสรรค สิ่งที่ต้องปรับปรุง แก้ไข ผลลัพธ์ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการดำเนินการในการจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ตามแนวทางการ พัฒนาต่อไป แนวทางการทบทวนกระบวนการ ชั้นตอน การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบไปด้วยขั้นตอนการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล อธิบายได้ดังนี้</p>

ตาราง 49 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นรายงานผลและสะท้อนผล

ภาพ	แนวทาง
<p data-bbox="300 495 1385 568">การทบทวนกระบวนการ ขั้นตอน หลังการปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา</p> <p data-bbox="312 891 671 1010">การทบทวนกระบวนการ ขั้นตอน หลังการปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ</p>	<p data-bbox="719 577 1385 965">1) สรุปผลหลังการปฏิบัติตามกระบวนการ (After) ขั้นตอนการสรุปผลตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เป็นการสรุปผลความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผ่านกระบวนการประเมินตนเอง การสรุปผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน สรุปผลการประเมินกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลการประเมินตนเองของผู้เรียน ที่ผู้เรียนสะท้อนคุณค่ากับตนเอง เกิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ</p> <p data-bbox="719 981 1385 1406">2) ผลการดำเนินงานและนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา (Action) เป็นการวิเคราะห์ผลการถอดบทเรียนประสบการณ์ผลการดำเนินงาน ในการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รายงานหลักฐาน ปัญหา อุปสรรค ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติการ ร่วมกับผู้มีส่วนร่วมในห้องเรียนนาฏศิลป์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เรียน เพื่อสะท้อนไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี หรือการสำรวจตรวจสอบ เพื่อศึกษา หาวิธีการใหม่ความเป็นไปได้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์</p> <p data-bbox="719 1422 1385 1541">3) สะท้อนผลสู่การประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานลำดับต่อไป (Review) สะท้อนความคิดเห็น ข้อค้นพบ ความรู้ บทเรียน เพื่อนำไปสู่วงจรประมวลผลการเรียนรู้ สำรวจตรวจสอบวางแผนปฏิบัติการ</p>

จากกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เจาะใจความสำเร็จของกระบวนการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ คือ ครูนาฏศิลป์มีความสามารถในการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ จัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผ่านการประเมินตนเอง สะท้อนถึงความสามารถของผู้เรียนในปฏิบัติกิจกรรมห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ผ่านการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการประเมินกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน สะท้อนคุณค่ากับตนเอง เกิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ

4.2.15 การวัดและประเมินผล

การประเมินผลรูปแบบ จากการประเมินคุณภาพการสอนตามการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ความสามารถด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียน ซึ่งผลลัพธ์ของครูนาฏศิลป์และผู้เรียน อธิบายได้ดังนี้

1) ทักษะในการสร้างนวัตกรรมของครูนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ วางแผนสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยความสามารถด้านการสร้างนวัตกรรมของครูผู้สอนนาฏศิลป์ ถูกกำหนดไว้ในมาตรฐานวิชาชีพครู อ้างอิงตามราชกิจจานุเบกษา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้ สมรรถนะ คือ รอบรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ เข้าใจธรรมชาติผู้เรียน ช่วยเหลือ และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน รอบรู้ในเนื้อหาของสาขาวิชาที่สอน และบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน จัดทำแผนการเรียนรู้และนำแผนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลได้จริงอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน บริหารจัดการห้องเรียน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา จัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญา รู้คิด มีความเป็นนวัตกร และมีความสุขในการเรียน วิจัย สร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการพัฒนาและแก้ปัญหา ผู้เรียน ศึกษา เข้าถึงบริบทชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีกรอบสมรรถนะ ดังนี้

- สามารถเลือกใช้ ออกแบบ สร้าง และปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
- สามารถพัฒนาองค์รวมของห้องเรียนนาฏศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
- สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี

2) ทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน ที่ถูกกำหนดไว้ใน นโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นนักคิด เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นนวัตกรรม มีความยืดหยุ่นด้านความคิด ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

4.2.16 แนวทางการนำไปใช้

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูนาฏศิลป์ ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนนาฏศิลป์ กลุ่มสาระศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์ คือ รู้และเข้าใจ แสดงออกนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันด้วยกระบวนการคิดอย่างอิสระ เข้าใจความสัมพันธ์พหุวัฒนธรรม และเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแผนการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ เป็นการบูรณาการสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ กล่าวคือ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนจะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์ และการละครง่าย ๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่าย ๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งทีประสบในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นในการชมการแสดง และบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่อนาฏศิลป์ รู้และเข้าใจความสัมพันธ์และประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละคร สามารถเปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทยและท้องถิ่น และสิ่งทีการแสดงสะท้อนวัฒนธรรมประเพณี เห็นคุณค่าการรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ไทย

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ในด้านบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อสนับสนุน กระตุ้น และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผสานความร่วมมือ

กับชุมชนท้องถิ่น ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสำรวจตรวจสอบ (Survey)

เป็นการสำรวจ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมชุมชน บริบทท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อบันทึกข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการเชื่อมโยง ปรับ ประยุกต์กระบวนการกิจกรรมห้องเรียนนาฏศิลป์ตามบริบทโรงเรียน ชุมชน ตามศักยภาพและตามสภาพจริง

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน (Plan)

เป็นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่น ปราชญ์ภูมิปัญญามีส่วนร่วมในการวางแผน ออกแบบกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการ สะท้อนและประเมินผลการเรียนรู้ เชื่อมโยงเป้าหมายกิจกรรม การวัดและประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้ วางแผนวิธีการปฏิบัติ สื่อ สถานที่แต่ละช่วงเวลาของกิจกรรม ศึกษาแนวทางเพื่อเตรียมพร้อมสนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวกผู้เรียนตามบริบทห้องเรียน วางแผนออกแบบใบงาน ใบกิจกรรมตามสมควรและเหมาะสมกับช่วงวัยเพื่อให้ได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นจัดการและดำเนินการ (Manage)

เป็นการดำเนินการตามกระบวนการ ขั้นตอนของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน บริบทท้องถิ่น วัฒนธรรม ผนวกเนื้อหา วิธีการสอน ใช้สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการสืบเสาะหาความรู้ ผ่านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งผู้เรียนกับผู้เรียน การใช้คำถามกระตุ้นคิด เสริมแรง ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนระหว่างดำเนินกิจกรรม กำกับ ติดตาม การทำกิจกรรมตามลำดับเวลาที่กำหนด สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนทั้งรายบุคคล กลุ่ม และผู้เรียนในห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 4 รายงานผลและสะท้อนผล (Apply)

เป็นการดำเนินการรายงานผลและสะท้อนผล การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ บันเทิงการจัดการเรียนรู้ จากแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน แบบประเมินตนเองโดยผู้เรียน เพื่อวิเคราะห์เทคนิค วิธีการ ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะตาม วัตถุประสงค์ ตรวจสอบความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดในการบริหารจัดการห้องเรียน นาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์ กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่จะสนับสนุนให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนความคิด สู่การวางแผน ทบทวนการดำเนินการด้วยเพื่อค้นหาวิธีการ ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ต่อไป

สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

นาฏศิลป์ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ คือ ศึกษาและฝึกทักษะ ปฏิบัตินาฏศิลป์และการละครที่สื่อความหมาย และอารมณ์ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการแสดง ภาษา ท่า นาฏยศัพท์ทางการละครง่าย ๆ การแสดงเป็นคู่ เป็นหมู่ เล่าประวัติความเป็นมา สิ่งที่น่าสนใจในการแสดงนาฏศิลป์และการแสดงท้องถิ่นวัฒนธรรม เปรียบเทียบการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหา ค้นคว้า เปรียบเทียบ อธิบาย จำแนก ปฏิบัติ สร้างสรรค์ การทำงาน เป็นทีม เพื่อให้เกิดทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ และสามารถสื่อสารถ่ายทอดการอนุรักษ์ นำเสนอคุณค่าของนาฏศิลป์และการแสดงท้องถิ่น

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตัวชี้วัดทั้งหมด 29 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง 18 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดปลายทาง 11 ตัวชี้วัด เมื่อวิเคราะห์พบว่าตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ของสาระนาฏศิลป์ อธิบายได้ดังตาราง

ตาราง 50 สาระที่ 3 นาฏศิลป์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	
10	ศ 3.1 ป.4/1 ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์	ศ 3.1 ป.4/2 ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว
	ศ 3.1 ป.4/3 แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตน	
	ศ 3.1 ป.4/4 แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่	
	มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	
11	ศ 3.2 ป.4/5 เสนอสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดง โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่อง และลักษณะเด่นของตัวละคร	
	มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	
12	ศ 3.2 ป.4/1 อธิบายประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ	ศ 3.2 ป.4/2 เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น
	ศ 3.2 ป.4/3 อธิบายความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์	
	ศ 3.2 ป.4/4 ระบุเหตุผลที่ควรรักษา และสืบทอด การแสดงนาฏศิลป์	

วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ช่วงชั้นที่ 2 สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ซึ่งแบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็นการบูรณาการตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทาง โดยใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้า การจำแนก การเปรียบเทียบ การบรรยาย การอภิปราย การฝึกทักษะ การสร้างสรรค์ การรวมกิจกรรม สามารถใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น ดังนี้

ตาราง 51 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี

มาตรฐานชั้นปี	หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 3 นาฏศิลป์			
		ตัวชี้วัด			ปลายทาง
		ระหว่างทาง			
มาตรฐาน ศ 3.1	1	ป.4/1	ป.4/3	ป.4/4	ป.4/2
มาตรฐาน ศ 3.2	2, 3	ป.4/5	ป.4/1	ป.4/3	ป.4/4

ตาราง 52 โครงสร้างรายวิชา สาระนาฏศิลป์

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก
1	นาฏศิลป์และ ศิลปะการแสดงใน ท้องถิ่น	ศ 3.1 ป.4/1 ป.4/3 ป.4/4 ป.4/2	การศึกษาพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละคร ศิลปะการแสดงท้องถิ่น คือ ที่ใช้สื่อความหมายและ อารมณ์ แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตาม ความคิดของตน แสดงนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดงใน ท้องถิ่นเป็นคู่ และหมู่ ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ทางการละคร ร่วมกับท่าทางการแสดงของท้องถิ่น ง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	7	5
2	คุณค่านาฏศิลป์และ ศิลปะการแสดงท้องถิ่น	ศ 3.2 ป.4/5 ป.4/1 ป.4/3 ป.4/4 ป.4/2	การศึกษาพื้นฐานทางนาฏศิลป์และ ศิลปะการแสดงท้องถิ่น คือ ที่ใช้สื่อความหมายและ อารมณ์ แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตาม ความคิดของตน แสดงนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดงใน ท้องถิ่นเป็นคู่ และหมู่ ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ทางการละคร ร่วมกับท่าทางการแสดงของท้องถิ่น ง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว ผ่านกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์และศิลปะการแสดง ท้องถิ่น	5	5
รวม				12	10

4.2.17 ผลการประเมินความเหมาะสมและรับรองการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์
โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียน
นาฏศิลป์ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้าน
การสอนนาฏศิลป์ ด้านการวิจัยและวัดประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน ด้าน
นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญ
ชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 53 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชน
แห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							ระดับความ คิดเห็น		ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3	4	5	6	7	\bar{X}	S.D.	
1. ความเป็นมาของรูปแบบ											
1	ความเป็นมาของรูปแบบระบุที่มาของรูปแบบ	5	5	4	5	5	5	4	4.71	0.49	มากที่สุด
2	ความเป็นมาของรูปแบบระบุปัญหาที่ควรแก้ไข	5	4	5	5	5	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3	ความเป็นมาของรูปแบบระบุแนวทางการพัฒนา	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
รวม									4.76	0.45	มากที่สุด
2. หลักการ และวัตถุประสงค์ของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา											
4	ความเหมาะสมของหลักการที่นำมาเป็นพื้นฐานใน การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ	5	5	5	5	5	5	5	5	0	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ	5	5	5	5	5	4		4.86	0.38	มากที่สุด
6	วัตถุประสงค์ของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มี ความสอดคล้องกับหลักการ	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
7	หลักการและวัตถุประสงค์ ครอบคลุมประเด็น ปัญหา ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวครูนาฏศิลป์และ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา	4	5	5	4	5	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด
รวม									4.86	0.31	มากที่สุด
องค์ประกอบ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา											
3. การจัดกิจกรรม											
3.1 ภาพรวมกระบวนการ ขั้นตอน ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ											
8	ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ ตรวจสอบ (Survey)	5	5	5	5	5	5	5	5	0	มากที่สุด
9	ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผน (Plan)	5	5	5	5	5	5	4	4.86	0.38	มากที่สุด
10	ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการจัดการ (Manage)	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด

ตาราง 53 (ต่อ) ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							ระดับความ คิดเห็น		ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3	4	5	6	7	\bar{X}	S.D.	
11	ขั้นที่ 4 ขึ้นรายงานและสะท้อนผล (Apply)	5	5	5	5	5	5	5	5	0	มากที่สุด
รวม									4.93	0.19	มากที่สุด
3.2 ภาพรวมของกิจกรรมตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์											
12	ความเหมาะสมของขั้นตอนกิจกรรมตามแนว ทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
13	วิธีการและขั้นตอนกิจกรรมตามแนวทางการ พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ เหมาะสมกับการ พัฒนาครูผู้สอนนาฏศิลป์และนักเรียน	5	5	4	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
14	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการและ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4	5	5	4	5	5	4	4.57	0.53	มากที่สุด
15	การจัดกิจกรรมดำเนินการตามกระบวนการแนว ทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	5	4	5	5	5	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
รวม									4.75	0.45	มากที่สุด
3.3 ภาพรวมของแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์											
16	องค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์ มีความเชื่อมโยงกัน	5	5	5	5	5	5	5	5	0	มากที่สุด
17	องค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาห้องเรียน นาฏศิลป์ มีความสอดคล้องกับหลักการ เหมาะสมและสามารถพัฒนาความสามารถ	5	4	4	4	5	5	5	4.57	0.53	มากที่สุด
18	ครูผู้สอนนาฏศิลป์และนักเรียนระดับประถมศึกษา องค์ประกอบของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มี	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
19	ความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความเหมาะสมของการนำแนวทางการพัฒนา ห้องเรียนนาฏศิลป์ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการ	4	5	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
รวม									4.82	0.32	มากที่สุด
การวัดและประเมินผล											
20	วิธีการวัดและเครื่องมือสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และสิ่งที่วัด	5	4	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด

ตาราง 53 (ต่อ) ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							ระดับความ คิดเห็น		ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3	4	5	6	7	S.D.		
21	องค์ประกอบของห้องเรียนนาฏศิลป์ มีความเหมาะสม	4	5	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
22	ภาพรวมการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีความสัมพันธ์กัน	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
รวม									4.86	0.38	มากที่สุด
ภาพรวมเฉลี่ย									4.83	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 53 ผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน พบว่า ความเป็นมาของรูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.45) หลักการและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.31) องค์ประกอบ แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา โดยการจัดกิจกรรมภาพรวมกระบวนการ ขั้นตอน ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.93$, S.D. = 0.19) ภาพรวมของกิจกรรมตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.45) ภาพรวมของแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.32) การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.38) และภาพรวมของการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.35) โดยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอว่าปรับความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมกับช่วงวัย และกำหนดกรอบห้องเรียนเรียนนาฏศิลป์ กว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนาฏศิลป์ได้ออกแบบพัฒนา การเรียนการสอนในห้องเรียนนาฏศิลป์ให้เหมาะสมกับสิ่งที่มีอยู่ในบริบทพื้นที่โรงเรียน

ระยะที่ 3 การทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ในระยะที่ 3 ผู้วิจัยนำการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยการทดลองใช้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นอาสาสมัครครูนาฏศิลป์ที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีชั่วโมงการสอนสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เข้าใจชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยเลือกตามสะดวก (Convenience Sampling) ได้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน คือ ครูนาฏศิลป์จากโรงเรียนขนาดเล็ก 3 คน ครูนาฏศิลป์โรงเรียนขนาดกลาง 2 คน และครูนาฏศิลป์โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 คน วิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความสามารถของครูนาฏศิลป์ ก่อนและหลังการทดลองจัดกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ผลการทดลองสรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ก่อนและหลังการจัดกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ก่อน และหลังการจัดกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ สรุปดังตาราง

ตาราง 54 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ก่อนและหลังการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

ด้าน	ก่อน		แปล ความหมาย	ผลต่าง ค่าเฉลี่ย	หลัง		แปล ความหมาย	t	df	p-value
	\bar{x}	S.D.			\bar{x}	S.D.				
การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์	2.30	0.57	ปานกลาง	2.23	4.53	0.53	มากที่สุด	-18.582	10	<0.001
การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน	2.67	0.52	ปานกลาง	1.80	4.47	0.53	มาก	-19.902	10	<0.001
กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.97	0.57	น้อย	2.43	4.40	0.57	มาก	-20.247	10	<0.001
การออกแบบและสร้างนวัตกรรม	2.03	0.48	น้อย	2.40	4.43	0.54	มาก	-21.140	10	<0.001
ชุมชนแห่งการเรียนรู้	2.07	0.49	น้อย	2.53	4.60	0.50	มากที่สุด	-20.068	10	<0.001
การวัดและประเมินผล	2.13	0.43	น้อย	2.30	4.43	0.52	มาก	-25.365	10	<0.001

*N = 6, p < .05

จากตาราง 53 พบว่า ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ ก่อน และหลังการดำเนินกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ พบว่า หลังการดำเนินการ ครูนาฏศิลป์มีความสามารถสูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัดกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ โดยจัดกระบวนการการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายด้าน ดังตาราง

ตาราง 55 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัดกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์				
1	มีแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม จิตวิทยา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.33	0.52	มาก
2	บูรณาการห้องเรียนนาฏศิลป์เชื่อมโยงกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะชีวิต สังคมและการประกอบอาชีพ	4.67	0.52	มากที่สุด
3	วางแผนปฏิบัติ ข้อตกลงผ่านการสื่อสารระหว่าง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน	4.50	0.55	มากที่สุด
4	สรุป รายงาน สะท้อนผลการดำเนินการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.67	0.52	มากที่สุด
5	สำรวจและวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้างเวลาเรียน โดยพิจารณาและบริหารจัดการเรียนรู้บูรณาการแหล่งข้อมูลท้องถิ่นและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.50	0.55	มากที่สุด
รวม		4.53	0.53	มากที่สุด
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์				
6	สำรวจสภาพแวดล้อมเพื่อวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.52	มาก
7	พิจารณาความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์	4.50	0.55	มากที่สุด

*(N=6)

ตาราง 55 (ต่อ) ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัดกระบวนการการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (N=6)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์				
8	บูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อำนวยความสะดวกในการสร้างประสบการณ์ภายใน ภายนอกห้องเรียน นาฏศิลป์	4.67	0.52	มากที่สุด
9	จัดสภาพแวดล้อมเชิงบวก สร้างบรรยากาศการแสดงออกทางความคิด สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	4.33	0.52	มาก
10	สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติ ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง รับผิดชอบ แลกเปลี่ยนกับเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน	4.50	0.55	มากที่สุด
รวม		4.47	0.53	มาก
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์				
11	วางแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแหล่งข้อมูลท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.52	มาก
12	จัดการเรียนรู้จำลองสถานการณ์ให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะปฏิบัติ การฟัง พูด อ่าน การคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.67	0.52	มากที่สุด
13	จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผนวกเนื้อหา วิธีการสอน เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้น ผู้เรียนพิจารณาเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของข้อมูล และให้ค้นหาคำตอบ ด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ	4.17	0.75	มาก
14	เปิดโอกาสให้ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ สร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน	4.33	0.52	มาก
15	ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อการมีส่วนร่วม ร่วมในการเรียนรู้ มีการตั้งคำถามกระตุ้นการคิด การแก้ปัญหา อำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการทำงานเป็นทีม	4.50	0.55	มากที่สุด
รวม		4.40	0.57	มาก
ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์				
16	ออกแบบกิจกรรม โครงการ ผ่านการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร การวิจัยในชั้น เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.33	0.52	มาก
17	บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการหาความรู้ ส่งเสริมให้ ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้คำถามกระตุ้นคิด การแสดงความคิด เห็น กิจกรรมกลุ่ม การทำงานร่วมกัน เน้นความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	4.50	0.55	มากที่สุด
18	ออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น อำนวยความสะดวก ประสานงานเพื่อการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ปราชญ์ภูมิปัญญา ชุมชน เพื่อออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4.50	0.55	มากที่สุด

ตาราง 55 (ต่อ) ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัดกระบวนการการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (N=6)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์				
19	พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เพื่ออำนวยความสะดวกและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.50	0.55	มากที่สุด
20	ปรับปรุง พัฒนากิจกรรม โครงการ สื่อ นวัตกรรมนาฏศิลป์ แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกห้องเรียน อย่างคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับชั้นความรู้และประสบการณ์ผู้เรียน	4.33	0.52	มาก
รวม		4.43	0.54	มาก
ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้				
21	เป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ ทบทวน แนวคิด ค้นคว้าวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการห้องเรียน การเรียนการสอน การสร้างนวัตกรรมผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียน	4.50	0.55	มากที่สุด
22	ทบทวนผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านการทำงานเป็นทีม ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อความ เป็นคู่มืออาชีพ	4.67	0.52	มากที่สุด
23	มีความรู้ความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง พัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีศักยภาพตามความคาดหวังของแผนการศึกษาชาติ ผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.83	0.41	มากที่สุด
24	ได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้รับคำปรึกษาชี้แนะ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์	4.33	0.52	มาก
25	มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ การสนับสนุน ส่งเสริมแบบกัลยาณมิตร นำข้อเสนอแนะมาใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา หรือกิจกรรมการสอนอย่างสร้างสรรค์	4.67	0.52	มากที่สุด
รวม		4.60	0.50	มากที่สุด
ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้				
26	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเมินเพื่อพัฒนาผลงานหรือชิ้นงาน ผ่านการกำหนดเกณฑ์ร่วมกัน	4.33	0.52	มาก
27	วัดประเมินผลสอดคล้องวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ ประเมินตามสภาพจริง	4.33	0.52	มาก
28	ประเมินความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีเครื่องมือ การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการวัดและประเมินผล	4.67	0.52	มากที่สุด

ตาราง 55 (ต่อ) ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัดกระบวนการการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (N=6)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้				
29	วัดและประเมินผลทั้งการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และ ประเมินโดยครูผู้สอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมกับให้คำแนะนำ เสริมแรง ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์	4.50	0.55	มากที่สุด
30	บันทึก เปรียบเทียบพัฒนาการระหว่าง หลังการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ บันทึก เก็บข้อมูล วัดและประเมินผลผู้เรียน	4.33	0.52	มาก
รวม		4.43	0.53	มาก
รวมทั้งหมด		4.48	0.53	มาก

จากตาราง 55 พบว่า ภาพรวมผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์โดยจัด
กระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) เมื่อ
พิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ในระดับมากที่สุด พบว่า
การบูรณาการห้องเรียนนาฏศิลป์เชื่อมโยงกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะชีวิต สังคมและการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) วาง
แนวปฏิบัติ ข้อตกลงผ่านการสื่อสารระหว่าง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ
พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) สรุป รายงาน สะท้อนผลการ
ดำเนินการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) สำรวจและวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้างเวลา
เรียน โดยพิจารณาและบริหารจัดการเรียนรู้บูรณาการแหล่งข้อมูลท้องถิ่นและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) และในระดับมาก คือ การวางแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
ห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม จิตวิทยา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ในระดับมาก พบว่า พิจารณา
ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์
($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) บูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร อำนวยความสะดวกในการสร้างประสบการณ์ภายใน ภายนอกห้องเรียนนาฏศิลป์ ($\bar{X} =$
4.67, S.D. = 0.52) สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติ ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง รับฟัง

แลกเปลี่ยนกับเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) และในระดับมาก คือ สสำรวจสภาพแวดล้อมเพื่อวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) จัดสภาพแวดล้อมเชิงบวก สร้างบรรยากาศการแสดงออกทางความคิด สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52)

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะในระดับมาก พบว่า จัดการเรียนรู้ จำลองสถานการณ์ ให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะปฏิบัติ การฟัง พูด อ่าน การคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการตั้งคำถามกระตุ้นการคิด การแก้ปัญหา อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) และในระดับมาก คือ วางแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแหล่งข้อมูลท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผนวกเนื้อหาวิธีการสอน เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นผู้เรียนพิจารณาเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของข้อมูล และให้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.75) เปิดโอกาสให้ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52)

ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมรายวิชาศิลปะในระดับมาก พบว่า บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการหาความรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้คำถามกระตุ้นคิด การแสดงความคิดเห็น กิจกรรมกลุ่ม การทำงานร่วมกัน เน้นความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) ออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น อำนวยความสะดวก ประสานงานเพื่อการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ปรากฏภูมิปัญญาชุมชน เพื่อออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เพื่ออำนวยความสะดวกและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) และในระดับมาก คือ ออกแบบกิจกรรม โครงการ ผ่านการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) ปรับปรุง พัฒนากิจกรรม โครงการ สื่อ นวัตกรรม นวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกห้องเรียน อย่างคุ้มค่า เหมาะสมกับระดับชั้นความรู้และประสบการณ์ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52)

ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด พบว่า การเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ ทบทวน แนวคิด ค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการห้องเรียน การเรียนการสอน การ

สร้างนวัตกรรม ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) ทบทวนผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านการทำงานเป็นทีม ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) ความรู้ความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง พัฒนาและแก้ปัญหา การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีศักยภาพตามความคาดหวังของแผนการศึกษาชาติ ผ่านกระบวนการทำงาน ร่วมกันระหว่างเพื่อนในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.41) มีส่วนร่วมในการ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ การสนับสนุน ส่งเสริม แบบกัลยาณมิตร นำข้อเสนอแนะมาใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา หรือกิจกรรมการสอนอย่าง สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) และในระดับมาก คือ ได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้รับคำปรึกษาชี้แนะ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนและ พัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52)

ด้านการวัดและประเมินผลในระดับมาก พบว่า มีการประเมินความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการวัดและ ประเมินผล ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) การวัดและประเมินผลทั้งการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และประเมินโดยครูผู้สอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมทั้งให้คำแนะนำ เสริมแรง ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) และในระดับ มาก คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเมินเพื่อพัฒนา ผลงานหรือชิ้นงาน ผ่านการกำหนดเกณฑ์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) วัดประเมินผล สอดคล้องวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ ประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) การบันทึก เปรียบเทียบพัฒนาการระหว่าง หลังการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ บันทึก เก็บ ข้อมูล วัดและประเมินผลผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52)

3.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพความสามารถของครูนาฏศิลป์

สรุปความคิดเห็นของครูนาฏศิลป์ จากการสังเกต ก่อน ระหว่าง และหลัง การ จัดกระบวนการห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการห้องเรียนและมีความสามารถในการบูรณาการกิจกรรม ผ่าน การสะท้อนผลหลังนำแนวทางไปใช้ โดยความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน ที่แสดงให้เห็น ถึงความเข้าใจในพื้นฐานความแตกต่างกันของผู้เรียน และบริบทสภาพแวดล้อม สรุปได้ว่า

ครูอาสาสมัครคนที่ 1 เล่าว่า “เมื่อก่อนต้องตอบคำถามผู้เรียนเสมอว่า ทำไมต้องเรียน วิชานาฏศิลป์ ซึ่งมักจะมีคำถามกับรายวิชานี้เสมอว่าเรียนไปแล้วใช้อะไรในชีวิตประจำวัน และตอบเพียงว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะการแสดงที่ทุกคนต้องอนุรักษ์ รักษา สะท้อนความงามทาง ศิลปวัฒนธรรม ฝึกให้รู้จักอดทน

ครูอาสาสมัครคนที่ 2 สะท้อนปัญหาในประเด็นเดียวกันว่า นักเรียนมองว่าวิชานาฏศิลป์ เป็นวิชาน่าเบื่อ แทนที่จะเป็นรายวิชาที่คลายเครียด กลับกันผู้เรียนกลับมองว่าเพิ่มความเครียด มากกว่าเดิม เนื่องจากปฏิบัติไม่ได้ และมองว่ากระแสเพลงสังคมออนไลน์ ให้ความสนุกสนานและ ผ่อนคลายมากกว่ารายวิชานาฏศิลป์”

ครูอาสาสมัครคนที่ 1 ได้ขอคำปรึกษาชี้แนะจากครูอาสาสมัครผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในชุมชนการเรียนรู้ “ออกแบบกิจกรรมอย่างไรภายใต้ความขาดแคลน”

อาสาสมัครคนที่ 3 เล่าว่า “เมื่อครูเยี่ยมบ้าน พบว่า ผู้เรียนขาดแคลนอะไร แต่ในความ ขาดแคลนนั้น อะไรจะเป็นศาสตร์ศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ได้ ซึ่งพบว่า ศิลป์ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ผู้สูงอายุที่เปี่ยมไปด้วยประสบการณ์และคลังภูมิปัญญา เมื่อร่วมออกแบบกิจกรรมผ่านวงสนทนา การจัดกิจกรรมอย่างไรให้ผู้เรียนถอดประสบการณ์ภูมิปัญญาที่อยู่ในบุคคลท้องถิ่น ด้วยกิจกรรม ระดมสมอง”

ครูอาสาสมัครคนที่ 4 ให้ข้อเสนอแนะ “บางกิจกรรมที่ครูคาดหวังให้ผู้เรียนได้มีบทบาท กับครอบครัว แต่ในโรงเรียนชนบท การสื่อสารกันในครอบครัวพบได้น้อย เนื่องจากส่วนมากแล้ว ผู้ปกครองของเด็กทำงานต่างจังหวัด อยู่กับผู้สูงอายุ ดังนั้น การเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีที่ให้ปู่ ย่า ตา ยาย ได้เป็นส่วนหนึ่งของผู้ถ่ายทอดบทเรียน เมื่อเยี่ยมบ้านนักเรียน คุณยาย เล่าว่า หลานมาถามเรื่องประเพณีแห่ข้าวพันก้อน ประเพณีบุญเวด ซึ่งไม่คิดว่าจะความสามารถ สอนเนื้อหาในเรื่องนี้ได้ เพราะคาดหวังว่าคุณครูน่าจะมีรู้ความสามารถในการสอนให้กับบุตร หลานของตน”

ครูอาสาสมัครคนที่ 5 กล่าวว่า “แล้วถ้าหากเราลองเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้จากการ เรียนด้วยเนื้อหา เป็นการปรับมุมมองการเรียนรู้นาฏศิลป์ว่า รายวิชาของเราจะสามารถทำอะไรกับ

ผู้เรียนได้ วิชานาฏศิลป์ของเราควรเป็นเช่นไร ทักษะทางนาฏศิลป์ใดที่เราจะฝากไว้ให้กับผู้เรียน และเพียงพอหรือไม่ที่เขาจะไปใช้ในอนาคต”

ครูอาสาสมัครคนที่ 1 กล่าวว่า “ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งทางกายภาพและความพร้อม การจัดกิจกรรมตามแนวทาง ทำให้ครูได้วางแผนการบริหารจัดการห้องเรียนที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ที่จะอำนวยความสะดวก ในการทำกิจกรรมของผู้เรียน”

ครูอาสาสมัครคนที่ 6 เล่าว่า “กิจกรรมระดมสมองผ่านกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนได้ช่วยเหลือ ร่วมมือกัน ทำให้ครูได้เห็นพฤติกรรมการแก้ปัญหาและการจัดการตนเอง การแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความสมัครใจ ผู้เรียนได้ช่วยเหลือกันให้กำลังใจกันในการปฏิบัติกิจกรรม”

ครูอาสาสมัครคนที่ 3 เล่าว่า “เมื่อปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางห้องเรียนนาฏศิลป์ จะพบว่ามันมีทักษะมากมายอยู่ในความหมายนั้น เห็นได้ระหว่างปฏิบัติ ผู้เรียนเล่าว่า ตอนแรกไม่ชอบวิชานาฏศิลป์ การรำหรือศิลปะอะไรแบบนี้ ไม่คิดว่าตัวเองจะปฏิบัติได้เหมือนนักเรียนที่เป็นตัวแทนของชมรมนาฏศิลป์ พอเริ่มกิจกรรมพบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น กิจกรรมทำให้เขาได้มีส่วนร่วมไปกับเพื่อน และกล่าวว่า “ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ที่ได้เรียนรู้หลาย ๆ อย่าง พอเริ่มทำกิจกรรมเข้าใจง่ายมาก พอได้สืบค้น การตั้งคำถามของครู ทำให้ได้นึกจินตนาการเห็นเป็นภาพ ประเพณี ที่เคยเข้าร่วมกับหมู่บ้าน ชุมชน พอสืบเสาะหามากยิ่งขึ้นมันใกล้ตัว คือการเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์ ธรรมชาติ กิจกรรมกลุ่มทำให้กล้าที่จะสื่อสารความต้องการกับเพื่อนมากขึ้น”

(19 มกราคม 2567)

นอกจากนี้จากการสังเกตการณ์สอน พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และ การทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น โดยกิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ ครูนาฏศิลป์เริ่มลดทอนบทบาทการสอนที่ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง แต่ให้โอกาสผู้เรียนได้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม การเสริมแรงและเชื่อมั่นในตัว ผู้เรียนของตนเองว่า สามารถปฏิบัติได้โดยใช้กระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อน การชมเชย การสะสมดาว ให้ผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญในการวัดและประเมิน ลดบทบาทครูจากผู้ตัดสิน เป็นครูที่คอยให้กำลังใจ ให้ความสำคัญต่อทุกการปฏิบัติของผู้เรียน โดยสะท้อนผ่านความมั่นใจ จากประโยคที่ผู้เรียนกล่าวว่า “ครู...หนูทดลองทำก่อนได้ไหมคะ” แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้สอนมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคน เรียนรู้ได้ เรียนรู้ได้ดี เข้าใจในความหลากหลายของผู้เรียน ส่งผลให้เขามีความเชื่อมั่น มั่นใจใน

ร่างกายของตัวเองว่าสามารถที่จะแสดงออกอะไรได้ และได้ลงมือปฏิบัติร่วมกัน สามารถดึงความสามารถให้กล้าแสดงออก เพิ่มความมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อรายวิชานาฏศิลป์ ผลการสนทนากลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยพบว่า ครุฑนาฏศิลป์เริ่มมีการสะท้อนคิดถึงแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ สำรวจตรวจสอบ เพื่อวางแผนออกแบบกระบวนการเรียนรู้ และผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ของครุฑนาฏศิลป์ พบว่า ผู้เรียนที่ยังไม่เชื่อมั่นว่าจะปฏิบัติ หรือทำงานกับเพื่อนได้ เมื่อครูพบพฤติกรรมดังกล่าว ครูใช้วิธีเข้าไปพูดคุยสอบถาม พฤติกรรมที่พบ ผู้วิจัยให้คำนิยามว่า ความเท่ากัน กล่าวคือ ครูเท่ากับผู้เรียน ผู้เรียนหนึ่งครุฑหนึ่ง ผู้เรียนอื่น ครุฑหนึ่ง เพื่อให้ความรู้สึกเท่ากัน แล้วเริ่มจากประโยคที่ว่า “หนูไม่สบายตรงไหน มีอะไรที่ครูช่วยได้บ้าง” และเมื่อครุฑนำเรื่องราวปัญหาเข้าสู่วงสนทนาของชุมชนการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนแนวทางอย่างหลากหลาย

ครูอาสาสมัครคนที่ 1 กล่าวว่า “การสื่อสารด้วยประโยคให้ผู้เรียนเห็นว่า ห้องเรียนนาฏศิลป์คือทีมเดียวกัน เราจะช่วยหาวิธีที่จะ พัฒนาไปด้วยกัน พัฒนาไปตามความสามารถ โดยใช้วิธีการเพื่อเสริมแรงเพื่อน เพื่อนดูแลเพื่อน”

ครูอาสาสมัครคนที่ 2 กล่าวว่า “กิจกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ เมื่อเห็นชื่อกิจกรรมทำให้ครุฑกังวลอย่างมากว่าจะพัฒนาหรือสร้างด้วยวิธีการใด แต่พอได้ลองปฏิบัติตามแนวทาง เห็นว่าผู้เรียนสนใจ เปิดใจ ที่จะค้นคว้า และผู้เรียนเห็นว่า วิชานาฏศิลป์ไม่ใช่เพียงการแสดง การปฏิบัติรำทำเท่านั้น แต่การใช้เรื่องราว นิทาน เรื่องเล่า ประเพณี วิถีชีวิต จากเรื่องที่ใกล้ตัว นำมาบูรณาการให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ กลายเป็นผลงานหนังสือนิทานเล่มเล็ก ที่เป็นผลผลิตนวัตกรรมจากความคิด ความสามารถ ความร่วมมือ และความตั้งใจของผู้เรียนเอง”

ครูอาสาสมัครคนที่ 3 เล่าว่า ตนได้นำแนวทางไปใช้ออกแบบกิจกรรมในห้องเรียนนาฏศิลป์เช่นเดียวกัน พบว่า “ผู้เรียนได้บอกเล่าเรื่องราวที่ตนได้รับฟังจากบุคคลภูมิปัญญาที่บ้าน ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนกัน และสังเกตเห็นว่า ผู้เรียนมีความภูมิใจและเข้าใจรับฟังความคิดเห็นของกันและกันมากขึ้น ในขณะที่ฟังผู้เรียนเล่า ครูได้เห็นการเชื่อมโยงความรู้ ความเชื่อ ผ่านบุคคลหรือตัวละครที่อยู่ในประเพณี วิถีชีวิตนั้นด้วย”

ครูอาสาสมัครคนที่ 4 กล่าวเพิ่มเติมว่า “การปฏิบัตินาฏศิลป์ ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความสนใจและเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือ ร่วมปฏิบัติ เป็นแบบอย่าง อำนวยความสะดวกในทุกกิจกรรม และภาคภูมิใจในผลงานของบุตรหลาน ที่ได้นำเสนอผลงาน”

ครูอาสาสมัครคนที่ 5 เล่าว่า “นอกเหนือจากผลงานผู้เรียนแล้ว สิ่งที่ครูสังเกตเห็นได้คือ ความพยายาม ความสนใจ ความตั้งใจที่จะลองพยายามค้นหาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในการนำเสนอสิ่งที่สำรวจตรวจสอบและสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาผลงาน พฤติกรรมนั้นทำให้ครูสะท้อนคิดได้ว่า ผู้เรียนเริ่มเปิดใจเรียนรู้ ยอมรับในความหลากหลาย ความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันมากขึ้น”

ครูอาสาสมัครคนที่ 6 กล่าวว่า “แนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ทำให้สะท้อนคิดกับตัวเองว่า จะต้องออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า พื้นฐานความงามของนาฏศิลป์ กลวิธีการสอนที่บูรณาการณศาสตร์ เพิ่มความสัมพันธ์ทเรียนกับปัญหา บทเรียนกับสภาพแวดล้อมชุมชนวัฒนธรรม เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเห็นว่าสถานการณ์จริงปัญหาไม่ได้มาแค่วิชาเดียว ถ้าการเรียนการสอนนาฏศิลป์สอดคล้องกับชีวิตจริง จะไม่ใช่เรื่องไกลตัวนักเรียน”

(26 มกราคม 2567)

จากผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า เมื่อนำปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงาน เข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยน นำเทคนิคแนวทาง สะท้อนผลการปฏิบัติงานที่เป็นผลจากความร่วมมือทั้งครูนาฏศิลป์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ทั้งโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ วิธีการจัดการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ กระตุ้นและหนุนเสริมผู้เรียนให้กล้าแสดงออกและเต็มใจ มั่นใจในตนเอง และแม้ในบริบทห้องเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ความสามารถของเด็กไม่เล็กเหมือนขนาดโรงเรียน

ระยะที่ 4 ผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

การศึกษาในระยะที่ 4 เป็นการศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ของครูนาฏศิลป์ ที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยศึกษาประสิทธิผลความสามารถของผู้เรียน กลุ่มทดลองที่ครูนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ สามารถอธิบายดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองที่ครูนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนปกติ จาก 3 กลุ่มห้องเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการทดลองสรุปได้ ดังตาราง

ตาราง 56 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

N	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อน		หลัง		ก่อน		หลัง	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
โรงเรียนขนาดเล็ก								
50	5.88	2.32	7.88	1.62	5.68	2.21	7.60	1.76
โรงเรียนขนาดกลาง								
50	5.36	1.58	8.00	1.22	4.88	1.74	7.44	1.56
โรงเรียนขนาดใหญ่								
50	5.28	1.54	8.00	1.44	5.00	1.78	7.52	1.64

จากตาราง 56 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน และกลุ่มทดลองหลังเรียนมีค่ามากกว่ากลุ่มควบคุม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มทดลองหลังการดำเนินการจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุม

ที่จัดการสอนแบบปกติ โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลด้วยสถิติ t-test แบบ Independent
สรุปดังตาราง

ตาราง 57 ผลการเปรียบเทียบหลังการดำเนินการของกลุ่มทดลองที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ

กลุ่ม	N	Mean	S.D.	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ย	t	df	p-value
โรงเรียนขนาดเล็ก							
กลุ่มทดลอง	25	31.80	6.63	5.08	-4.118	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	26.72	4.99				
โรงเรียนขนาดกลาง							
กลุ่มทดลอง	25	28.16	4.49	1.65	-4.255	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	23.64	2.84				
โรงเรียนขนาดใหญ่							
กลุ่มทดลอง	25	32.68	5.1	4.44	3.436	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	28.24	3.96				

*p < .05

จากตาราง 57 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองหลังจากครุฑนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent ดังนี้

ตาราง 58 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	N	Mean	S.D.	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ย	t	df	p-value
โรงเรียนขนาดเล็ก							
กลุ่มทดลอง	25	29.2	2.75	5.12	-5.300	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	24.08	3.97				
โรงเรียนขนาดกลาง							
กลุ่มทดลอง	25	28.16	2.84	4.52	-4.255	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	23.64	4.49				
โรงเรียนขนาดใหญ่							
กลุ่มทดลอง	25	26.16	6.63	1.64	-3.522	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	24.56	4.99				

*p < .05

จากตาราง 58 พบว่า ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน พบว่า กลุ่มทดลองที่ครูนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีผลรวมความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ห้องเรียนนาฏศิลป์ของกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก คะแนนเฉลี่ยผลรวมของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.20 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.08 เมื่อเปรียบเทียบแล้ว มีความแตกต่างเท่ากับ 5.12 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีผลรวมความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมโดยจัดกระบวนการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ห้องเรียนนาฏศิลป์ของกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลรวมของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.16 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.64 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างเท่ากับ 4.52 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีผลรวมความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมโดยจัดกระบวนการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนห้องเรียนนาฏศิลป์ของกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลรวมของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.16 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.56 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างเท่ากับ 1.64 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีผลรวมความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมโดยจัดกระบวนการตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่จัดกระบวนการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่จัดกระบวนการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยวิเคราะห์จากกลุ่มโรงเรียน โดยการแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของขนาดโรงเรียน คือ ห้องเรียนนาฏศิลป์จากกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ห้องเรียนนาฏศิลป์จากกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และห้องเรียนนาฏศิลป์จากกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA (Fisher's) ดังตาราง

ตาราง 59 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

One-Way ANOVA (Fisher's)				
	F	df1	df2	p-value
Score	3.08	2	72	0.052
Tukey Post-Hoc Test - Score				
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	Mean	—	1.28	2.88
	difference			
	p-value	—	0.516	0.041
ขนาดกลาง	Mean		—	1.6
	difference			
	p-value		—	0.359
ขนาดใหญ่	Mean			—
	difference			
	p-value			—

*p < .05

จากตาราง 58 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยตาราง One-Way ANOVA (Fisher's) เป็นการเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน พบว่า ค่าสถิติ F มีค่าเท่ากับ 3.08 มีค่า P 0.052 ไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์รายคู่จากตารางด้านล่าง Tukey Post-Hoc Test – Score กลับพบว่า มี 1 คู่ที่มีความแตกต่างกัน คือ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนจากห้องเรียนนาฏศิลป์ของโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างจากห้องเรียนนาฏศิลป์ของโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.4 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

ผลการสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ สามารถสรุปและอธิบายจากการสนทนากลุ่มครูอาสาสมัคร ที่สะท้อนผลความคิดเห็นของผู้เรียนหลังการปฏิบัติงานร่วมกัน ดังนี้

ครูอาสาสมัครคนที่ 1 เล่าว่า “เด็ก ๆ ชอบ สนใจมาก ในรูปแบบการเรียนรู้และวิธีการจัดบรรยากาศห้องเรียน เพราะมีความแปลกใหม่ แตกต่างไปจากแบบเดิม เห็นได้จากความตื่นตัวในการทำกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมดีมาก ในระหว่างดำเนินกิจกรรม ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น บอกเล่าเรื่องราว วัฒนธรรมประเพณี และการแสดงนาฏศิลป์ที่ตนพบเห็นท้องถิ่น และสามารถบอกอธิบายรายละเอียด ด้วยข้อมูลจากการสืบค้น ข้อมูลจากบุคคล ชุมชนที่อาศัยอยู่”

ครูอาสาสมัครคนที่ 2 กล่าวว่า “จากการสังเกตการดำเนินกิจกรรม เห็นได้เลยว่าเด็ก ๆ มีหลากหลายความคิดเห็นที่ได้แลกเปลี่ยนสะท้อนคิด เช่น สื่อการเรียนรู้เรื่อง ดิบบัดมงกุฏ ซึ่งน่าจะเป็นคำที่ใช้กล่าวหากับบุคคลที่ทำผิด และเกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยมากกว่าวิชานาฏศิลป์ พอครูให้เวลาในการสืบเสาะหาข้อมูล และอำนวยความสะดวกนำไปสู่ตัวละครไหน เห็นได้ว่าผู้เรียนมีความสงสัยใคร่รู้มากยิ่งขึ้น เชื่อมโยงบูรณาการความรู้ จึงมีแนวคิดการสอนบูรณาการจากแนวทางห้องเรียนนาฏศิลป์ที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมประเพณี และอยากพัฒนากิจกรรมตัวละครในประเพณีในจังหวัด เช่น ตัวละครผ่านประเพณี ตัวละครนิทานอีสาน”

ครูอาสาสมัครคนที่ 3 เล่าว่า “เด็ก ๆ ชื่นชอบกิจกรรม และมีความอยากเรียนรู้ ตื่นตัวตลอดเวลา เห็นได้จากความพยายามในการปฏิบัติกิจกรรม เกิดความรู้สึกที่ดีต่อรายวิชานาฏศิลป์ และการได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ซึ่งแรก ๆ กลัวเพราะคิดว่าตัวเองไม่มีความรู้ในวิชานาฏศิลป์ พอได้ปฏิบัติกิจกรรม เกิดความสนุกสนาน ได้ทำสิ่งที่แปลกใหม่ ได้แสดงความคิดเห็นและประเมินผลงานเพื่อน เช่น การแสดงบทบาทสมมุติที่ต้องอาศัยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่เพียงปฏิบัติตามกติกาที่มอบหมายใน เด็ก ๆ ได้สร้างสรรค์นิทานขึ้นมาใหม่ และกำหนด วางแผน ร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ เห็นได้ว่าผู้เรียนช่วยเหลือและมีความสามัคคีกันในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น”

ครูอาสาสมัครคนที่ 4 บอกว่า “เด็กกล่าวว่า ชอบการเรียนแบบนี้มาก กิจกรรมและบรรยากาศการเรียนการสอนที่แตกต่างและใหม่ไปจากเดิม ทำให้ผู้เรียนใส่ใจในการทำงาน และช่วยกันทำงานเป็นอย่างดี เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานเป็นทีม สร้างความสามัคคี แม้ช่วงแรกจะมีปัญหาอุปสรรค เนื่องจากรูปแบบการเรียนและกิจกรรมที่ต่างออกไป จึงทำให้นักเรียนค่อนข้างปรับตัวได้ช้ากว่าที่ควรในการทำงานแบบกลุ่ม แต่ก็ใช้เวลาไม่นานผู้เรียนก็เริ่มเข้าใจ ปรับตัว สนุกกับการเรียน ซึ่งตอนแรกคิดว่าคงต้องให้ปฏิบัติทำซ้ำ ซึ่งกังวลมากกว่าจะไม่สามารถทำได้ แต่พอครูค่อย ๆ เชื่อมโยงและยกตัวอย่างด้วยสื่อให้เห็นว่านาฏศิลป์อยู่ใกล้ตัว จากการเลียนแบบธรรมชาติ ประเพณีท้องถิ่น ศิลปะการแสดงจากชุมชน บุคคล”

ครูอาสาสมัครคนที่ 5 กล่าวว่า “ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในรายวิชานาฏศิลป์ สังเกตจากการทำงานร่วมกัน ได้ลงมือปฏิบัติ เห็นได้ว่าเขามีความตื่นตัวมาก การทำงานเป็นทีมกับเพื่อน เขาได้มีบทบาทและเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรม กล้าที่จะแสดงผลงานตนเองต่อเพื่อนในห้อง นำเสนอผลงานตนเองต่อครู ผู้ปกครอง กิจกรรมกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยในการแก้ปัญหา ยอมรับ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดผลงาน ชิ้นงานสำเร็จลุล่วง แม้ในห้องเรียนจะมีกลุ่มเด็กพิเศษ ที่ไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ แต่พบว่า ผู้เรียนเมื่อได้มีบทบาทหน้าที่ จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกลุ่ม แม้ผลงานจะเสร็จล่าช้า แต่ก็สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ “

(26 กุมภาพันธ์ 2567)

4.5. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ของกลุ่มทดลองที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ จากห้องเรียนนาฏศิลป์ กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent สรุปได้ดังนี้

ตาราง 60 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	N	Mean	S.D.	t	df	p-value
โรงเรียนขนาดเล็ก						
กลุ่มทดลอง	25	50.32	2.38	-27.014	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	32.88	2.19			
โรงเรียนขนาดกลาง						
กลุ่มทดลอง	25	50.56	2.12	-27.291	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	31.76	2.71			
โรงเรียนขนาดใหญ่						
กลุ่มทดลอง	25	51.6	2.35	-14.274	48	<0.001
กลุ่มควบคุม	25	42.12	2.35			

*p < .05

จากตาราง 60 พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนว
ทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
นาฏศิลป์ คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ของ
ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ครูนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวทางการพัฒนา
ห้องเรียนนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุมที่จัดการสอนแบบปกติ แบ่งตามประเด็นการประเมินเป็นราย
ข้อ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ ดังตาราง

ตาราง 61 ผลความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ข้อ	รายการ	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
ความสามารถด้านการระบุปัญหา							
1	สามารถบอกความเป็น ความสำคัญ ของปัญหา	2.43	0.52	ดี	1.61	0.57	ดี
2	อธิบายความต้องการในการพัฒนาและ แก้ปัญหาในการทำงานของตนเองอย่าง สร้างสรรค์	2.55	0.55	ดีมาก	1.84	0.55	ดี
3	สืบค้นหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญ ประชาชนชุมชน	2.67	0.50	ดีมาก	1.79	0.55	ดี
4	สามารถศึกษาและหาแนวทางพัฒนา นวัตกรรมนาฏศิลป์ของตนเองและผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์	2.61	0.52	ดีมาก	1.69	0.52	ดี
5	สามารถพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการ ทำงานของตนเองและการทำงาน ร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ	2.45	0.50	ดี	1.69	0.52	ดี
	รวม	2.54	0.52	ดีมาก	1.72	0.54	ดี
ความสามารถด้านการวางแผน							
6	สามารถวางแผนการทำงานผ่านการคิด สืบค้น ทั้งข้อมูลเอกสารการสอบถาม จากผู้เชี่ยวชาญ	2.40	0.62	ดี	1.33	0.48	พอใช้
7	สามารถจัดลำดับความสำคัญ แสดง ความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นผ่านการ แลกเปลี่ยนและสืบค้นข้อมูลเพื่อหา คำตอบ	2.49	0.55	ดี	1.47	0.50	พอใช้
8	สามารถเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่อประยุกต์ใช้ในการสืบค้น และการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรม นาฏศิลป์	2.68	0.47	ดีมาก	1.51	0.50	ดี
9	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สร้างมิตรภาพใน การทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน	2.45	0.50	ดี	1.57	0.50	ดี
10	อธิบายและแสดงความคิดเห็น และรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่นพร้อมๆกับมีส่วน ร่วมในการประเมินผลการทำงาน	2.44	0.50	ดี	1.56	0.50	ดี

*N=150

ตาราง 61 (ต่อ) ผลความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (N=150)

ข้อ	รายการ	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
ความสามารถด้านการวางแผน							
11	สามารถหาวิธีการสืบเสาะหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	2.56	0.55	ดีมาก	2.04	0.73	ดี
12	สามารถออกแบบนวัตกรรมนาฏศิลป์ให้ได้มาซึ่งแนวทางการสร้างสรรค์ชิ้นงานผลงานนาฏศิลป์	2.61	0.49	ดีมาก	1.89	0.67	ดี
13	สามารถสร้างและพัฒนาชิ้นงานผลงานนาฏศิลป์ ที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ ประหยัด และคุ้มค่า	2.71	0.46	ดีมาก	2.12	0.75	ดี
14	สามารถปรับแต่ง ปรับปรุงชิ้นงาน ผลงานตามข้อเสนอแนะ สอดคล้องกับความต้องการของเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ	2.75	0.44	ดีมาก	2.13	0.68	ดี
15	สามารถบอกกระบวนการในการพัฒนาชิ้นงาน ผลงาน ก่อนนำไปใช้จริงได้	2.60	0.49	ดีมาก	1.99	0.67	ดี
	รวม	2.65	0.49	ดีมาก	2.03	0.70	ดี
ความสามารถด้านผลผลิตนวัตกรรมนาฏศิลป์							
16	สามารถเลือกผลงาน ชิ้นงาน เพื่อนำมาสร้างสรรค์ และอธิบายเป้าหมายของการพัฒนาสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ	2.36	0.58	ดี	1.83	0.65	ดี
17	สามารถนำเสนอผลงาน ชิ้นงาน ด้วยความมั่นใจ มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	2.65	0.48	ดีมาก	1.87	0.72	ดี
18	สามารถแก้ไขปัญหา และเผชิญหน้ากับสถานการณ์เฉพาะหน้าได้	2.61	0.54	ดีมาก	1.85	0.63	ดี
19	ผลงานมีความน่าสนใจ สะท้อนถึงแนวคิดวิธีการใหม่	2.45	0.50	ดี	1.95	0.72	ดี
20	สามารถสรุป บอกเล่าคุณค่าผลงาน ชิ้นงาน ที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้จริง	2.35	0.48	ดี	1.93	0.68	ดี
	รวม	2.48	0.52	ดี	1.89	0.68	ดี
	รวมเฉลี่ย	2.54	0.51	ดีมาก	1.78	0.60	ดี

จากตาราง 61 พบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถด้านการระบุปัญหา ภาพรวมเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.52) กลุ่มควบคุม อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.72$, S.D. = 0.54) ความสามารถด้านการวางแผนของกลุ่มทดลอง ภาพรวมเฉลี่ยในระดับดี ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.53) กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.49$, S.D. = 0.50) ความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการ ภาพรวมเฉลี่ยของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.49) กลุ่มควบคุม อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.70) ความสามารถด้านผลผลิตนวัตกรรม นวัตกรรม ภาพรวมเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 0.52) กลุ่มควบคุม ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.68) มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม นวัตกรรมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.51) และผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียน การสอนปกติ มีคะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.60) ผลความสามารถในการ สร้างสรรค์นวัตกรรม นวัตกรรม ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.51) กลุ่มควบคุมภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.60)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการนำเสนอการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 4 ระยะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูนาฏศิลป์เกี่ยวกับการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ จำนวน 370 คน ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด โดยพบว่า ด้านการบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ การประเมินที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริงที่สอดคล้องเหมาะสมกับสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็น มีกิจกรรมกลุ่ม พัฒนาทักษะทางสังคม การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ การสำรวจความต้องการในด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีกับครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถในการคิด การเรียนรู้

ด้วยตนเอง การทำโครงการ การทำงานร่วมกัน โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน และด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ค่า PNI_{modified} สูงที่สุด คือ การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนปฏิบัติงาน สิ่งที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างการทำงานเป็นทีม และการได้รับโอกาสจากเพื่อนร่วมงานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน นวัตกรรม ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการประเมินสะท้อนกิจกรรมการเรียนรู้ และได้รับคำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ จำนวน 10 ท่าน ดังนี้

1.2.1 การบริหารจัดการห้องเรียน ถือเป็นความสามารถของครูในการออกแบบของครุวมของห้องเรียน ทั้งสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมมือกับผู้มีบทบาทสำคัญเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการห้องเรียน คือ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วิชาการ สังคม จิตวิทยา 2) ครูมืออาชีพและภาวะความเป็นผู้นำ 3) จัดการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) สร้างความร่วมมือ วางแผน กำกับ ติดตาม สะท้อน อภิปรายผล

1.2.2 การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่คำนึงถึงผู้เรียน ผู้มีส่วนร่วมและผู้มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ซึ่งในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบย่อยของด้านการจัดการเรียนรู้ คือ 1) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการค้นหาความรู้และเป็นผู้สร้างนวัตกรรม 2) การเรียนรู้ที่คุ้มค่าและมีความหมาย 3) ร่วมมือกับชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญาประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนา 4) การชี้แนะและประสานงาน อำนวยความสะดวกระหว่างการจัดการเรียนรู้ 5) บูรณาการเรียนรู้ที่คำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ของบริบทท้องถิ่น

1.2.3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นวงจรผู้ให้ ผู้รับ โดยมีจุดร่วมคือการแลกเปลี่ยน ซึ่งในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบย่อยของด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ 1) การสื่อสารอย่างมีความหมายเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้อย่าง 2) กระบวนการสะท้อนคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ปัญหา ความต้องการ เพื่อหาวิธีการแก้ไข 3) กัลยาณมิตรทางวิชาชีพผ่านจุดร่วมของความร่วมมือเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาองค์รวมทั้งการพัฒนาความสามารถทั้งผู้สอนและผู้เรียน

1.3 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูนาฏศิลป์ จำนวน 20 คน สรุปดังนี้

1.3.1 การปฏิบัติงาน ความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการพัฒนาความรู้ กล่าวคือ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน ซึ่งในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สรุปความสามารถของครูนาฏศิลป์ คือ 1) การผนวกเนื้อหาวิธีการสอน เทคโนโลยี จิตวิทยา 2) การบูรณาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุน ลดทอนภาระงานเอกสารและเพื่อเชื่อมต่อข้อมูลข่าวสาร 3) การสื่อสารสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ลดช่องว่างทางการเรียนรู้ ผ่านการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่น ทรัพยากรบุคคล เพื่อเป็นเสมือนภาคีเครือข่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน

1.3.2 การปฏิบัติตน คุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี คือ พฤติกรรมที่สะท้อนผ่านความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสรุปคุณลักษณะของครูนาฏศิลป์ ที่จะสะท้อนผ่านการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ คือ 1) ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ครูมีอาชีพ 3) ครูศิลป์รักถิ่น

1.3.3 การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ คือ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการสร้างและประสานความร่วมมือบุคคล หน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ผ่านการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) ออกแบบและสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ให้อำนาจ กำหนดบทบาทและให้โอกาสผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ 2) บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยใช้ชุมชน ท้องถิ่น บุคคลต้นแบบ

1.3.4 การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ คือ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการพัฒนาและสนับสนุนส่งเสริมอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ดังนี้ 1) สร้างความหมายใหม่ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความหลากหลายของการเรียนนาฏศิลป์ผ่านการสำรวจ ศึกษาจากต้นแบบ 2) ประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม และคำนึงถึงบริบทพื้นที่ ความคุ้มค่า ประหยัด หาได้ง่าย ร่วมกับการใช้ทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่มีอยู่

1.3.5 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ คือ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการสำรวจเพื่อออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ดังนี้ 1) ข้อมูลสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทรัพยากรท้องถิ่น บุคคล ปราชญ์ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลใน

การวางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 2) วางแผนและออกแบบสภาพแวดล้อมโดยใช้บริบทพื้นที่เป็นฐาน บูรณาการความรู้ ทักษะชีวิต ร่วมกับพัฒนาความสามารถทางนาฏศิลป์

1.3.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ คือ ความสามารถของครูนาฏศิลป์ ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ดังนี้ 1) ดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยอาศัยระบบนิเวศที่สำรวจและวางแผนไว้เป็นแหล่งพัฒนาการเรียนรู้ 2) ให้บทบาทผู้เรียนเป็นผู้ได้ปฏิบัติจริง โดยบูรณาการร่วมกับสถานที่ บริบทพื้นที่ด้วยการมีส่วนร่วม 3) ผสานเทคโนโลยีสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

1.3.7 การพัฒนาวิชาชีพ คือ เครือข่ายครูนาฏศิลป์เพื่อเป็นจุดรวม สร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนนวัตกรรมทางนาฏศิลป์ เพื่อการพัฒนาตนเอง ดังนี้ 1) จุดร่วมของวงจรคุณภาพที่มีการกระตุ้น สะท้อน ร่วมแก้ปัญหา เพื่อนำผลการแลกเปลี่ยนจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูผู้สอนนาฏศิลป์ เพื่อเป็นพื้นที่แห่งการแลกเปลี่ยนวิชาชีพสู่ครูนาฏศิลป์มืออาชีพ 3) การบริหารจัดการห้องเรียน และการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ให้มีความสามารถด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีองค์ประกอบทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ 2) การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ 3) สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ 5) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล มีขั้นตอน การจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสำรวจ ตรวจสอบสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ข้อมูลศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น ปัญหา ความต้องการ ความคาดหวัง 2) ขั้นวางแผน กำหนดเป้าหมาย บทบาทหน้าที่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ สร้างความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติ และผลลัพธ์การเรียนรู้ 3) ขั้นดำเนินการจัดการ แนวทางกิจกรรมห้องเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย กิจกรรมระดมสมอง กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน กิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ และกิจกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ 4) ขั้นรายงาน สะท้อนผล ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ สะท้อนผลการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในห้องเรียนนาฏศิลป์ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้ภาพรวมผลการประเมินความเหมาะสมและการรับรองการพัฒนา

ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 4.83 ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

ระยะที่ 3 การทดลองจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผลการทดลองกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูนาฏศิลป์อาสาสมัคร จำนวน 6 คน จากกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน ขนาดกลาง จำนวน 2 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 1 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ สรุปผลการทดลอง ดังนี้

3.1 ผลการศึกษาความสามารถของครูนาฏศิลป์ ก่อนและหลังการจัดกระบวนการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ หลังการดำเนินกระบวนการ ครูนาฏศิลป์มีความสามารถสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) โดยด้านที่ระดับมากที่สุด คือ การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.53) และด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ระดับมาก คือ ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.54) ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.52) และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.57)

3.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ครูนาฏศิลป์มีความรู้ความสามารถ และการได้นำความรู้ความสามารถ เทคนิคแนวทาง หรือปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน ผ่านรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยน สะท้อนผลการปฏิบัติงานที่เป็นผลจากความร่วมมือ ทั้งครูนาฏศิลป์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ทั้งโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ วิธีการจัดการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ กระตุ้นและหนุนเสริมผู้เรียนให้กล้าแสดงออกและเต็มใจ มั่นใจในตนเอง ดังประโยคที่ผู้อำนวยการของโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน สรุปได้ว่า “แนวทางห้องเรียนนาฏศิลป์แม้ในบริบทห้องเรียนที่มาจากโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ทำให้เห็นว่า แม้จะเป็นห้องเรียนนาฏศิลป์ของโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ความสามารถของเด็กไม่เล็กเหมือนขนาดโรงเรียน”

ระยะที่ 4 ผลการศึกษากาการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษารพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มทดลอง จำนวน 75 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 75 คน จากกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ พบว่า

4.1 ผู้เรียนที่เรียนจากกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ที่ครูนาฏศิลป์จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่าห้องเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างห้องเรียนนาฏศิลป์ของโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนก่อน หลัง และคะแนนเฉลี่ยหลังดำเนินการจัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยรวมหลังดำเนินการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของกลุ่มทดลอง ภาพรวมเฉลี่ยในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.53) และผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนการสอนปกติ มีคะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.60) ในความสามารถด้านการระบุปัญหา ผู้เรียนกลุ่มทดลอง ภาพรวมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.52) กลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนการสอนปกติ มีคะแนนรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 1.72$, S.D. = 0.54) ความสามารถด้านการวางแผน ผู้เรียนกลุ่มทดลอง ภาพรวมในระดับดี ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.53) กลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนการสอนปกติ มีคะแนนรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.49$, S.D. = 0.50) ความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการ ผู้เรียนกลุ่มทดลอง ภาพรวมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.49) กลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนการสอนปกติ มีคะแนนรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.70) ความสามารถด้านผลผลิตนวัตกรรมนาฏศิลป์ ผู้เรียนกลุ่มทดลอง ภาพรวมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 0.52) กลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนการสอนปกติ มีคะแนนรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.60)

4.5 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่เรียนกลุ่มทดลอง พบว่า ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในรายวิชานาฏศิลป์จากการทำงานร่วมกันเป็นทีมจากการดำเนินกิจกรรม กล่าวแสดงออกทางความ

คิดเห็นและมีความมั่นใจในร่างกายและการเคลื่อนไหวตัวเองเพิ่มขึ้น มีทักษะการเชื่อมโยง
ประสบการณ์ในการเรียนกับชีวิต ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู
นาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาห้องเรียน
นาฏศิลป์ฯ

ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เป็นตัว
แปรที่มีความสำคัญ ที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบและสร้างนวัตกรรม
นาฏศิลป์ การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ ข้อมูลจากผลการศึกษา สอดคล้องกับ (มนัสชนก
บุตรศรีโคตร, 2562) ที่พบว่า การสำรวจสภาพปัญหา หรือสำรวจสภาพแวดล้อมในการจัดการ
เรียนการสอน ผู้สอนควรปรับประยุกต์กระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับ (Gilberts
และ Lignugaris-Kraft, 1997; Johnson และ คนอื่น ๆ, 2007; Nakamura และ Smallwood,
1980; วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล, 2562b) สรุปได้ว่า การประยุกต์และบูรณาการ
สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ จะช่วยส่งเสริมวงจรของการให้ การรับ การแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ ข้อมูล ถือเป็นวิธีการจัดการห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความคิดเห็นว่า “ครูมีความสามารถในการประยุกต์เนื้อหา และ
วิธีการสอน แต่ยังยึดติดกับวิธีการสอนรูปแบบเดิม หรือปฏิบัติตามแนวทาง การสร้างสรรค์กิจกรรม
ค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง เมื่อวิเคราะห์ถึงการบูรณาการกับศิลปะการแสดงท้องถิ่น เป็นเพียงการ
นำผู้เรียนเข้าร่วมประเพณีของชุมชนเท่านั้น กิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย อัน
เนื่องมาจากความรับผิดชอบภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน การถูกกดดันด้วยวัฒนธรรม
องค์กร ส่งผลต่อการบริหารจัดการตนเองและการพัฒนากิจกรรมในห้องเรียน เพื่อนำพาผู้เรียนไปสู่
วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ชิ้นงานนาฏศิลป์” สอดคล้องกับ (คณะกรรมการบูรณาการนโยบาย
พัฒนาภาค, 2561) ที่วิเคราะห์จุดแข็ง พบว่า แม้ในบริบทพื้นที่มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา
ท้องถิ่นจำนวนมากและหลากหลาย แต่จุดอ่อนคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยในด้านความรู้ การ
เชื่อมโยงความรู้ เจตคติต่อการเรียนและรายวิชาที่เรียน การส่งเสริม การเปิดโอกาส การสร้างภาคี
เครือข่ายในการนำภูมิปัญญาเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้” จากประเด็นดังกล่าว เมื่อนำเข้า
สู่วงสนทนาในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ กลับพบว่า ครูกลุ่มอาสาสมัคร ได้
ร่วมกันถอดบทเรียน สะท้อนผลการดำเนินงาน พบว่า “เมื่อครูได้เริ่มสำรวจ ตรวจสอบและ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ต่างเป็นทั้งผู้ให้ ผู้รับ ผู้แลกเปลี่ยน” ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางศิลปกรรม ร่วมคิด ร่วมออกแบบ และทดลองร่วมกัน เพื่อให้เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการนำผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยคำนึงการสะท้อนคิดว่า “ศาสตร์วิชาทางศิลปกรรมจะให้อะไรกับผู้เรียน อะไรที่จะติดอาวุธให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ผลสะท้อนจากครูอาสาสมัคร กล่าวเพิ่มเติมว่า “รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาห้องเรียนทางศิลปกรรม สร้างความตื่นตัวกับครูเพื่อเตรียมพร้อม ทำความเข้าใจ ถึงโอกาสและความท้าทายอยู่เสมอ ไม่ได้รู้สึกโดดเดี่ยวที่ต้องเผชิญปัญหาในห้องเรียน หรือการทำงานเพียงลำพัง การได้แลกเปลี่ยน แม้ใช้เวลาไม่นาน 20 – 30 นาที กระตุ้นการเรียนรู้ และกระตุ้นวิธีอื่นที่จะนำแนวทางที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปทดลองใช้ในห้องเรียนของตนเอง” สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (อำนาจโสภากุล, 2564) ที่พัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีระดับความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง และมีผลการประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลการประเมินกระบวนการสร้างนวัตกรรมอยู่ในระดับดีมาก สะท้อนให้เห็นว่า ห้องเรียนทางศิลปกรรมที่จัดกระบวนการสอนแบบองค์รวม ส่งเสริมความสามารถผู้เรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้าจากข้อมูลใกล้ตัว เสริมสร้างทักษะการคิดสร้างสรรค์ผ่านการนำภูมิความรู้ ประสบการณ์ พัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรมตามความคาดหวังของการศึกษาชาติ

ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ นำเสนอแนวทางในการประยุกต์ใช้ โดยผลการทดลองในงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ทุกกิจกรรมจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการวางแผน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เพื่อพัฒนาสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ชิ้นงาน ดังนั้น หากไม่มีการกำหนดห้วงระยะเวลาในการทำกิจกรรมที่ชัดเจน อาจทำให้กิจกรรมกลุ่มที่มากเกินไป อาจส่งผลให้กิจกรรมบางกิจกรรมล่าช้า และผลการวิจัยเน้นย้ำความสำคัญของการสำรวจตรวจสอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ระบุปัญหา ศึกษาความต้องการจำเป็น รวมทั้งการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับครูให้มีข้อมูลเพียงพอ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทาง การวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเริ่มจากฐานราก คือ ห้องเรียน ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นโอกาสในการพัฒนาความเข้าใจในทักษะและทบทวนศาสตร์ศิลป์แห่งตน การดำเนินการจัดการเรียนรู้ ผ่านการหนุนเสริมแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มวิชาชีพ การรายงานและสะท้อน เป็นการพัฒนาทักษะความคิดเชิงวิพากษ์ นำมาสู่การสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับความต้องการของครูนาฏศิลป์แต่ละคน ซึ่งการมีตัวอย่าง แนวทาง ทางเลือก เป็นเสมือนการให้โอกาสครู

ได้ฉายแสงแห่งตนที่ท้าทาย ทดลองออกแบบ เปิดรับประสบการณ์ เพื่อก่อร่างสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (DuFour และ Eaker, 1998; Hassan, Asif, Waqar, และ Abbas, 2018) สรุปว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพห้องเรียน แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำพาผู้เรียน ค้นพบความรู้ผ่านการได้เรียนรู้ เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เห็นคุณค่า เข้าใจความงาม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทักษะและสมรรถนะรวมถึงเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามความคาดหวังของการศึกษาชาติ

2. ผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้

จากค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองของครูนาฏศิลป์ สอดคล้องกับผลการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวให้กับครูและสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยน สะท้อนปัญหา เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและการสนทนากลุ่มครูนาฏศิลป์ ซึ่งปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรครูนาฏศิลป์ สามารถลดทอนได้ การสร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนการเรียนรู้ เพื่อทบทวนสะท้อนคิดของกลุ่มครูถึงความสำคัญของรายวิชานาฏศิลป์ ข้อค้นพบจากการศึกษา ผู้วิจัยเสนอว่า การหนุนนำตนเองของครูนาฏศิลป์อาจไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนคุณภาพห้องเรียน แต่การหนุนเสริมด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นเสมือนจุดร่วมนำไปสู่การสอนแบบบูรณาการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (สพฤกษ์ศรี, 2561) สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาความสามารถเพื่อให้ครูมีความเป็นครูมืออาชีพ ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติในพื้นที่ การแบ่งปัน เสมือนการสร้างวัฒนธรรมในการพัฒนาตนเองสู่การพัฒนาความสามารถและคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) พบว่าคุณภาพการศึกษาเริ่มที่ห้องเรียน การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีคุณภาพมากที่สุด และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ที่มีการแลกเปลี่ยนการเป็นผู้นำ การชี้แนะ การสอนงาน ผ่านภาคีเครือข่าย เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพ และผลการวิจัยพบว่า มุมมองการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ความสามารถของตนเอง ภาวะผู้นำ ความปรารถนาดีต่อวิชาชีพ เป็นวงจรการรับเข้าและส่งออกเกิดวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน การสร้างสรรค์ห้องเรียนนาฏศิลป์ที่มีประสิทธิภาพ เห็นได้จาก ความเชื่อในการสอนแบบเดิมแต่ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติ การลดทอนบทบาทครู การเอาชนะความขาดแคลนที่มี แม้จะเป็นห้องเรียนนาฏศิลป์จากโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ความสามารถของครูและเด็กไม่เล็กเหมือนขนาดโรงเรียน การทบทวนผลการดำเนินการหาความหมายใหม่ในการจัดการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Khotthaphan และคนอื่น ๆ, 2021) ที่กล่าวว่า ปัญหาที่ครูพบจากการปฏิบัติการสอน และครูที่ต้องการแก้ปัญหาหรือพัฒนา

ผู้เรียน ภายใต้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เกิดภาพของความร่วมมือ พัฒนาความสนใจและพัฒนาการเรียนรู้อันดีของผู้เรียนที่ดีขึ้น ครูมีมุมมองที่เปลี่ยนไปในลักษณะ ความจริงที่ปฏิบัติได้ แทนที่จะเป็นเพียงองค์ความรู้ที่รับรู้ต่อกันมา

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการศึกษาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง ที่จัดกระบวนการสอนตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ห้องเรียนนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในร่างกายของตัวเอง กล้าที่จะขอความช่วยเหลือ กล้าที่จะทดลองเปิดใจเรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในร่างกายของตัวเองนั้น ส่งผลดีต่อผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน มองเห็นสิ่งที่ตัวเองทำได้ และกล้าที่จะลงมือปฏิบัติ โดยการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติผ่านการเรียนรู้ของการกระทำ ถือเป็นการเรียนรู้เบื้องต้น ว่าการกระทำในสภาพการณ์ใดจะส่งผลต่อการกระทำอย่างไร สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของบันดูรา (Bandura, 1986) ซึ่งผลการเรียนรู้จากการกระทำนั้น ทำให้บุคคลแสดงออกไปสู่ผลบวก รับรู้ความสามารถของตนเอง ปรับตัวยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และเกิดความเชื่อว่า สามารถแสดงออกถึงความสามารถผ่านการฝึกฝน การลงมือทำจะสามารถปฏิบัติและประสบความสำเร็จได้ สำหรับผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนได้แสดงความสามารถสะท้อนผ่านหลักฐานการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูผู้เรียน กล่าวคือ การสร้างระบบช่วยเหลือ การแลกเปลี่ยนการนำเสนอตัวอย่าง แนวทาง กิจกรรม ที่เข้าใจได้ง่าย หรือทำให้ง่าย การมีกิจกรรมที่เพิ่มช่องทางการเรียนรู้พัฒนาตนเองผ่านธรรมชาติและบริบทพื้นที่ พัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครู หนุนเสริมผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ทรัพย์ถาวร, จรุงเกียรติกุล, และ รัตนอุบล, 2024) กล่าวว่า ผู้สอนที่มีประสบการณ์การตัดสินใจเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ร่วมกัน จะสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดีด้วย

ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยในบริบทห้องเรียน ผ่านห้องเรียนวิถีใหม่ คือ ห้องเรียนนาฏศิลป์ต้นแบบของบทรเย็น และมีมุมมองที่หลากหลายต่อวิชานาฏศิลป์ กล่าวคือ สร้างประสบการณ์ในบริบทห้องเรียนที่ให้ผู้เรียนเกิดความรักในการเรียนรู้ ขยายกรอบความคิดว่าการเรียนวิชานาฏศิลป์นำไปสู่ทัศนคติ ค่านิยมเชิงบวก ทักษะทางสังคม อารมณ์ รวมไปถึงการตระหนักรู้ในตนเองและผู้อื่น การบูรณาการห้องเรียนนาฏศิลป์จากท้องถิ่นใกล้ตัว ถือเป็นจุดแข็งของความหลากหลาย และการสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้เบื้องต้น ซึ่งมีใช้เพียงด้านนาฏศิลป์

เท่านั้น แต่การอำนวยความสะดวก ด้วยความสามารถครูนาฏศิลป์อย่างมืออาชีพ เพื่อเปิดมุมมองที่กว้างของวิชานาฏศิลป์ พิจารณาจากการตั้งคำถามสู่การสำรวจตรวจสอบสิ่งที่มี ซึ่งกระบวนการนี้เป็นไปได้ยากหากดำเนินการเพียงลำพังโดยครู แต่จะเป็นความท้าทายในกลุ่มสหสาขาในชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผ่านการสะท้อนคิด การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในห้องเรียน แล้วถอดรหัสพฤติกรรมนั้นว่า คิดเห็นอย่างไร มองเห็นอะไร เมื่อกลุ่มสหสาขาถูกหยิบยกเรื่องดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ภาพกว้างของห้องเรียนนาฏศิลป์วิถีใหม่ได้เกิดขึ้น จากประเด็นเล็ก ๆ ขยายผ่านการมองเห็น เปิดการรับรู้และการเรียนรู้ของครูหนึ่งคน สู่ชุมชนการเรียนรู้ ที่เป็นการมองประเด็นที่เล็กให้เป็นประเด็นที่ลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเสนอว่า รากฐานความคิดจากความรู้รอบตัว บุคคลรอบข้าง สถานการณ์ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในท้องถิ่นตน เป็นฐานในการแสวงหาประโยชน์ในการเรียน การใช้รากภูมิปัญญาและรายวิชานาฏศิลป์บูรณาการให้ผู้เรียนเป็นผู้พัฒนา สร้าง ผลิตภัณฑ์งาน ผลงาน คั้นคุณค่ากับชุมชน เชื่อมประสบการณ์นาฏศิลป์กับวิถีชีวิตและการใช้ชีวิต การประกอบอาชีพ สอดคล้องกับความคาดหวังของการศึกษาชาติและหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565a) ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี เข้าใจความหมายของการดำรงอยู่ เห็นศักยภาพของตนเอง เรียนรู้ที่จะอยู่ท่ามกลางความไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือด้วยความยืดหยุ่น พัฒนตนเองให้เติบโต พึ่งพาตัวเองได้ มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น

ผลการศึกษาค้นคว้าสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ของผู้เรียน พบว่า การแสดงออกที่สะท้อนความต้องการในการทำงาน และการหาแนวทางพัฒนานวัตกรรมนาฏศิลป์ของตนเอง และผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งพัฒนาการของผู้เรียนในขั้นนี้ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาทางสติปัญญาของ ฌอง เพียเจต์ (Piaget, 1972) ที่อธิบายพัฒนาการนี้ว่า เป็นพัฒนาการทางความคิดขั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถคิดที่ซับซ้อนขึ้น รวมถึงสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ รอบคอบและรอบด้าน นอกจากนี้ การแสดงตัวตน ความคิด ความฝัน จินตนาการ ทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เมื่อสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายในห้องเรียนนาฏศิลป์ พบว่า ผลผลิต ชิ้นงาน ผลงาน สะท้อนถึงส่วนผสมทางความคิดที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยขั้นตอนของการศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ประกอบด้วย การระบุปัญหา การวางแผน การออกแบบกระบวนการ และผลผลิตนวัตกรรมนาฏศิลป์ ทั้ง 4 องค์ประกอบช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงาน ชิ้นงาน ที่ผ่านการคิดอย่างเป็นระบบ รวมถึงเชื่อมโยงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

นาฏศิลป์ กับศิลปะและวัฒนธรรมประเพณี วรรณกรรมในท้องถิ่น หรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อนำมาประยุกต์สร้างและพัฒนาผลงานนวัตกรรม

องค์ประกอบของห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย การบริหารจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ การจัดกระบวนการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยมีขั้นตอน คือ 1) การสำรวจตรวจสอบ 2) การวางแผน 3) การดำเนินการจัดการ 4) สรุปและสะท้อนผล โดยแต่ละขั้นตอนกิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมระดมสมอง กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน กิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ และกิจกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ แต่ละกิจกรรมจะมีการระดมสมองเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และการเสริมแรงด้วยคำชมเชยของครู เมื่อพิจารณาจากผลการทดลองจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยห้องเรียนกลุ่มทดลอง สามารถกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ในขั้นที่ 1 การสำรวจตรวจสอบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Zainuddin, Chu, Shujahat, และ Perera, 2020; วศินี รุ่งเรือง, 2562) สรุปได้ว่า การเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ช่วยพัฒนาศิลปะการสอนของครู และในขั้นที่ 2 การวางแผน ผ่านความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยให้ผู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและศิลปะการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ขั้นที่ 3 การดำเนินการจัดการ สอดคล้องกับแนวทางของ (Zaric et al., 2017) กล่าวคือ การสร้างแรงจูงใจ การชี้แนะ อำนวยความสะดวก กำหนดเป้าหมายกิจกรรม ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารกับผู้เรียน การสร้างความสนใจ การใช้เกมในการเรียนรู้ การจัดกลุ่ม

การออกแบบกิจกรรมโดยใช้สื่อใกล้ตัว ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาในการเรียน การทำงานเป็นที่และการมีส่วนร่วมกับเพื่อนในห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยาเกอร์ (Yager, 1991) ที่เสนอว่า ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้การสร้างปัญญา คือ ความสามารถของครูในการเชิญชวน ให้ผู้เรียนได้สังเกต สำรวจ สถานการณ์เพื่อหาความเป็นไปได้ โดยการสำรวจเพื่อระดมสมองผ่านการมีส่วนร่วม ผสมกับการสืบค้นหาวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ผู้เรียนเห็นถึงความหลากหลายในวิธีการแก้ปัญหา แสดงความคิดเห็นทำให้เกิดมุมมอง เพื่อนำไปสู่การสร้างและการอธิบายบูรณาการ สร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ที่ผ่านความรู้และประสบการณ์เดิม โดยสะท้อนผ่านผลงาน ชิ้นงาน ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ความรู้ผนวกทักษะ ในขั้นตอนที่ 4 การสรุปและสะท้อนผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สร้อยภูพานทรานนท์, 2563) ผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป โดยหลังการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลังเรียนอยู่ในระดับที่มากที่สุด เห็นได้ว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้น

ในห้องเรียนนาฏศิลป์ แต่ละชั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถทั้งการคิด การสื่อสาร การใช้ทักษะชีวิต การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี ผ่านการสร้างสรรค์นวัตกรรมชิ้นงาน ผลงานนาฏศิลป์ ที่ผ่านกระบวนการคิด การประยุกต์ ต่อยอด การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มห้องเรียนที่จัดการสอนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ จากทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สามารถนำแนวทางไปใช้ได้ เมื่อวิเคราะห์หำยคู่ พบว่า กลุ่มห้องเรียนนาฏศิลป์ โรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับการวิเคราะห์หำภิมาน งานวิจัย ของ พิสิฐ พิณิจสกุล และคณะ (Senarat, Senarat, และ Pinitasakul, 2021) ที่กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าหนึ่งห้องเรียนขึ้นไป จะสามารถดูความแตกต่างของนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน แสดงถึงว่า ผลงาน ชิ้นงาน ที่เป็นผลของทักษะ ผลสัมฤทธิ์ และทัศนคติ ในการเรียนของแต่ละกลุ่มหรือในห้องเรียนจะมีผู้เรียนที่มีความสามารถทั้ง เก่ง กลาง และอ่อน ในขณะที่หากเทียบกับอีกห้องเรียนก็มีลักษณะของผู้เรียนคล้ายกัน ซึ่งกลุ่มที่เป็นกลุ่มทดลอง จะเห็นประสิทธิภาพของผลการวิจัยชัดกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับ (Richards, 2015) ที่เสนอว่า การใช้สื่อและนวัตกรรมในห้องเรียนจะช่วยเสริมพัฒนาการผู้เรียน ให้มีความคุ้นชิน คุ้นเคยกับบริบท ทั้งสภาพแวดล้อม สถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง ทำให้พัฒนากระบวนการความเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียน และความเข้าใจการฟังได้ดี จากตัวแปรที่ทำการวิเคราะห์หำมีนัยยะสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยนำเข้าของผู้เรียนของทั้งสองกลุ่มไม่ว่าจะเป็นความสามารถ คุณภาพที่มาจากกระบวนการคัดกรอง ส่งผลต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจากผลหลังการจัดการกระบวนการตามแนวทางห้องเรียนนาฏศิลป์ พบว่า ผลผลิต เกิดขึ้นทันทีเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม คือ ได้ผลผลิตชิ้นงาน ผลงานการสร้างสรรค์นวัตกรรมนาฏศิลป์ ที่ผ่านการประเมินคุณภาพผลงานตามศักยภาพของผู้เรียน ผลลัพธ์ หลังสิ้นสุดกิจกรรม พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนาฏศิลป์ เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านวรรณกรรมตัวละครจากวรรณคดีท้องถิ่น เห็นได้จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทันทีหลังการทำกิจกรรม ผ่านการสังเกตกระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างสรรค์ทางปัญญา และผลการวิจัยของ (รินรดี พรวิริยะสกุล, 2557) การจัดกิจกรรมด้วยวิธีการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นในการแสวงหาความรู้ ผ่านการได้ฝึกปฏิบัติทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การแก้ปัญหา เพื่อหาคำตอบ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เกิดเป็นผลงานชิ้นงานทั้ง การแสดงบทบาทสมมติ การแลกเปลี่ยนความคิด วิธีการนำไปสู่การเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ และนอกจากนี้ความสารถของครูผู้สอนเป็น

ตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ที่จะกระตุ้นสร้างความรู้ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ผ่านการหนุนเสริมเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ภูมิภควัฒน์ ภูมิพงศ์คชศร, 2563) สรุปว่า ระบบในการทำงาน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าจะนำไปสู่การดำเนินงาน ครอบคลุมสภาพแวดล้อม และการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนและออกแบบ การใช้นวัตกรรม ช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ผลการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางศิลปะ ผ่านภาคีเครือข่ายจากครูนาฏศิลป์ ผ่านมุมมองความเป็นไปได้ใหม่ กล่าวคือ การเรียนการสอนนาฏศิลป์ในห้องเรียนนาฏศิลป์ตามแบบแผนหลักสูตรเดิม สอดคล้องกับการสนทนากลุ่มทั้งครูนาฏศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า การจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ที่ออกแบบจาก ศิลป์ที่ไม่ตรงกับถิ่น และถิ่นที่ไม่ตรงกับคน ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการเรียนการสอน ที่ถ่ายทอดด้วยการเรียนรู้ตามแนวคิดอนุรักษนิยม และมาตรฐานอุดมคติ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จจากแบบแผนที่ตั้งมา ระหว่างคำว่าอนุรักษและ พัฒนา โดยปัจจุบันมุ่งอนุรักษ เจกเช่นการอนุรักษให้คงเดิมโดยพื้นฐาน สิ่งที่เป็นโอกาสจากการศึกษา คือ การพัฒนาและบูรณาการห้องเรียนนาฏศิลป์ที่ตรงกับท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นเป็นฐานในการพัฒนาคน เมื่อคนเข้าใจจากฐานถิ่นโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ที่สอดคล้องกับปรัชญาด้านพัฒนานิยม ซึ่งเชื่อว่า การสร้างประสบการณ์จากการลงมือทำ การนำความคิดไปสู่การกระทำ การดำรงชีวิตที่ดี สู่การผสมผสานบูรณาการความรู้ นำมาซึ่งทักษะ ความสามารถ ลดช่องว่าง สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน ครู และผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์เป็นโอกาสที่เกิดขึ้นได้เมื่อร่วมตัว รวมใจ บนพื้นฐานวัฒนธรรม ความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ทำให้ห้องเรียนนาฏศิลป์ค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนมุมมองของครู มุมมองการเรียนรู้และความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน เมื่อครูปรับวิถีคิด และความเชื่อผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูนาฏศิลป์ ทั้งนี้ผลการศึกษาวิจัยของ โคเนน (Coenen และคนอื่น ๆ, 2021) มีผลการวิจัย สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล, 2562b) สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยความเชื่อแบบองค์รวมของครู เป็นเครื่องมือและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ผลการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์จากการวิจัย ยังสะท้อนความเชื่อที่ว่า กระบวนการแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือและใช้มุมมองกลยุทธ์แบบบูรณาการผสมผสาน เนื้อหา วิธีการสอน เทคโนโลยี และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ประชาชนภูมิปัญญา การเชื่อมโยงความรู้ เป็นโอกาสที่นำไปสู่สมรรถนะครูมืออาชีพ พัฒนาผลสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (สุวิมล สพฤกษ์ศรี, 2561) พบว่า หลังการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ครูมีผลการถอดบทเรียนความรู้ ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเข้าร่วม และครูมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้

โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสูงขึ้น รวมถึงผลการประเมินทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียนโดยภาพรวมสูงขึ้น

การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา แสดงให้เห็นถึงมิติความเปลี่ยนแปลงในทุกองค์ประกอบ เป็นสัญญาณที่ดีด้วยความร่วมมือของกลุ่มที่เห็นคุณค่า เข้าใจปัญหา พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาให้ห้องเรียนนาฏศิลป์เป็นห้องเรียนคุณภาพ จัดกิจกรรมด้วยศาสตร์ศิลป์ที่ตรงกับท้องถิ่นและท้องถิ่นสร้างศิลป์ที่ตรงกับคน กล่าวคือ การสะท้อนผลและเห็นคุณค่าร่วมกันในการพัฒนา นาฏศิลป์ให้ผู้เรียนเห็นว่า นาฏศิลป์อยู่ในคนทุกคน อยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่น แฝงอยู่ในศิลปะและวัฒนธรรม ห้องเรียนนาฏศิลป์สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของแซนทรอค (Santrock, 2014) คือ การไม่ควบคุมผู้เรียนมากเกินไป แต่ค่อย ๆ ให้เขาได้พบเจอและสังเกตสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมรอบตัว บทบาทหน้าที่ของครูคือกระตุ้นให้เขากล้าคิดอย่างอิสระ ไม่ต้องกลัวความผิดพลาด มองความล้มเหลวเป็นโอกาสในการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้สำรวจศิลป์ที่อยู่ในท้องถิ่น หนุนเสริมให้สามารถพัฒนาศิลป์ที่อยู่ในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนได้เห็นศักยภาพของตนเอง เห็นเอกลักษณ์เฉพาะตน เมื่อการเรียนรู้เกิดจากสิ่งที่ใกล้ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่า เรื่องที่กำลังศึกษาค้นคว้าอยู่นั้นไม่ใช่เรื่องไกลตัว สอดคล้องกับแนวคิดของเจมส์ มอริสัน (Morrison และ Wilson, 1997) กล่าวโดยสรุปว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสร้างผลงาน ชิ้นงาน ถือเป็นความสามารถของครูในการสร้างนวัตกรรมนาฏศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ ซึ่งในกระบวนการแสวงหาความรู้ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากบริบทพื้นที่ในท้องถิ่น การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การสนับสนุน การอำนวยความสะดวกของครู ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการออกแบบ และสร้างสรรค์สร้างผลงานของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การนำแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ ไปใช้ ครูผู้สอนควรสำรวจข้อมูล สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการสำรวจสภาพแวดล้อมจะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ เกิดความยืดหยุ่นในการวางแผน รวมไปถึงความพร้อมของครู ซึ่งจำเป็นต้องเตรียมการตามแนวทางขั้นตอนก่อนทำการสอน

1.2 เนื่องจากทุกกิจกรรมจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการวางแผน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เพื่อพัฒนาสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ชิ้นงาน ดังนั้น หากไม่มีการกำหนดห้วงระยะเวลาในการทำกิจกรรมที่ชัดเจน อาจทำให้กิจกรรมกลุ่มที่มากเกินไป อาจส่งผลให้กิจกรรมบางกิจกรรมล่าช้า

1.3 แนวทางห้องเรียนนาฏศิลป์ สามารถปรับเปลี่ยน ประยุกต์ใช้ได้กับบริบทพื้นที่ สามารถเป็นสื่อกลางในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับชุมชน ผู้เรียนกับครู ดังนั้นกระบวนการดังกล่าวผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะต้องเชื่อในศักยภาพของผู้เรียนของตนว่าผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี การอำนวยความสะดวก สนับสนุน สร้างบรรยากาศเชิงบวก และฝึกการเป็นนักสังเกตการณ์ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์อยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรูปแบบที่เน้นความร่วมมือที่เฉพาะเจาะจงในระดับครูนาฏศิลป์ประถมศึกษา ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาและพัฒนาไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่น เพื่อขยายบริบทการศึกษาและพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ในมิติอื่นที่กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

2.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ เน้นที่ผลงานเป็นฐานและกลยุทธ์ในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา และอาจนำไปใช้พัฒนาทักษะ ความสามารถของผู้เรียนในระดับอื่น หรือบูรณาการร่วมกับศาสตร์สาระอื่น ๆ นอกจากนี้ แผนการเรียนรู้ประกอบด้วย แนวทางกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาผลความสามารถผู้เรียน ควรมีการพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นความยั่งยืน

2.3 ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรพัฒนาหรือขยายผลในการศึกษาตัวแปรตามที่น่าสนใจ เช่น ส่งเสริมความสามารถครูในการจัดการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเชิงผลิตภาพ พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในด้านความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะของผู้เรียนโดยใช้นาฏศิลป์ หรือศิลปะการแสดงพื้นบ้านเป็นฐานในการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล เป็นต้น

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 1

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์
ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์เพียววี ยินดีสุข
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ จันทราอุกฤษภ์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัจจธรรม พรทวีกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
6. นางสาวสุภัทรา คลังทอง
ครูโรงเรียนบ้านโนนสวรรค์บุญชริก
7. นางอำภา คำศรี
ครูโรงเรียนน้ำขุ่นวิทยา
8. ดร.จารุณี เสนาวรัตน์
ผู้อำนวยการโรงเรียนจตุรพักตรพิมาน
9. นางสาวนันทวัน ศิริภักดิ์
ครูโรงเรียนอนุบาลจันทรวรรัตน์
10. นางสาวยศวดี พงษ์สวัสดิ์
ครูโรงเรียนอนุบาลจันทรวรรัตน์
11. นายชัยสิทธิ์ พลแก้ว
ครู คศ.1 โรงเรียนพังเคนพิทยา
12. นางสาวราตรี ส่องเสนา
ครู คศ.2 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
13. นางสาวณัฐรดา อุทุมมา

- ครูโรงเรียนอนุบาลรัตนวารี
14. นางสาวโชติมณี ศรีเมืองบุญ
ครูโรงเรียนอนุบาลยโสธร
15. นางเสานีย์ ภูพิทักษ์
โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 2

1. ดร.มิญช์มนัส วรธมมรินทร์ สलगสิงห์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
2. นางสาวศิริวรรณ สีบาง
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร อัดไพบูลย์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
4. นายสมประสงค์ เปริตพราว
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวโนน
5. อาจารย์นิษฐา บุษบงค์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
6. นางสาวปฎิมาพร พูนศิริ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอำนาจเจริญ
7. นางสาวปุ่นยงช วงชมภู
ครูโรงเรียนพระกุมารอุบลราชธานี
8. นางสาววรรณสุนีย์ พรหมมี
ครูโรงเรียนบ้านหัวเอน
9. นางสาวพิณทิพย์ เครือสีดา
ครูโรงเรียนบ้านนาชุม
10. นายฐิติพงศ์ ธรรมศักดิ์
ครูโรงเรียนนาสีนวนพิทยาสรรค์
11. นางสาวอรอุมา กุจนา
ครูโรงเรียนเทศบาล 2 สามัคคีวัฒนา

12. นายวรากร ศรีหนองพอก
ครูโรงเรียนบ้านนาแพง
13. นายสุริยา วุ่นซีลอง
ครูโรงเรียนป่าติ้ววิทยา
14. นางสาวกัญญารัตน์ อรรคอำนวย
ครูโรงเรียนบ้านหนองพอกวิทยายน
15. นางทัศนีย์ มิ่งขวัญ
ครู คศ. 3 โรงเรียนบ้านนากระแซง

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 3

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ ประเสริฐสังข์
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุวธิดา ซาปัญญา
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริรัตน์ นาคิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล แสงพรหม
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรยุทธิ ชูติมารังสรรค์
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบุลย์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณา ภูมิจิโรจน
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 4

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อังชรินทร์ ทองปาน
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. ดร.ศิริชัย ศรีหาตา

ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดตอแก่นราษฎรวิทยา

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันททรัพย์ ชมพูพาทย์

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ จันทร์เขียว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรินทร์ คุ่มเขต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัย น้อยวงค์คลัง

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ข
เอกสารรับรองโครงการวิจัย

ใบรับรองโครงการวิจัย

MF-04-version-2.0

วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับ
ประถมศึกษา
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวทิวพร อรรถอำนวย
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-259/2566X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 19 กรกฎาคม 2566
ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการ
รับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the
Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical
Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2566

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-259/2566

ภาคผนวก ค
แผนการจัดกระบวนการโดยจัดการสอนตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์

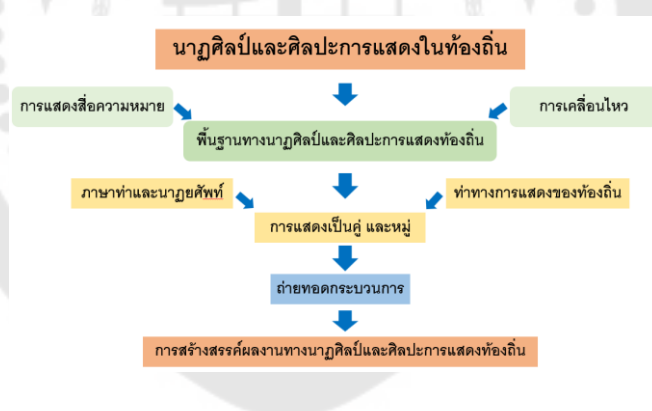
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 7 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัด ระหว่างทาง ได้แก่ ป.4/1 ป.4/3 ป.4/4 โดยสาระสำคัญของตัวชี้วัดระหว่างทางคือ ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์ แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตน แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่ ตัวชี้วัดปลายทาง ป. 4/2 สาระสำคัญคือ ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

กรอบแนวคิดหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น

ภาพประกอบ 26 นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น

สาระสำคัญ

การศึกษาพื้นฐานทางนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น คือ ที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์ แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตน แสดงนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดงในท้องถิ่นเป็นคู่ และหมู่ ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ทางการละคร ร่วมกับท่าทางการแสดงของท้องถิ่นง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น

ตัวชี้วัดชั้นปี

ศ 3.1 ป.4/1 ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์

ศ 3.1 ป.4/3 แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตน

ศ 3.1 ป.4/4 แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่

ศ 3.1 ป.4/2 ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความเป็นมาของนาฏศิลป์และการแสดงท้องถิ่นได้
2. ปฏิบัตินาฏศิลป์และการแสดงในท้องถิ่นสื่อความหมายและการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในท้องถิ่นตามอารมณ์ความคิด
3. นำเสนอและถ่ายทอดคุณค่าของนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่นตามความคิด

การประเมินผลรวบยอด

1. ชิ้นงานหรือภาระงาน
2. เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นการสำรวจสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งทางกายภาพและจิตวิทยา เพื่อสนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านความร่วมมือกับชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้เรียน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ โดยจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ อธิบายได้ดังนี้

แนวทางการจัดการห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้
ของครุศึกษาระดับประถมศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นวัตศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น จำนวน 7 ชั่วโมง

ตาราง 62 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครุศึกษาระดับประถมศึกษา

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ของเรียนนวัตศิลป์ 1			เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ การเรียนรู้/ เทคโนโลยี	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน	บทบาท ผู้มีส่วนร่วม			
1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ นวัตศิลป์และการแสดงในท้องถิ่น	ขั้นสำรวจตรวจสอบ (Survey)	1.1 สำรวจ และตรวจสอบ สภาพแวดล้อมชุมชน บริบท ท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และผู้มีส่วนสำคัญ ที่เกี่ยวข้องการเรียนรู้ 1.2 ชี้แจง เป้าประสงค์ สถาน ส่วนร่วม ในการสร้างข้อตกลง ร่วมกันในการกิจกรรมการเรียนรู้	1.1 แลกเปลี่ยน เสนอ ความสนใจ แสดง แนวทางที่คาดหวังในการเรียนรู้	1.1 เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ สัมภาษณ์ ศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	20	1.1 เครือข่ายชุมชน การเรียนรู้ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ปราชญ์ภูมิปัญญา	1.1 การสนทนา กลุ่ม	
			1.2 นำเสนอข้อตกลง ร่วมกันเดเป้าหมาย ผลลัพธ์ ร่วมออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.2 สะท้อนความ ต้องการ ความ คาดหวัง ปัญหา อุปสรรค เป้าหมายที่ ต้องการหรือคาดหวัง ในห้องเรียนนวัตศิลป์	1.2 สื่อนำเสนอ ผ่านเว็บไซต์ Padlet	20	1.2 สื่อนำเสนอ ผ่านเว็บไซต์ Padlet	1.2 การถาม - ตอบ ใน ห้องเรียน นวัตศิลป์	

ตาราง 62 (ต่อ) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนักศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ของเรียนนวัตศิลป์ *		เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน ผู้มีส่วนร่วม			
2	นวัตศิลป์และ การแสดงใน ท้องถิ่น	ขั้นวางแผน (Plan)	2.1 กิจกรรมระดมสมอง โดย กำหนดหัวข้อ “ศิลป์ใน ท้องถิ่นของเรา”	2.1 ร่วมกันสนทนา	2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียน	40	2.1 สื่อ PowerPoint	2.1 แบบสังเกต
				ค้นคว้า แลกเปลี่ยน ประสบการณ์เกี่ยวกับ ศิลป์ในท้องถิ่น ลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ตามที่ได้รับ มอบหมาย	การสนทนาวนวัตศิลป์			
			2.2 กิจกรรมร่วมมือร่วมใจ	2.2 แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ เท่า ๆ กัน ให้ได้ 4 กลุ่ม เตรียมอุปกรณ์ กระดาษ ดินสอ สี ใน การวาดเขียน		20		
			2.3 กิจกรรมระดมสมอง	2.3 ศึกษาข้อมูลจาก หนังสือ ตำรา Internet ข้อมูลบุคคล สรุปความเข้าใจ	2.3 เป็นเครือข่าย การเรียนรู้ สับสนุน กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	40	2.3 สื่อ Video จาก YouTube หรือ สื่อข้อมูลความรู้จาก บุคคล	

ตาราง 62 (ต่อ) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนักศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ของเรียนนวัตศิลป์ ๑			เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้มีส่วนร่วม			
3	นวัตศิลป์และการแสดงในท้องถิ่นสื่อความหมายและการสร้างสรรค์นวัตศิลป์ในท้องถิ่นตามอารมณ์ความคิด	การจัดการและดำเนินงาน (Manage)	3.1 การออกแบบพัฒนา นวัตกรรมนวัตศิลป์ และแหล่งเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน และกำหนดหัวข้อ "การสร้างสรรค์ นวัตศิลป์ในท้องถิ่น"	3.1 แบ่งกลุ่ม ศึกษา และปฏิบัติ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	3.1 อำนวยความสะดวก และแนว ให้คำปรึกษา	50	3.1 สื่อนำเสนอ ผ่านเว็บไซต์ Padlet	2.1 แบบสังเกต	
			3.2 กิจกรรมฝึกปฏิบัติการ สร้างนวัตกรรมนวัตศิลป์	3.2 ฝึกปฏิบัติการ สร้างนวัตกรรม การศึกษาทาง นวัตศิลป์	3.2 กำกับ ติดตาม ควบคุม และให้ข้อมูล บอกรับเพื่อพัฒนา ซึ่งแนะ กระตุ้น สร้าง แรงจูงใจ	50	3.2 สัมภาษณ์ ทรัพยากรเพื่อ การศึกษาตามความ เหมาะสมและจำเป็น ทางความรู้ ภูมิปัญญา	3.2 แบบ ประเมิน	
			3.3 กิจกรรมทดลองใช้	3.3 นำเสนอ นวัตกรรมนวัตศิลป์ หัวข้อ "การสร้างสรรค์ นวัตศิลป์ในท้องถิ่น"		30			

ตาราง 62 (ต่อ) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนักศึกษาระดับประถมศึกษา (ต่อ)

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ของเรียนนวัตศิลป์ ๑			เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้มีส่วนร่วม			
4	นำเสนอ ถ่ายทอด คุณค่าตาม ความคิด	รายงานผลและ สะท้อนผล (Apply)	4.1 นำเสนอความก้าวหน้า นวัตกรรมนวัตศิลป์	4.1 นำเสนอและ จัดการแสดงผลงาน นวัตกรรมนวัตศิลป์	4.1 ประเมินผลและ ให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อพัฒนาชี้แนะ กระตุ้น สร้างแรงจูงใจ	50	สภาพแวดล้อม/สื่อ การเรียนรู้/ เทคโนโลยี	เครื่องมือ ประเมิน	
			4.2 กิจกรรมเผยแพร่ผลงาน	4.2 สรุปเนื้อหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมประเมินและ สะท้อนผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา	4.2 ติดตาม ประเมินผลและให้ ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อการพัฒนา	50		4.2 แบบ ประเมิน	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คุณค่านาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง คุณค่านาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 5 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัดระหว่างทาง ได้แก่ ป.4/5 เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดง โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร และมาตรฐาน ศ 3.2 ตัวชี้วัดระหว่างทาง ได้แก่ ป.4/1 ป.4/3 ป. 4/4 สาระสำคัญของตัวชี้วัดระหว่างทาง คือ อธิบายประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ อธิบายความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์ ระบุเหตุผลที่ควรรักษา และสืบทอด การแสดงนาฏศิลป์ ตัวชี้วัดปลายทาง ป.4/2 สาระสำคัญคือ เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น

กรอบแนวคิดหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คุณค่านาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น

ภาพประกอบ 29 คุณค่านาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น

สาระสำคัญ

นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น เกิดขึ้นจากวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ดังนั้น การดำรงอยู่จึงมิใช่การอนุรักษ์ในมิติเดียว การถ่ายทอดผ่านการเล่าสิ่งที่ชื่นชอบ จุดสำคัญ ลักษณะเด่น และอธิบายประวัติความเป็นมา ความสำคัญ เพื่อเข้าใจจากวัฒนธรรมท้องถิ่น เรียนรู้ ุ้มนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น ปรับตัวกับวัฒนธรรมอื่น

ตัวชี้วัดชั้นปี

ศ 3.1 ป.4/5 เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดง โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร

ศ 3.2 ป.4/1 อธิบายประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ

ศ 3.2 ป.4/3 อธิบายความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์

ศ 3.2 ป.4/4 ระบุเหตุผลที่ควรรักษา และสืบทอด การแสดงนาฏศิลป์

ศ 3.2 ป.4/2 เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายคุณค่าของนาฏศิลป์และการแสดงท้องถิ่นได้
2. ปฏิบัติและสร้างสรรค์คุณค่าของนาฏศิลป์และการแสดงในท้องถิ่น
3. นำเสนอและถ่ายทอดคุณค่าของนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น

การประเมินผลรวบยอด

1. ชิ้นงานหรือภาระงาน
2. เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นการสำรวจสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งทางกายภาพและจิตวิทยา เพื่อสนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านความร่วมมือกับชุมชน ปราชญ์ภูมิปัญญา ผู้เรียน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ โดยจัดการห้องเรียนนาฏศิลป์ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ อธิบายได้ดังนี้

ตัวอย่างแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คุณค่านาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น จำนวน 5 ชั่วโมง

ตาราง 63 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนนาฏศิลป์ฯ		เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ การเรียนรู้/ เทคโนโลยี	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาท ผู้มีส่วนร่วม			
1	คุณค่านาฏศิลป์ และการแสดง ท้องถิ่น	ขั้นสำรวจตรวจสอบ (Survey)	1.1 สังเกต และตรวจสอบ สภาพแวดล้อมชุมชน บริบท ท้องถิ่น ข้อมูลทาง วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และ ผู้มีส่วนสำคัญที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	1.1 แลกเปลี่ยน เสนอความคิดเห็น แสดงแนวทางที่ คาดหวังในการเรียนรู้	1.1 สังเกต ตรวจสอบ สิ่งสนับสนุน กิจกรรมการเรียนรู้	1.1 เป็นเครือข่าย การเรียนรู้ สัมภาษณ์ กิจกรรมการเรียนรู้	1.1 เครื่องถ่ายชุมชน การเรียนรู้ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ปราชญ์ ภูมิปัญญา	1.1 การ สทนภาคลุ่ม
			1.2 ชี้แจง เปิดโอกาส ส่วนร่วม ในการสร้าง ข้อตกลงร่วมกันในการ กิจกรรมการเรียนรู้	1.2 นำเสนอข้อตกลง ร่วมกำหนดเป้าหมาย ผลลัพธ์ ร่วมออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	1.2 สะท้อนความ ต้องการ ความ คาดหวัง ปัญหา อุปสรรค เป้าหมายที่ ต้องการหรือ คาดหวังในห้องเรียน นาฏศิลป์	10	1.2 สื่อนำเสนอ ผ่านเว็บไซต์ Padlet	1.2 การถาม - ตอบ ใน ห้องเรียน นาฏศิลป์

ตาราง 63 (ต่อ) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนักศึกษาระดับประถมศึกษา

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนนวัตศิลป์			เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน	บทบาท ผู้มีส่วนร่วม			
2	คุณค่า นวัตศิลป์ และการแสดง ในท้องถิ่น	ขั้นวางแผน (Plan)	2.1 กิจกรรมรวมมือร่วมใจ โดยกำหนดหัวข้อ "คุณค่า นวัตศิลป์และ ศิลปะการแสดงในท้องถิ่น"	2.1 ค้นคว้า ลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ตามที่ได้รับ มอบหมาย	2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียน การสอนนวัตศิลป์	40	2.1 สื่อ PowerPoint	2.1 แบบสังเกต	
			2.2 กิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ	2.2 แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ เท่า ๆ กัน ช่วยกัน ค้นหาข้อมูลจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับคุณค่า นวัตศิลป์และการ แสดงในท้องถิ่น		30	2.2 Internet		
			2.3 กิจกรรมระดมสมอง	2.3 ศึกษาข้อมูลจาก หนังสือ ตำรา Internet ข้อมูลบุคคล สรุปความเข้าใจ	2.3 เป็นเครือข่าย การเรียนรู้ สนับสนุน กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	30	2.3 สื่อ Video จาก YouTube หรือ สื่อข้อมูลความรู้จาก บุคคล		

ตาราง 63 (ต่อ) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของคุรุสภาศึกษาระดับประถมศึกษา

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนนวัตศิลป์ ฯ		เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน			
3	ความเป็นมา ความสำคัญ และคุณค่า นวัตศิลป์และการแสดงในท้องถิ่น	การจัดการและดำเนินงาน (Manage)	3.1 การออกแบบ พัฒนา นวัตกรรมคุณค่า นวัตศิลป์ และศิลปะการแสดงท้องถิ่น ในแหล่งเรียนรู้ โดยใช้ กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน และกำหนดหัวข้อ "การสร้างสรรคคุณค่า ศิลปะการแสดงในท้องถิ่น"	3.1 แบ่งกลุ่ม ศึกษา และปฏิบัติ จาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ค้นคว้า	บทบาทผู้สอน ผู้มีส่วนร่วม	20	3.1 สื่อนำเสนอ ผ่านเว็บไซต์ Padlet	2.1 แบบสังเกต ประเมิน
			3.2 กิจกรรมฝึกปฏิบัติการ สร้างนวัตกรรมคุณค่า นวัตศิลป์และ ศิลปะการแสดงท้องถิ่น	3.2 กำกับ ติดตาม ควบคุม และให้ข้อมูล บอกรับกลับเพื่อพัฒนา ซึ่งเน้น กระตุ้น สร้าง แรงจูงใจ	3.2 สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อ การศึกษาตามความ เหมาะสมและจำเป็น ทางความรู้ ภูมิ บัญญา	30		3.2 แบบ ประเมิน
			3.3 กิจกรรมทดลองใช้	3.3 นำเสนอ นวัตกรรมนวัตศิลป์ หัวข้อ "คุณค่า นวัตศิลป์และการ แสดงท้องถิ่น"		40		

ตาราง 63 (ต่อ) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาห้องเรียนนวัตศิลป์โดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูนักศึกษาระดับประถมศึกษา

ที่	หัวข้อ	ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนนวัตศิลป์ ๓		เวลา (นาที)	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ ประเมิน
				บทบาทผู้เรียน	บทบาทผู้สอน ผู้มีส่วนร่วม			
4	นำเสนอคุณค่า นวัตศิลป์และ ศิลปะการแสดง ท้องถิ่น	รายงานผลและ สะท้อนผล (Apply) ศิลปะการแสดง ท้องถิ่น	4.1 นำเสนอความก้าวหน้า คุณค่านวัตศิลป์และ ศิลปะการแสดงท้องถิ่น	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	20	สภาพแวดล้อม/สื่อ	เครื่องมือ ประเมิน
				4.1 ประเมินผลและ ให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อพัฒนาชี้แนะ กระตุ้นสร้าง แรงจูงใจ	4.1 นำเสนอคุณค่า นวัตศิลป์และ ศิลปะการแสดง ท้องถิ่น			
			4.2 กิจกรรมเผยแพร่ผลงาน	4.2 สรุปเนื้อหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมประเมินและ สะท้อนผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา	4.2 ติดตาม ประเมินผลและให้ ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อการพัฒนา	30		4.2 แบบ ประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลงาน

รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้
1. การวางแผนก่อนการปฏิบัติชิ้นงาน/ผลงาน	การปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน สามารถควบคุมบริหารจัดการเวลาในการทำงานได้อย่างเหมาะสม	การปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ยังไม่สามารถควบคุมบริหารจัดการเวลาในการทำงานได้	การปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ยังไม่สามารถควบคุมบริหารจัดการเวลาในการทำงานได้
2. ความถูกต้องสมบูรณ์ของชิ้นงาน/ผลงาน	สามารถทำงานได้อย่างถูกต้องตามหัวข้อหรือคำชี้แจงที่กำหนดได้ครบถ้วนสมบูรณ์	สามารถทำงานได้ถูกต้องตามหัวข้อหรือคำชี้แจงแต่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย	สามารถทำงานได้ถูกต้องตามหัวข้อหรือคำชี้แจงแต่มีข้อผิดพลาด
3. กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน ชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน ชี้แจงเป้าหมายการทำงานชัดเจน และปฏิบัติงานร่วมกันแต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกันไม่ครบทุกคน
4. บอกสิ่งที่ชอบในคุณค่าของนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงท้องถิ่น	บอกสิ่งที่ชอบในคุณค่าของนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น	บอกสิ่งที่ชอบในคุณค่าของนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	บอกสิ่งที่ชอบในคุณค่าของนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในท้องถิ่น ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามครูกยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 16 – 20	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 11 – 15	หมายถึง	ดี
คะแนน 1 – 10	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 1 – 5	หมายถึง	ปรับปรุง

บรรณานุกรม

- Adecco. (2564). 5 ใต้เดียว ด้านการศึกษาที่เด็กไทยอยากเห็นในวันข้างหน้า.
<https://adecco.co.th/th/knowledge-center/detail/children-dream-career-survey-2021>
- Aguilar, E. (2013). *The art of coaching: Effective strategies for school transformation*: John Wiley & Sons.
- Alismail, H. A., และ McGuire, P. (2015). 21st century standards and curriculum: Current research and practice. *Journal of Education and Practice*, 6(6), 150-154.
- Anderson, L., และ Krathohl, D. (2001). In PW Airasian, KA Cruikshank, RE Mayer, P. A *taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. US: Addison Wesley Longman, Inc.
- Aspfors, J., และ Fransson, G. (2015). Research on mentor education for mentors of newly qualified teachers: A qualitative meta-synthesis. *Teaching and Teacher Education*, 48, 75-86.
- Bandura, A. (1986). The explanatory and predictive scope of self-efficacy theory. *Journal of social and clinical psychology*, 4(3), 359.
- Bardo, J. W., และ Hartman, J. J. (1982a). *Urban sociology: A systematic introduction*: Wadsworth.
- Bardo, J. W., และ Hartman, J. J. (1982b). *Urban sociology: A systematic introduction*.
- Blackwell, L. S., Trzesniewski, K. H., และ Dweck, C. S. (2007). Implicit theories of intelligence predict achievement across an adolescent transition: A longitudinal study and an intervention. *Child development*, 78(1), 246-263.
- Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. *Cognitive domain*.
- Bosch, K. (2006). *Planning classroom management: A five-step process to creating a positive learning environment*: Corwin Press.
- Bronfenbrenner U. (1997). Toward an Experimental Ecology of Human Development. *American Psychologist*, 32, 513-531.
- Burden. (2000). *Powerful Classroom Management Strategies: Motivating Student to Learn*. Corwin Press, 14(176).
- Churches, A. (2009). Taxonomía de Bloom para la era digital. In: Eduteka.

- Coenen, L., Schelfhout, W., และ Hondeghem, A. (2021). Networked professional learning communities as means to Flemish secondary school leaders' professional learning and well-being. *Education sciences*, 11(9), 509.
- Costa, A. L., และ Garmston, R. J. (2002). *Cognitive coaching: A foundation for renaissance schools*: ERIC.
- Cronbach, L. J. (1984). A research worker's treasure chest. *Multivariate behavioral research*, 19(2-3), 223-240.
- Driver, R., และ Oldham, V. (1986). A constructivist approach to curriculum development in science.
- DuFour, R. (2004). What is a "professional learning community"? *Educational leadership*, 61(8), 6-11.
- DuFour, R., และ DuFour, R. (2010). *Raising the bar and closing the gap: Whatever it takes*: Solution Tree Press.
- DuFour, R., และ Eaker, R. (1998). Professional learning communities. *Bloomington, IN: National Educational Service*, 230.
- Eby, L. T., Allen, T. D., Evans, S. C., Ng, T., และ DuBois, D. L. (2008). Does mentoring matter? A multidisciplinary meta-analysis comparing mentored and non-mentored individuals. *Journal of vocational behavior*, 72(2), 254-267.
- Eisner, E. W. (1976). Educational connoisseurship and criticism: Their form and functions in educational evaluation. *Journal of aesthetic education*, 10(3/4), 135-150.
- Franey PhD, J. J. (2013). Coaching teachers on instruction: Developing instructional leadership capacity within a principal preparation program.
- Gabriel and Matthews. (2011). Choice theory: an effective approach to classroom discipline and management. Retrieved from <http://circle.adventist.org/files/jae/en/jae201173032003.pdf>
- Gilberts, G. H., และ Lignugaris-Kraft, B. (1997). Classroom management and instruction competencies for preparing elementary and special education teachers. *Teaching and Teacher Education*, 13(6), 597-610.
- Giulio R. C. (2006). Positive classroom with Dr.Bob. Retrieved from http://www.digiulio.com/ClassMgt/#_The_Matrix
- Goldvarg, D., และ Passmore, J. (2018). Coaching super-vision *Mastering Executive Coaching* (241-254): Routledge.
- Good, P., และ Brophy, J. (2000). New York. NY: *MacMillan*.

- Guhn, M., Emerson, S. D., และ Gouzouasis, P. (2020). A population-level analysis of associations between school music participation and academic achievement. *Journal of Educational Psychology, 112*(2), 308.
- Gustafson, K. L. (1991). *Survey of instructional development models*: ERIC Clearinghouse on Information & Technology.
- Hall, D. T. (2004). The protean career: A quarter-century journey. *Journal of vocational behavior, 65*(1), 1-13.
- Hanover Research. (2015). Best Practices in Instructional Coaching (Prepared for Iowa Area Education Agencies). Retrieved from <https://educateiowa.gov/sites/files/ed/documents/Best%20>
- Hassan, H. A., Asif, J., Waqar, N., และ Abbas, S. K. (2018). The impact of knowledge sharing on innovative work behavior. *Asian Journal of Multidisciplinary Studies, 6*(5).
- Herring, M. C., Koehler, M. J., และ Mishra, P. (2016). *Handbook of technological pedagogical content knowledge (TPACK) for educators* (3): Routledge New York.
- Jan, H. (2017). Teacher of 21st century: Characteristics and development. *Research on Humanities and Social sciences, 7*(9), 50-54.
- John Hattie and Arran Hamilton. (2019). The VISIBLE LEARNING th Methodology for Finding What Works Best in Education. Retrieved from https://www.visiblelearning.com/sites/default/files/Real%20Gold%20vs.%20Fools%200Gold_FINAL_app.pdf
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., และ Holubec, E. J. (1994). *The new circles of learning: Cooperation in the classroom and school*: ASCD.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., และ Smith, K. (2007). The state of cooperative learning in postsecondary and professional settings. *Educational psychology review, 19*, 15-29.
- Joyce, B., และ Calhoun, E. (2010). *Models of professional development: A celebration of educators*: Corwin Press.
- Joyce, B., Weil, M., และ Calhoun, E. (2004). *Models of teaching seventh edition*. Boston: Allan and Bacon.
- Joyce, B. R., และ Showers, B. (2002). *Student achievement through staff development* (3): Association for Supervision and Curriculum Development Alexandria, VA.
- Keeves, J. P. (1990). *Educational research, methodology, and measurement: An*

international handbook: Pergamon Press.

- Keeves, J. P., และ Adams, D. (1997). Comparative methodology in education. *Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook*, 31-41.
- Kemmis, S.). McTaggart.(1988). The action research planner. Geelong. *Victoria: Deakin University Press*.
- Khotthaphan, W., Seekheio, D., และ Langka, W. (2021). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูที่เสริมสร้างการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของครูระดับประถมศึกษาบนฐานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 6(3), 285-302.
- Knight, J., Elford, M., Hock, M., Dunekack, D., Bradley, B., Deshler, D. D., และ Knight, D. (2015). 3 STEPS to GREAT COACHING. *The Learning Professional*, 36(1), 10.
- Koehler, D. (2016). *Understanding deradicalization: Methods, tools and programs for countering violent extremism*: Routledge.
- Kolb, A., และ Kolb, D. (2018). Eight important things to know about the experiential learning cycle. *Australian educational leader*, 40(3), 8-14.
- Kolb, D. A., Boyatzis, R. E., และ Mainemelis, C. (2014). Experiential learning theory: Previous research and new directions *Perspectives on thinking, learning, and cognitive styles* (227-248): Routledge.
- Konehler, M. J., Mishra, P., Akcaoglu, M., และ Joshua M. Rosenberg. (2020). The Technological Pedagogical Content Knowledge Framework for Teachers and Teacher Educators. Retrieved from https://www.cemca.org/ckfinder/userfiles/files/ICT%20teacher%20education%20Module%201%20Final_May%202020.pdf
- Konin J. (1977). The Kounin model of wittiness and organization. Retrieved from <http://olameegdcequared.blogspot.com/2013/01/group-management-kounin.html>
- Marlene, P., และ McHenry, M. (2002). The mentor's handbook: Practical suggestions for collaborative reflection and analysis. *Norwood: Christopher-gordon publishers*.
- Marzano, R. J. (2000). *Transforming Classroom Grading*: ERIC.
- Marzano, R. J., Gaddy, B. B., และ Dean, C. (2000). What Works in Classroom Instruction.
- McCutcheon, G., และ Jung, B. (1990). Alternative perspectives on action research. *Theory into practice*, 29(3), 144-151.
- Meyers, C., และ Jones, T. B. (1993). *Promoting Active Learning. Strategies for the College Classroom*: ERIC.

- Mishra, P., และ Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers college record*, 108(6), 1017-1054.
- Moore T.J. (2001). The Diet Approaches to Stop Hypertension Diet Lowered Systolic Blood Pressure in Stage 1 Isolated Systolic Hypertension. *Hypertension*, 38, 8 - 155.
- Morrison, J. L., และ Wilson, I. (1997). Analyzing environments and developing scenarios for uncertain times. *Planning and Management for a Changing Environment: A Handbook on Redesigning Postsecondary Education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Nakamura, R. T., และ Smallwood, F. (1980). *The politics of policy implementation*: St. Martin's Press New York.
- Niess, M. L. (2011). Investigating TPACK: Knowledge growth in teaching with technology. *Journal of educational computing research*, 44(3), 299-317.
- Niess, M. L., Ronau, R. N., Shafer, K. G., Driskell, S. O., Harper, S. R., Johnston, C., . . . Kersaint, G. (2009). Mathematics teacher TPACK standards and development model. *Contemporary issues in technology and teacher education*, 9(1), 4-24.
- Piaget, J. (1972). Development and learning. *Reading in child behavior and development*, 38-46.
- Richards, J. C. (2015). *Error analysis: Perspectives on second language acquisition*: Routledge.
- Rogers, E. M., Singhal, A., และ Quinlan, M. M. (2014). Diffusion of innovations *An integrated approach to communication theory and research* (432-448): Routledge.
- Rosenholtz, S. J. (1989). Workplace conditions that affect teacher quality and commitment: Implications for teacher induction programs. *The Elementary School Journal*, 89(4), 421-439.
- Rungruang, W., และ Sutthirat, C. (2021). A MODEL FOR DEVELOPMENT OF TEACHERS USING LESSON STUDY THROUGH PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY TO ENHANCE ART OF TEACHING FOR TEACHERS: รูปแบบ การพัฒนา ครู โดยใช้ การพัฒนา บทเรียน ร่วม กัน ผ่าน ชุมชน แห่ง การ เรียน รู้ เชิง วิชาชีพ ที่ ส่งเสริม ศิลปะ การ สอน ของ ครู. *JOURNAL OF EDUCATION NARESUAN UNIVERSITY*, 23(1), 264-282.
- Santrock, J. (2014). *Ebook: Child Development: An Introduction*: McGraw Hill.
- Senarat, S., Senarat, B., และ Pinitsakul, P. (2021). THE VALIDATION OF A CAUSAL MODEL OF TEACHER SPIRITUALITY. วารสาร ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัย บุรพา,

31(2), 27-42.

Senge, P. M. (1990). *The art and practice of the learning organization* (1): New York: Doubleday.

Sergiovanni, T. (2005). *Leadership: What's in it for Schools?* : Routledge.

Smith, K. A., Sheppard, S. D., Johnson, D. W., และ Johnson, R. T. (2005). Pedagogies of engagement: Classroom-based practices. *Journal of engineering education*, 94(1), 87-101.

Stoll, S., และ Schweiger, A. (2006). EasySpin, a comprehensive software package for spectral simulation and analysis in EPR. *Journal of magnetic resonance*, 178(1), 42-55.

Sweeney, D., และ Harris, L. S. (2016). *Student-centered coaching: The moves*: Corwin Press.

Watanabe-Crockett, L. (2015). The importance of teaching critical thinking. *Critical Thinking*, 2(1), 7-36.

Willer, D. (1967). *Scientific sociology: Theory and method. (No Title)*.

Yager, R. E. (1991). The constructivist learning model. *The science teacher*, 58(6), 52.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*.

Young, P. G., Sheets, J. M., และ Knight, D. D. (2005). *Mentoring principals: Frameworks, agendas, tips, and case stories for mentors and mentees*: Corwin Press.

Zainuddin, Z., Chu, S. K. W., Shujahat, M., และ Perera, C. J. (2020). The impact of gamification on learning and instruction: A systematic review of empirical evidence. *Educational research review*, 30, 100326.

Zepeda, S. J., Parylo, O., และ Ilgan, A. (2013). Teacher peer coaching in American and Turkish schools. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สืบค้นจาก

<http://www.act.ac.th/document/curriculum/6.pdf>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. [https://otepc.go.th/th/pa-](https://otepc.go.th/th/pa-download/pa-manual/item/3884-9-2564.html)

[download/pa-manual/item/3884-9-2564.html](https://otepc.go.th/th/pa-download/pa-manual/item/3884-9-2564.html)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565a). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565*. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565b). รายงานผลการศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19: สภาพการณ์ บทเรียน และแนวทางการ พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้.
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565a). ภาวะฉุกเฉินทางการเรียนรู้หลังโควิด-19 แนวทางฟื้นฟูที่เปิดเทอมใหม่. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/EEFthailand/videos/652537633014680>
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565b). สำรวจสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบ การศึกษาของเด็กปฐมวัย. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/Rgo6a>
- กัณฑภา สุธธินาจ. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ตามสภาพ จจริงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์, 12(3), 1-15.
- เกวลิน ไชยสวัสดิ์. (2557). การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ คุณภาพการจัดการศึกษา ห้องเรียนพิเศษโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ภาษาอังกฤษ (SME) ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา.
- เกียรติยศ สุภชัยรัตน์ ขวลิท เกิดทิพย์ และวรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2564). การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ เชิงสำรวจและวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันค่านิยมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามจังหวัดชายแดน ภาคใต้. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 8(1), 87-102.
- ขวัญเกื้อ แสงแก้ว. (2565). การพัฒนารูปแบบการโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูภาษาไทยในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วารสารนวัตกรรมจัดการศึกษาและการวิจัย, 4(2), 53-66.
- เขมณัฐ มิ่งศิริธรรม. (2554). การบูรณาการวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนร่วมกัน4(1), 435-444. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/7591/6567>
- คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค. (2561). แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่12 (พ.ศ.2560-2564). สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7526
- จิราพร รอดพ่วง มารุต พัฒผล วิชัย วงษ์ใหญ่ และสุพิน บุญชูวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็น ระบบและการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 10(1), 281-296.

- ชัยวัฒน์ แก้วพินางม. (2561). แนวทางในการผสมผสานดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษา. วารสารภาษาปริทัศน์, 33(23), 241-266.
- ชีรวัดน์ นิจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 4(2), 71-102.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2550). การพัฒนาโปรแกรมบทเรียน. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ซาโต มานาบุ. (2559). การปฏิรูปโรงเรียนแนวความคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” กับการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริง. นนทบุรี: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- ณัฐญา ผิวมา. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานด้วยบูรณาการเทคโนโลยีเกมคอมพิวเตอร์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ฉบับพิเศษ ครอบรอบ 15 ปี, 7(Special), 1-15.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (ม.ป.ป.). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/Xr0EU>
- ทรัพย์ถาวร, ม., จรุงเกียรติกุล, ส., และ รัตนอุบล, อ. (2024). สหสัมพันธ์ของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองและผู้จัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(1), 234-253.
- ทิตนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย คำปวง. (2561). การพัฒนาครูแบบองค์รวมโดยการเทียบเคียงสมรรถนะ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเนรศวร, พิษณุโลก.
- ชนวัฒน์ ศรีไพโรจน์ ดุษฎี โยเหลา และปิยดา สมบัติจินดา. (2561). อิทธิพลของโปรแกรมการโค้ชการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อสมรรถนะของครูผู้สอน. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 11(2), 96-110.
- ธนู วงษ์จินดา. (2565). สพฐ.กับการพลิกโฉมคุณภาพการศึกษา [เอกสารประกอบการสอน]. ร้อยเอ็ด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- นงเยาว์ เนาวรัตน์. (2565). การศึกษาเชิงวิพากษ์. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/C.and.I.Ph.D/videos/607970770737784>
- นรัญช์ โกศลเวช. (2558). การพัฒนาโมเดลการวัดความรู้ด้านทักษะชีวิตและโมเดลการวัดที่แพคที่บูรณาการร่วมกับความรู้ด้านทักษะชีวิตของครู. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เนตรชนก ดวนใหญ่. (2562). การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในศาลอาญายุคดิจิทัลประจำปี 2562. สืบค้นเมื่อ https://esv-jti.coj.go.th/Thesis/deteil/Master's/2563/ma_63_006.pdf
- บุญฤทธิ์ ปิยะศรี. (2556). รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร

, นครปฐม). สืบค้นจาก

<http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Boonyarit Piyasri Doctor/fulltext.pdf>

ประจักษ์ ศรสาลี และคณะ. (2561). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community). สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/kpt1-plc/home/plc1>

ประวิต เอราวรรณ์. (2565). ทิศทางการผลิตและพัฒนาครูในปัจจุบันและทศวรรษหน้า. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปริญญา มีสุข อังค์วรา วงษ์รักษา และทิพย์วิมล วงแก้วหิรัญ. (2564). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสภา. *Journal of Humanities and Social Sciences Nakhon Phanom University*, 11(2), 155-168.

ปรียา สมพีช. (2559). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กรณีศึกษา. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(2), 260-270.

พรหมวงศ์, ช. (2556a). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(1), 7-20.

พรหมวงศ์, ช. (2556b). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน (Developmental Testing of Media and Multi-Media Instructional Packages). *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(1), 7-20.

พระครูสุตวธรรมกิจ พระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร. (2563). การพัฒนาครูไทยสู่ศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์, 5(2), 19-30.

พิมพ์ดี จันทร์โกศล. (2557). กระบวนการถ่ายถอดนาฏศิลป์ไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (Doctoral dissertation)). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/49820074.pdf

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2562). สร้างนวัตกรรมบนฐานการวิจัย PLC&Logbook. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พริยะ ผลพิรุฬห์. (2563). ชีวิตเด็กไทยยุค 4.0 พบเครียด เรียนแน่น กวดวิชา เวลาน้อย สุขภาพทรุด. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/qol/detail/9630000017703>

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2560). โรงเรียน 4.0 โรงเรียนผลิตภาพ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2564). การศึกษาไทยในปัจจุบัน : ถึงเวลาของการคิดใหม่ คิดใหญ่ และทำทันที. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ไพฝนกา ผิวดำ. (2564). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา. วารสาร

- นวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 3(1), 11-18.
- ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา. (2562). ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองกับ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ. วารสารพยาบาลทหารบก, 20(2), 58-65.
- ภูมิพงศ์คชศร, ภ. (2024). การพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิง สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่21สำหรับสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 9(1), 91-113.
- ภูมิภควัจจ์ ภูมิพงศ์คชศร. (2563). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(3), 591-600.
- มณีรัตน์ เย็นสวัสดิ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู(Online), 1(2), 169-193.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2551). เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ Mentor Coached Think-Pair-Share เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ออนไลน์. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 18(1), 99-105.
- มยุรี เจริญศิริ. (2564). การพัฒนารูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดActive Learningที่ส่งเสริม ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วารสาร ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร, 19(1), 236-252.
- มาโนช บุญทองเล็ก. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็น พลเมืองโลก. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี, กรุงเทพฯ.
- รักษพล ธนาหวงศ์. (2553). สื่อเสริมการเรียนรู้ โลกเสมือนผสมโลกจริง (Augmented Reality). กรุงเทพฯ: สสวท.
- รัฐพล ประดับเวทย์. (2560). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีตามแนวคิด อนุกรมวิธานของบลูม. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(3), 1051-1065. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/104735/83361>
- รัฐพล พรหมสะอาด. (2561). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/106/1/qs561150028.pdf>

- รินรดี พรวิริยะสกุล. (2557). วิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วศินี รุ่งเรือง. (2562). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการ
เรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช: การพัฒนาวิชาชีพ ทฤษฎี กล
ยุทธ์สู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2557). การโค้ชเพื่อการรู้จักคิด. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทวงศ์การ
พิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2562a). การจัดการชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์. สืบค้นจาก
<https://shorturl.asia/mARrv>
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2562b). การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. สืบค้นจาก
http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/PLC_1544649171.pdf
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2562c). การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม. สืบค้นจาก
<https://shorturl.asia/h1LD8>
- ศรีสะอาด, บ. (2013). การวิจัยเบื้องต้น.
- ศุภกร ประจักษ์ป๋ชัย. (2560). Smart Classroom: ห้องเรียนอัจฉริยะเพื่อครูปฐมวัย. สืบค้นจาก
<https://fliphtml5.com/fufn/mhar/basic>
- ศุภักษร ฟองจางวาง และกอบสุข คงมนัส. (2559). การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียน
การสอนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่องการเรียนรู้โปรแกรมขั้นพื้นฐาน
ด้วยภาษาจาวาสคริปต์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Veridian E-Journal,*
Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 9(3), 937-953.
- สพฤกษ์ศรี, ส. (2561). ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. (ดุสิตบัณฑิตปริญาศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สรัญญา เนตรธานนท์. (2563). กระบวนการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ด้วยการ
จัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ด้วยปัญญา. วารสาร สห ศาสตร์ ศรีปทุม ชลบุรี
Interdisciplinary Sripatum Chonburi Journal (ISCJ), 6(3), 20-31.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). สพฐ. การประชุมปฏิบัติการแนวทางการบริหารจัดการโครงการห้องเรียนดนตรี. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/archives/88004>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). งานประชุมวิชาการ Education Journey 50 ปี การศึกษาไทย (13,20 สิงหาคม 2565). สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=rBINcGR4vyA>
- สำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). บทเรียนจากสถานศึกษาในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) สู่การพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: กลุ่มมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานศึกษาธิการ. (2562). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2563-2565) สำนักงานศึกษาธิการภาค 14. สืบค้นจาก <http://www.plan.ubu.ac.th/upload/web/0011.pdf>
- สุธิดา การมี. (2562). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบออนไลน์โดยใช้แนวคิดบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนสะเต็มศึกษาของครูประถมศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุรเชษฐ์ ตรรกโชติ. (2564). ห้องเรียนกับสภาพแวดล้อมและความรู้สึกที่เราก่อแบบได้. สืบค้นจาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/439>
- สุระศักดิ์ เมาเทือก, ส. อ. แ. ต. (2023). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อทดแทนห้องเรียนแบบเดิมของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา. *Journal of Inclusive and Innovative Education*, 7(3), 31-45.
- สุวิมล สพฤกษ์ศรี. (2561). ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เสฏฐวุฒิ ยุทธวารกุล. (2564). อ่านปัญหาการศึกษาไทยกับแนวทางพัฒนาอย่างสร้างสรรค์. สืบค้นจาก <https://bookscape.co/interview-prepared>
- โสภภาพรรณ ชื่นทองคำ. (2555). บทบาทครูและบทบาทนักเรียนในการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/hxngreiynkhruhaemm/-constructionism-7>
- ไสว พักขาว. (2561). การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อนุชา โสมาบุตร. (2561). แนวคิดการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก

<https://teacherweekly.wordpress.com>.

อริยา คุหา, สรีฎา ปุติ, และ ฮานานมุฮิบบะตุตดีน นอจี. (2562, พฤษภาคม-สิงหาคม). โลกที่เปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ที่ผ่านสู่ Active Learning. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 30(2), 1-13.

อัญชลี ธรรมะวิชิกุล. (2553). การนิเทศ กศน. . สืบค้นจาก <https://panchalee.wordpress.com/>
อำนาจ โสภากุล. (2564). การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. (ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ประวัติผู้เขียน

